The New Testament
In the Original Greek

Byzantine Textform

2018

The Greek Text as Compiled & Arranged by
Maurice A. Robinson & William G. Pierpont

With all variants of:

Textus Receptus Stephens 1550

Patriachal Text Ortodox Church Antoniades 1904/12

NT Family 35 Willbur Pickering

and the principal textual variants of the Byzantine text compiled by Robinson and Pierpont

Some ancient patristic writers

Variants from ByzantineText.com https://byzantinetext.com/es/estudie/ediciones/robinson-pierpont/

Soli Deo Gloria

Preface (English)

Without a doubt, the research and compilation work of Dr. Maurice Robinson and Dr. William Pierpont constitutes one of the most important contributions to the field of New Testament textual criticism in recent centuries. After decades of arduous research, study, comparison, and manuscript compilation, they have freely provided a text that represents the dominant line of transmission of the Greek New Testament, known as the Byzantine Text, which for centuries was copied, read, proclaimed, and received in Greek-speaking Christian churches as the Word of God in its most genuine inherited expression.

The Byzantine Textform 2018 of Robinson and Pierpont does not seek to base itself upon a single manuscript or upon any particular ancient edition, but rather to present the consensus text that emerges from the Greek manuscript tradition considered as a whole. Although no individual manuscript can simply be identified with the original autograph, consideration of the manuscript tradition as a whole makes it possible to recognize a dominant textual line extending across different periods, regions, and generations of scribes. This continuity constitutes one of the principal foundations of what is known as Byzantine Priority.

In the words of Dr. Maurice Arthur Robinson, various methods employed in the restoration of the original text of the New Testament have not satisfactorily achieved their objective, partly because of methodological subjectivity and partly because of certain presuppositions contrary to the Byzantine textual form. In contrast to methods that give decisive weight to a small number of manuscripts regarded as preferred, the methodology of Robinson and Pierpont seeks to consider the entirety of the factors involved in the historical transmission of the text. Their method, known as “reasoned transmissionalism,” begins with a viable reconstruction of the history of transmission and subsequently weighs transcriptional probabilities, external evidence, and internal criteria.

Byzantine Priority, therefore, does not simply consist in choosing, variant by variant, the reading that appears to be the oldest or most difficult, but rather in studying each variant within the general history of transmission in which it occurs. Manuscript evidence, relationships between the various textual forms, known scribal tendencies, transmission probabilities, and the internal and external criteria proper to textual criticism are considered together. The objective is to establish a text possessing demonstrable transmissional continuity and broad dominance within the body of Greek manuscripts.

This perspective differs from modern eclecticism, which tends to evaluate each textual unit independently. In certain cases, the result of this procedure may produce a succession of readings which, taken together, is not attested as such in any manuscript, ancient version, or patristic writing. Byzantine Priority considers it necessary that the reconstruction of the text should also have a viable historical and transmissional explanation, and not merely an isolated justification for each variant.

For this reason, the Byzantine Text should not be understood as the artificial product of an imperial, ecclesiastical, or conciliar edition, nor as the work of a small group of scribes who imposed a particular textual form upon all Greek churches. On the contrary, its most notable historical characteristic is precisely its extensive, independent, and continuous transmission through numerous manuscripts, generations, regions, and Greek-speaking Christian communities.

The manuscripts naturally display human errors, omissions, additions, and other variations produced during the copying process. The existence of such variants does not constitute a denial of textual preservation, but rather requires that the manuscript tradition be examined as a whole. The question is not to claim that every individual copy is perfect, but to determine, through comparison of the entire body of evidence, which textual form best explains the history of transmission.

In this respect, the Byzantine Text represents the result of a transmission which, despite the absence of centralized control over the Greek churches during long periods of history, preserves an extraordinary degree of uniformity. This characteristic is especially significant when one considers that the manuscripts come from different periods and places. The broad convergence of this evidence allows the dominant text to be regarded as a particularly strong candidate for representing the archetype of the canonical Greek text of the New Testament and, consequently, the text most likely to preserve the form of the apostolic autographs.

The writings of the Church Fathers likewise constitute important evidence. The numerous quotations from the New Testament found in early Christian writers demonstrate that many of the readings which later predominate in the Byzantine tradition were already known and used at very early dates. The combined study of manuscripts, ancient versions, and patristic citations therefore considerably broadens the documentary basis from which the transmission of the text is studied.

The present volume incorporates, in addition to the main text of the Byzantine Textform 2018, variants drawn from other important editions of the Greek New Testament and from Byzantine manuscripts, with the purpose of providing a useful tool for students, researchers, and readers interested in textual criticism. These notes are not intended to weaken the main text, but rather to provide the reader with a comparative apparatus through which the principal variants documented in the manuscript tradition and in modern critical editions may be known. The author of this preface considers that the inclusion of these variants increases the academic value of the edition and enables the reader to study the textual evidence in greater depth.

The purpose of an edition of this nature is not merely to establish a Greek form of the text, but also to facilitate access to the very words of the New Testament in Koine Greek, which constitutes the necessary basis for rigorous exegesis and hermeneutics. Establishing the most accurate textual form possible is therefore a prerequisite for properly interpreting the inspired content of Scripture.

The hypothesis of Byzantine Priority maintains that the dominant text of the manuscript tradition deserves serious consideration as the most probable representative of the canonical autographs. This does not mean claiming that the Byzantine text suddenly arose at a late date, but rather recognizing that its dominant form can be traced through a broad continuity of witnesses and that its readings frequently find support in ancient evidence, versions, and patristic citations.

This position does not require rejecting the methods of textual criticism either. On the contrary, it employs external and internal criteria, considers transcriptional probabilities, and examines known scribal practices. What distinguishes its method is the weight given to the history of transmission and to the overall coherence of the manuscript evidence. The question is not merely, “Which reading appears preferable in isolation?” but also, “Which reading best explains the totality of the evidence and the history of its transmission?”

The work of Robinson and Pierpont therefore represents one of the most extensive investigations undertaken into the Greek text of the Byzantine tradition. Their edition seeks to provide a consensus text compiled from the great majority of available Greek manuscripts, employing modern methods of textual criticism and computational tools to systematically analyze the witnesses and their variants. The result is an edition presenting the New Testament according to the Byzantine Text, understood as the dominant textual form transmitted for centuries in the Greek-speaking Church.

This text also possesses singular historical importance because it constituted the predominant form of the Greek New Testament throughout much of Late Antiquity, the Middle Ages, and the Reformation era. Its influence is connected with the Greek tradition of the Church and, subsequently, with the printed tradition of the New Testament that became known in the West through the Textus Receptus, this being an expression of printed editions that reflect a Byzantine text with its particular textual features.

From the perspective of Christian faith, this historical preservation may likewise be viewed in the light of divine providence. Christ declared: *"Heaven and earth shall pass away, but my words shall not pass away"* (Mt 24:35; Mk 13:31; Lk 21:33), while Scripture declares: *"The word of our God shall stand for ever"* (Isa 40:8) and speaks of the permanence of His words from generation to generation (Isa 59:21). The transmission of the New Testament through thousands of manuscripts, ancient versions, and patristic citations constitutes, for the believer, a historical testimony to this providential preservation.

The spirit that animates this work recalls the words of the Evangelist Luke, who states that he carefully investigated all things from the beginning in order to write them down in an orderly manner for Theophilus: *"having carefully investigated everything from the beginning, to write it down for you in orderly fashion, most excellent Theophilus"* (Lk 1:3).

The author of this preface wishes especially to acknowledge the work of Dr. Maurice Robinson and Dr. William Pierpont, whose research, compilation, and editorial work has freely made available to the Church and to scholars an important representation of the Byzantine Text. The present project benefits from their work and seeks to make it accessible to Catalan-speaking readers, while also incorporating textual information that enables students to become acquainted with the principal variants and to assess the available evidence for themselves.

For those wishing to deepen their knowledge of the history of the transmission of the Greek New Testament and the foundations of this methodology, the reading of "The Case for Byzantine Priority," included in *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, is strongly recommended, together with other specialized studies on Byzantine Priority.

For the glory of God and the propagation of His Word. Amen.

Josep Manel Suari Pellicer

Historian

Prólogo (Español)

Sin duda, el trabajo recopilatorio y de investigación del Dr. Maurice Robinson y del Dr. William Pierpont constituye una de las aportaciones más importantes, en el campo de la crítica textual del Nuevo Testamento, de los últimos siglos. Tras décadas de arduo trabajo de investigación, estudio, comparación y recopilación de manuscritos, han ofrecido gratuitamente un texto que representa la línea dominante de transmisión del Nuevo Testamento griego, conocida como Texto Bizantino, que durante siglos fue copiado, leído, proclamado y recibido en las iglesias cristianas de habla griega com la Palabra de Dios en su expresión más genuina heredada.

El Byzantine Textform 2018 de Robinson y Pierpont no pretende basarse en un único manuscrito ni en una determinada edición antigua, sino presentar el texto de consenso que emerge de la tradición manuscrita griega considerada en su conjunto. Aunque ningún manuscrito individual puede identificarse sin más con el autógrafo original, la consideración global de la transmisión manuscrita permite reconocer una línea textual dominante, extendida a través de diferentes épocas, regiones y generaciones de copistas. Esta continuidad constituye uno de los fundamentos principales de la llamada prioridad bizantina.

En palabras del Dr. Maurice Arthur Robinson, diversos métodos empleados para la restauración del texto original del Nuevo Testamento no han alcanzado satisfactoriamente su objetivo, en parte debido a la subjetividad metodológica y en parte debido a determinados presupuestos contrarios a la forma textual bizantina. Frente a los métodos que conceden un peso decisivo a un reducido número de manuscritos considerados preferentes, la metodología de Robinson y Pierpont procura considerar la totalidad de los factores implicados en la transmisión histórica del texto. Su método, denominado «transmisionalismo razonado» (*reasoned transmissionalism*), parte de una reconstrucción viable de la historia de la transmisión y posteriormente pondera las probabilidades transcripcionales, los testimonios externos y los criterios internos.

La prioridad bizantina, por tanto, no consiste simplemente en escoger, variante por variante, la lectura que parezca más antigua o difícil, sino en estudiar cada variante dentro de la historia general de transmisión en la que se encuentra. Se consideran conjuntamente los testimonios manuscritos, las relaciones entre las distintas formas textuales, las conocidas tendencias de los copistas, las probabilidades de transmisión y los criterios internos y externos propios de la crítica textual. El objetivo es establecer un texto que posea una continuidad transmisional demostrable y un amplio dominio dentro del conjunto de los manuscritos griegos.

Esta perspectiva difiere del eclecticismo moderno, que tiende a evaluar cada unidad textual de manera independiente. En determinados casos, el resultado de este procedimiento puede producir una sucesión de lecturas que, tomadas conjuntamente, no aparece atestiguada como tal en ningún manuscrito, versión antigua o escrito patrístico. La prioridad bizantina considera necesario que la reconstrucción del texto tenga también una explicación histórica y transmisional viable, y no solamente una justificación aislada para cada variante.

Por esta razón, el Texto Bizantino no debe entenderse como el producto artificial de una edición imperial, eclesiástica o conciliar, ni como la obra de un reducido grupo de copistas que hubiera impuesto una determinada forma textual a todas las iglesias griegas. Por el contrario, su característica histórica más notable es precisamente su transmisión extensa, independiente y

continuada a través de numerosos manuscritos, generaciones, regiones y comunidades cristianas de lengua griega.

Los manuscritos muestran, naturalmente, errores humanos, omisiones, adiciones y otras variaciones producidas durante el proceso de copia. La existencia de tales variantes no constituye una negación de la preservación textual, sino que exige que la tradición manuscrita sea examinada en su totalidad. La cuestión no es afirmar que cada copia individual sea perfecta, sino determinar, mediante la comparación del conjunto de testimonios, cuál es la forma textual que mejor explica la historia de la transmisión. En este sentido, el Texto Bizantino representa el resultado de una transmisión que, a pesar de la ausencia de un control central sobre las iglesias griegas durante largos períodos históricos, conserva un extraordinario grado de uniformidad. Esta característica resulta especialmente significativa cuando se considera que los manuscritos proceden de épocas y lugares diferentes. La amplia convergencia de estos testimonios permite considerar el texto dominante como un candidato particularmente sólido para representar el arquetipo del texto canónico griego del Nuevo Testamento y, por consiguiente, el texto que más probablemente conserva la forma de los autógrafos apostólicos.

Los escritos de los Padres de la Iglesia constituyen asimismo un testimonio de gran importancia. Las numerosas citas del Nuevo Testamento presentes en los escritores cristianos antiguos permiten comprobar que muchas de las lecturas que posteriormente predominan en la tradición bizantina ya eran conocidas y utilizadas en épocas muy tempranas. El estudio conjunto de manuscritos, versiones antiguas y citas patrísticas permite, por tanto, ampliar considerablemente la base documental desde la cual se estudia la transmisión del texto.

El presente volumen incorpora, además del texto principal del Byzantine Textform 2018, las variantes procedentes de otras importantes ediciones del Nuevo Testamento griego y de los manuscritos bizantinos, con el propósito de ofrecer una herramienta útil tanto al estudiante como al investigador y al lector interesado en la crítica textual. Estas notas no pretenden debilitar el texto principal, sino proporcionar al lector un aparato de comparación que permita conocer las principales variantes documentadas en la tradición manuscrita y en las ediciones críticas modernas. El autor del presente prólogo considera que la inclusión de estas variantes aumenta el valor académico de la edición y permite al lector estudiar con mayor profundidad la evidencia textual.

El propósito de una edición de esta naturaleza no es solamente establecer una forma griega del texto, sino facilitar el acceso a las propias palabras del Nuevo Testamento en su koiné griego, que constituye la base necesaria para una exégesis y una hermenéutica rigurosas. El establecimiento de la forma textual más precisa posible es, por ello, un requisito previo para interpretar adecuadamente el contenido inspirado de las Escrituras. La hipótesis de la prioridad bizantina sostiene que el texto dominante de la tradición manuscrita merece ser considerado seriamente como el representante más probable de los autógrafos canónicos. No se trata de afirmar que el texto bizantino surgiera repentinamente en una época tardía, sino de reconocer que su forma dominante puede rastrearse mediante una amplia continuidad de testimonios y que sus lecturas encuentran, en numerosos casos, apoyo en testimonios antiguos, versiones y citas patrísticas.

Esta posición tampoco exige rechazar los métodos de la crítica textual. Por el contrario, emplea criterios externos e internos, considera las probabilidades transcripcionales y examina las prácticas conocidas de los copistas. Lo que distingue su método es el peso concedido a la historia de la

transmisión y a la coherencia global del testimonio manuscrito. La pregunta no es únicamente «¿qué lectura parece preferible aisladamente?», sino también «¿qué lectura explica mejor la totalidad de la evidencia y la historia de su transmisión?».

El trabajo de Robinson y Pierpont representa, por ello, una de las investigaciones más amplias realizadas sobre el texto griego de la tradición bizantina. Su edición procura ofrecer un texto de consenso recopilado a partir de la gran mayoría de los manuscritos griegos disponibles, empleando métodos modernos de crítica textual y herramientas informáticas para analizar sistemáticamente los testimonios y sus variantes. El resultado es una edición que presenta el Nuevo Testamento según el Texto Bizantino, entendido como la forma textual dominante que ha sido transmitida durante siglos en la Iglesia de habla griega. Este texto, además, posee una importancia histórica singular por haber constituido la forma predominante del Nuevo Testamento griego durante gran parte de la Antigüedad tardía, la Edad Media y la época de la Reforma. Su influencia se encuentra vinculada a la tradición griega de la Iglesia y, posteriormente, a la tradición impresa del Nuevo Testamento que llegó a ser conocida en Occidente a través del Textus Receptus, siendo este una expresión de ediciones impresas que reflejan un texto bizantino con sus particularidades textuales.

Desde la perspectiva de la fe cristiana, esta preservación histórica puede contemplarse asimismo a la luz de la providencia divina. Cristo declaró: *«El cielo y la tierra pasarán, pero mis palabras no pasarán»* (Mt 24:35; Mc 13:31; Lc 21:33), mientras que la Escritura afirma: *«La palabra de nuestro Dios permanece para siempre»* (Is 40:8) y habla de la permanencia de sus palabras de generación en generación (Is 59:21). La transmisión del Nuevo Testamento a través de miles de manuscritos, versiones antiguas y citas patrísticas constituye, para el creyente, un testimonio histórico de esta preservación providencial.

El espíritu que anima este trabajo recuerda las palabras del evangelista Lucas, quien afirma haber investigado cuidadosamente todas las cosas desde el principio para escribirlas ordenadamente a Teófilo: *«después de haberlo investigado todo con exactitud desde el principio, escribírtelo ordenadamente, oh excelentísimo Teófilo»* (Lc 1:3).

El autor de este prólogo desea reconocer especialmente el trabajo del Dr. Maurice Robinson y del Dr. William Pierpont, cuya labor de investigación, recopilación y edición ha puesto gratuitamente a disposición de la Iglesia y de los estudiosos una importante representación del Texto Bizantino. El presente proyecto se beneficia de dicha labor y procura hacerla accesible a los lectores catalanohablantes, incorporando además información textual que permita al estudiante conocer las principales variantes y valorar por sí mismo la evidencia disponible.

Se recomienda encarecidamente, para quienes deseen profundizar en la historia de la transmisión del Nuevo Testamento griego y en los fundamentos de esta metodología, la lectura de «The Case for Byzantine Priority», incluido en *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, así como de otros estudios especializados sobre la prioridad bizantina.

Para la gloria de Dios y la propagación de su Palabra. Amén.

Josep Manel Suari Pellicer

Historiador

Vorwort (Deutsch)

Zweifellos stellt die Forschungs- und Sammelarbeit von Dr. Maurice Robinson und Dr. William Pierpont einen der bedeutendsten Beiträge auf dem Gebiet der neutestamentlichen Textkritik der vergangenen Jahrhunderte dar. Nach Jahrzehnten intensiver Forschung, Untersuchung, Vergleichung und Sammlung von Handschriften haben sie unentgeltlich einen Text zur Verfügung gestellt, der die vorherrschende Überlieferungslinie des griechischen Neuen Testaments repräsentiert, die als Byzantinischer Text bekannt ist und der über Jahrhunderte hinweg in den griechischsprachigen christlichen Gemeinden als das Wort Gottes in seiner ursprünglich überlieferten Gestalt abgeschrieben, gelesen, verkündigt und angenommen wurde.

Der Byzantine Textform 2018 von Robinson und Pierpont beansprucht nicht, sich auf eine einzige Handschrift oder auf eine bestimmte antike Ausgabe zu stützen, sondern den Konsenstext darzustellen, der aus der Gesamtheit der griechischen Handschriftenüberlieferung hervorgeht. Obwohl keine einzelne Handschrift ohne Weiteres mit dem ursprünglichen Autograph gleichgesetzt werden kann, ermöglicht die ganzheitliche Betrachtung der Handschriftenüberlieferung, eine vorherrschende Textlinie zu erkennen, die sich über verschiedene Zeiten, Regionen und Generationen von Schreibern erstreckt. Diese Kontinuität bildet eine der wesentlichen Grundlagen der sogenannten byzantinischen Priorität.

Nach den Worten von Dr. Maurice Arthur Robinson haben verschiedene Methoden, die zur Wiederherstellung des ursprünglichen Textes des Neuen Testaments eingesetzt wurden, ihr Ziel nicht zufriedenstellend erreicht, teilweise aufgrund methodischer Subjektivität und teilweise aufgrund bestimmter Voraussetzungen, die der byzantinischen Textform entgegenstehen. Im Gegensatz zu Methoden, die einer kleinen Anzahl als bevorzugt angesehener Handschriften entscheidendes Gewicht beimessen, versucht die Methodik von Robinson und Pierpont, die Gesamtheit der Faktoren zu berücksichtigen, die an der historischen Überlieferung des Textes beteiligt sind. Ihre Methode, die als „reasoned transmissionalism“ bezeichnet wird, geht von einer tragfähigen Rekonstruktion der Überlieferungsgeschichte aus und wägt anschließend transkriptionelle Wahrscheinlichkeiten, externe Zeugnisse und interne Kriterien ab.

Die byzantinische Priorität besteht daher nicht einfach darin, Variante für Variante diejenige Lesart auszuwählen, die am ältesten oder schwierigsten erscheint, sondern jede Variante innerhalb der allgemeinen Überlieferungsgeschichte zu untersuchen, in der sie steht. Handschriftenzeugnisse, die Beziehungen zwischen den verschiedenen Textformen, bekannte Tendenzen der Abschreiber, Überlieferungswahrscheinlichkeiten sowie die für die Textkritik maßgeblichen internen und externen Kriterien werden gemeinsam berücksichtigt. Ziel ist es, einen Text zu bestimmen, der eine nachweisbare Überlieferungskontinuität und eine breite Vorherrschaft innerhalb der Gesamtheit der griechischen Handschriften besitzt.

Diese Perspektive unterscheidet sich vom modernen Eklektizismus, der dazu neigt, jede Texteinheit unabhängig zu bewerten. In bestimmten Fällen kann das Ergebnis dieses Verfahrens eine Abfolge von Lesarten hervorbringen, die in ihrer Gesamtheit in keiner Handschrift, keiner alten Übersetzung und keiner patristischen Schrift als solche bezeugt ist. Die byzantinische Priorität hält es für notwendig, dass die Rekonstruktion des Textes auch eine tragfähige historische und

überlieferungsgeschichtliche Erklärung besitzt und nicht lediglich eine isolierte Begründung für jede einzelne Variante.

Aus diesem Grund darf der Byzantinische Text weder als künstliches Erzeugnis einer kaiserlichen, kirchlichen oder konziliaren Edition verstanden werden, noch als das Werk einer kleinen Gruppe von Schreibern, die allen griechischen Kirchen eine bestimmte Textform auferlegt hätte. Im Gegenteil: Sein bemerkenswertestes historisches Kennzeichen ist gerade seine weitreichende, unabhängige und kontinuierliche Überlieferung durch zahlreiche Handschriften, Generationen, Regionen und griechischsprachige christliche Gemeinden.

Die Handschriften weisen selbstverständlich menschliche Fehler, Auslassungen, Zusätze und andere Veränderungen auf, die während des Abschreibevorgangs entstanden sind. Die Existenz solcher Varianten stellt keine Verneinung der textlichen Bewahrung dar, sondern erfordert vielmehr, dass die Handschriftenüberlieferung als Ganzes untersucht wird. Es geht nicht darum zu behaupten, dass jede einzelne Abschrift vollkommen sei, sondern durch den Vergleich der Gesamtheit der Zeugnisse festzustellen, welche Textform die Geschichte der Überlieferung am besten erklärt.

In diesem Sinne stellt der Byzantinische Text das Ergebnis einer Überlieferung dar, die trotz des Fehlens einer zentralen Kontrolle über die griechischen Kirchen während langer historischer Zeiträume einen außergewöhnlich hohen Grad an Einheitlichkeit bewahrt hat. Diese Eigenschaft ist besonders bedeutsam, wenn man bedenkt, dass die Handschriften aus unterschiedlichen Zeiten und Orten stammen. Die breite Übereinstimmung dieser Zeugnisse erlaubt es, den vorherrschenden Text als besonders starken Kandidaten für die Repräsentation des Archetyps des kanonischen griechischen Textes des Neuen Testaments und folglich als den Text anzusehen, der am wahrscheinlichsten die Gestalt der apostolischen Autographen bewahrt.

Auch die Schriften der Kirchenväter stellen wichtige Zeugnisse dar. Die zahlreichen Zitate aus dem Neuen Testament bei den frühen christlichen Schriftstellern zeigen, dass viele der Lesarten, die später in der byzantinischen Überlieferung vorherrschend wurden, bereits in sehr früher Zeit bekannt waren und verwendet wurden. Die gemeinsame Untersuchung von Handschriften, alten Übersetzungen und patristischen Zitaten erweitert daher erheblich die dokumentarische Grundlage, von der aus die Überlieferung des Textes untersucht wird.

Der vorliegende Band enthält neben dem Haupttext des Byzantine Textform 2018 auch Varianten aus anderen bedeutenden Ausgaben des griechischen Neuen Testaments und aus byzantinischen Handschriften. Damit soll sowohl dem Studenten als auch dem Forscher und dem an der Textkritik interessierten Leser ein nützliches Arbeitsmittel zur Verfügung gestellt werden. Diese Anmerkungen sollen den Haupttext nicht schwächen, sondern dem Leser einen Vergleichsapparat bieten, durch den die wichtigsten Varianten der Handschriftenüberlieferung und der modernen kritischen Ausgaben bekannt gemacht werden. Der Verfasser dieses Vorworts ist der Auffassung, dass die Aufnahme dieser Varianten den wissenschaftlichen Wert der Ausgabe erhöht und dem Leser ermöglicht, die textlichen Zeugnisse eingehender zu untersuchen.

Der Zweck einer solchen Ausgabe besteht nicht nur darin, eine griechische Textform festzustellen, sondern auch darin, den Zugang zu den eigentlichen Worten des Neuen Testaments in seinem Koine-Griechisch zu erleichtern, welches die notwendige Grundlage für eine sorgfältige Exegese

und Hermeneutik bildet. Die Feststellung der möglichst genauen Textform ist daher eine Voraussetzung für die angemessene Auslegung des inspirierten Inhalts der Heiligen Schrift.

Die Hypothese der byzantinischen Priorität vertritt die Auffassung, dass der vorherrschende Text der Handschriftenüberlieferung ernsthaft als der wahrscheinlichste Repräsentant der kanonischen Autographen betrachtet werden sollte. Damit wird nicht behauptet, dass der byzantinische Text plötzlich in einer späten Epoche entstanden sei, sondern vielmehr anerkannt, dass seine vorherrschende Form durch eine breite Kontinuität von Zeugnissen zurückverfolgt werden kann und dass seine Lesarten in zahlreichen Fällen durch frühe Zeugnisse, Übersetzungen und patristische Zitate gestützt werden.

Diese Position verlangt auch keine Ablehnung der Methoden der Textkritik. Im Gegenteil: Sie verwendet externe und interne Kriterien, berücksichtigt transkriptionelle Wahrscheinlichkeiten und untersucht die bekannten Praktiken der Abschreiber. Das Unterscheidungsmerkmal dieser Methode liegt in dem Gewicht, das der Überlieferungsgeschichte und der Gesamtkohärenz des Handschriftenzeugnisses beigemessen wird. Die Frage lautet nicht nur: „Welche Lesart erscheint isoliert betrachtet vorzuziehen?“, sondern auch: „Welche Lesart erklärt am besten die Gesamtheit der Belege und die Geschichte ihrer Überlieferung?“

Die Arbeit von Robinson und Pierpont stellt daher eine der umfangreichsten Untersuchungen dar, die zum griechischen Text der byzantinischen Überlieferung durchgeführt wurden. Ihre Ausgabe bemüht sich, einen Konsenstext vorzulegen, der aus der großen Mehrheit der verfügbaren griechischen Handschriften zusammengestellt wurde, wobei moderne Methoden der Textkritik und computergestützte Werkzeuge eingesetzt werden, um die Zeugnisse und ihre Varianten systematisch zu analysieren. Das Ergebnis ist eine Ausgabe, die das Neue Testament nach dem Byzantinischen Text präsentiert, verstanden als die vorherrschende Textform, die über Jahrhunderte hinweg in der griechischsprachigen Kirche überliefert wurde.

Dieser Text besitzt darüber hinaus eine besondere historische Bedeutung, da er während eines großen Teils der Spätantike, des Mittelalters und der Reformationszeit die vorherrschende Form des griechischen Neuen Testaments darstellte. Sein Einfluss ist mit der griechischen Tradition der Kirche und später mit der gedruckten Tradition des Neuen Testaments verbunden, die im Westen durch den Textus Receptus bekannt wurde, wobei dieser eine Ausdrucksform gedruckter Ausgaben darstellt, die einen byzantinischen Text mit seinen besonderen textlichen Merkmalen widerspiegeln.

Aus der Perspektive des christlichen Glaubens kann diese historische Bewahrung ebenfalls im Licht der göttlichen Vorsehung betrachtet werden. Christus erklärte: *„Himmel und Erde werden vergehen, aber meine Worte werden nicht vergehen“* (Mt 24,35; Mk 13,31; Lk 21,33), während die Heilige Schrift bezeugt: *„Das Wort unseres Gottes bleibt ewiglich“* (Jes 40,8) und von der Beständigkeit seiner Worte von Generation zu Generation spricht (Jes 59,21). Die Überlieferung des Neuen Testaments durch Tausende von Handschriften, alten Übersetzungen und patristischen Zitaten stellt für den Gläubigen ein historisches Zeugnis dieser Bewahrung durch die göttliche Vorsehung dar.

Der Geist, der diese Arbeit beseelt, erinnert an die Worte des Evangelisten Lukas, der erklärt, dass er alles von Anfang an sorgfältig untersucht habe, um es Theophilus in geordneter Weise niederzuschreiben: *„nachdem ich allem von Anfang an genau nachgegangen bin, es dir der Reihe nach aufzuschreiben, hochgeehrter Theophilus“* (Lk 1,3).

Der Verfasser dieses Vorworts möchte insbesondere die Arbeit von Dr. Maurice Robinson und Dr. William Pierpont anerkennen, deren Forschungs-, Sammlungs- und Editionsarbeit der Kirche und den Gelehrten unentgeltlich eine bedeutende Darstellung des Byzantinischen Textes zugänglich gemacht hat. Das vorliegende Projekt baut auf dieser Arbeit auf und bemüht sich, sie den katalanischsprachigen Lesern zugänglich zu machen, wobei zusätzlich textkritische Informationen aufgenommen werden, die dem Studenten ermöglichen, die wichtigsten Varianten kennenzulernen und die verfügbare Evidenz selbst zu beurteilen.

Allen, die ihr Wissen über die Geschichte der Überlieferung des griechischen Neuen Testaments und die Grundlagen dieser Methodik vertiefen möchten, wird die Lektüre von „The Case for Byzantine Priority“, enthalten in *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, sowie weiterer wissenschaftlicher Studien über die byzantinische Priorität nachdrücklich empfohlen.

Zur Ehre Gottes und zur Verbreitung seines Wortes. Amen.

Josep Manel Suari Pellicer

Historiker

Préface (Français)

Sans aucun doute, le travail de recherche et de compilation du Dr Maurice Robinson et du Dr William Pierpont constitue l'une des contributions les plus importantes apportées au domaine de la critique textuelle du Nouveau Testament au cours des derniers siècles. Après des décennies de recherches, d'études, de comparaisons et de collecte de manuscrits, ils ont offert gratuitement un texte qui représente la ligne dominante de transmission du Nouveau Testament grec, connue sous le nom de Texte byzantin, lequel, pendant des siècles, a été copié, lu, proclamé et reçu dans les Églises chrétiennes de langue grecque comme la Parole de Dieu dans sa forme transmise la plus authentique.

Le Byzantine Textform 2018 de Robinson et Pierpont ne prétend pas se fonder sur un manuscrit unique ni sur une édition ancienne particulière, mais cherche à présenter le texte de consensus qui ressort de l'ensemble de la tradition manuscrite grecque considérée dans sa globalité. Bien qu'aucun manuscrit individuel ne puisse être identifié purement et simplement avec l'autographe original, l'examen de l'ensemble de la tradition manuscrite permet de reconnaître une ligne textuelle dominante qui s'étend à travers différentes époques, régions et générations de copistes. Cette continuité constitue l'un des fondements principaux de ce que l'on appelle la priorité byzantine.

Selon les paroles du Dr Maurice Arthur Robinson, diverses méthodes employées pour restaurer le texte original du Nouveau Testament n'ont pas atteint leur objectif de manière satisfaisante, en partie à cause de la subjectivité méthodologique et en partie à cause de certains présupposés défavorables à la forme textuelle byzantine. Contrairement aux méthodes qui accordent un poids décisif à un petit nombre de manuscrits considérés comme privilégiés, la méthodologie de Robinson et Pierpont cherche à prendre en considération l'ensemble des facteurs impliqués dans la transmission historique du texte. Leur méthode, appelée « reasoned transmissionalism », part d'une reconstruction viable de l'histoire de la transmission et évalue ensuite les probabilités transcriptionnelles, les témoignages externes et les critères internes.

La priorité byzantine ne consiste donc pas simplement à choisir, variante après variante, la lecture qui paraît la plus ancienne ou la plus difficile, mais à étudier chaque variante dans l'histoire générale de la transmission dans laquelle elle s'inscrit. Les témoignages manuscrits, les relations entre les différentes formes textuelles, les tendances connues des copistes, les probabilités de transmission ainsi que les critères internes et externes propres à la critique textuelle sont considérés conjointement. L'objectif est d'établir un texte possédant une continuité transmissive démontrable et une large prépondérance au sein de l'ensemble des manuscrits grecs.

Cette perspective se distingue de l'éclectisme moderne, qui tend à évaluer chaque unité textuelle de manière indépendante. Dans certains cas, le résultat de cette procédure peut produire une succession de lectures qui, prises ensemble, n'est attestée comme telle dans aucun manuscrit, aucune version ancienne ni aucun écrit patristique. La priorité byzantine considère qu'il est nécessaire que la reconstruction du texte possède également une explication historique et transmissive viable, et non simplement une justification isolée pour chaque variante.

Pour cette raison, le Texte byzantin ne doit pas être compris comme le produit artificiel d'une édition impériale, ecclésiastique ou conciliaire, ni comme l'œuvre d'un petit groupe de copistes qui aurait imposé une forme textuelle particulière à toutes les Églises grecques. Au contraire, son

caractère historique le plus remarquable est précisément sa transmission étendue, indépendante et continue à travers de nombreux manuscrits, générations, régions et communautés chrétiennes de langue grecque.

Les manuscrits présentent naturellement des erreurs humaines, des omissions, des additions et d'autres variations produites au cours du processus de copie. L'existence de telles variantes ne constitue pas une négation de la préservation textuelle, mais exige plutôt que la tradition manuscrite soit examinée dans son ensemble. Il ne s'agit pas d'affirmer que chaque copie individuelle est parfaite, mais de déterminer, par la comparaison de l'ensemble des témoignages, quelle forme textuelle explique le mieux l'histoire de sa transmission.

Dans ce sens, le Texte byzantin représente le résultat d'une transmission qui, malgré l'absence d'un contrôle centralisé sur les Églises grecques pendant de longues périodes historiques, conserve un degré extraordinaire d'uniformité. Cette caractéristique est particulièrement significative lorsque l'on considère que les manuscrits proviennent d'époques et de lieux différents. La large convergence de ces témoignages permet de considérer le texte dominant comme un candidat particulièrement solide pour représenter l'archétype du texte grec canonique du Nouveau Testament et, par conséquent, comme le texte qui a le plus de chances de conserver la forme des autographes apostoliques.

Les écrits des Pères de l'Église constituent également des témoignages importants. Les nombreuses citations du Nouveau Testament présentes chez les écrivains chrétiens anciens montrent que plusieurs des lectures qui deviendront ensuite dominantes dans la tradition byzantine étaient déjà connues et utilisées à une époque très ancienne. L'étude conjointe des manuscrits, des versions anciennes et des citations patristiques élargit donc considérablement la base documentaire à partir de laquelle la transmission du texte est étudiée.

Le présent volume incorpore, en plus du texte principal du Byzantine Textform 2018, des variantes provenant d'autres éditions importantes du Nouveau Testament grec ainsi que de manuscrits byzantins, afin de fournir un outil utile tant à l'étudiant qu'au chercheur et au lecteur intéressé par la critique textuelle. Ces notes ne visent pas à affaiblir le texte principal, mais à fournir au lecteur un appareil comparatif permettant de connaître les principales variantes attestées dans la tradition manuscrite et dans les éditions critiques modernes. L'auteur de cette préface considère que l'inclusion de ces variantes augmente la valeur académique de l'édition et permet au lecteur d'étudier plus en profondeur les témoignages textuels.

Le but d'une édition de cette nature n'est pas seulement d'établir une forme grecque du texte, mais également de faciliter l'accès aux paroles mêmes du Nouveau Testament dans son grec koinè, qui constitue la base nécessaire à une exégèse et à une herméneutique rigoureuses. L'établissement de la forme textuelle la plus précise possible constitue donc une condition préalable à l'interprétation correcte du contenu inspiré des Saintes Écritures.

L'hypothèse de la priorité byzantine soutient que le texte dominant de la tradition manuscrite mérite d'être sérieusement considéré comme le représentant le plus probable des autographes canoniques. Il ne s'agit pas d'affirmer que le texte byzantin serait apparu soudainement à une époque tardive, mais plutôt de reconnaître que sa forme dominante peut être suivie à travers une large continuité de

témoignages et que ses lectures trouvent, dans de nombreux cas, un soutien dans des témoignages anciens, des versions et des citations patristiques.

Cette position n'exige pas non plus le rejet des méthodes de la critique textuelle. Au contraire, elle utilise des critères externes et internes, prend en considération les probabilités transcriptionnelles et examine les pratiques connues des copistes. Ce qui distingue sa méthode est le poids accordé à l'histoire de la transmission et à la cohérence globale des témoignages manuscrits. La question n'est pas seulement : «Quelle lecture paraît préférable lorsqu'elle est considérée isolément?», mais aussi : «Quelle lecture explique le mieux l'ensemble des données et l'histoire de sa transmission?»

Le travail de Robinson et Pierpont représente ainsi l'une des recherches les plus vastes entreprises sur le texte grec de la tradition byzantine. Leur édition cherche à fournir un texte de consensus établi à partir de la grande majorité des manuscrits grecs disponibles, en employant les méthodes modernes de la critique textuelle ainsi que des outils informatiques permettant d'analyser systématiquement les témoins et leurs variantes. Le résultat est une édition qui présente le Nouveau Testament selon le Texte byzantin, compris comme la forme textuelle dominante transmise pendant des siècles dans l'Église de langue grecque.

Ce texte possède en outre une importance historique particulière, puisqu'il a constitué la forme dominante du Nouveau Testament grec durant une grande partie de l'Antiquité tardive, du Moyen Âge et de l'époque de la Réforme. Son influence est liée à la tradition grecque de l'Église et, par la suite, à la tradition imprimée du Nouveau Testament qui devint connue en Occident sous le nom de Textus Receptus, expression désignant des éditions imprimées qui reflètent un texte byzantin avec ses caractéristiques textuelles propres.

Du point de vue de la foi chrétienne, cette préservation historique peut également être considérée à la lumière de la providence divine. Le Christ a déclaré : *« Le ciel et la terre passeront, mais mes paroles ne passeront point »* (Mt 24,35 ; Mc 13,31 ; Lc 21,33), tandis que l'Écriture déclare : *« La parole de notre Dieu subsiste éternellement »* (És 40,8) et parle de la permanence de ses paroles de génération en génération (És 59,21). La transmission du Nouveau Testament à travers des milliers de manuscrits, des versions anciennes et des citations patristiques constitue, pour le croyant, un témoignage historique de cette préservation providentielle.

L'esprit qui anime ce travail rappelle les paroles de l'évangéliste Luc, qui affirme avoir examiné soigneusement toutes choses depuis le commencement afin de les écrire dans l'ordre pour Théophile : *« après avoir soigneusement recherché toutes ces choses depuis leur origine, pour te les écrire par ordre, très excellent Théophile »* (Lc 1,3).

L'auteur de cette préface souhaite tout particulièrement reconnaître le travail du Dr Maurice Robinson et du Dr William Pierpont, dont les travaux de recherche, de compilation et d'édition ont mis gratuitement à la disposition de l'Église et des chercheurs une importante représentation du Texte byzantin. Le présent projet s'appuie sur leur travail et cherche à le rendre accessible aux lecteurs de langue catalane, tout en incorporant des informations textuelles permettant à l'étudiant de connaître les principales variantes et d'évaluer lui-même les données disponibles.

Pour ceux qui souhaitent approfondir leur connaissance de l'histoire de la transmission du Nouveau Testament grec et des fondements de cette méthodologie, la lecture de « The Case for Byzantine

Priority », inclus dans *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, ainsi que d'autres études spécialisées sur la priorité byzantine, est vivement recommandée.

Pour la gloire de Dieu et la propagation de sa Parole. Amen.

Josep Manel Suari Pellicer

Historien

Prefácio (Portugués)

Sem dúvida, o trabalho de investigação e compilação do Dr. Maurice Robinson e do Dr. William Pierpont constitui uma das mais importantes contribuições para o campo da crítica textual do Novo Testamento nos últimos séculos. Depois de décadas de árdua investigação, estudo, comparação e recolha de manuscritos, ofereceram gratuitamente um texto que representa a linha dominante de transmissão do Novo Testamento grego, conhecida como Texto Bizantino, que durante séculos foi copiado, lido, proclamado e recebido nas Igrejas cristãs de língua grega como a Palavra de Deus na sua forma transmitida mais autêntica.

O Byzantine Textform 2018, de Robinson e Pierpont, não pretende basear-se num único manuscrito nem numa determinada edição antiga, mas apresentar o texto de consenso que emerge da tradição manuscrita grega considerada na sua totalidade. Embora nenhum manuscrito individual possa ser simplesmente identificado com o autógrafo original, a consideração global da tradição manuscrita permite reconhecer uma linha textual dominante, que se estende através de diferentes épocas, regiões e gerações de copistas. Esta continuidade constitui um dos principais fundamentos daquilo que se denomina prioridade bizantina.

Segundo as palavras do Dr. Maurice Arthur Robinson, diversos métodos empregados na restauração do texto original do Novo Testamento não alcançaram satisfatoriamente o seu objetivo, em parte devido à subjetividade metodológica e em parte devido a determinados pressupostos contrários à forma textual bizantina. Ao contrário dos métodos que atribuem peso decisivo a um pequeno número de manuscritos considerados preferenciais, a metodologia de Robinson e Pierpont procura considerar a totalidade dos fatores envolvidos na transmissão histórica do texto. O seu método, denominado «reasoned transmissionalism», parte de uma reconstrução viável da história da transmissão e, posteriormente, pondera as probabilidades transcricionais, os testemunhos externos e os critérios internos.

A prioridade bizantina, portanto, não consiste simplesmente em escolher, variante por variante, a leitura que pareça ser a mais antiga ou a mais difícil, mas em estudar cada variante dentro da história geral da transmissão na qual se encontra. Os testemunhos manuscritos, as relações entre as diferentes formas textuais, as tendências conhecidas dos copistas, as probabilidades de transmissão e os critérios internos e externos próprios da crítica textual são considerados conjuntamente. O objetivo é estabelecer um texto que possua uma continuidade transmissional demonstrável e uma ampla predominância dentro do conjunto dos manuscritos gregos.

Esta perspetiva distingue-se do ecletismo moderno, que tende a avaliar cada unidade textual de forma independente. Em determinados casos, o resultado deste procedimento pode produzir uma sucessão de leituras que, consideradas conjuntamente, não se encontra atestada como tal em nenhum manuscrito, versão antiga ou escrito patrístico. A prioridade bizantina considera necessário que a reconstrução do texto possua também uma explicação histórica e transmissional viável, e não apenas uma justificação isolada para cada variante.

Por esta razão, o Texto Bizantino não deve ser entendido como o produto artificial de uma edição imperial, eclesiástica ou conciliar, nem como a obra de um pequeno grupo de copistas que tivesse imposto uma determinada forma textual a todas as Igrejas gregas. Pelo contrário, a sua característica

histórica mais notável é precisamente a sua transmissão extensa, independente e contínua através de numerosos manuscritos, gerações, regiões e comunidades cristãs de língua grega.

Os manuscritos apresentam naturalmente erros humanos, omissões, adições e outras variações produzidas durante o processo de cópia. A existência de tais variantes não constitui uma negação da preservação textual, mas exige, antes, que a tradição manuscrita seja examinada na sua totalidade. Não se trata de afirmar que cada cópia individual seja perfeita, mas de determinar, através da comparação da totalidade dos testemunhos, qual a forma textual que melhor explica a história da sua transmissão.

Neste sentido, o Texto Bizantino representa o resultado de uma transmissão que, apesar da ausência de um controlo centralizado sobre as Igrejas gregas durante longos períodos históricos, conserva um grau extraordinário de uniformidade. Esta característica é especialmente significativa quando se considera que os manuscritos provêm de épocas e lugares diferentes. A ampla convergência destes testemunhos permite considerar o texto dominante como um candidato particularmente sólido para representar o arquétipo do texto grego canónico do Novo Testamento e, consequentemente, como o texto que mais provavelmente preserva a forma dos autógrafos apostólicos.

Os escritos dos Padres da Igreja constituem igualmente testemunhos importantes. As numerosas citações do Novo Testamento presentes nos escritores cristãos antigos demonstram que muitas das leituras que posteriormente se tornaram predominantes na tradição bizantina já eram conhecidas e utilizadas em épocas muito antigas. O estudo conjunto dos manuscritos, das versões antigas e das citações patrísticas amplia, portanto, consideravelmente a base documental a partir da qual se estuda a transmissão do texto.

O presente volume incorpora, além do texto principal do Byzantine Textform 2018, variantes provenientes de outras importantes edições do Novo Testamento grego e de manuscritos bizantinos, com o propósito de oferecer uma ferramenta útil tanto ao estudante como ao investigador e ao leitor interessado em crítica textual. Estas notas não têm como objetivo enfraquecer o texto principal, mas proporcionar ao leitor um aparato comparativo através do qual possam ser conhecidas as principais variantes documentadas na tradição manuscrita e nas edições críticas modernas. O autor deste prefácio considera que a inclusão destas variantes aumenta o valor académico da edição e permite ao leitor estudar mais profundamente a evidência textual.

O propósito de uma edição desta natureza não é apenas estabelecer uma forma grega do texto, mas também facilitar o acesso às próprias palavras do Novo Testamento no seu grego koiné, que constitui a base necessária para uma exegese e uma hermenêutica rigorosas. O estabelecimento da forma textual mais precisa possível é, portanto, um requisito prévio para a correta interpretação do conteúdo inspirado das Sagradas Escrituras.

A hipótese da prioridade bizantina sustenta que o texto dominante da tradição manuscrita merece ser seriamente considerado como o representante mais provável dos autógrafos canónicos. Isto não significa afirmar que o texto bizantino tenha surgido repentinamente numa época tardia, mas reconhecer que a sua forma dominante pode ser acompanhada através de uma ampla continuidade de testemunhos e que as suas leituras encontram, em numerosos casos, apoio em testemunhos antigos, versões e citações patrísticas.

Esta posição também não exige a rejeição dos métodos da crítica textual. Pelo contrário, utiliza critérios externos e internos, considera as probabilidades transcricionais e examina as práticas conhecidas dos copistas. O que distingue o seu método é o peso atribuído à história da transmissão e à coerência global da evidência manuscrita. A questão não é apenas: «Qual leitura parece preferível quando considerada isoladamente?», mas também: «Qual leitura explica melhor a totalidade das evidências e a história da sua transmissão?»

O trabalho de Robinson e Pierpont representa, portanto, uma das mais extensas investigações realizadas sobre o texto grego da tradição bizantina. A sua edição procura apresentar um texto de consenso estabelecido a partir da grande maioria dos manuscritos gregos disponíveis, utilizando métodos modernos de crítica textual e ferramentas informáticas para analisar sistematicamente os testemunhos e as suas variantes. O resultado é uma edição que apresenta o Novo Testamento segundo o Texto Bizantino, entendido como a forma textual dominante transmitida durante séculos na Igreja de língua grega.

Este texto possui, além disso, uma importância histórica singular, pois constituiu a forma predominante do Novo Testamento grego durante grande parte da Antiguidade Tardia, da Idade Média e da época da Reforma. A sua influência está ligada à tradição grega da Igreja e, posteriormente, à tradição impressa do Novo Testamento que se tornou conhecida no Ocidente através do Textus Receptus, expressão que designa edições impressas que refletem um texto bizantino com as suas características textuais próprias. Do ponto de vista da fé cristã, esta preservação histórica pode também ser contemplada à luz da providência divina. Cristo declarou: *«O céu e a terra passarão, mas as minhas palavras não passarão»* (Mt 24:35; Mc 13:31; Lc 21:33), enquanto as Escrituras declaram: *«A palavra do nosso Deus permanece eternamente»* (Is 40:8) e falam da permanência das suas palavras de geração em geração (Is 59:21). A transmissão do Novo Testamento através de milhares de manuscritos, versões antigas e citações patrísticas constitui, para o crente, um testemunho histórico desta preservação providencial.

O espírito que anima este trabalho recorda as palavras do evangelista Lucas, que afirma ter investigado cuidadosamente todas as coisas desde o princípio, a fim de as escrever ordenadamente para Teófilo: *«depois de ter investigado tudo cuidadosamente desde o princípio, escrevê-lo por ordem para ti, ó excelentíssimo Teófilo»* (Lc 1:3). O autor deste prefácio deseja reconhecer especialmente o trabalho do Dr. Maurice Robinson e do Dr. William Pierpont, cujo trabalho de investigação, compilação e edição colocou gratuitamente à disposição da Igreja e dos estudiosos uma importante representação do Texto Bizantino. O presente projeto beneficia deste trabalho e procura torná-lo acessível aos leitores de língua catalã, incorporando também informações textuais que permitam ao estudante conhecer as principais variantes e avaliar por si mesmo a evidência disponível. Para aqueles que desejam aprofundar o conhecimento da história da transmissão do Novo Testamento grego e dos fundamentos desta metodologia, recomenda-se vivamente a leitura de «The Case for Byzantine Priority», incluído em *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, bem como de outros estudos especializados sobre a prioridade bizantina.

Para a glória de Deus e a propagação da sua Palavra. Amém.

Josep Manel Suari Pellicer

Historiador

Pròleg (Català)

Sens dubte, el treball d'investigació i recopilació del Dr. Maurice Robinson i del Dr. William Pierpont constitueix una de les aportacions més importants al camp de la crítica textual del Nou Testament durant els darrers segles. Després de dècades d'ardu treball d'investigació, estudi, comparació i recopilació de manuscrits, han ofert gratuïtament un text que representa la línia dominant de transmissió del Nou Testament grec, coneguda com a Text Bizantí, que durant segles fou copiat, llegit, proclamat i rebut a les Esglésies cristianes de llengua grega com la Paraula de Déu en la seva forma transmesa més autèntica.

El Byzantine Textform 2018 de Robinson i Pierpont no pretén basar-se en un únic manuscrit ni en una determinada edició antiga, sinó presentar el text de consens que emergeix de la tradició manuscrita grega considerada en la seva totalitat. Encara que cap manuscrit individual no pot ser identificat simplement amb l'autògraf original, la consideració global de la tradició manuscrita permet reconèixer una línia textual dominant que s'estén a través de diferents èpoques, regions i generacions de copistes. Aquesta continuïtat constitueix un dels principals fonaments de l'anomenada prioritat bizantina.

Segons les paraules del Dr. Maurice Arthur Robinson, diversos mètodes emprats per a la restauració del text original del Nou Testament no han assolit satisfactòriament el seu objectiu, en part a causa de la subjectivitat metodològica i en part per determinats pressupòsits contraris a la forma textual bizantina. En contrast amb els mètodes que atorguen un pes decisiu a un petit nombre de manuscrits considerats preferents, la metodologia de Robinson i Pierpont procura tenir en compte la totalitat dels factors implicats en la transmissió històrica del text. El seu mètode, denominat «reasoned transmissionalism», parteix d'una reconstrucció viable de la història de la transmissió i posteriorment pondera les probabilitats transcripcionals, els testimonis externs i els criteris interns.

La prioritat bizantina, per tant, no consisteix simplement a escollir, variant per variant, la lectura que sembli més antiga o més difícil, sinó a estudiar cada variant dins de la història general de la transmissió en què es troba. Els testimonis manuscrits, les relacions entre les diferents formes textuals, les tendències conegudes dels copistes, les probabilitats de transmissió i els criteris interns i externs propis de la crítica textual són considerats conjuntament. L'objectiu és establir un text que posseeixi una continuïtat transmissional demostrable i una àmplia predominança dins del conjunt dels manuscrits grecs.

Aquesta perspectiva es diferencia de l'eclecticisme modern, que tendeix a avaluar cada unitat textual de manera independent. En determinats casos, el resultat d'aquest procediment pot produir una successió de lectures que, considerades conjuntament, no es troba testimoniada com a tal en cap manuscrit, versió antiga o escrit patrístic. La prioritat bizantina considera necessari que la reconstrucció del text tingui també una explicació històrica i transmissional viable, i no únicament una justificació aïllada per a cada variant.

Per aquesta raó, el Text Bizantí no s'ha d'entendre com el producte artificial d'una edició imperial, eclesiàstica o conciliar, ni com l'obra d'un petit grup de copistes que hagués imposat una determinada forma textual a totes les Esglésies gregues. Al contrari, la seva característica històrica més notable és precisament la seva transmissió extensa, independent i continuada a través de nombrosos manuscrits, generacions, regions i comunitats cristianes de llengua grega.

Els manuscrits presenten naturalment errors humans, omissions, addicions i altres variacions produïdes durant el procés de còpia. L'existència d'aquestes variants no constitueix una negació de la preservació textual, sinó que exigeix que la tradició manuscrita sigui examinada en la seva totalitat. No es tracta d'afirmar que cada còpia individual sigui perfecta, sinó de determinar, mitjançant la comparació de la totalitat dels testimonis, quina forma textual explica millor la història de la seva transmissió.

En aquest sentit, el Text Bizantí representa el resultat d'una transmissió que, malgrat l'absència d'un control centralitzat sobre les Esglésies gregues durant llargs períodes històrics, conserva un grau extraordinari d'uniformitat. Aquesta característica és especialment significativa quan es considera que els manuscrits provenen d'èpoques i llocs diferents. La gran convergència d'aquests testimonis permet considerar el text dominant com un candidat especialment sòlid per representar l'arquetip del text grec canònic del Nou Testament i, per tant, com el text que més probablement conserva la forma dels autògrafs apostòlics.

Els escrits dels Pares de l'Església constitueixen igualment testimonis importants. Les nombroses citacions del Nou Testament presents en els escriptors cristians antics mostren que moltes de les lectures que posteriorment esdevingueren predominants en la tradició bizantina ja eren conegudes i utilitzades en èpoques molt primerenques. L'estudi conjunt dels manuscrits, de les versions antigues i de les citacions patrístiques amplia, per tant, considerablement la base documental des de la qual s'estudia la transmissió del text.

El present volum incorpora, a més del text principal del Byzantine Textform 2018, variants procedents d'altres edicions importants del Nou Testament grec i de manuscrits bizantins, amb el propòsit d'oferir una eina útil tant a l'estudiant com a l'investigador i al lector interessat en la crítica textual. Aquestes notes no pretenen debilitar el text principal, sinó proporcionar al lector un aparell comparatiu mitjançant el qual es puguin conèixer les principals variants documentades en la tradició manuscrita i en les edicions crítiques modernes. L'autor d'aquest pròleg considera que la inclusió d'aquestes variants augmenta el valor acadèmic de l'edició i permet al lector estudiar amb més profunditat l'evidència textual.

El propòsit d'una edició d'aquesta naturalesa no és només establir una forma grega del text, sinó també facilitar l'accés a les mateixes paraules del Nou Testament en el seu grec koiné, que constitueix la base necessària per a una exegesi i una hermenèutica rigoroses. L'establiment de la forma textual més precisa possible és, per tant, un requisit previ per a la correcta interpretació del contingut inspirat de les Sagrades Escriptures.

La hipòtesi de la prioritat bizantina sosté que el text dominant de la tradició manuscrita mereix ser considerat seriosament com el representant més probable dels autògrafs canònics. Això no significa afirmar que el text bizantí sorgís sobtadament en una època tardana, sinó reconèixer que la seva forma dominant pot ser seguida a través d'una àmplia continuïtat de testimonis i que les seves lectures troben, en nombrosos casos, suport en testimonis antics, versions i citacions patrístiques.

Aquesta posició tampoc no exigeix rebutjar els mètodes de la crítica textual. Al contrari, utilitza criteris externs i interns, considera les probabilitats transcripcionals i examina les pràctiques conegudes dels copistes. El que distingeix el seu mètode és el pes atorgat a la història de la transmissió i a la coherència global de l'evidència manuscrita. La qüestió no és només: «Quina

lectura sembla preferible quan és considerada aïlladament?», sinó també: «Quina lectura explica millor la totalitat de l'evidència i la història de la seva transmissió?»

El treball de Robinson i Pierpont representa, per tant, una de les investigacions més extenses realitzades sobre el text grec de la tradició bizantina. La seva edició procura oferir un text de consens establert a partir de la gran majoria dels manuscrits grecs disponibles, utilitzant mètodes moderns de crítica textual i eines informàtiques per analitzar sistemàticament els testimonis i les seves variants. El resultat és una edició que presenta el Nou Testament segons el Text Bizantí, entès com la forma textual dominant transmesa durant segles a l'Església de llengua grega.

Aquest text posseeix, a més, una importància històrica singular, ja que constituí la forma predominant del Nou Testament grec durant gran part de l'Antiguitat tardana, de l'Edat Mitjana i de l'època de la Reforma. La seva influència està vinculada a la tradició grega de l'Església i, posteriorment, a la tradició impresa del Nou Testament que esdevingué coneguda a Occident a través del Textus Receptus, expressió que designa edicions impreses que reflecteixen un text bizantí amb les seves característiques textuals pròpies.

Des de la perspectiva de la fe cristiana, aquesta preservació històrica també pot ser contemplada a la llum de la providència divina. Crist va declarar: *«El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran»* (Mt 24:35; Mc 13:31; Lc 21:33), mentre que l'Escriptura declara: *«La paraula del nostre Déu roman per sempre»* (Is 40:8) i parla de la permanència de les seves paraules de generació en generació (Is 59:21). La transmissió del Nou Testament a través de milers de manuscrits, versions antigues i citacions patrístiques constitueix, per al creient, un testimoni històric d'aquesta preservació providencial.

L'esperit que anima aquest treball recorda les paraules de l'evangelista Lluc, que afirma haver investigat acuradament totes les coses des del principi per escriure-les ordenadament per a Teòfil: *«després d'haver-ho investigat tot amb exactitud des del principi, escriure-t'ho ordenadament, oh excel·lent Teòfil»* (Lc 1:3).

L'autor d'aquest pròleg vol reconèixer especialment el treball del Dr. Maurice Robinson i del Dr. William Pierpont, la tasca d'investigació, recopilació i edició dels quals ha posat gratuïtament a disposició de l'Església i dels estudiosos una important representació del Text Bizantí. El present projecte es beneficia d'aquesta tasca i procura fer-la accessible als lectors de llengua catalana, incorporant també informació textual que permeti a l'estudiant conèixer les principals variants i avaluar per si mateix l'evidència disponible.

Per a aquells que vulguin aprofundir en el coneixement de la història de la transmissió del Nou Testament grec i dels fonaments d'aquesta metodologia, es recomana especialment la lectura de «The Case for Byzantine Priority», inclòs a *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform*, així com d'altres estudis especialitzats sobre la prioritat bizantina.

Per a la glòria de Déu i la propagació de la seva Paraula. Amén.

Josep Manel Suari Pellicer

Historiador

Mt 1

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ Δαυίδ[1], υἱοῦ Ἀβραάμ. 2 ¶ Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ• Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ• 3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ• Φαρὲς δὲἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ• Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ• 4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ• Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών•Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών• 5 Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ• Βοὸζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὼβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ• Ὼβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί• 6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυὶδ[2] τὸν βασιλέα. ¶ Δαυὶδ δὲ[3] ὁ βασιλεὺς ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα[4] ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου• 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ• Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά •Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσά[5]• 8 Ἀσὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ• Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ• Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζίαν• 9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ• Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ• Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν• 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ•[6] Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸνἈμών• Ἀμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσίαν• 11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. 12 ¶ Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸνΣαλαθιήλ• Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ• 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ• Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ• Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ• 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ• Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ• Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ• 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ• Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν•Ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ• 16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος χριστός. 17 ¶ Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυὶδ[7] γενεαὶ δεκατέσσαρες• καὶ ἀπὸ Δαυὶδ[8] ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες• καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ,

---

[1] δαβιδ
[2] τον δαβιδ
[3] δαβιδ δε
[4] σολομωντα
[5] E K L M W Δ Π Σ 2*,c 28 33 118 124 180 565 579 828 892 1006 1009 1010 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1365 1424 1505 1546 1582c (2148 Ἀσσά) 𝔐 it(a),f,ff1vg syrc,s,p,h,pal slav Ps-Eustathius (Epiphanius1/2)
[6] μανασσην
[7] εως δαβιδ
[8] απο δαβιδ

γενεαὶ δεκατέσσαρες. 18 ¶ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. 19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὤν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδού, ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, Ἰωσήφ, υἱὸς Δαυίδ[1], μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου• τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. 21 Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν• αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, 23 Ἰδού, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεός. 24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου• καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον• καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Mt 2

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδού, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἰεροσόλυμα, 2 λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 Ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἰεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ• 4 καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ᾽ αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. 5 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας• οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου, 6 Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα• ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. 7 Τότε Ἡρῴδης, λάθρᾳ καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσεν παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. 8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου• ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν• καὶ ἰδού, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς,

[1] δαβιδ

ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εἶδον[1] τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. 12 Καὶ χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. 13 ¶ Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδού, ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί• μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου• ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. 16 Τότε Ἡρῴδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 18 Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. 19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδού, ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, 20 λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ• τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. 22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν• χρηματισθεὶς δὲ κατ᾽ ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, 23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ• ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Mt 3

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2 καὶ λέγων, Μετανοεῖτε• ἤγγικεν

[1] ευρον

γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου• εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ• ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου• 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον[1] τῆς μετανοίας• 9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ• λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται• πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 Ἐγὼ[2] μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν• ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι• αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ[3][4]. 12 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 13 ¶ Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ. 14 Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με; 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι• οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος• καὶ ἰδού, ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ᾽ αὐτόν. 17 Καὶ ἰδού, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Mt 4

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναιὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα

[1] καρπους αξιους
[2] αγιω και πυρι
[3] αγιω και πυρι
[4] E S V Ω 2 28 517 579 1424 syr^{pal}

καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Γέγραπται, Οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω• γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ• καί, Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σοῦ. 7 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ λέγει αὐτῷ, Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε ὀπίσω μου[1], Σατανᾶ• γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος• καὶ ἰδού, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ. 12 ¶ Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν• 13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ•14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδεν φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 ¶ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν, Μετανοεῖτε• ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 18 ¶ Περιπατῶν δὲ[2] παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν• ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. 19 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 20 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν• καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. 23 ¶ Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς

[1] υπαγε
[2] δε ο ιησους

συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν• καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς• καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Mt 5

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος• καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ• 2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων, 3 ¶ Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι• ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 ¶ Μακάριοι οἱ πενθοῦντες• ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 5 ¶ Μακάριοι οἱ πραεῖς• ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 6 ¶ Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην• ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. 7 ¶ Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες• ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. 8 ¶ Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ• ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. 9 ¶ Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί• ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 ¶ Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης• ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11 ¶ Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ’ ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. 12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς• οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13 ¶ Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς• ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; Εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου• οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη• 15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς 17 ¶ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας• οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος

κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν• ὃς δ’ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 21 ¶ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις• ὃς δ’ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει• 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ[1] ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει• ὃς δ’ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ• ὃς δ’ ἂν εἴπῃ, Μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ[23] μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ’ αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν[4] ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 ¶ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη[56], Οὐ μοιχεύσεις• 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν[7] ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ• συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 30 Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ• συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 31 Ἐρρέθη δὲ[8] ὅτι[9] Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον• 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι• καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται. 33 ¶ Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ

---

[1] א c D E K L M S U W Δ Θ Π Σ 0233 0287 *f*1 *f*13 2 28 33 157 180 205 346 565 579 597 700 788 892 1006 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1342 1365 1424[txt] 1505 1546 1646 2148 it[a,b,c,d,f,ff1,g1,h,k,l,q] vg[mss] syr[c,s,p,h,pal] cop[sa,meg,bo] arm eth[TH] geo slav Irenaeus[lat] mss[acc. to Origen] Eusebius Basil Apostolic Constitutions mss[acc. to Apollinaris] Ps-Justin Chrysostom Cyril Theodoret; Cyprian Hilary Lucifer mss[acc. to Jerome] Augustine[1/4] Speculum

[2] κακει

[3] κακει

[4] εως ου

[5] ερρεθη τοις αρχαιοις

[6] ερρεθη τοις αρχαιοις

[7] επιθυμησαι αυτης

[8] ερρεθη

[9] δε

κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου• 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως• μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ• 35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ• μήτε εἰς Ἰεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως• 36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. 37 Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὒ οὔ• τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. 38 ¶ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος• 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ• ἀλλ᾽ ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα[10][11], στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην• 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον• 41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ᾽ αὐτοῦ δύο. 42 Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου• καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. 43 ¶ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου• 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν[12] ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς• 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς[13] οὐρανοῖς[14][15], ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς φίλους[16] ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; Οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτως ποιοῦσιν; 48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

Mt 6

1 Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην[17] ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς• εἰ δὲ μήγε[18], μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 ¶ Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ

---

10 σου σιαγονα
11 BYZpt σοῦ σιαγόνα
12 τους μισουντας
13 –
14 ουρανοις
15 ουρανοις
16 αδελφους
17 K L M U W Z Δ Θ Π f^{13} 2 28 33 118 124 157 346 565 579 700 788 1071 1424 1582^{c} 𝔐 it^{f,k} syr^{p,h} mae
18 μη γε

ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων• ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ• καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς ἀποδώσει[19] σοι ἐν τῷ φανερῷ. 5 ¶ Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις• ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 6 Σὺ δέ, ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν[20] σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ• καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί• δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς• οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. 9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς• Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. 10 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. 12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν[21] τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. 13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν[22]. 14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος• 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν[23], οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16 ¶ Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί• ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες• ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλήν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ• καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει

---

19 αποδωσει

20 ταμειον

21 ℵ1 K M U Π Φ f^{13} 2 28 346 579 700 788 1071 1424 1582c 𝔐 it^{f,k} syr^{p,h} cop? mae

22 E G K L M S U W Δ Θ Σ Φ Ω 0233 f^{13} 2 28 33 118^{c} 565 579 597 700 788 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1424 1505 1582^{c} 𝔐 it^{f,g1,k,q} syr^{h,pal} cop$^{(sa),bo^{pt}}$ arm eth geo slav Didache

23 B E G L M W Δ Θ Σ Φ 0233 f^{13} 28 33 157 180 565 579 597 700 892^{c} 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 it^{f,q} vg^{mss} syr^{c,h,pal} cop$^{sa,bo^{pt}}$ arm eth geo slav Basil; Chrom^{com}

σοι[24][25]. 19 ¶ Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν• 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός• ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται• 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον; 24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν• ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει• ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ[26].25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίητε• μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε[27]. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν[28] ἐστιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά• οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει• οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει• 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; 32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ• οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον• ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

Mt 7

1 Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε• 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε,

[24] σοι [εν τω φανερω]
[25] σοι εν τω φανερω
[26] μαμμωνα
[27] ενδυσεσθε
[28] πλειων

κριθήσεσθε• καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται[29] ὑμῖν. 3 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου• καὶ ἰδού, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; 5 Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 ¶ Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν• μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 ¶ Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν• ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε• κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν[30]. 8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 9 Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; 12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς• οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13 ¶ Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης• ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς•14 τί[31] στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. 15 ¶ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. 16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς• μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 Οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ• τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. 19 Πᾶν[32] δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 Ἄρα γε[33] ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. 21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν• ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 22 Πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν

[29] αντιμετρηθησεται
[30] ανοιγησεται ημιν (sic)
[31] οτι
[32] παν ουν
[33] αραγε

ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματιπροεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς• ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. 24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν• 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶπροσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν• τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον• 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶπροσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν• καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. 28 ¶ Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ• 29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Mt 8

1 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί• 2 καὶ ἰδού, λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς• ἀλλὰ[34][35] ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε[36] τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 5 ¶ Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ[37] εἰς Καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτόν, 6 καὶ λέγων, Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. 7 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸτὴν στέγην εἰσέλθῃς• ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ[38], καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας• καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται• καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται• καὶτῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10

[34] αλλ
[35] αλλ
[36] προσενεγκαι
[37] δε τω ιησου
[38] λογον

Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν, καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 Λέγω δὲ ὑμῖν
ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται
μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν•
12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον• ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
τῷ ἑκατοντάρχῃ[39][40][41], Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ενηθήτω σοι. Καὶ
ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. 14 ¶ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
οἰκίαν Πέτρου, εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ
πυρέσσουσαν, 15 καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
πυρετός• καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ[42]. 16 Ὀψίας δὲ γενομένης
προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς• καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα
λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν•17 ὅπως πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν
ἔλαβεν, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. 18 ¶ Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους
περὶ αὐτόν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19 Καὶ προσελθὼν εἷς
γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
20 Καὶ λέγει[43] αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις• ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει
ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ[44] εἶπεν
αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα
μου. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς
νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. 23 ¶ Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ
πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 Καὶ ἰδού, σεισμὸς
μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν
κυμάτων• αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. 25 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ[45][46]
ἤγειραν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. 26 Καὶ
λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι
ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ
θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; 28 ¶ Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς

[39] εκατονταρχω
[40] εκατονταρχω
[41] εκατονταρχω
[42] αυτοις
[43] λεγει
[44] μαθητων
[45] μαθηται αυτου
[46] μαθηται αυτου

τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης• 29 καὶ ἰδού, ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ[47] τοῦ θεοῦ; Ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; 30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων• καὶ ἰδού, ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. 33 Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 Καὶ ἰδού, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ• καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Mt 9

1 Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον[48] διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 2 Καὶ ἰδού, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον• καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον• ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 3 Καὶ ἰδού, τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ. 4 Καὶ ἰδὼν[49][50] ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, Ἵνα τί[51] ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5 Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σου[52][53] αἱ ἁμαρτίαι• ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι[54] καὶ περιπάτει; 6 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας - τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ - Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.9 ¶ Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 10

---

47 C3 K M U W Δ Θ Π Φ 0242^{vid} f^{13} 2 157 565 579 700 788 1071 1424 1582 𝔐 it vg^{cl} syr^{p,h} cop^{sa,bopt}
48 πλοιον
49 ειδως
50 BYZpt εἰδὼς
51 ινατι
52 σοι
53 BYZpt σοὶ
54 εγειρε

¶ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδού, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 11 Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί[55] μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει[56] ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες. 13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω, καὶ οὐ θυσίαν• οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ[57] ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 14 ¶ Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί[58] ἡμεῖςκαὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ᾽ ὅσον[5960] μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. 16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ• αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς• εἰ δὲ μήγε[61], ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται• ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς[62] καινούς, καὶ ἀμφότεροι[63] συντηροῦνται. 18 ¶ Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδού, ἄρχων εἷς[6465] ἐλθὼν[66] προσεκύνει αὐτῷ, λέγων ὅτι Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν• ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ ζήσεται. 19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20 Καὶ ἰδού, γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. 21 Ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν, Θάρσει, θύγατερ• ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, 24 λέγει αὐτοῖς, Ἀναχωρεῖτε• οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ

---

55 διατι
56 εσθιει και πινει
57 αλλ
58 διατι
59 οσον χρονον
60 οσον χρονον
61 μη γε
62 αλλα οινον νεον εις ασκους βαλλουσιν
63 αμφοτερα
64 τις
65 αρχων
66 [εις] προσελθων

κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. 27 ¶ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ[67][68] Δαυίδ[69]. 28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς[70], Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, κύριε. 29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί• καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. 32 ¶ Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδού, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός• καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες[71][72][73], Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 35 ¶ Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι[74][75] καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ[76][77] πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι• 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Mt 10

1 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. 2 ¶ Τῶν δὲ δώδεκα

---

67 υιος
68 BYZpt υἱὸς
69 δαβιδ
70 αυτοις
71 λεγοντες οτι
72 λεγοντες οτι
73 λεγοντες οτι
74 εκλελυμενοι
75 εκλελυμενοι
76 ως
77 ως

ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν[12] ταῦτα• πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος
Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ• Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ• 3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος• Θωμᾶς, καὶ
Ματθαῖος ὁ τελώνης• Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ
ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος• 4 Σίμων ὁ Κανανίτης[3], καὶ Ἰούδας[4] Ἰσκαριώτης ὁ
ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. 5 ¶ Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς,
παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν
Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε• 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ
ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγοντες ὅτι
Ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε,
λεπροὺς καθαρίζετε[56], δαιμόνια ἐκβάλλετε[7]• δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν
δωρεὰν δότε. 9 Μὴ κτήσησθε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς
ζώνας ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰς ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα,
μηδὲ ῥάβδους[89]• ἄξιος γὰρ[10] ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν[11]. 11 Εἰς
ἣν δ’ ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν•
κἀκεῖ μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθητε. 12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν,
ἀσπάσασθε αὐτήν[12]. 13 Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη
ὑμῶν ἐπ’ αὐτήν• ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς
ἐπιστραφήτω. 14 Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς
λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι[13] τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης,
ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων[14] ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 ¶ Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
λύκων• γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ
περιστεραί. 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων• παραδώσουσιν γὰρ
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς•
18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς

---

[1] εισιν
[2] εισιν
[3] א E F K M U W Γ Δ Θ Π Φ f^{13} 2 28 157 346 565 579 700 788 1071 1424 *l*2211
[4] ιουδας ο
[5] καθαριζετε [νεκρους εγειρετε]
[6] καθαριζετε νεκρους εγειρετε
[7] א C[3] E F K L M U X Y Γ Θ Π 2 118 124 579 700* 788 1071 1424[c] it[f] syr[(p),pal] cop[sa] arm eth[2mss] geo[1,B]
[8] ραβδον
[9] ραβδον
[10] γαρ εστιν
[11] αυτου
[12] αυτην λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω
[13] εξερχομενοι εξω
[14] γομορρας

μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν[1] ὑμᾶς, μὴ
μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε[23]• δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ τί λαλήσετε• 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα
τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς
ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον• καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ
γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου• ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην[4]•
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, ἕως ἂν ἔλθῃ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 ¶ Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον,
οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. 25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα
γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος[5] ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ
τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ[6] ἐκάλεσαν[7], πόσῳ μᾶλλον τοὺς
οἰκειακοὺς[89] αὐτοῦ; 26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς• οὐδὲν γάρ ἐστιν
κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ
γνωσθήσεται. 27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί• καὶ ὃ εἰς
τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 Καὶ μὴ φοβεῖσθε[1011]
ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων[1213] τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων
ἀποκτεῖναι• φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ τὴν ψυχὴν[141516]
καὶ τὸ[1718] σῶμα[19] ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. 29 Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου
πωλεῖται; Καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν• 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν.

---

[1] παραδωσουσιν
[2] η τι λαλησετε
[3] λαλησετε
[4] C E F G N X Δ Σ Φ 28 157 180 372 579 597 700 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1505 2737 LectClement Origen^{mss} Basil Apostolic Constitutions Socrates$^{1/2}$
[5] τω δουλω
[6] (P^{110}) C K M N U W Y Δ Θ Π Φ *f*1 *f*13 2 28 33 124 157 346 565 579 700 788 1071 1424 𝔐 it syr^{h} cop^{sa,bo} Cyprian
[7] απεκαλεσαν
[8] οικιακους
[9] οικιακους
[10] φοβηθητε
[11] μη φοβηθητε
[12] αποκτεννοντων
[13] αποκτεινοντων
[14] ψυχην
[15] ψυχην και
[16] BYZpt ψυχὴν
[17] ψυχην και
[18] BYZpt καὶ
[19] και σωμα

31 Μὴ οὖν φοβηθῆτε• πολλῶν[1] στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. 32 Πᾶς οὖν
ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω
κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 33 Ὅστις δ' ἂν
ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ
ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 34 ¶ Μὴ νομίσητε ὅτι
ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν• οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ
μάχαιραν. 35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς
αὐτῆς• 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκειακοὶ[2][3] αὐτοῦ. 37 Ὁ φιλῶν
πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος• καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ
θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος• 38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. 39 Ὁ
εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν• καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 ¶ Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται• καὶ ὁ
ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 Ὁ δεχόμενος
προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται• καὶ ὁ
δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται. 42 Καὶ
ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα
μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Mt 11

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα
μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς
πόλεσιν αὐτῶν. 2 ¶ Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ
ἔργα τοῦ χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 3 εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ
ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε• 5
τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται,
καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται• 6
καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. 7 Τούτων δὲ
πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί
ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
σαλευόμενον; 8 Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς
ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν

[1] πολλω
[2] οικιακοι
[3] οικιακοι

βασιλείων[1][2][3] εἰσίν. 9 Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω
ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 Οὗτος γάρ ἐστιν περὶ οὗ
γέγραπται, Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς
κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ• ὁ
δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. 12
Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. 13 Πάντες γὰρ οἱ
προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν• 14 καὶ εἰ θέλετε
δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν
ἀκουέτω. 16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; Ὁμοία ἐστὶν
παιδίοις[4] ἐν ἀγοραῖς[5][6] καθημένοις[7], καὶ προσφωνοῦσιν[8] τοῖς ἑταίροις[9]
αὐτῶν, 17 καὶ λέγουσιν[10], Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε•
ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 Ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε
ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν, Δαιμόνιον ἔχει. 19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν, Ἰδού, ἄνθρωπος
φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ
ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς[11]. 20 ¶ Τότε ἤρξατο[12]
ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι
οὐ μετενόησαν. 21 Οὐαί σοι, Χοραζίν[13], οὐαί σοι, Βηθσαϊδά[14][15], ὅτι
εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο[16] αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν,
πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ[17] μετενόησαν. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν,
Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. 23

---

[1] βασιλεων
[2] βασιλεων
[3] BYZpt βασιλέων
[4] παιδαριοις
[5] αγορα
[6] BYZpt ἀγορᾷ
[7] καθημενοις εν αγοραις
[8] α προσφωνουντα
[9] BYZpt ἑτέροις
[10] λεγουσιν
[11] B[2] C D E F G K L N Δ Θ Π Σ Φ f^{1} 22 28 33 157 174 180 205 565 579 597 700 892 1009 1006 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 Lectit[a,aur,c,d,f,ff1,g1,h,l,q] vg syr[c,s,hmg] cop[sa,mss,mae1] arm (eth) geo slav[mss] goth
[12] ηρξατο ο ιησους
[13] χωραζιν
[14] βηθσαιδαν
[15] BYZpt Βηθσαϊδάν
[16] εγενηθησαν
[17] σποδω καθημεναι

Καὶ σύ, Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα[1][2], ἕως Ἅδου καταβιβασθήσῃ• ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο[3] αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. 24 Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί. 25 ¶ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. 26 Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου• καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ• οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ’ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρᾷός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ• καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

Mt 12

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων• οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ, Ἰδού, οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυίδ[4], ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ• 4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ’ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις[5]; 5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν, καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν[6] ἐστιν ὧδε. 7 Εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν, Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 Κύριος γάρ ἐστιν[7] τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου[8]. 9 ¶ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.

---

[1] υψωθης
[2] BYZpt ὑψωθῇς
[3] εγενηθησαν
[4] δαβιδ
[5] μονοις τοις ιερευσιν
[6] μειζων
[7] εστιν και
[8] ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου

10 Καὶ ἰδού, ἄνθρωπος ἦν[1] τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν• καὶ ἐπηρώτησαν
αὐτόν, λέγοντες, Εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ. 11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἕξει
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ
κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου.
Ὥστε ἔξεστιν τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ,
Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου[2]. Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς
ἡ ἄλλη. 14 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι[3] συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ
ἐξελθόντες, ὅπως[4] αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς
ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν• καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας[5], 16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν
αὐτὸν ποιήσωσιν[6]• 17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου,
λέγοντος, 18 Ἰδού, ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα• ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν
εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου• θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς
ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. 19 Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει• οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν
ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20 Κάλαμον συντετριμμένον οὐ
κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει• ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν
κρίσιν. 21 Καὶ τῷ[7] ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 22 ¶ Τότε
προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός• καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν[8] καὶ
βλέπειν. 23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον, Μήτι οὗτός
ἐστιν[9][10] ὁ υἱὸς Δαυίδ[11]; 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος οὐκ
ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ[12] Βεελζεβοὺλ[13] ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων. 25 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς,
Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς[14] ἐρημοῦται• καὶ πᾶσα πόλις ἢ
οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς[15] οὐ σταθήσεται. 26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς

---

[1] ην εκει
[2] σου την χειρα
[3] εξελθοντες δε οι φαρισαιοι
[4] οπως
[5] απαντας
[6] ποιησωσιν αυτον
[7] εν τω
[8] λαλειν
[9] εστιν ο χριστος
[10] εστιν ο χριστος
[11] δαβιδ
[12] εν
[13] P[21] C D (L) W Θ Φ 0281 f^{1} f^{13} 33 𝔐 it syr[h] (cop[sa,bo])
[14] εαυτην
[15] εαυτην

τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη• πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν[1]; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί[2]. 28 Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ[3][4][5] ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν[6] μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει[7]. 30 Ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν• καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει. 31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις• ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. 32 Καὶ ὃς ἐὰν[8] εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ• ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν τῷ νῦν[9] αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν• ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθά[10]• καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ. 38 ¶ Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. 39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ• καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 Ὥσπερ γὰρ ἦν[11] Ἰωνᾶς[12] ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται[13] ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς

---

[1] εκβαλουσιν
[2] κριται εσονται υμων
[3] εγω εν πνευματι θεου
[4] εγω εν πνευματι θεου
[5] εγω εν πνευματι θεου
[6] αρπασαι εαν
[7] διαρπαση
[8] ος αν
[9] τουτω τω
[10] της καρδιας εκβαλλει τα αγαθα
[11] εγενετο
[12] ιωνας ο προφητης
[13] εσται [και]

τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 41 Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν• ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν• ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος• καὶ[1] ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος ὧδε[2]. 43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 Τότε λέγει, Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου[3] ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα[4], σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ• καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ[5]. 46 ¶ Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδού, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι[6]. 47 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν[7], ζητοῦντές σοι λαλῆσαι[8]. 48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ εἰπόντι[9] αὐτῷ, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου; Καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; 49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν[10], Ἰδού, ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

Mt 13

1 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς[11] οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον[12][13] ἐμβάντα καθῆσθαι• καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν

---

[1] σολομωντος και
[2] σολομωντος ωδε
[3] εις τον οικον μου επιστρεψω
[4] σχολαζοντα [και]
[5] τη πονηρα ταυτη
[6] λαλησαι αυτω
[7] εστηκασιν εξω
[8] σε ιδειν
[9] λεγοντι
[10] εφη
[11] της
[12] πλοιον
[13] πλοιον

αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς[1], λέγων, Ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν[2][3][4]. 4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν[5] τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν[6] αὐτά. 5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν• καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς• 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. 8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν• καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 10 ¶ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ, Διὰ τί[7] ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. 12 Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται• ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. 13 Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι[8] βλέποντες οὐ βλέπουσιν[9], καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν[10], οὐδὲ συνιοῦσιν[11]. 14 Καὶ ἀναπληροῦται[12] αὐτοῖς[13] ἡ προφητεία Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα, Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε• καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. 15 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν• μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι[14][15][16] αὐτούς. 16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσιν• καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει[17]. 17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον• καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 18

---

[1] εν παραβολαις πολλα
[2] σπειραι
[3] σπειραι
[4] BYZpt σπεῖραι
[5] ελθοντα
[6] κατεφαγεν
[7] διατι
[8] ινα
[9] μη βλεπωσιν
[10] μη ακουωσιν
[11] μηδε συνωσιν μηποτε επιστρεψωσιν
[12] τοτε πληρωθησεται
[13] επ αυτοις
[14] ιασωμαι
[15] ιασωμαι
[16] BYZpt ἰάσωμαι
[17] ακουουσιν

Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος[1]. 19 Παντὸς
ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρός,
καὶ ἁρπάζει[2] τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ• οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν
ὁδὸν σπαρείς. 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς[3] μετὰ χαρᾶς[4] λαμβάνων αὐτόν• 21 οὐκ ἔχει
δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν• γενομένης δὲ θλίψεως ἢ
διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος
τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
γίνεται. 23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων καὶ συνιών• ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ ὁ μὲν
ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα. 24 ¶ Ἄλλην παραβολὴν
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
σπείροντι[5][6] καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ• 25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς
ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ
σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. 26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν
ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ
οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ
ἀγρῷ; Πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια[7]; 28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος
τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν ἀπελθόντες
συλλέξομεν[8][9][10] αὐτά; 29 Ὁ δὲ ἔφη, Οὔ• μήποτε, συλλέγοντες τὰ ζιζάνια,
ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα
μέχρι τοῦ θερισμοῦ• καὶ ἐν καιρῷ[11] τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς,
Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ
κατακαῦσαι αὐτά• τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. 31
¶ Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν
ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ• 32 ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν

---

[1] σπειραντος
[2] αιρει
[3] ευθεως
[4] χαρας [δεχομενος και]
[5] σπειραντι
[6] σπειραντι
[7] τα ζιζανια
[8] συλλεξωμεν
[9] συλλεξωμεν
[10] BYZpt συλλέξωμεν
[11] τω καιρω

σπερμάτων• ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον[12] τῶν λαχάνων ἐστίν, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 33 ¶ Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν[3][4][5] εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. 34 ¶ Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ[6] ἐλάλει αὐτοῖς• 35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 36 ¶ Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς[7]• καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου• 38 ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος• τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας• τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ• 39 ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος• ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν• οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. 40 Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται[8], οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. 41 Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός• ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 44 ¶ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ[9], ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν• καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 ¶ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας• 46 ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 ¶ Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους

[1] μειζον παντων
[2] μειζον [παντων]
[3] ενεκρυψεν
[4] ενεκρυψεν
[5] BYZpt ἐνέκρυψεν
[6] ουδεν
[7] αυτου
[8] κατακαιεται
[9] αγρω

συναγαγούσῃ• 48 ἥν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες[1] ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος• ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός• ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 51 ¶ Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ, Ναί, κύριε. 52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. 53 ¶ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν• 54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; Οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς[2] καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλάς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Mt 14

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής• αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 Ὁ γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη[3] τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 Γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρῴδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρῴδῃ• 7 ὅθεν μεθ’ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 Ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι• 10 καὶ πέμψας

[1] αναβιβασαντες αυτην
[2] P^{103vid} K L W Δ Φ 0106 f^{13} 565 1241 it^{k,qc} cop$^{sa,bo^{mss}}$
[3] εφοβειτο

ἀπεκεφάλισεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ
αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ• καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ
αὐτῆς. 12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ
ἔθαψαν αὐτό•καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13 ¶ Καὶ ἀκούσας[1] ὁ
Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν• καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. 14
Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ'
αὐτοῖς[2], καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. 15 Ὀψίας δὲ
γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἔρημός
ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν• ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν• δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας. 18 Ὁ δὲ εἶπεν, Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. 19 Καὶ κελεύσας τοὺς
ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, λαβὼν[3] τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν
τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 Καὶ ἔφαγον
πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν• καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
δώδεκα κοφίνους πλήρεις. 21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ
πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. 22 ¶ Καὶ εὐθέως
ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς[4][5][6] ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν
αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. 23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς
ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι• ὀψίας δὲ γενομένης,
μόνος ἦν ἐκεῖ. 24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν,
βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων• ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. 25
Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. 26 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ
τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες ὅτι Φάντασμά
ἐστιν• καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27 Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε• ἐγώ εἰμι• μὴ φοβεῖσθε. 28 Ἀποκριθεὶς δὲ
αὐτῷ ὁ[7] Πέτρος εἶπεν, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ

[1] ακουσας δε
[2] αυτους
[3] και λαβων
[4] μαθητας αυτου
[5] μαθητας αυτου
[6] μαθητας αυτου
[7] ο

τὰ ὕδατα. 29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη• καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν, λέγων, Κύριε, σῶσόν με. 31 Εὐθέως δὲ[1] ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; 32 Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος• 33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. 34 ¶ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ[2]. 35 Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας• 36 καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα[3][4] μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ• καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

Mt 15

1 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες, 2 Διὰ τί[5] οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; Οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τί[6] καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; 4 Ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο, λέγων, Τίμα τὸν πατέρα[7] καὶ τὴν μητέρα• καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω• 5 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ[8]• 6 καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν• 7 ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων, 8 Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ[9] τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ’ ἐμοῦ. 9 Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε καὶ συνίετε. 11 Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον• ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν

---

[1] και ευθεως
[2] γενησαρετ
[3] ινα καν
[4] ινα καν
[5] διατι
[6] διατι
[7] τον πατερα σου
[8] μητερα
[9] C E^{c} K G M N S U W Y Γ Π Φ 0106 2 118 157 346 565 1071 1241 it^{f,q} syr^{h}

ἄνθρωπον. 12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν[1]; 13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. 14 Ἄφετε αὐτούς• ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν• τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται[2]. 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 17 Οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι• 20 ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον• τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 ¶ Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22 Καὶ ἰδού, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ, λέγουσα, Ἐλέησόν με, κύριε, υἱὲ Δαυίδ[3]• ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν[4] αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. 26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27 Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, κύριε• καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις• γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 29 ¶ Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας• καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. 30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλούς, καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς• 31 ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας κωφοὺς[5] λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας,

[1] εσκανδαλισθησαν ακουσαντες τον λογον
[2] εμπεσουνται
[3] δαβιδ
[4] προσεκυνει
[5] κωφους [ακουοντας αλαλους]

καὶ τυφλοὺς βλέποντας• καὶ ἐδόξασαν[1] τὸν θεὸν Ἰσραήλ. 32 ¶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι[2][3] τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν• καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις[4] οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; 34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 Καὶ ἐκέλευσεν τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν• 36 καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ[5]. 37 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν• καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. 38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. 39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη[6] εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά.

Mt 16

1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. 2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὀψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία• πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. 3 Καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμών• πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί[7], τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε[8]; 4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ• καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ καταλιπὼν αὐτούς, ἀπῆλθεν. 5 ¶ Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 Οὔπω

---

[1] εδοξαζον
[2] ημερας
[3] ημερας
[4] νηστις
[5] τοις οχλοις
[6] BYZpt ἀνέβη
[7] f^{1} 2^{c} 118 180 205 346 565 597 700 892 1006 1009 1010 (1071 οἱποκριταί) 1079 1195 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1582c 1646 2148 2174 Lectit^{a,aur,b,c,d,e,f,ff1,ff2,g1,l,q} vg syr^{p,h} cop^{bopt} eth geo slav Euseb Chrysost; Jevencus Hilary Jer Aug
[8] δυνασθε [γνωναι]

νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; 11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμηςτῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; 12 Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ[12] ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 13 ¶ Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14 Οἱ δὲ εἶπον, Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν• ἄλλοι δὲ Ἠλίαν• ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. 15 Λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; 16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν, Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτισὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ’ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. 19 Καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν• καὶ ὃ ἐὰν δήσῃςἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς• καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσταιλελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20 Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ[3] χριστός. 21 ¶ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, Ἵλεώς σοι, κύριε• οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. 23 Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ, Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ• ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν• ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν• 26 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων

[1] αλλ
[2] αλλ
[3] ο

αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσίν τινες ὧδε ἑστῶτες[12], οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Mt 17

1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο[3456] λευκὰ ὡς τὸ φῶς.3 Καὶ ἰδού, ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. 4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι• εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ[78] μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ. 5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδού, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς• καὶ ἰδού, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα• αὐτοῦ ἀκούετε. 6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. 8 Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 ¶ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ[9] ὄρους[10], ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα• 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλὰ[11][12][13] ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν• οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. 13 Τότε

---

[1] των ωδε εστηκοτων
[2] των ωδε εστηκοτων
[3] εγενετο
[4] εγενετο
[5] εγενετο
[6] BYZpt ξγξνετο
[7] μωσει
[8] μωσει
[9] απο του
[10] απο του ορους
[11] αλλ
[12] αλλ
[13] αλλ

συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. 14 ¶ Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν[1] 15 καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει• πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. 16 Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; Ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη[2] ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, Διὰ τί[3] ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται• καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. 21 Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ[4]. 22 ¶ Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ[5], εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. 24 ¶ Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναούμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; 25 Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν[6] εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; Ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄραγε[7] ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. 27 Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβαίνοντα[8][9][10][11] πρῶτον ἰχθὺν ἆρον• καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα• ἐκεῖνον λαβὼν

---

[1] γονυπετων αυτω
[2] ιαθη
[3] διατι
[4] C D E F G H K L M O S U W X Y Δ Π Σ Φ Ω f^{1} 2 28 157 180 565 597 700 892c 1006 1009 1010 1071 1079 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1365 1424 1646 2174 2148 𝔐 vg $it^{a,aur,b,c,d,f,ff2,g1,l,n.q,r1}$ ($syr^{p,h}$) $cop^{(meg),bopt}$ arm eth slav Origen Asterius Basil Chrys Hilary Ambrose Jerome Aug
[5] εις την γαλιλαιαν
[6] εισηλθον
[7] αραγε
[8] αναβαντα
[9] αναβαντα
[10] αναβαντα
[11] BYZpt ἀναβάντα

δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Mt 18

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, 3 καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 Ὅστις οὖν ταπεινώσει[1] ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται• 6 ὃς δ’ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς εἰς τὸν[2] τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων• ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα• πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι’ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ• καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ• καλόν σοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 10 Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 11 ⸀Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός[3]. 12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν• οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα[4], ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ’ αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα[5] τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 Οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. 15 ¶ Ἐὰν δὲ

---

[1] ταπεινωση

[2] επι τον

[3] D E F H K L^{mg} M* (M^{1} + ζητήσαι, M^{2} + ζησῶσαι) N U W (Δ -ὁ before Υἱὸς) Θc Π Σ Φ 078^{vid} 1^{c} 2 22 28 118 124 180 205 565 597 700 1006 1071 1079 1230 1241 1242 1253 1292 1344 1365 1424 1546 1582c 1646 2148 2174 (𝔐 1,360 minuscules) Lect^{pt,AD} it$^{(a),aur,(b),c,d,(f),ff2,g1,(l,n),q,r1}$ vg syr^{c,p,h} cop^{boPt} arm geo Chrysostom; Hilary Chromatius

[4] εννενηκονταεννεα

[5] εννενηκονταεννεα

ἁμαρτήσῃ[1] εἰς σὲ[2] ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ[3] ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου• 16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα• 17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ• ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίαςπαρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. 18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ• καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. 19 Πάλιν ἀμὴν λέγω[4] ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20 Οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν. 21 ¶ Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν, Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; Ἕως ἑπτάκις; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλ’ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. 23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. 25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, Κύριε, μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. 27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. 28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν, λέγων, Ἀπόδος μοι εἴ τι[5] ὀφείλεις. 29 Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ ἀποδώσω[6] σοι. 30 Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα• καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν[7] πάντα τὰ γενόμενα. 32 Τότε

---

[1] αμαρτη

[2] D E F G H K L N O U W Δ Θ Π Σ Φ 078 f^{13} 2 28 157 205 346 565 597 700 788 892 1006 1010 1079 1216 1230 1241 1242* 1243 1253 1292 1365 2174 Lect^{pt,AD} it$^{a,aur,b,c,d,e,f,ff^{1+2},1,g1,h,l,n,q,(r^1)}$ vg syr^{c,s,p,h,pal} cop^{meg,bopt} arm eth geo slav^{mss} Basil^{ms} Chrysostom^{mss}; Hilary Lucifer Pacian Chrosmatius Jerome Augustine$^{6/7}$

[3] υπαγε

[4] λεγω

[5] ο τι

[6] παντα αποδωσω

[7] αυτων

προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με• 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; 34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

Mt 19

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες αὐτῷ, Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς, 5 καὶ εἶπεν, Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα[123] καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται[45] τῇ γυναικὶ[6] αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; 6 Ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 Λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; 8 Λέγει αὐτοῖς ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν• ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. 9 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, μὴ[7] ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται• καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται[8]. 10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. 12 Εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως• καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων• καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος

[1] πατερα αυτου
[2] πατερα αυτου
[3] BYZpt πατέρα αὐτοῦ
[4] κολληθησεται
[5] BYZpt κολληθήσεται
[6] προς την γυναικα
[7] ει μη
[8] E F G H K U Z vg^{mss}

χωρεῖν χωρείτω. 13 ¶ Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς[1], καὶ προσεύξηται• οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. 14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με• τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 15 Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας[2], ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. 16 Καὶ ἰδού, εἷς[3] προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε ἀγαθέ[4], τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; 17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός[5]. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18 Λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Τὸ Οὐ φονεύσεις• οὐ μοιχεύσεις• οὐ κλέψεις• οὐ ψευδομαρτυρήσεις• 19 τίμα τὸν πατέρα[6] καὶ τὴν μητέρα• καί, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου• τί ἔτι ὑστερῶ; 21 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ• καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. 22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος• ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 ¶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά[7][8][9]. 27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι• τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ

---

[1] επιθη αυτοις τας χειρας
[2] τας χειρας αυτοις
[3] εις τις
[4] C E F G H K U W Δ Θ Σ Φ f^{13} 2 28 33 118 157 180 205 346 565 579 597 700 892^{mg} 1006 1009 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1424 1505 1546 1582c 1646 2148 2174 Lectit^{aur,b,c,f,ff2,g1,h,l,q,r1} vg syr^{c,s,p,h,pal} cop^{sa,mae,boPt} arm eth^{msTH} geo^{2} slav Marcus$^{acc.\ to\ Irenaeus}$ Justin Origen^{pt} Basil Cyril-Jerusalem Chrysostom^{lem-}; Juvencus Jerome
[5] C E F G H K M W Σ Φ f^{13} 2 28 33 118 124 157 180 205 346 565 788 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424* 1505 1546 1582^{c} 1646 2148 2174 Lectit^{f,q} syr^{p,h} cop^{sa,boms}; eth^{ms,TH} slav (Ju) Basil Chrysostom
[6] πατερα σου
[7] δυνατα εστιν
[8] δυνατα εστιν
[9] BYZpt δυνατά ἐστιν

δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

Mt 20

1 Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 Καὶ συμφωνήσας[1] μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην[2] ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς• 4 καὶ ἐκείνοις[3] εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην[4] ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. 6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθών, εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 Λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. 8 Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9 Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται• καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. 11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, 12 λέγοντες ὅτι Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν, Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε• οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; 14 Ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε• θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. 15 Ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; 16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι• πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. 17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ’ ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 18 Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἰεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

[1] συμφωνησας δε
[2] την τριτην
[3] κακεινοις
[4] εννατην

παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι• καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. 20 ¶ Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου[1], ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ[2] τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. 23 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε• τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 Οὐχ οὕτως δὲ[3] ἔσται ἐν ὑμῖν• ἀλλ'[4] ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ἔσται ὑμῶν[5] διάκονος• 27 καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω[6][7] ὑμῶν δοῦλος• 28 ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. 29 ¶ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχώ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 Καὶ ἰδού, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαυίδ[8]. 31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαυίδ[9]. 32 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτούς, καὶ εἶπεν, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33 Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. 34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν• καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

---

[1] ευωνυμων
[2] και
[3] ουτως
[4] υμιν αλλ
[5] εστω υμων
[6] εσται
[7] εσται
[8] δαβιδ
[9] δαβιδ

Mt 21

1 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθσφαγὴ[1][2] πρὸς τὸ
ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς, 2 λέγων
αὐτοῖς, Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως
εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς• λύσαντες ἀγάγετέ μοι. 3
Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει• εὐθέως
δὲ ἀποστέλλει[3] αὐτούς. 4 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, 5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, Ἰδού, ὁ
βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, πραὺς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον
υἱὸν ὑποζυγίου. 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταί, καὶ ποιήσαντες καθὼς
προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον• καὶ
ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.
8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν[4] τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ• ἄλλοι
δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. 9 Οἱ δὲ
ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ
τῷ υἱῷ Δαυίδ[5]• εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν
τοῖς ὑψίστοις. 10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα
ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς ἐστιν οὗτος; 11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν
Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας. 12 ¶ Καὶ εἰσῆλθεν ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας
καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν
κατέστρεψεν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. 13 Καὶ
λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται• ὑμεῖς
δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. 14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ χωλοὶ
καὶ τυφλοὶ[6] ἐν τῷ ἱερῷ• καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15 Ἰδόντες δὲ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν, καὶ τοὺς παῖδας
κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυίδ[7],
ἠγανάκτησαν, 16 καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί• οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι Ἐκ στόματος νηπίων
καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν
ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. 18 ¶ Πρωΐας δὲ

---

[1] βηθφαγη
[2] BYZpt Βηθφαγῆ
[3] αποστελει
[4] αυτων
[5] δαβιδ
[6] τυφλοι και χωλοι
[7] δαβιδ

ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασεν. 19 Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον• καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. 22 Καὶ πάντα ὅσα ἐὰν[1][2] αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, λήψεσθε. 23 ¶ Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 25 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; Ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο παρ᾽ ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διὰ τί[3] οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον• πάντες γὰρ ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. 27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος[4][5] εἶχεν τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν, Τέκνον, ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω• ὕστερον δὲ μεταμεληθείς, ἀπῆλθεν. 30 Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ[6][7] εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγώ, κύριε• καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν αὐτῷ, Ὁ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32 Ἦλθεν γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ• οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ• ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. 33 ¶ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός τις[8] ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις

[1] αν
[2] BYZpt ἂν
[3] διατι
[4] ανθρωπος τις
[5] ανθρωπος τις
[6] ετερω
[7] BYZpt ἑτέρῳ
[8] BYZpt —

ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. 35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν[1], ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων• καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37 Ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος• δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; 41 Λέγουσιν αὐτῷ, Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται[2] ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας• παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ’ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 44 Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται• ἐφ’ ὃν δ’ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν[3]. 45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. 46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

Mt 22

1 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων, 2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ• 3 καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. 4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις. Ἰδού, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ

[1] εδηραν
[2] εκδοσεται
[3] א B C L W Z Φ 0102 it$^{aur,c,f,g^1,(h),l,q}$ vg syr^{c,p,h} cop^{sa,meg,bo} arm eth geo slav Chrystostom Cyril; Jerome Augustine

πάντα ἕτοιμα• δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ• 6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 Καὶ ἀκούσας[12] ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος[3] ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν[45] εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς• καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. 11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου• 12 καὶ λέγει αὐτῷ, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. 13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας[67], ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον• ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 14 Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. 15 ¶ Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός• οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. 17 Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; Ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; 18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν, Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 Λέγουσιν αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν• καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. 23 ¶ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ[8] λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, 24 λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν, Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν

[1] ακουσας δε
[2] ακουσας δε
[3] βασιλευς
[4] εαν
[5] BYZpt ἐὰν
[6] χειρας και ποδας
[7] BYZpt χεῖρας καὶ πόδας
[8] BYZpt —

γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 Ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί• καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησεν• καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. 27 Ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. 28 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή[1]; Πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. 29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ[2] ἐν οὐρανῷ εἰσιν. 31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, λέγοντος, 32 Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. 33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. 34 ¶ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. 35 Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικός[3], πειράζων αὐτόν, καὶ λέγων, 36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη[4] αὐτῷ, Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ[5][6][7] σου, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ[8][9][10] σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38 Αὕτη ἐστὶν πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. 39 Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ[11], Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. 41 ¶ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, 42 λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ; Τίνος υἱός ἐστιν; Λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ Δαυίδ[12]. 43 Λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν Δαυὶδ[13] ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, 44 Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 45 Εἰ οὖν Δαυὶδ[14]

---

[1] η γυνη
[2] θεου
[3] ℵ B D Ec K L S W Δ Θ Π Σ Φ 0102 0161 0197 f^{13} 28 33 157 180 346 565 579 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 it$^{a,aur,b,c,d,f,ff^1,ff^2,g^1,h,l,q,r^1}$ vg syr^{c,p,h,hgr,pal} cop^{sa,meg,bo} eth geo^{1} slav Chrystostom^{lem-}; Tertullian Hilary Jerome Augustine
[4] ειπεν
[5] τη καρδια
[6] τη καρδια
[7] τη καρδια
[8] τη ψυχη
[9] τη ψυχη
[10] τη ψυχη
[11] BYZpt αὕτη
[12] δαβιδ
[13] δαβιδ
[14] δαβιδ

καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; 46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι[1] λόγον• οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

Mt 23

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 2 λέγων, Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι• 3 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν[2] εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε• κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 Δεσμεύουσιν γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις• πλατύνουσιν δὲ[3] τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν• 6 φιλοῦσίν τε[4] τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, 7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, Ῥαββί, ῥαββί• 8 ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε Ῥαββί• εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν[5] ὁ καθηγητής[6][7], ὁ χριστός• πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. 9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς• εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 10 Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί• εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν[8] ὁ καθηγητής, ὁ χριστός. 11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται[9] ὑμῶν διάκονος. 12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, ταπεινωθήσεται• καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθήσεται. 13 ¶ Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι• διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. 14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων• ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. 15 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης

---

[1] αποκριθηναι αυτω
[2] αν
[3] πλατυνουσιν γαρ
[4] δε
[5] υμων εστιν
[6] διδασκαλος
[7] [ο] διδασκαλος
[8] εστιν υμων
[9] εστω

διπλότερον ὑμῶν. 16 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν• ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17 Μωροὶ καὶ τυφλοί• τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; 18 Καί, Ὃς ἐὰν[1] ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν• ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 Μωροὶ καὶ τυφλοί• τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; 20 Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ• 21 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικήσαντι[2][3] αὐτόν• 22 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. 23 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν• ταῦτα[4] ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. 24 Ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. 25 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας[5][6]. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν. 27 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. 28 Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. 29 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ λέγετε, Εἰ ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας• 32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; 34 Διὰ τοῦτο, ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶγραμματεῖς• καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ

[1] ος αν
[2] κατοικουντι
[3] C D E K L W Z Γ Δ 0102 565 579 700 892 1241 l 844
[4] ταυτα δε
[5] ακρασιας
[6] C E F G H K Γ 28 157 579 597 700 1006 1071 1292 1342 1505 syr^{p} Chrystostom

σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν• 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἅβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι[1] ἥξει πάντα ταῦτα[2][3][4] ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37 ¶ Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτένουσα[5][6][7] τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. 39 Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε[8] ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

Mt 24

1 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ• καὶ προσῆλθον[9] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα[10][11]; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ[12] καταλυθήσεται. 3 ¶ Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγώ εἰμι ὁ χριστός• καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 6 Μελλήσετε[13] δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων• ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε• δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. 7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν• καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ

---

[1] υμιν
[2] ταυτα παντα
[3] ταυτα παντα
[4] BYZpt ταῦτα πάντα
[5] αποκτεννουσα
[6] αποκτεινουσα
[7] BYZpt ἀποκτείνουσα
[8] ιδετε (sic)
[9] προσηλθον αυτω
[10] ταυτα παντα
[11] BYZpt ταῦτα πάντα
[12] ος ου μη
[13] μελησετε

ὄνομά μου. 10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσιν πολλούς. 12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν• 13 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν• καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15 ¶ Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὼς[1] ἐν τόπῳ ἁγίῳ - ὁ ἀναγινώσκων νοείτω - 16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη• 17 ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω ἆραι τὰ[2] ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ• 18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια[3] αὐτοῦ. 19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ σαββάτῳ[4]. 21 Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ᾽ ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ᾽ οὐ μὴ γένηται. 22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ• διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. 23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδού, ὧδε ὁ χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 Ἰδού, προείρηκα ὑμῖν. 26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε• Ἰδού, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. 27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ[5] παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 Ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 ¶ Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ• καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ᾽ ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων

[1] εστος
[2] τι
[3] το ιματιον
[4] εν σαββατω
[5] BYZpt ἡ

αὐτῶν. 32 ¶ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν• ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε[1] ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος• 33 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα[2][3], γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας[4] οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. 37 Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 38 Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ• ὁ εἷς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. 41 Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι• μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. 42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. 43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι• ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; 46 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. 47 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, 49 καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους[5], ἐσθίειν[6] δὲ[7] καὶ πίνειν[8] μετὰ τῶν μεθυόντων, 50 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει• ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

---

[1] γινωσκεται
[2] παντα ταυτα
[3] BYZpt πάντα ταῦτα
[4] της ωρας
[5] συνδουλους αυτου
[6] εσθιη
[7] τε
[8] πινη

Mt 25

1 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ πέντε μωραί. 3 Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν[12], οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον• 4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. 5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἰδού, ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. 8 Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. 9 Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ[3] ἡμῖν καὶ ὑμῖν• πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10 Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος• καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. 11 Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 14 ¶ Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ• 15 καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν• καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. 16 Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν[4] ἄλλα πέντε τάλαντα. 17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. 18 Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. 20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας• ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. 21 Ἔφη δὲ[5] αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω• εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο

[1] λαμπαδας εαυτων
[2] λαμπαδας εαυτων
[3] αρκεσει
[4] א* Ac K M U W Δ Π Φ 2 28 346 565 579 700 1071 it^{q} syr^{h}
[5] εφη

τάλαντα λαβὼν εἶπεν, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας• ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ᾽ αὐτοῖς. 23 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω• εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας• 25 καὶ φοβηθείς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ• ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. 26 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα• 27 ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 Ἄρατε οὖν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται• ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει[1] ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε[2] εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 31 ¶ Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, 32 καὶ συναχθήσεται[3] ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων• 33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 35 Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν• ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με• ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με• 36 γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με• ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με• ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. 37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; Ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; 38 Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; Ἢ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; 39 Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε; 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. 42

[1] δοκει εχειν
[2] εκβαλλετε
[3] συναχθησονται

Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν• ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με• 43 ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με• γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με• ἀσθενής, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 Τότε ἀποκριθήσονται[12] καὶ αὐτοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον• οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Mt 26

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς[3] λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 2 Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. 3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν[4] καὶ ἀποκτείνωσιν. 5 Ἔλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. 6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; 9 Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς[5][6][7]. 10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; Ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. 11 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς[8][9] ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας

---

[1] αποκριθησονται αυτω
[2] αποκριθησονται αυτω
[3] τους
[4] κρατησωσιν δολω
[5] τοις πτωχοις
[6] [τοις] πτωχοις
[7] BYZpt τοῖς πτωχοῖς
[8] τους πτωχους γαρ παντοτε
[9] BYZpt Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε

Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, 15 εἶπεν, Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ[1][2][3] ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια, 16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. 17 ¶ Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσομέν[4][5][6] σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα; 18 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν• πρός σε ποιῶ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα. 20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. 21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν[7], Μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ’ ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. 24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ• οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται• καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν, Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; Λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας. 26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας[8][9] ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε• τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες• 28 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης[10], τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ’ ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος[11][12] τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ’ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. 30 ¶ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 31 ¶ Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ• γέγραπται γάρ, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται[13] τὰ

---

[1] και εγω
[2] και εγω
[3] BYZpt καὶ ἐγὼ
[4] ετοιμασωμεν
[5] ετοιμασωμεν
[6] BYZpt ἑτοιμάσωμέν
[7] A K U W Δ Π Φ 074 f^{1} 2 28 565 579 1424 𝔐 syr^{h}
[8] ευλογησας
[9] ευλογησας
[10] A C D W Φ latt syr $cop^{sa,bo}$ Ir^{lat}
[11] γενηματος
[12] γενηματος
[13] διασκορπισθησονται

πρόβατα τῆς ποίμνης. 32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ[1][2] πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ δὲ[3] οὐδέποτε[4][5] σκανδαλισθήσομαι. 34 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι[6][7][8]. Ὁμοίως δὲ καὶ[9] πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. 36 ¶ Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. 37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 38 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς[10], Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου• μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ. 39 Καὶ προσελθὼν[11][12][13] μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο• πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾽ ὡς σύ. 40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ; 41 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο, λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει[14] αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας• ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἰδού, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 Ἐγείρεσθε,

---

[1] ει και
[2] ει και
[3] εγω
[4] ουδεποτε
[5] BYZpt οὐδέποτε
[6] απαρνησομαι
[7] απαρνησομαι
[8] BYZpt ἀπαρνήσομαι
[9] και
[10] αυτοις
[11] προελθων
[12] προελθων
[13] προελθων
[14] ευρεν

ἄγωμεν. Ἰδού, ἤγγικεν ὁ[1] παραδιδούς με. 47 ¶ Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδού, Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθεν καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων, Ὃν ἂν[2] φιλήσω, αὐτός ἐστιν• κρατήσατε αὐτόν. 49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν, Χαῖρε, ῥαββί• καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἑταῖρε, ἐφ᾽ ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 Καὶ ἰδού, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς• πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται[3]. 53 Ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; 54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι; 55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; Καθ᾽ ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ[4], καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. 56 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον. 57 ¶ Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. 58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως• καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. 59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν[5], 60 καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. 61 Ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, Οὗτος ἔφη, Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. 62 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ᾽ ἄρτι ὄψεσθε τὸν

[1] ο
[2] εαν
[3] απολουνται
[4] εν τω ιερω διδασκων
[5] αυτον θανατωσωσιν

υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων ὅτι Ἐβλασφήμησεν• τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. 66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67 Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν• οἱ δὲ ἐρράπισαν, 68 λέγοντες, Προφήτευσον ἡμῖν, χριστέ. Τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 69 ¶ Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ• καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων[1], λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71 Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει αὐτοῖς[2] ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. 72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. 73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ• καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74 Τότε ἤρξατο καταθεματίζειν[3] καὶ ὀμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ[4][5] εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

Mt 27

1 Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ[6] κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν• 2 καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. 3 ¶ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, 4 λέγων, Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; Σὺ ὄψει. 5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησεν• καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. 6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον, Οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. 7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. 8 Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς Αἵματος, ἕως

---

[1] παντων
[2] τοις
[3] καταναθεματιζειν
[4] ιησου
[5] ιησου
[6] πρεσβυτεροι

τῆς σήμερον. 9 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου[1], ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ• 10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος. 11 ¶ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος• καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ, Σὺ λέγεις. 12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων[2] καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν; 14 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. 16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν[3]. 17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν[4], ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; 18 Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ• πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ’ ὄναρ δι’ αὐτόν. 20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν. 22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, Σταυρωθήτω. 23 Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. 24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου• ὑμεῖς ὄψεσθε. 25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ’ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν• τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. 27 ¶ Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ’ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν• 28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα

[1] τετιμημενου (sic)
[2] πρεσβυτερων
[3] א A B D K L M U W Δ Π Φ 0250 f^{13} 1^{c} 2 33 (69 Βαρρβᾶν) 157 180 205 346 565 579 597 700^{c} 788 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 1582^{c} Lectit^{a,aur,b,c,d,f,ff1,ff2,g1,hl,q,r1} vg syr^{p,h,palms} cop^{sa,meg,bo} eth geo^{1} slav (Diatessaron^{arm}) Origen^{lat}; Jerome Augustine
[4] א A D K L M U W Δ Π Φ 0250 f^{13} 2 33 69 157 180 205 346 565 579 597 700^{c} 788 892 1006 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 Lectcop^{sa,meg,bo} (Diatessaron^{arm})

κοκκίνην. 29 Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ• καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων• 30 καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. 32 ¶ Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα• τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ[1] ἐστιν λεγόμενος[2] Κρανίου Τόπος, 34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον• καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελεν πιεῖν. 35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτόν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες[3][4] κλῆρον[5]. 36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. 39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, 40 καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν• εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ Φαρισαίων[6] ἔλεγον, 42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν[7] ἐπ’ αὐτῷ[8]. 43 Πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν• ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. Εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. 44 Τὸ δ’ αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν[9]. 45 ¶ Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης[10]. 46 Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην[11] ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων, Ἠλί, Ἠλί,

---

1 ος
2 εστιν λεγομενον
3 βαλοντες
4 βαλοντες
5 κληρον ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον
6 πρεσβυτερων
7 πιστευσωμεν
8 αυτω
9 ωνειδιζον αυτω
10 εννατης
11 εννατην

λιμὰ[1] σαβαχθανί; Τοῦτ’ ἔστιν, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί[2] με ἐγκατέλιπες;
47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος.
48 Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους,
καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. 49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες,
ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν[3]. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας
φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. 51 Καὶ ἰδού, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ
ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω• καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη• καὶ αἱ πέτραι
ἐσχίσθησαν• 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν• καὶ πολλὰ σώματα τῶν
κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη• 53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων
μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ
τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα,
ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55 Ἦσαν
δὲ ἐκεῖ[4][5] γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ, 56 ἐν
αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ
μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. 57 ¶ Ὀψίας δὲ γενομένης,
ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ
αὐτὸς ἐμαθήτευσεν τῷ Ἰησοῦ• 58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ,
ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι
τὸ σῶμα. 59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι
καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ
ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ• καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ
μνημείου, ἀπῆλθεν. 61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη
Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. 62 ¶ Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις
ἐστὶν μετὰ τὴν Παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πρὸς Πιλάτον, 63 λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν
ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι
τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας• μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ[6], Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν

---

[1] λαμα
[2] ινατι
[3] A D E F G H W Δ Θ Σ Φ 064 f^{1} f^{13} 28 33 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2437^{c} Lectit$^{a,aur,b,c,d,f,ff^{1},g^{1},h,l,q,r^{1}}$ vg syr$^{s,p,h,palm^{ss}}$ cop^{sa,bo} arm eth^{pp,TH} geo Origen^{lat} Hesychius; Jerome Augustine
[4] εκει και
[5] εκει και
[6] λαω οτι

νεκρῶν• καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65 Ἔφη δὲ[1] αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε κουστωδίαν• ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστωδίας.

Mt 28

1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 Καὶ ἰδού, σεισμὸς ἐγένετο μέγας• ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. 4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο[2] ὡσεὶ νεκροί. 5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς• οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 Οὐκ ἔστιν ὧδε• ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν. Δεῦτε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. 7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν• καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν• ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε• ἰδού, εἶπον ὑμῖν. 8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδού, Ἰησοῦς[3] ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων, Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς• Μὴ φοβεῖσθε• ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ[4][5][6] με ὄψονται. 11 ¶ Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, 13 λέγοντες, Εἴπατε ὅτι Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. 14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. 15 Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις

[1] εφη
[2] A W Φ
[3] ο ιησους
[4] κακει
[5] κακει
[6] BYZpt κακεὶ

μέχρι τῆς σήμερον. 16 ¶ Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. 17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ• οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων, Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. 19 Πορευθέντες[1] μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος• 20 διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν• καὶ ἰδού, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν[2].

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

Mk 1

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ θεοῦ[3]. 2 ¶ Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις[4], Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου[5]. 3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου• εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης[6] ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 Καὶ ἐκήρυσσεν, λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι• αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9 ¶ Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς[7][8] ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. 10 Καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανούς, καὶ τὸ πνεῦμα

---

[1] πορευθεντες ουν
[2] A^{c} E F H K M U Γ Δ Θ Π Σ Φ it^{a,b,c,f,ff2,l} vg^{mss} syr$^{p,h,pal^{ms}}$ cop$^{bo^{pt}}$ eth^{ms} geo^{A} Apostolic Constitutions
[3] A E F G^{sup} H K M U Γ Δ Π Σ Φ *f*^{1} *f*^{13} 2 33 180 205 565
579 597 700 892 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lect
[4] A E F G^{sup} H K M P U W Π^{*,c} Σ Φ *f*^{13} 2 28 118 180 579 597 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 2148 𝔐 Lect vg^{ms} syr^{h} cop$^{bo^{ms}}$ ^{mg} eth slav Irenaeus$^{lat2/3}$ Asterius
[5] A E Σ 𝔐 it^{f,ff2,l} vg^{cl} syr^{h} cop$^{samss,bo^{pt}}$ Eus
[6] ιωαννης
[7] ο ιησους
[8] ο ιησους

ὡσεὶ[12] περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ᾽ αὐτόν[3]• 11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν
οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ[45] εὐδόκησα[6]. 12 ¶ Καὶ
εὐθὺς[78] τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. 13 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ
ἐρήμῳ[9] ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἦν
μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. 14 ¶ Μετὰ δὲ[10] τὸ
παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην[11], ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας[12] τοῦ θεοῦ, 15 καὶ λέγων ὅτι
Πεπλήρωται ὁ καιρός, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ• μετανοεῖτε,
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 16 ¶ Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν
τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ
Σίμωνος[13] βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ• ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.
17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν,
ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν ὀλίγον[14], εἶδεν Ἰάκωβον
τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ
πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. 20 Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς• καὶ
ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν
ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. 21 ¶ Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ• καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγήν, ἐδίδασκεν. 22
Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ• ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς
ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. 23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν, 24 λέγων,
Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά
σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων,
Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ

---

[1] ως
[2] BYZpt ὡς
[3] א A L P W Σ Φ syr 𝔐
[4] εν σοι
[5] A E W Φ it^{b,d,f}
[6] ηυδοκησα
[7] ευθεως
[8] ευθεως
[9] E W Σ Φ 064 𝔐 syr^{p,h}
[10] δε א A G K L M U W Y Δ Θ Σ Φ 064 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 579 700 1071 1424 𝔐 lat syr^{h} cop$^{sa mss}$ cop$^{bo pt}$ Or
[11] ιωαννην
[12] A D E F G H K M U W Δ Π Σ Φ 064 2 13 28^{mg} 118 157 180 597 700 828 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1344 1365 1424 1475^{c} 1505 1546 1646 2148 2174 2766^{c} lat syr^{p} cop$^{bo pt}$ 𝔐 Lectit^{a,aur,d,f,l,r1} vg eth Jer
[13] αυτου
[14] A C E Σ^{c} Φ 064 𝔐 (it^{aur,f,l} vg) syr^{h} arm eth

ἀκάθαρτον καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς[1], λέγοντας, Τί ἐστιν τοῦτο; Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; 28 Ἐξῆλθεν δὲ[2] ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς[3] ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. 29 ¶ Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος[4] κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς• 31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς• καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. 32 ¶ Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους• 33 καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν[5] πρὸς τὴν θύραν. 34 Καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν[6][7][8]. 35 ¶ Καὶ πρωῒ ἔννυχον[9] λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. 36 Καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ• 37 καὶ εὑρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες σε ζητοῦσιν[10]. 38 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ[11] κηρύξω• εἰς[12] τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα[13]. 39 Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. 40 ¶ Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτόν, καὶ λέγων[14] αὐτῷ ὅτι Ἐὰν θέλῃς[15], δύνασαί με καθαρίσαι. 41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Θέλω, καθαρίσθητι. 42 Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. 43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει αὐτῷ,

---

1 αυτους
2 και εξηλθεν
3 A D E Σ Φ 𝔐 it^{aur,d,f,l} vg syr^{p,h}
4 του σιμωνος
5 ην η πολις ολη επισυνηγμενη
6 αυτον χριστον ειναι
7 αυτον χριστον ειναι
8 BYZpt αὐτὸν χριστὸν εἶναι
9 εννυχα
10 ζητουσιν σε
11 κακει
12 A D E W Σ Φ 064 𝔐 latt syr
13 εληλυθα
14 A C K M U Δ Π Φ 0130 33 69^{c} 372 700 1342 1424 2737 𝔐 Lectsyr^{h,pal} cop^{bo} geo^{2} goth
15 א A K M U Δ Π f^{1} 2 69 157 346 788 1424 it^{q} syr^{h} goth

Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς• ἀλλ’ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε[1] περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωσῆς[2], εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ’ ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν• καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

Mk 2

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν[3] εἰς Καπερναοὺμ δι’ ἡμερῶν• καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν. 2 Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν• καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. 3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4 Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν κράββατον[4][5] ἐφ’ ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 7 Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός; 8 Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται[6] ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 9 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, Ἀφέωνταί σου αἱ[7] ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι[8][9], καὶ ἆρόν σου τὸν κράββατον[10][11][12], καὶ περιπάτει; 10 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς[13][14] ἁμαρτίας - λέγει τῷ παραλυτικῷ

---

[1] προσενεγκαι
[2] μωυσης
[3] παλιν εισηλθεν
[4] κραβαττον
[5] BYZpt κράβαττον
[6] διαλογιζονται
[7] σοι αι
[8] εγειρε
[9] BYZpt Ἔγειρε
[10] τον κραββατον σου
[11] τον κραβαττον σου
[12] BYZpt κράβαττον
[13] επι της γης αφιεναι
[14] BYZpt ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι

- 11 Σοὶ λέγω, ἔγειραι[12] καὶ ἆρον τὸν κράββατόν[34] σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12 Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον[56], ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων• ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας ὅτι Οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν. 13 ¶ Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν• καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14 Καὶ παράγων εἶδεν Λευὶ[7][8][9][10] τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ• ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. 16 Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι[11], ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; 17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ’ οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 18 ¶ Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες• καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί[12] οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ’ αὐτῶν ἐστιν, νηστεύειν; Ὅσον χρόνον μεθ’ ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν• 20 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ’ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 21 Καὶ οὐδεὶς[13] ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ• εἰ δὲ μή[14], αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς• εἰ δὲ

---

[1] εγειρε
[2] BYZpt ἔγειρε
[3] κραβαττον
[4] BYZpt κράβαττόν
[5] κραβαττον
[6] BYZpt κράβαττον
[7] λευιν
[8] λευιν
[9] λευιν
[10] BYZpt Λευῖν
[11] A C D E F G H K M U Γ Θ Π Σ Φ f^{1} f^{13} except 124) 2 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2542 𝔐 $it^{a,aur,e,ff2,q,r1}$ vg $syr^{p,h}$ $cop^{bo^{mss}}$ eth arm goth
[12] διατι
[13] ουδεις
[14] μηγε

μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται• ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. 23 ¶ Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. 24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; 25 Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυίδ[1], ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 26 Πῶς εἰσῆλθεν[2] εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως[3], καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ[4] ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον• 28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Mk 3

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. 2 Καὶ παρετήρουν[5] αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι[6] εἰς τὸ μέσον. 4 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου[7]. Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀποκατεστάθη[8] ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη[9]. 6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν[10] κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν• καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν[11][12] αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, 8 καὶ ἀπὸ Ἰεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ

[1] δαβιδ
[2] P^{88} א A C E L W Σ Φ 064 vg syr cop
[3] του αρχιερεως
[4] A C3 E Φ it^{b,f} arm
[5] παρετητηρουν (sic)
[6] εγειρε
[7] א A C D L P W Σ
[8] BYZpt ἀπεκατεστάθη
[9] E L (syr^{pal})
[10] A E P Σ Φ
[11] ηκολουθησεν
[12] BYZpt ἠἠκολούθησεν

Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. 9 Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. 10 Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. 11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει[1], προσέπιπτεν[2] αὐτῷ, καὶ ἔκραζεν[3], λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 12 Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν[4] ποιήσωσιν. 13 ¶ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός• καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. 14 Καὶ ἐποίησεν δώδεκα, ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, 15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια• 16 καὶ ἐπέθηκεν τῷ Σίμωνι ὄνομα[5] Πέτρον• 17 καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου• καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὅ ἐστιν, Υἱοὶ Βροντῆς• 18 καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην[6], 19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. ¶ Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον• 20 καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε[7][8] ἄρτον φαγεῖν. 21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν• ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη. 22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ[9] ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. 25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη. 26 Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 Οὐδεὶς δύναται[10] τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ

---

1 εθεωρουν
2 προσεπιπτον
3 εκραζον
4 αυτον φανερον
5 ονομα τω σιμωνι
6 A G K M U Γ Θ Π Φ f^{1} f^{13} 2 28 157 700 892 1071 1424 2542 $cop^{sa\,mss}$?
7 μηδε
8 μηδε
9 א A C D L W Θ Φ f^{1} f^{13} 33 579 700 𝔐 it vg^{mss} syr^{h} $cop^{sa,bo}$
10 ου δυναται ουδεις

τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ[123]. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων[4], καὶ βλασφημίαι[5] ὅσας ἂν[6] βλασφημήσωσιν• 29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως. 30 Ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. 31 ¶ Ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ[7], καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, φωνοῦντες αὐτόν. 32 Καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτόν[8]• εἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω[910] ζητοῦσίν σε. 33 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; 34 Καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει, Ἴδε[11], ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 Ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ[12] ἐστίν.

Mk 4

1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ• καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν[13]. 2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, 3 Ἀκούετε• ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ[14] τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν[15] τὰ πετεινὰ[16] καὶ κατέφαγεν αὐτό. 5 Ἄλλο δὲ[17] ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν• καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς• 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν

---

[1] διαρπασει
[2] διαρπασει
[3] BYZpt διαρπάσει
[4] τοις υιοις των ανθρωπων τα αμαρτηματα
[5] αι βλασφημιαι
[6] εαν
[7] η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου
[8] περι αυτον οχλος
[9] εξω
[10] εξω
[11] ιδου
[12] μητηρ μου
[13] ησαν
[14] επι
[15] ηλθον
[16] πετεινα του ουρανου
[17] και αλλο

αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν• καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. 9 Καὶ ἔλεγεν[12], Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 10 ¶ Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας[34], ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. 11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον[5] τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ• ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται• 12 ἵνα βλέποντες βλέπωσιν, καὶ μὴ ἴδωσιν• καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν• μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. 13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην; Καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; 14 Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως[6] ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. 16 Καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως[7] οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἵ, ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εὐθέως[8] μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, 17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν• εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως[9] σκανδαλίζονται. 18 Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι[10], οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, 19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 20 Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. 21 ¶ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται[11] ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; 22 Οὐ γάρ ἐστίν τι κρυπτόν[1213], ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ• οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ’ ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ[14]. 23

[1] ελεγεν αυτοις
[2] ελεγεν αυτοις
[3] κατα μονας
[4] κατα μονας
[5] τα μυστηρια
[6] ευθυς
[7] ομοιως εισιν
[8] ευθυς
[9] ευθυς
[10] σπειρομενοι ουτοι εισιν
[11] ερχεται ο λυχνος
[12] κρυπτον
[13] κρυπτον
[14] ελθη εις φανερον

Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται[1] ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. 25 Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ• καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 26 ¶ Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἐὰν[2] ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 Αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. 29 Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. 30 ¶ Καὶ ἔλεγεν, Τίνι[3] ὁμοιώσωμεν[4][5] τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; Ἢ ἐν ποίᾳ[6] παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν; 31 Ὡς κόκκον[7] σινάπεως, ὅς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς• 32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων[8], καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. 33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἐδύναντο[9][10] ἀκούειν• 34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς[11]• κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα. 35 ¶ Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια[12] ἦν μετ᾽ αὐτοῦ. 37 Καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη• τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν[13][14] εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη[15] γεμίζεσθαι[16]. 38 Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων• καὶ διεγείρουσιν αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπεν

[1] αντιμετρηθησεται
[2] αν
[3] πως
[4] ομοιωσομεν
[5] BYZpt ὁμοιώσομεν
[6] εν τινι
[7] κοκκω
[8] μειζων παντων των λαχανων
[9] ηδυναντο
[10] ηδυναντο
[11] αυτοις τον λογον
[12] πλοια
[13] επεβαλεν
[14] BYZpt ἐπέβαλεν
[15] ηδη αυτο
[16] βυθιζεσθαι

τῇ θαλάσσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε οὕτως; Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; 41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Mk 5

1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν[12]. 2 Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ[3] ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, 3 ὃς τὴν κατοίκησιν[4] εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν[5]• καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο[6][7][8] αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι• καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυεν[9][10] δαμάσαι• 5 καὶ διὰ παντός, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν[11][12] ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. 6 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ[13], 7 καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν[14], Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. 8 Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί σοι ὄνομα[15]; Καὶ ἀπεκρίθη, λέγων, Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ[16] ἔξω τῆς χώρας. 11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει[17] ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη[18]• 12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. 13 Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ

---

[1] γεργεσηνων
[2] A C E F G H K M S Y Π Σ Φ Ω *f*[13] 2 124 157 180 346 597 1006 1009 1010 1079 1195 1216 1230 1242 1243 1253 1342 1344 1365 1505 1546 2148 2174 l 68 l 76 l 185 *l*292 *l*313 *l*514 l673 *l*813 *l*1223 *l*1552 *l*1761 l[AD] syr[p,h] Diatessaron[syr] mss[acc. to Origen] goth
[3] εξελθοντος αυτου
[4] οικησιν
[5] μνημειοις
[6] ηδυνατο
[7] ηδυνατο
[8] ηδυνατο
[9] ισχυσεν
[10] ισχυεν αυτον
[11] μνημασιν και εν τοις ορεσιν
[12] τοις μνημασιν και εν τοις ορεσιν
[13] αυτον
[14] λεγει
[15] ονομα σοι
[16] αποστειλη αυτους
[17] τα ορη
[18] αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη προς τω ορει

ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους• καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν• ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι• καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. 14 Οἱ δὲ[1] βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀνήγγειλαν[2] εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός• 15 καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα• καὶ ἐφοβήθησαν. 16 Διηγήσαντο δὲ[3][4] αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 18 Καὶ ἐμβάντος[5] αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθείς, ἵνα ᾖ μετ’ αὐτοῦ[6]. 19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς[7] οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύριος πεποίηκεν[8], καὶ ἠλέησέν σε. 20 Καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς• καὶ πάντες ἐθαύμαζον. 21 ¶ Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ’ αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22 Καὶ ἰδού[9], ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, 23 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει•ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται. 24 Καὶ ἀπῆλθεν μετ’ αὐτοῦ• καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. 25 ¶ Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, 26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ’ αὐτῆς[10][11] πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ• 28 ἔλεγεν γὰρ[12] ὅτι[13] Κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι[14], σωθήσομαι. 29 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος

[1] και οι
[2] απηγγειλαν
[3] και διηγησαντο
[4] και διηγησαντο
[5] εμβαινοντος
[6] μετ αυτου η
[7] και
[8] εποιησεν
[9] και
[10] εαυτης
[11] εαυτης
[12] γαρ εν εαυτη
[13] οτι εαν
[14] αψωμαι καν των ιματιων αυτου

αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. 30 Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν, Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; 31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἥψατο; 32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ᾽ αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε• ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. 35 ¶ Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν• τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; 36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας[1] τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ• μόνον πίστευε. 37 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ[2] συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας[3][4] καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. 39 Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 40 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὁ δέ, ἐκβαλὼν πάντας[5], παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. 41 Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ, Ταλιθά, κοῦμι• ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειραι[6]. 42 Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα• καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει[7] μεγάλῃ. 43 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο• καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

Mk 6

1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ[8]• καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν• καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο,

---

[1] A C E Φ 𝔐 syr^{h}
[2] αυτω ουδενα
[3] [και] κλαιοντας
[4] Φ TR-steph
[5] απαντας
[6] εγειρε
[7] P^{45} A N W Σ Φ 𝔐 it^{a,b,e,l} vg syr^{p,h} cop$^{bo^{mss}}$ arm
[8] πατριδα εαυτου

λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα; Καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ[1], καὶ
δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται[2]; 3 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
τέκτων, ὁ υἱὸς[3] Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ
Σίμωνος; Καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; Καὶ
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. 4 Ἔλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν
προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι,
εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν. 6 Καὶ
ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. ¶ Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας
κύκλῳ διδάσκων. 7 ¶ Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο
αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. 8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν
εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον• μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην
χαλκόν• 9 ἀλλ᾽ ὑποδεδεμένους σανδάλια• καὶ μὴ ἐνδύσησθε[4] δύο
χιτῶνας. 10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ
μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 Καὶ ὅσοι ἂν[5][6] μὴ δέξωνται ὑμᾶς,
μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ
πόλει ἐκείνῃ. 12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσιν• 13 καὶ
δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ
ἐθεράπευον. 14 ¶ Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης, φανερὸν γὰρ
ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν[7] ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ
νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. 15
Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἠλίας ἐστίν• ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης ἐστίν, ὡς[8]
εἷς τῶν προφητῶν. 16 Ἀκούσας δὲ Ἡρῴδης[9][10][11][12] εἶπεν ὅτι Ὃν ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν• αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. 17
Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν

---

[1] αυτω οτι
[2] A C^{2} E F G H M U W Φ f^{1} $f^{13>}$ 2 28 157 205 565 828 1006 1009 1010 1071 1216 1230 1253 1344 1424 1505 1646 2148 2174 it^{a,aur,c,e,l} vg slav
[3] υιος της
[4] ενδεδυσθαι
[5] εαν
[6] οσοι εαν
[7] א A C E L N Σ it^{aur,f,l,l,q,r1} vg syr^{s,p,h,pal} cop$^{sa^{mss},bo}$ arm eth geo^{1} ps-Justin^{vid}
[8] η ως
[9] ο ηρωδης
[10] ο ηρωδης
[11] ο ηρωδης
[12] BYZpt ὁ Ἡρῴδης

αὐτὸν ἐν φυλακῇ[1], διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. 18 Ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19 Ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι• καὶ οὐκ ἠδύνατο• 20 ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν• καὶ ἀκούσας[2] αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει[3], καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. 21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος[4] καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης[5] τῷ Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοί• 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι Ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοί, ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. 24 Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 25 Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς[6] ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 26 Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους[7] οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. 27 Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα[8][9][10] ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 28 Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ• καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ[11]. 30 ¶ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ[12] ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. 31 Καὶ εἶπεν[13] αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς

---

[1] τη φυλακη
[2] ακουων
[3] A C D E N Σ Φ 𝔐 latt syr^{s,p,h,pal} eth geo^{1}
[4] A C E F G H N (W 1 253 omit τῆς) Θ Σ Φ f^{13} 28 33 157 180 565 579 597 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lectit^{a,d,ff2,i,l,q,r1} vg syr^{h} slav
[5] P45 A D N W Σ Φ 𝔐 lat
[6] εξ αυτης
[7] א A C^{2} D N Σ Φ 𝔐 latt syr^{h}
[8] σπεκουλατωρα
[9] σπεκουλατωρα
[10] σπεκουλατωρα
[11] τω μνημειω
[12] A W Φ 𝔐 syr^{h}
[13] P^{84} A D E N W Σ Φ

ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν[1]. 32 Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ[2] κατ' ἰδίαν. 33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας[3] καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί[4][5][6], καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν[7]. 34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς[8] πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα• καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή• 36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν[9]. 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων[10] ἄρτους, καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν; 38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τ�ῳ χλωρῷ χόρτῳ. 40 Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαί, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. 41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ[11] ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς• καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν• 43 καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι[12] ἄνδρες[13]. 45 ¶ Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ[14] τὸν ὄχλον. 46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ

---

[1] ηυκαιρουν
[2] εν πλοιω
[3] υπαγοντας οι οχλοι
[4] αυτους πολλοι
[5] αυτους πολλοι
[6] Φ
[7] P^{84vid} N Σ Φ 𝔐
[8] ο ιησους ειδεν
[9] P^{84vid} A N Σ Φ 𝔐 $it^{f,q}$ $syr^{p,h}$
[10] διακοσιων δηναριων
[11] μαθηταις
[12] ωσει πεντακισχιλιοι
[13] P^{45} A B D L N W Σ Φ vg syr cop^{bo}
[14] απολυσει

τῆς γῆς. 48 Καὶ εἶδεν[12] αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ
ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς
ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης• καὶ ἤθελεν παρελθεῖν
αὐτούς. 49 Οἱ δέ, ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν
φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν• 50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ
ἐταράχθησαν. Καὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς,
Θαρσεῖτε• ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ
πλοῖον[3], καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος• καὶ λίαν ἐκπερισσοῦ[4][5][6] ἐν ἑαυτοῖς
ἐξίσταντο, καὶ ἐθαύμαζον. 52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις• ἦν γὰρ[7][8]
αὐτῶν ἡ καρδία[9] πεπωρωμένη. 53 ¶ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον[10] ἐπὶ
τὴν γῆν[11] Γεννησαρέτ[12][13], καὶ προσωρμίσθησαν. 54 Καὶ ἐξελθόντων
αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτόν, 55 περιδραμόντες[14]
ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην[15], ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις[16] τοὺς
κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστιν. 56 Καὶ ὅπου ἂν
εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν[17] τοὺς
ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται• καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο[18] αὐτοῦ ἐσῴζοντο.

Mk 7

1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες τῶν
γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἰεροσολύμων• 2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας
ἄρτους ἐμέμψαντο[19]. 3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν
μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν

---

[1] ιδων
[2] P[45] A E N (Σ Φ ιδεν) 𝔐 (it[i]) syr[p,h] arm eth
[3] εις το πλοιον προς αυτους
[4] εκ περισσου
[5] εκ περισσου
[6] A E 𝔐
[7] αλλ ην
[8] A D N W Σ Φ 𝔐 lat syrp,h arm eth
[9] η καρδια αυτων
[10] απηλθον
[11] A D N Σ
[12] γενησαρετ
[13] γενησαρετ
[14] περιεδραμον
[15] εκεινην και
[16] κραβαττοις
[17] ετιθεσαν
[18] A N Σ Φ 𝔐
[19] N W Σ Φ 0292 pm it[a,f,i] vg syr[p,h] cop[sa,ms]

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων• 4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται[1], οὐκ ἐσθίουσιν• καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων[2] καὶ κλινῶν[3]. 5 Ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί[4] οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν[5] κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ[6] ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται, Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ’ ἐμοῦ. 7 Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8 Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων• καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε[7]. 9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε[8]. 10 Μωσῆς[9] γὰρ εἶπεν, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου• καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω• 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβᾶν, ὅ ἐστιν, δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς• 12 καὶ οὐκέτι[10] ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, 13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε• καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα[11] τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε. 15 Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι• ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ’ αὐτοῦ, ἐκεῖνά[12] ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. 16 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω[13][14]. 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς

---

[1] A D E N W Φ 0292[vid] 𝔐 latt syr[s,p,h] cop[bo] arm eth Or
[2] χαλκειων
[3] A D E W Σ Φ 0292 𝔐 latt syr[p,h] cop[sa] arm eth geo Or
[4] διατι
[5] ου περιπατουσιν οι μαθηται σου
[6] αλλ
[7] E Σ 𝔐 Φ [itaur,f,l] vg (syr[p,h]) (cop[bo^ms]) eth
[8] א A E L Σ Φ 𝔐 it[aur,l] vg syr[h] cop eth Aug
[9] μωυσης
[10] P[45] A E W Σ Φ 𝔐 it[aur,f,l] vg syr[s,(p,h)]
[11] P[45] A E W Σ Φ 𝔐 it[f] syr cop[samss] Bas
[12] εκπορευομενα
[13] OMIT ENTIRE VERSE (ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω)
[14] A D E F G H K M U W Γ Δ[c] Θ Π Σ Φ *f*[1] *f*[13] 2 33 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 (1071) 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243[c] 1253 1292 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 𝔐 vg cop[sa^mss,bo^mss] goth arm eth geo[2] Slav Diatess[a,p] Aug

παραβολῆς[1]. 18 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; Οὐ
νοεῖτε[2] ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται
αὐτὸν κοινῶσαι, 19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ'
εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον[3] πάντα τὰ
βρώματα. 20 Ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,
ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 Ἔσωθεν γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν
ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι,
φόνοι, 22 κλοπαί[4], πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς
πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη• 23 πάντα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 24 ¶ Καὶ ἐκεῖθεν
ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος[5]. Καὶ εἰσελθὼν εἰς
οἰκίαν[6], οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. 25 Ἀκούσασα
γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον,
ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ• 26 ἦν δὲ ἡ γυνὴ[7] Ἑλληνίς,
Συραφοινίκισσα[8][9] τῷ γένει• καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ[10]
ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον
χορτασθῆναι τὰ τέκνα• οὐ γὰρ καλόν ἐστιν[11] λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν
τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις[12]. 28 Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ,
Ναί, κύριε• καὶ γὰρ[13] τὰ[14] κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίει[15] ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. 29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον
ὕπαγε• ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου. 30 Καὶ
ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρεν τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός, καὶ
τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης[16]. 31 ¶ Καὶ πάλιν ἐξελθὼν[17]
ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ

---

[1] A E W Σ Φ syr^{h} cop$^{sa\,ms}$
[2] ουπω νοειτε
[3] Σ Φ
[4] A E N Σ Φ 𝔐 it^{f} vg syr^{h}
[5] ℵ A B K N Γ Φ f^{1} f^{13} 33 157 180 205 579 597 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lectit^{aur,c,f,l,q} vg syr^{p,h} cop^{sa,bo} arm eth geo slav John-Damascus^{vid}; Jerome
[6] την οικιαν
[7] η δε γυνη ην
[8] συροφοινικισσα
[9] συροφοινισσα
[10] εκβαλλη
[11] εστιν καλον
[12] τοις κυναριοις βαλειν
[13] A L N Φ Σ 𝔐 lat syr^{h}
[14] και τα
[15] εσθιουσιν
[16] το παιδιον βεβλημενον επι την κλινην και το δαιμονιον εξεληλυθος
[17] εξελθων ο ιησους

κωφὸν μογγιλάλον[1][2][3], καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν
χεῖρα. 33 Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ᾽ ἰδίαν, ἔβαλεν
τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης
αὐτοῦ, 34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ,
Ἐφφαθά, ὅ ἐστιν, Διανοίχθητι. 35 Καὶ εὐθέως[4] διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ
ἀκοαί• καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. 36
Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν• ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς
διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 Καὶ ὑπερπερισσῶς
ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκεν• καὶ τοὺς κωφοὺς
ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

Mk 8

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλου[5][6] ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ
ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
λέγει αὐτοῖς, 2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι[7][8][9] τρεῖς
προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν• 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω
αὐτοὺς νήστεις[10] εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ• τινὲς γὰρ
αὐτῶν μακρόθεν[11] ἥκουσιν[12][13]. 4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ᾽
ἐρημίας; 5 Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά.
6 Καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς• καὶ λαβὼν τοὺς
ἑπτὰ ἄρτους[14], εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα
παραθῶσιν[15]• καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα• καὶ
εὐλογήσας[16] εἶπεν παραθεῖναι[17][18] καὶ αὐτά. 8 Ἔφαγον δέ, καὶ
ἐχορτάσθησαν• καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. 9

---

[1] μογιλαλον
[2] μογιλαλον
[3] BYZpt μογιλάλον
[4] P^{45} A E N W Σ Φ 𝔐 lat syr cop$^{sa mss}$ arm eth geo
[5] παλιν πολλου
[6] A E 𝔐 it^{q} syr^{h} cop$^{sa mss,bo mss}$
[7] ημερας
[8] ημερας
[9] BYZpt ἡμέρας
[10] νηστις
[11] απο μακροθεν
[12] ηκασιν
[13] ηκασιν
[14] αρτους και
[15] παρατιθωσιν
[16] και αυτα ευλογησας
[17] παρατιθεναι
[18] BYZpt παραθῆναι

Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες[1] ὡς τετρακισχίλιοι• καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. 10 Καὶ εὐθέως ἐμβὰς[2] εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 ¶ Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. 12 Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ[3]; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, ἐμβὰς πάλιν εἰς[4] πλοῖον[5], ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν[6]. 14 ¶ Καὶ ἐπελάθοντο[7] λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου. 16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἔχομεν[8]. 17 Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; Ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; Καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; Καὶ οὐ μνημονεύετε; 19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους[9] κοφίνους πλήρεις κλασμάτων[10] ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. 20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. 21 Καὶ ἔλεγεν[11] αὐτοῖς, Πῶς οὐ[12][13] συνίετε[14]; 22 ¶ Καὶ ἔρχεται[15] εἰς Βηθσαϊδάν[16]. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. 23 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης• καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει[17]. 24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς[18] δένδρα

---

[1] δε
[2] εμβας ευθυς
[3] A N W Σ Φ 𝔐
[4] BYZpt εἰς τὸ
[5] το πλοιον
[6] εις το πλοιον απηλθεν παλιν
[7] επελαθοντο οι μαθηται αυτου
[8] A C E L N Σ Φ 𝔐
[9] και ποσους
[10] κλασματων πληρεις
[11] λεγει
[12] ουπω
[13] ουπω
[14] E N
[15] א* A (E ερχετε) N Σ Φ 𝔐 syr^{p,h}
[16] βηθσαιδα
[17] א A D^{c} L N W Σ Φ 𝔐 latt syr^{p,h} arm
[18] ως

ὁρῶ περιπατοῦντας[1]. 25 Εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι[2]. Καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψεν[3] τηλαυγῶς ἅπαντας. 26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν[4] οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. 27 ¶ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου• καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν• καὶ ἄλλοι Ἠλίαν• ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν. 29 Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ χριστός. 30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ[5] τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν[6] ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι• 32 καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33 Ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ, λέγων, Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ• ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν[7], ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν• ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν[8][9] ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. 36 Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 Ὃς γὰρ ἐὰν[10][11] ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

---

[1] περιπατουντας
[2] A E N Σ Φ 𝔐 it^{a,f,q} syr^{h}
[3] BYZpt ἀνέβλεψεν
[4] BYZpt —
[5] A E
[6] αρχιερεων και
[7] ελθειν
[8] ψυχην αυτου ενεκεν
[9] ψυχην αυτου ενεκεν
[10] αν
[11] BYZpt ἂν

Mk 9

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. 2 ¶ Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην[1][2][3][4], καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο[5][6][7][8] στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών[9], οἷα γναφεὺς[10] ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται[11] λευκᾶναι. 4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωσῇ[12][13][14][15] μωυσει, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι• καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ[16][17][18][19] μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν. 6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσει[20][21]• ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. 7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς• καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης[22][23], Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός• αὐτοῦ ἀκούετε. 8 Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. 9 ¶ Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες ὅτι Λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν

---

[1] τον ιωαννην
[2] [τον] ιωαννην
[3] τον ιωαννην
[4] BYZpt τὸν Ἰωάννην
[5] εγενετο
[6] εγενετο
[7] εγενετο
[8] BYZpt ἐγένετο
[9] A D E N Σ Φ 0233 lat syr cop^{bo}
[10] κναφευς
[11] δυναται ουτως
[12] μωυση
[13] μωυσει
[14] μωσει
[15] BYZpt Μωσεῖ
[16] μωσει
[17] μωυσει
[18] μωσει
[19] BYZpt Μωσεῖ
[20] λαληση
[21] λαληση
[22] νεφελης λεγουσα
[23] νεφελης λεγουσα

πρῶτον; 12 Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν αὐτοῖς, Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷπάντα• καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶἐξουδενωθῇ. 13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ᾽ αὐτόν. 14 ¶ Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν[1] ὄχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. 15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν[2] αὐτὸν ἐξεθαμβήθη[3], καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 Καὶ ἐπηρώτησεν τοὺς γραμματεῖς[4], Τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς[5]; 17 Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν[6], Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. 18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν• καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται• καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει[7], Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν• καὶ ἰδὼν[8] αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν• καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπεν, Παιδιόθεν. 22 Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ[9][10][11] ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν• ἀλλ᾽ εἴ τι δύνασαι[12], βοήθησον ἡμῖν[13], σπλαγχνισθεὶς ἐφ᾽ ἡμᾶς. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι[14], πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 Καὶ εὐθέως[15] κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύων[16] ἔλεγεν, Πιστεύω, κύριε[17], βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος[18], ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ

---

[1] A C D E N Σ Φ 067^{vid} 𝔐 (lat) syr^{p,h} cop^{bo}
[2] ιδοντες
[3] εξεθαμβηθησαν
[4] A C E N Σ Φ syr
[5] εαυτους
[6] A E N Σ 𝔐 it^{aur,f,l} vg syr^{h}
[7] C^{3} E K M U Σ Φ 2 157 syr^{h}
[8] ιδον
[9] πυρ
[10] εις πυρ
[11] πυρ
[12] C E N Σ Φ
[13] υμιν (sic!)
[14] A E Nc 𝔐
[15] A C^{3} D E N W Σ Φ 𝔐 lat syr
[16] A^{2} C^{3} D E N Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h,pal} cop^{bopt}
[17] C^{3} E Σ it^{a,aur,b,f,q}
[18] ο οχλος

πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν[1], ἐξῆλθεν• καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρός, ἤγειρεν αὐτόν• καὶ ἀνέστη. 28 Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ[2]. 30 ¶ Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας• καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. 31 Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν• καὶ ἀποκτανθείς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ[3] ἀναστήσεται. 32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 33 ¶ Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ• καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε; 34 Οἱ δὲ ἐσιώπων• πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. 35 Καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος. 36 Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν• καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς• 37 Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται• καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 ¶ Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ[45] Ἰωάννης[6789], λέγων, Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα[10] τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν• καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν[11]. 39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Μὴ κωλύετε αὐτόν• οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. 40 Ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν

---

1 P45vid 2,*אa A C3 E N Σ Φ latt syrp,h copsa,bo arm eth
2 P45vid אא A C* D E F G H K L N W X Δ (τῇ νηστείᾳ) Θ Π Σ Φ Ψ ƒ1 ƒ13 28 33 118 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 1071* 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 Lectita,aur,b,c,d,f,ff2,i,l,q,r1 vg syrh copsa,bo goth geo2 slav Diatessaronα,p Basil
3 A C3 E N W Σ Φ 𝔐 itaur,f,l vg syrp,h
arm eth
4 αυτω
5 A N 𝔐 syrh
6 ο ιωαννης
7 ο ιωαννης
8 ο ιωαννης
9 BYZpt ὁ Ἰωάννης
10 τινα εν
11 A E N Σ Φ 𝔐 syrh** Bas

ὑπὲρ ὑμῶν[1] ἐστιν. 41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί[23] μου[4], ὅτι χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42 Καὶ ὃς ἐὰν[56] σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν[7] τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ[8], καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν• καλόν σοι ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 44 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται[9]. 45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν• καλόν ἐστίν σοι[10] [11]εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο[12] πόδας ἔχοντα βληθῆναι[13] εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον[14], 46 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 47 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν• καλόν σοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός[15], 48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν[16] οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται[17]. 50 Καλὸν τὸ ἅλας• ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

Mk 10

1 Κἀκεῖθεν[18] ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν[19] τοῦ Ἰορδάνου• καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν•

---

[1] A D E N Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h} cop^{boms} eth
[2] τω ονοματι
[3] τω ονοματι
[4] א* C^{3} E W 𝔐 latt syr^{h}
[5] αν
[6] αν
[7] μικρων τουτων
[8] E Σ arm
[9] A D E N Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h} (eth) Ir Chrom Aug
[10] σοι εστιν
[11] BYZpt σε
[12] τους δυο
[13] απελθειν
[14] A D E N Σ Φ 𝔐 (lat syr^{h}) eth^{PP} geo Aug
[15] A C E N Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h} cop^{boms}
[16] σκωληξ
[17] A C E N Σ Φ 𝔐 it^{f,l,q} vg^{cl} (vg^{ww,st} omit ἁλὶ) syr^{p,h} cop^{bopt} eth
[18] και εκειθεν
[19] A E N Σ* Φ 𝔐 syr^{h}

καί, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 Καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι[1234] ἐπηρώτησαν[5] αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς[6]; 4 Οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψεν[7] βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην• 6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός[8]. 7 Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ[9], 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σάρξ[10]. 9 Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 10 Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ[11] πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ[12] περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν[13] αὐτόν. 11 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν[14] ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ᾽ αὐτήν• 12 καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ[15] τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ[16] γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται. 13 ¶ Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν[17]• οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν[18]. 14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με• μὴ[1920] κωλύετε αὐτά• τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτά, εὐλόγει[21] αὐτά[22]. 17 ¶ Καὶ

---

[1] οι φαρισαιοι
[2] οι φαρισαιοι
[3] A B E L Φ cop^{bo} eth
[4] BYZpt Φαρισαῖοι
[5] επηρωτων
[6] μωυσης
[7] επετρεψεν μωυσης
[8] A E N Σ Φ 𝔐 it^{a,aur,l,q} vg syr^{s,p,h} arm geo Aug^{vid} Varim
[9] D E W Φ 𝔐 it$^{b,d,ff2,l,(q)}$ vg syr^{p,h} cop^{sa,bo,fay} arm eth geo
[10] σαρξ μια
[11] εις την οικιαν
[12] μαθηται
[13] τουτου επηρωτων
[14] αν
[15] απολυσασα
[16] ανδρα
[17] αυτων αψηται
[18] A D E N W Σ Φ 𝔐 it^{a,aur,b,d,f,ff2,l,q} vg
syr^{s,p,h} arm eth geo Bas
[19] και μη
[20] και μη
[21] ηυλογει
[22] κατηυλογει τιθεις τας χειρας επ αυτα

ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἷς καὶ[1] γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. 19 Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. 20 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκνεότητός μου. 21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἕν σοι[2] ὑστερεῖ[3]• ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς πτωχοῖς[4], καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ• καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν[5][6]. 22 Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος• ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 ¶ Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. 24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν[7][8] εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 25 Εὐκοπώτερόν[9] ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς[10] τῆς[11] ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 Ἐμβλέψας δὲ[12] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ᾽ οὐ παρὰ θεῷ• πάντα[13] γὰρ δυνατά ἐστιν[14] παρὰ τῷ θεῷ. 28 Ἤρξατο[15][16] ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 Ἀποκριθεὶς[17][18][19][20] ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς

---

[1] τις και
[2] σε
[3] υστερει ει θελεις τελειος ειναι
[4] τοις πτωχοις
[5] σταυρον σου
[6] A E F H K M U Y Γ Π Σ Φ it^{q} (syr^{h}) cop$^{sa mss,bo mss}$ slav
[7] τοις χρημασιν
[8] A C E N Σ 0233 𝔐 it^{aur,f,l,q} vg syr^{s,p,h} cop$^{bo^{pt}}$ arm eth geo Clem (Diatess)
[9] ευκοπωτερον γαρ
[10] τρυμαλιας
[11] τρυμαλιας
[12] εμβλεψας
[13] τω θεω παντα
[14] A E N Σ Φ
[15] ηρξατο δε
[16] και ηρξατο
[17] αποκριθεις δε
[18] αποκριθεις δε
[19] αποκριθεις δε
[20] BYZpt ’Αποκριθεὶς δὲ

ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα[1], ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ[23] εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας[45] καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι[67], καὶ[8] ἔσχατοι πρῶτοι. 32 ¶ Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἰεροσόλυμα• καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες[9] ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν• 33 ὅτι Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἰεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν[1011], καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν• καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. 35 ¶ Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ[12] Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν[13]. 36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; 37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριον[14] ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε• 40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων[1516] οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται. 41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς,

---

[1] A E N Σ it^{f,q} syr^{p}
[2] του
[3] BYZpt τοῦ
[4] πατερα και μητερα
[5] αδελφας και πατερα και μητερα
[6] א A D L N W 0233 cop^{bo} arm Bas
[7] BYZpt καὶ οἱ ἔσχατοι
[8] και οι
[9] A E M N Γ U Π Σ Φ 2 188 1071 1582^{c} 1424 it^{q} vg syr^{p}
[10] τοις γραμματευσιν
[11] τοις γραμματευσιν
[12] υιοι
[13] E Φ 0233
[14] A C^{3} D E W N Φ Σ 0233 it vg
[15] ευωνυμων μου
[16] ευωνυμων μου

Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 43 Οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν• ἀλλ᾽ ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται ὑμῶν διάκονος[1]• 44 καὶ ὃς ἐὰν[2] θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. 46 ¶ Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ• καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχώ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς[3] Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς[4] ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Ὁ υἱὸς[5][6] Δαυίδ[7], Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοί, ἵνα σιωπήσῃ• ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ[8], ἐλέησόν με. 49 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι[9]• καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει• ἔγειραι[10], φωνεῖ σε. 50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 51 Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις ποιήσω σοί[11]; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββουνί[12][13], ἵνα ἀναβλέψω. 52 Ὁ δὲ[14] Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε• ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει[15] τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

Mk 11

1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἰερουσαλήμ, εἰς Βηθσφαγὴ[16][17] καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 2 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν• καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικεν• λύσαντες αὐτὸν

---

[1] διακονος υμων
[2] αν
[3] ο υιος
[4] τυφλος
[5] υιε
[6] A E W Φ 𝔐
[7] δαβιδ
[8] δαβιδ
[9] φωνησατε αυτον
[10] εγειρε
[11] σοι θελεις ποιησω
[12] ραβουνι
[13] ραββονι
[14] και ο
[15] ηκολουθησεν
[16] βηθφαγη
[17] BYZpt Βηθφαγὴ

ἀγάγετε. 3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει• καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστέλλει[12] ὧδε[3]. 4 Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον[4] πῶλον[5][6][7] δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. 5 Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων[8] ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; 6 Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς• καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. 7 Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν• καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτῷ. 8 Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν• ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν[9]. 9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννά• εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. 10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς[10] ἡμῶν Δαυίδ[11]. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 11 ¶ Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν• καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. 12 ¶ Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασεν. 13 Καὶ ἰδὼν συκῆν[12] μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὑρήσει τι[13] ἐν αὐτῇ• καὶ ἐλθὼν ἐπ᾽ αὐτήν, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα• οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. 14 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν[14] αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι[15]. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 15 ¶ Καὶ ἔρχονται[16] εἰς Ἱεροσόλυμα• καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας[17] ἐν τῷ ἱερῷ• καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν• 16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. 17 Καὶ ἐδίδασκεν, λέγων αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι Ὁ οἶκός μου οἶκος

---

[1] αποστελλει παλιν
[2] αποστελει
[3] A C2 E W Σ Φ 𝔐 it^{aur,b,e,f,i,k,l,q} vg syr^{s,p,h,pal} cop^{bo} arm geo Or$^{2/4}$
[4] ευρον τον
[5] τον πωλον
[6] τον πωλον
[7] BYZpt τὸν πῶλον
[8] εστωτων
[9] A E Φ 𝔐 lat syr^{p,h} (cop$^{bo^{pt}}$)
[10] A N Σ Φ 𝔐 it^{f,q} syr^{h} eth
[11] δαβιδ
[12] συκην απο
[13] τι ευρησει
[14] ειπεν
[15] φαγη
[16] ερχονται παλιν
[17] τους αγοραζοντας

προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν[1] σπήλαιον λῃστῶν. 18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς[2] καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν[3][4]• ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. 19 ¶ Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. 20 ¶ Καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι[5], εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. 21 Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε, ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς[6] λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ[7] ὅτι ἃ λέγει γίνεται• ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ[8]. 24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτῆσθε[9][10][11], πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε[12], καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος• ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει[13] τὰ παραπτώματα ὑμῶν[14]. 27 ¶ Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα• καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; Καὶ τίς[15] σοι[16] τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν[17] ἵνα ταῦτα ποιῇς; 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς καὶ ἐγὼ[18][19] ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 30 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Ἀποκρίθητέ μοι[20]. 31 Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτούς,

---

[1] αυτον εποιησατε
[2] γραμματεις και οι φαρισαιοι
[3] απολεσουσιν
[4] απολεσουσιν
[5] παραπορευομενοι πρωι
[6] ιησους
[7] πιστευσει
[8] A E N Σ Φ 0233 𝔐 it^{k} syr^{p,h,pal}
[9] αιτεισθε
[10] αιτεισθε
[11] BYZpt αἰτεῖσθε
[12] A E N Σ Φ 0233 syr^{p} cop$^{sa ms,bo}$ Or
[13] αφησει
[14] A (C D) E (N Σ) Φ (0233) 𝔐 lat syr^{p,h} cop^{bopt} eth Cypr Spec
[15] η τις
[16] A E N W Σ Φ 0233 latt syr^{p} arm eth geo
[17] εδωκεν την εξουσιαν ταυτην
[18] καγω
[19] καγω
[20] ανθρωπων

λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί[1] οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 32 Ἀλλ[2]’ εἴπωμεν[3], Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν[4]• ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως[5] προφήτης ἦν. 33 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Mk 12

1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν[6], Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν φραγμόν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. 3 Οἱ δὲ[7] λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν[8], καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον• κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες[9] ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον[10]. 5 Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν• κἀκεῖνον ἀπέκτειναν• καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν[11] δέροντες[12], τοὺς δὲ[13] ἀποκτένοντες[1415]. 6 Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον[16], λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ[17] εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς[18] ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος• δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν[19], καὶ ἐξέβαλον[20] ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 9 Τί οὖν[21] ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει

---

1 διατι
2 αλλα
3 εαν ειπωμεν
4 A E D L W 𝔐 lat syr^{s,p,h} cop$^{sa mss,boms}$
5 οτι
6 A C D E (N) Σ Φ 0233 it^{k} syr^{p}
7 και
8 εδηραν
9 A C (E) N Σ Φ 0233 𝔐 syr^{p,h}
10 A C E N Σ (Φ) 0233 𝔐
11 ους μεν
12 δαιροντες
13 ους δε
14 αποκτεννοντες
15 αποκτεινοντες
16 εσχατον προς αυτους
17 γεωργοι θεασαμενοι αυτον ερχομενον
18 προς εαυτους ειπον
19 απεκτειναν αυτον
20 εξεβαλον αυτον
21 א A C D E N W Σ Φ 0233 𝔐 lat syr^{p,h} cop$^{sa mss,bo ms}$

τοὺςγεωργούς[1], καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας• 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον• ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν• καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. 13 ¶ Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶοὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός• οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις[2]. Ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι[3], ἢ οὔ; 15 Δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τίμε πειράζετε; Φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. 16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ[4], Καίσαρος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν ἐπ’ αὐτῷ. 18 ¶ Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι• καὶ ἐπηρώτησαν[5] αὐτόν, λέγοντες, 19 Διδάσκαλε, Μωσῆς[6] ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ[7] τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 Ἑπτὰ[8] ἀδελφοὶ ἦσαν• καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνῄσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα• 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν[9] σπέρμα• καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. 22 Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτά, καὶ οὐκ[10] ἀφῆκαν σπέρμα. Ἐσχάτη πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. 23 Ἐν τῇ[11][12] ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν[13], τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ;

---

[1] γεωργους τουτους
[2] διδασκεις ειπον ουν ημιν
[3] δουναι κνησον καισαρι
[4] ειπον
[5] επηρωτων
[6] μωυσης
[7] A D E Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h}
[8] επτα ουν
[9] [ουκ] αφηκεν
[10] E Σ Φ
[11] τη ουν
[12] τη ουν
[13] E Φ it^{q}

25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται[1], ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ[2] ἐν[3] τοῖς οὐρανοῖς. 26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως[4][5][6], ἐπὶ τοῦ[7] βάτου, ὡς[8][9] εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; 27 Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ θεὸς[10] ζώντων[11]• ὑμεῖς οὖν πολὺ[12] πλανᾶσθε. 28 ¶ Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς[13] ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν πρώτη πάντων[14][15] ἐντολή; 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη πάντων[16][17] τῶν ἐντολῶν[18], Ἄκουε, Ἰσραήλ• κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν[19], κύριος εἷς ἐστίν• 30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. Αὕτη πρώτη ἐντολή[20]. 31 Καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη[21], Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν[22]. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστιν[23], καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ• 33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς[24] ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖόν ἐστιν πάντων τῶν

---

[1] γαμιζονται
[2] A Φ pm syr^{p}
[3] εν
[4] μωυσεος
[5] μωυσεως
[6] BYZpt Μωϋσέως
[7] της
[8] πως
[9] A D E W Σ Φ 𝔐
[10] αλλα
[11] E Φ pm it^{q} vg^{ms} syrh**
[12] A D E Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h}
[13] ιδων
[14] πασων
[15] πασων
[16] πασων
[17] πασων
[18] εντολη
[19] υμων
[20] A D Σ 𝔐 lat syr cop^{boms}
[21] A^{c} E W Σ Φ 𝔐
[22] εαυτον
[23] εις εστιν θεος
[24] A E Σ Φ 087 𝔐 lat syr^{p,h} cop$^{sa^{ms},(bo^{mss})}$

ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν[1]. 34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν[23] ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 35 ¶ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱός ἐστιν Δαυίδ[45]; 36 Αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ[6] εἶπεν ἐν πνεύματι ἁγίῳ, Λέγει[78] ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον[9] τῶν ποδῶν σου. 37 Αὐτὸς οὖν Δαυὶδ[10] λέγει αὐτὸν κύριον• καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. 38 ¶ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, 39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις• 40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι• οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα. 41 ¶ Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον• καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον[11] πολλά. 42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης. 43 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει[12] αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ[13] πλεῖον πάντων βέβληκεν[14] τῶν βαλλόντων[1516] εἰς τὸ γαζοφυλάκιον• 44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον• αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Mk 13

1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

---

[1] των θυσιων
[2] ιδων
[3] A B E Σ Φ 087 0233 it^{a} syr^{p,h,pal} cop^{sa,bo} eth
[4] δαυιδ εστιν
[5] δαβιδ
[6] δαβιδ
[7] τω πνευματι τω αγιω ειπεν
[8] A D E Φ 0233
[9] א A E L Σ Φ 087 𝔐 latt syr^{p,h,pal} arm eth Hilary
[10] δαβιδ
[11] εβαλον
[12] ειπεν
[13] η πτωχη αυτη
[14] εβαλεν
[15] βαλοντων
[16] BYZpt βαλόντων

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς[1] εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας
οἰκοδομάς; Οὐ μὴ ἀφεθῇ[2][3] λίθος ἐπὶ λίθῳ[4][5], ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. 3 ¶ Καὶ
καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ,
ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ
Ἀνδρέας, 4 Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο
λέγειν[6], Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 6 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι• καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 7
Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε• δεῖ γὰρ
γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. 8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος,
καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν• καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ
ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί• ἀρχαὶ[7] ὠδίνων ταῦτα. 9 ¶ Βλέπετε δὲ ὑμεῖς
ἑαυτούς• παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς[8] εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς[9]
δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε[10][11] ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον
κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. 11 Ὅταν δὲ ἀγάγωσιν[12] ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ
προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε[13], μηδὲ μελετᾶτε[14]• ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε• οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς[15] οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ
πατὴρ τέκνον• καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
αὐτούς. 13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου• ὁ δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 ¶ Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ
βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου[16],
ἑστὼς[17][18] ὅπου οὐ δεῖ - ὁ ἀναγινώσκων νοείτω - τότε οἱ ἐν τῇ

---

[1] αποκριθεις ο ιησους
[2] αφεθη ωδε
[3] αφεθη ωδε
[4] λιθον
[5] A E F H K Φ pm it^{ff2,i,l,r1} vg
[6] ηρξατο λεγειν αυτοις
[7] A E 𝔐 syr^{p}
[8] א A E Σ Φ 𝔐 lat syr^{p,h} cop$^{sa mss}$
[9] εν ταις συναγωγαις αυτων
[10] αχθησεσθε
[11] א* B E Φ
[12] αγωσιν
[13] λαλησετε
[14] A E Φ it^{a,n} syr^{p,h} arm
[15] υμεις εστε
[16] A E Σ 0233 𝔐 (it^{aur,e,k,l,q}) vg^{mss} syr^{p,h}
[17] εστος
[18] K M U X Γ Π^{2} 124 TR-Scriv, Steph^{4}, Beza-b

Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη• 15 ὁ δὲ[1] ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν[2], μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ• 16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὢν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. 19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς[3] ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 Καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν[4] τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ• ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 Τότε[5][6][7] ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδού, ὧδε ὁ χριστός, ἢ Ἰδού[8], ἐκεῖ[9], μὴ πιστεύετε[10][11]. 22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς[12] ἐκλεκτούς. 23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε• ἰδού[13], προείρηκα ὑμῖν πάντα[14]. 24 ¶ Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται[15] ἐκπίπτοντες[16], καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. 27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ[17], καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου γῆς[18] ἕως ἄκρου οὐρανοῦ[19]. 28 ¶ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν• ὅταν αὐτῆς ἤδη

---

[1] א A E L W Σ Φ 0233 𝔐 syr^{h}
[2] A D E W Σ Φ 0233 𝔐 latt syr^{s,h}
[3] A C^{2} E W Φ 0233^{vid}
[4] εκολοβωσεν κυριος
[5] και τοτε
[6] και τοτε
[7] BYZpt Καὶ τότε
[8] ιδου
[9] ιδου εκει
[10] πιστευσητε
[11] πιστευσητε
[12] A C E L W Σ Φ 0233 latt syr^{p} cop arm eth
[13] א A C D E Σ Φ 0233 𝔐 lat syr cop^{boms}
[14] απαντα
[15] εσονται εκ του ουρανου
[16] πιπτοντες
[17] א A C E Σ Φ 0233 𝔐 vg syr cop$^{sa,bo^{mss}}$ arm eth Or^{lat}
[18] της γης
[19] του ουρανου

ὁ κλάδος[1][2] ἁπαλὸς γένηται[3], καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε[4] ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν• 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε[5] γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρι[6][7] οὗ πάντα ταῦτα γένηται. 31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται[8][9][10], οἱ δὲ λόγοι μου[11] οὐ μὴ παρέλθωσιν[12]. 32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ[13] ὥρας[14][15] οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν[16][17] οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε[18][19]• οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. 34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 Γρηγορεῖτε οὖν• οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψέ, ἢ μεσονυκτίου[20], ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ• 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. 37 Ἃ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω, Γρηγορεῖτε.

Mk 14

1 Ἦν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας• καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. 2 Ἔλεγον δέ[21], Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. 3 ¶ Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς• καὶ συντρίψασα τὸ[22] ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς[23]. 4 Ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς

---

[1] ηδη ο κλαδος αυτης
[2] ο κλαδος ηδη
[3] γενηται απαλος
[4] γινωσκεται
[5] ιδητε ταυτα
[6] μεχρις
[7] א
[8] παρελευσονται
[9] παρελευσονται
[10] BYZpt παρελεύσονται
[11] εμοι λογοι
[12] παρελευσονται
[13] και της
[14] της ωρας
[15] A E G H S^2 X Γ Φ
[16] εν τω
[17] εν
[18] προσευχεσθε
[19] א (A Σ -θαι) C E L W Φ 0233 𝔐 $it^{aur,f,ff2,i,l,q,r1}$ vg $syr^{s,p,h}$ cop^{boPt} arm eth $Diatess^{arm}$ Aug
[20] A D E Φ 0103
[21] A C^2 E Wb Σ Φ 0103 0233 syr^{p} cop^{sa} arm eth
[22] BYZpt τὸν
[23] A E Σ Φ 0103 𝔐 it^{k}

ἑαυτούς, καὶ λέγοντες[1], Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5 Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο[2] πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν• τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; Καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί[3]. 7 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ[4] ποιῆσαι• ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 Ὃ ἔσχεν[5] αὕτη ἐποίησεν• προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. 9 Ἀμὴν[6] λέγω[7] ὑμῖν, ὅπου ἐὰν[8] κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 10 ¶ Καὶ ὁ Ἰούδας[9][10] ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. 11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον[11][12] δοῦναι, καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ. 12 ¶ Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν[13][14] ἵνα φάγῃς τὸ Πάσχα; 13 Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων• ἀκολουθήσατε αὐτῷ, 14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα[15][16], ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον[17][18][19] μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον• ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα. 17 ¶ Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. 18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ

---

[1] λεγοντες
[2] τουτο το μυρον
[3] εις εμε
[4] A E F G H M X Θ Π Σ Φ Ω 2 28 118 157 1241 1424 𝔐
[5] ειχεν
[6] A C W Σ latt cop arm eth
[7] BYZpt δὲ λέγω
[8] αν
[9] ιουδας
[10] ιουδας
[11] αργυρια
[12] αργυρια
[13] ετοιμασομεν
[14] BYZpt ἑτοιμάσομεν
[15] καταλυμα μου
[16] A E P Φ syr^{p} cop^{bo}
[17] ανωγεων
[18] ανωγαιον
[19] BYZpt ἀνάγαιον

Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. 19 Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ' εἷς, Μήτι ἐγώ; Καὶ ἄλλος, Μήτι ἐγώ[1]; 20 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. 21 Ὁ[2] μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ• οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται• καλὸν ἦν[3] αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 22 ¶ Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον[4], εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε[5]• τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. 24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης[6], τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. 25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος[7] τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 26 ¶ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 27 ¶ Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ[8]• ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται[9] τὰ πρόβατα. 28 Ἀλλὰ μετὰ[10] τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ[11] σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 31 Ὁ δὲ[12] ἐκπερισσοῦ[13][14] ἔλεγεν μᾶλλον[15], Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι[16][17][18]. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. 32 ¶ Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε, ἕως

---

[1] D E Φ 𝔐 it^{a,d,f,ff2,i,k,q} syr^{hmg} arm geo Or
[2] A C D E P W Σ Φ
[3] ℵ A C D E P Σ Φ 0103 𝔐 it^{a,f,k} vg^{cl} syr^{h}
[4] αρτον και
[5] E Σ 0103^{vid} it^{ff2} cop^{boms}
[6] A P Σ Φ it^{b,i,r1}
[7] γεννηματος
[8] A C^{2} E W Σ Φ 0233^{vid} pm vg^{cl} syr^{p,h} cop$^{sa mss,bo ms}$
[9] διασκορπισθησονται
[10] μετα δε
[11] οτι
[12] ο δε πετρος
[13] εκ περισσου
[14] εκ περισσου
[15] E 0233 𝔐
[16] απαρνησομαι
[17] απαρνησομαι
[18] A B C D L N W Σ Φ 0233 pm

προσεύξωμαι[1]. 33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον[2] καὶ Ἰωάννην[3] μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 34 Καὶ λέγει[4] αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου• μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 Καὶ προσελθὼν[5][6][7] μικρόν, ἔπεσεν[8] ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα. 36 Καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι. Παρένεγκε[9] τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο• ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ[10] τί σύ. 37 Καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις; Οὐκ ἴσχυσας[11] μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 40 Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας• ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι[12][13][14], καὶ οὐκ ἤδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν[15]. 41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε λοιπὸν[16][17] καὶ ἀναπαύεσθε. Ἀπέχει• ἦλθεν[18] ἡ ὥρα. Ἰδού, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν. Ἰδού, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. 43 ¶ Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας[19], εἷς ὢν[20][21] τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς[22] μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων[23], παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων[24] καὶ τῶν πρεσβυτέρων. 44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός

---

1 προσευξομαι
2 τον ιακωβον
3 ²א C D E N Σ Φ 083 0233 𝔐
4 λεγειν
5 προελθων
6 προελθων
7 προελθων
8 επεσεν επι προσωπον
9 παρενεγκαι
10 αλλ ει
11 ισχυσατε
12 καταβαρυνομενοι
13 καταβαρυνομενοι
14 C E Φ pm
15 αποκριθωσιν αυτω
16 το λοιπον
17 A C D E L W pm
18 א A B C E L N Σ 083 𝔐 it^{aur,l} vg cop^{bo} (geo^{1}) Aug
19 ιουδας ο ισκαριωτης
20 εις
21 E TR
22 A C D E N W Σ Φ it^{k,l} syr^{s,p}
23 ξυλων απεσταλμενοι
24 γραμματεων

ἐστιν• κρατήσατε αὐτόν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. 45 Καὶ ἐλθών, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει αὐτῷ[12], Ῥαββί, ῥαββί[34]• καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 46 Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν[5], καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 Εἷς δέ τις[6] τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 48 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; 49 Καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς[7] ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με• ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον[8]. 51 ¶ Καὶ εἷς τις νεανίσκος[9] ἠκολούθησεν[1011] αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι[12]• 52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ᾽ αὐτῶν[13]. 53 ¶ Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα• καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως• καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον. 56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 Καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, λέγοντες 58 ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς[14] μέσον[15] ἐπηρώτησεν[16] τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; Τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 61 Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ,

---

[1] αυτω λεγει χαιρε
[2] λεγει
[3] ραββι
[4] N Σ (syr^{p,h})
[5] E Φ 𝔐 (lat)
[6] B C D E N W Σ Φ 0233
[7] προς υμας ημην
[8] εφυγον παντες
[9] A E N P W Σ Φ 0233 𝔐 syr^{h} geo
[10] ηκολουθει
[11] A E N P Σ 0233
[12] A E N P Σ Φ 𝔐 it^{q} syr^{h}
[13] A D E N P W Σ Φ 𝔐 lat syr^{s,h}
[14] εις το
[15] το μεσον
[16] επηρωτα

Σὺ εἶ ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον[1] τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ[2] τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; 64 Ἠκούσατε[3] τῆς βλασφημίας. Τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. 65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, Προφήτευσον[4]. Καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον[5][6][7]. 66 ¶ Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω[8], ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ[9] ἦσθα[10]. 68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων, Οὐκ οἶδα, οὐδὲ[11][12][13] ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον• καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν[14]. 69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ• καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει[15]. 71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι[16] ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 72 Καὶ ἐκ δευτέρου[17] ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ[18] Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ[19] εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίς, ἀπαρνήσῃ με τρίς[20]. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν[21].

---

1 καθημενον εκ δεξιων
2 επι
3 ηκουσατε παντως
4 προφητευσον ημιν τις εστιν ο παισας σε
5 εβαλον
6 pm
7 BYZpt ἔβαλον
8 κατω εν τη αυλη
9 του ιησου του ναζαρηνου
10 A E N Σ
11 ουτε
12 A C E N Σ
13 BYZpt οὔτε
14 A C D E G H N Δ Θ Π Σ Ψ^{mg} Ω 067 f^{1} f^{13} 28 33 157 180 205 565 700 1006 1009 1010 1071 1079 1195 (1216 1344 omit εκ) 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1365 (1424 και ευθεως) 1505 1546 1646 2148 2174 𝔐 Lectit^{a,aur,d,ff2,k,l,q} vg syr^{p,h} cop$^{sa mss,(boms)}$ goth arm eth geo^{2} slav Eus Chrys; Aug
15 A E 𝔐 it^{q} syr^{p,h} cop$^{bo pt}$
16 ομνυειν
17 A C^{2} E Σ syr^{s,h}
18 D E Σ N 𝔐 syr^{h}
19 του ρηματος ου
20 E 𝔐 syr^{h} cop$^{sa mss,bo}$
21 ²א A^{c} B*L N Σ syr^{h}

Mk 15

1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. 2 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. 3 Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά[12]• 4 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν[3] αὐτόν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; Ἴδε, πόσα σου καταμαρτυροῦσιν[4]. 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. 6 ¶ Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο. 7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν[5] δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος[6] ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἀεὶ ἐποίει[7] αὐτοῖς. 9 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10 Ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε ποιήσω[8] ὃν λέγετε[9][10] βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν[11]; Οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 15 Ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν• καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ. 16 ¶ Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. 17 Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν[12], Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς[13][14][15]

---

[1] πολλα αυτος δε ουδεν απεκρινατο
[2] א A B C D E it$^{ff2,k,l\,q}$ vg syr^{p} cop TR-Steph
[3] επηρωτα
[4] A E Σ 0250 syr^{p,h} cop^{sa} arm
[5] E 𝔐
[6] ο οχλος ^{2}א A C E N W Σ 𝔐 syr^{s,p,h} cop$^{bo^{ms}}$ (arm) geo
[7] A C^{vid} D E N Σ 𝔐 lat syr^{h}
[8] A E Σ (D N 0250 θελεται) 𝔐 latt syr^{s,p} eth Aug
[9] λεγετε τον
[10] א C E Σ (N 0250 λεγεται) 𝔐 syr^{p,h} cop^{bo} (eth)
[11] εποιησεν κακον
[12] αυτον και λεγειν
[13] Βασιλευ
[14] A C E N Σ pm
[15] BYZpt βασιλεῦ

τῶν Ἰουδαίων• 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶτιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια[1], καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. 21 ¶ Καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Κρανίου Τόπος. 23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν[2] ἐσμυρνισμένον οἶνον• ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24 Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν[3], διαμερίζονται[4] τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντεςκλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ. 25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. 29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, 30 σῶσον σεαυτόν, καὶ κατάβα[5] ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 Ὁμοίως[6] καὶ[7][8] οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. 32 Ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ[9][10][11][12]. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. 33 ¶ Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης[13]. 34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ[14] ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων[15], Ἐλωΐ, Ἐλωΐ, λιμὰ[16] σαβαχθανί[17]; Ὁ

---

[1] A E (N ιδεια) P Σ 0250 𝔐
[2] A C^{2} (D πειν) E P Σ 0250 𝔐 lat syr^{p,h,pal} cop$^{sa mss}$ eth
[3] א A C D E P Σ 0250 𝔐 lat syr^{h}
[4] διεμεριζον
[5] A C Σ it^{d,ff2}
[6] ομοιως δε
[7] ομοιως δε και
[8] א A B C* E L 059 083 vg syr^{h} cop^{bo} arm
[9] πιστευσωμεν
[10] A C E P Σ 059* 0233 𝔐
[11] C^{3} D P Σ 059^{vid} 0233 pm it^{ff2,k,l,n}
vg^{mss} syr^{p} cop^{sa} arm eth Eus
[12] BYZpt πιστεύσωμεν
[13] εννατης
[14] εννατη
[15] A C E N P Σ 0233 it^{l} vg syr^{p,h} arm Eus
[16] λαμμα
[17] P 𝔐

ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Ὁ θεός μου, ὁ θεός μου[1], εἰς τί με ἐγκατέλιπες; 35 Καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἰδού[23], Ἠλίαν φωνεῖ. 36 Δραμὼν δὲ εἷς, καὶ[4] γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς τε καλάμῳ[5], ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. 37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν[6], εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ. 40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ[7] Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, 41 αἳ καί[8], ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἰεροσόλυμα. 42 ¶ Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν Παρασκευή[9], ὅ ἐστιν προσάββατον[1011], 43 ἦλθεν[1213] Ἰωσὴφ ὁ[14] ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ• τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν• καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν. 45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα[15] τῷ Ἰωσήφ. 46 Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησεν τῇ σινδόνι, καὶ κατέθηκεν[16] αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας• καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

---

[1] ο θεος μου
[2] ιδε
[3] A E N P Σ 0233 𝔐
[4] A C E N P Σ 0233
[5] A C E P 0233 syr^{p}
[6] A C E N Σ 𝔐 it$^{aur,ff2,(i),l,n,q}$ vg syr^{p,h} eth Aug
[7] ην
[8] D E N Σ 0233 𝔐 it^{n} syr^{h}
[9] παρασκευη ην
[10] א B* C W 083 0233 pm
[11] BYZpt πρὸς σάββατον
[12] ελθων
[13] ελθων
[14] E+
[15] A C E W Σ 083 0233 𝔐 lat syr^{p,h} cop
[16] C* E 0233 𝔐

Mk 16

1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰακώβου[1][2][3][4] καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν[5]. 2 Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς[6] σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος• ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν• καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμβεῖσθε• Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν[7] τὸν ἐσταυρωμένον• ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε• ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.7 Ἀλλ’ ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν• ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 Καὶ ἐξελθοῦσαι[8] ἔφυγον[9] ἀπὸ τοῦ μνημείου• εἶχεν δὲ[10] αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις• καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ. 9 ¶ Ἀναστὰς δὲ[11] πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ’ ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ’ αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. 11 Κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ’ αὐτῆς ἠπίστησαν. 12 ¶ Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. 13 Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς• οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. 14 ¶ Ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. 16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται• ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. 17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει• ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν• γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς• 18 ὄφεις ἀροῦσιν• κἂν

---

[1] μαρια η [του] ιακωβου
[2] η του ιακωβου
[3] E BG
[4] BYZpt ἡ τοῦ Ἰακώβου
[5] τον ιησουν
[6] A C E Σ
[7] A B C E (W) Σ 124 565 788 𝔐
[8] א A B C D L Σ 083^{vid}
[9] ταχυ εφυγον
[10] A C E L Σ syr^{h}
[11] δε ο ιησους

θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ[12]• ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἕξουσιν. 19 ¶ Ὁ μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. 20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

Lk 1

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2 καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, 3 ἔδοξεν κἀμοί, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. 5 ¶ Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά• καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. 6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. 8 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ, 9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχεν τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου. 10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ[34] προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. 11 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. 12 Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία• διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. 14 Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει[5] αὐτοῦ χαρήσονται. 15 Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ[6]

---

[1] βλαψει
[2] βλαψει
[3] του λαου ην
[4] του λαου ην
[5] G Γ Ψ f^{1} f^{13} 33 pm
[6] BYZpt —

κυρίου[1], καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. 16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν• 17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. 18 Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ• καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. 20 Καὶ ἰδού, ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν• καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. 22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς• καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ• καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. 23 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 ¶ Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25 ὅτι Οὕτως μοι πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. 26 ¶ Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ, 27 πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυίδ[2]•καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28 Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν, Χαῖρε, κεχαριτωμένη• ὁ κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν[3]. 29 Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. 30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ• εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 Καὶ ἰδού, συλλήψῃ ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται• καὶ δώσει αὐτῷ κύριος

[1] B D K Lc M U W Γ Δ Λ Π 28 565 892 pm Ir-lat
[2] δαβιδ
[3] A C D E G H K M U Γ Δ Θ Λ Π 0233 f^{13} 2
28 33 118 157 180 205 597 892 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 2542 Lectit^{a,aur,b,c,d,e,f,ff2,l,q,r1} vg syrp,h copbomss eth slav
Diatessaron Eusebius Ps-Athanasius Theodotus-Ancryravid; Tertullian Ambrose Augustine

ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ[1] τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν
οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται
τέλος. 34 Εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται[2] τοῦτο, ἐπεὶ
ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα
ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι• διὸ καὶ
τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. 36 Καὶ ἰδού, Ἐλισάβετ ἡ
συγγενής σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει[3] αὐτῆς• καὶ οὗτος μὴν
ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ. 37 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ
θεῷ πᾶν ῥῆμα. 38 Εἶπεν δὲ Μαριάμ, Ἰδού, ἡ δούλη κυρίου• γένοιτό μοι
κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ ἄγγελος. 39 ¶ Ἀναστᾶσα
δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ
σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, 40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ
ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν
ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς• καὶ
ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 καὶ ἀνεφώνησεν φωνῇ[4]
μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ
καρπὸς τῆς κοιλίας σου. 43 Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ
κυρίου μου πρός με; 44 Ἰδοὺ γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ
σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει[5] ἐν τῇ κοιλίᾳ
μου. 45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς
λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ
ψυχή μου τὸν κύριον, 47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
σωτῆρί μου. 48 Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.
Ἰδοὺ γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί. 49 Ὅτι ἐποίησέν
μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. 51 Ἐποίησεν κράτος ἐν
βραχίονι αὐτοῦ• διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. 52
Καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσεν ταπεινούς. 53 Πεινῶντας
ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς. 54 Ἀντελάβετο
Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, 55 καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς
πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα[6]. 56
¶ Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς

[1] δαβιδ
[2] εσται μοι
[3] γηρα
[4] A
[5] εν αγαλλιασει το βρεφος
[6] εως αιωνος

τὸν οἶκον αὐτῆς. 57 ¶ Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ
συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῆς, καὶ
συνέχαιρον αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, ἦλθον
περιτεμεῖν τὸ παιδίον• καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ Ζαχαρίαν[1]. 60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννης. 61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι Οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ
συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. 63 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον
ἔγραψεν, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν[2] τὸ ὄνομα αὐτοῦ• καὶ ἐθαύμασαν
πάντες. 64 Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ,
καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς
περιοικοῦντας αὐτούς• καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο
πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. 66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ χεὶρ κυρίου ἦν μετ᾽
αὐτοῦ. 67 ¶ Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου,
καὶ προεφήτευσεν, λέγων, 68 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ ἤγειρεν
κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ[3] τοῦ παιδὸς αὐτοῦ - 70 καθὼς
ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ -
71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς•
72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης
ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ
δοῦναι ἡμῖν, 74 ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν
αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς ἡμῶν. 76 Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ•
προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ• 77 τοῦ
δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, 78
διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ
ὕψους, 79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ
κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. 80 ¶ Τὸ δὲ παιδίον
ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως
ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

[1] ζαχαχαριαν (sic)
[2] εσται
[3] δαβιδ

Lk 2

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ
Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 Αὕτη ἡ
ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 Καὶ
ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 4 Ἀνέβη
δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρέτ[1], εἰς τὴν
Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυίδ[2], ἥτις καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν
ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυίδ[3], 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ
μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι
αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. 7 Καὶ ἔτεκεν τὸν
υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν, καὶ ἀνέκλινεν
αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. 8 ¶ Καὶ
ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες
φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. 9 Καὶ ἰδού, ἄγγελος
κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς• καὶ
ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε•
ἰδοὺ γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ•
11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν χριστὸς κύριος, ἐν πόλει
Δαυίδ[4]. 12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον• εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον,
κείμενον ἐν φάτνῃ[5]. 13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος
στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν θεόν, καὶ λεγόντων, 14 Δόξα ἐν
ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη• ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία[6]. 15 ¶ Καὶ
ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ
ἄνθρωποι οἱ ποιμένες[7] εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως
Βηθλέεμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν
ἡμῖν. 16 Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
Ἰωσήφ, καὶτὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. 17 Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν

---

[1] B E^{sup} K L W Ξ Ω 33 118 157 579 700c 1071 1424 Compl Steph-1550 Beza-1588, 1598 Walton-1657 Mill-1710 Scriv-1887

[2] πολιν δαβιδ

[3] πατριας δαβιδ

[4] δαβιδ

[5] τη φατνη

[6] ²א B^{2} E G H K L M P U Γ Δ Θ Λ Ξ Ψ 053 0233^{vid} *f*^{1} *f*^{13} 2 28 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2882 Byz Lect(syr^{pa}]^{mss} εὐδοκία σου) cop^{bo} arm eth geo slav Origen$^{2/5}$ Ps-Gregory-Thaumaturgus Eusebius Ps-Athanasius Apostolic
Consitutions Didymus-Philo-Carpasia Epiphanius Severian Chrysostom Marcus-Eremita Paul-Emesa Cyril Proclus Theodotus-Ancyra Hesychius Theodoret

[7] A D E F G H K M P S U Y Γ Δ Λ Ψ Ω 053 *f*^{13} 2 28 33 118 157 892 1009 1010 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1344 1424 1546 1582c 2148 2174 𝔐 Lect^{m} it$^{(e)}$,d,q syr^{h} Diatess^{a,n,t}

περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.1 8
Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν
ποιμένων πρὸς αὐτούς. 19 Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα
ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 20 Καὶ ὑπέστρεψαν[1] οἱ
ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ
εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. 21 ¶ Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι[2]
ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν[3][4], καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ
κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. 22
¶ Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν[5] κατὰ τὸν
νόμον Μωσέως[6], ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ κυρίῳ
- 23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν
ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται - 24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ
εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου, Ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς
περιστερῶν. 25 Καὶ ἰδού, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλήμ[7], ᾧ ὄνομα
Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος
παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον[8] ἐπ᾽ αὐτόν. 26 Καὶ ἦν
αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου. 27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι
εἰς τὸ ἱερόν• καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ
ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, 28 καὶ αὐτὸς
ἐδέξατο αὐτὸ[9] εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν τὸν θεόν, καὶ εἶπεν,
29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ•
30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, 31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ
πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν• 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν
λαοῦ σου Ἰσραήλ. 33 Καὶ ἦν Ἰωσὴφ[10] καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες
ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. 34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεών,
καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδού, οὗτος κεῖται εἰς
πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον
ἀντιλεγόμενον• 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται

---

[1] επεστρεψαν
[2] αι ημεραι
[3] περιτεμειν το παιδιον
[4] περιτεμειν το παιδιον
[5] 76 rell. Gk. it^{q} syr^{p,h} cop$^{sa,bo^{pt}}$
[6] μωυσεως
[7] ιεροσολυμοις
[8] αγιον ην
[9] αυτον
[10] E G K M U Γ Δ Θ Λ Π f^{13} 2 28 33 180 205 565 597 892 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 1582^{c} it$^{a,aur,b,β,c,e,f,ff2^{2},l,q,r^{1}}$ vg^{mss} syr^{p,h,pal} cop$^{bo^{pt}}$ (ethTH) Hesychius^{vid} Hilary

ῥομφαία• ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. 36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ - αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, 37 καὶ αὕτη χήρα ὡς[1] ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων - ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ[2], νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 Καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ[3], καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἰερουσαλήμ. 39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν[4] Ναζαρέτ. 40 ¶ Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν, καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι[5], πληρούμενον σοφίας• καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ’ αὐτό[6]. 41 ¶ Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ’ ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα. 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, 43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ• καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ• 44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς[7]• 45 καὶ μὴ εὑρόντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, ζητοῦντες αὐτόν. 46 Καὶ ἐγένετο, μεθ’ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. 47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν• καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἰδού, ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. 49 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; Οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; 50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51 Καὶ κατέβη μετ’ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ• καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 ¶ Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ, καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ

---

1 2א E K M W Γ Δ Θ Λ Π f^{1} f^{13} 2 28 157 565 700 892 1071 1241 1424 2542 𝔐
2 A N 𝔐
3 A E G H K M S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 700 1424 𝔐 syr^{p} cop^{sa}
4 αυτων
5 A E G H K M N S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 579 700 892 1071 1241 1424 2542 *l*844 *l*2211 $it^{aur,f,q,(r1)}$ $syr^{p,h}$ cop^{bomss} (Epiph)
6 αυτω
7 A C^{c} D 𝔐

ἀνθρώποις.

Lk 3

1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος,
ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος[1]
τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς
Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, 2 ἐπὶ ἀρχιερέως[23] Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο
ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου[4] υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 3 Καὶ ἦλθεν
εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπτισμα
μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν• 4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου• εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 5 Πᾶσα
φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται• καὶ
ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας• 6 καὶ ὄψεται
πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 7 ¶ Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις
ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν
φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς
μετανοίας• καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ• λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι
τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων
κεῖται• πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται. 10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν ποιήσομεν[5];
11 Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει[6] αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ
ἔχοντι• καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. 12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι
βαπτισθῆναι[7], καὶ εἶπον[8] πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν[9]; 13 Ὁ δὲ
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν
πράσσετε. 14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες,
Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς[10], Μηδένα διασείσητε,

---

1 ℵc B E L N W 𝔐
2 επ αρχιερεως
3 επ αρχιερεων
4 του ζαχαριου
5 𝔐
6 A C^2 D 𝔐
7 βαπτισθηναι υπ αυτου
8 P^4 ℵ A B L N Ξ 𝔐
9 G U 1 2^c 118 157 1582^c
10 ℵ A C3 N W 𝔐 syr^h

μηδὲ συκοφαντήσητε[1]• καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. 15 ¶ Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, 16 ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης, ἅπασιν λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς• ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ• αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί• 17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ[2] τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 18 ¶ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν[3]• 19 ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ[4] ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, 20 προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, καὶ[5] κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 21 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, 22 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λέγουσαν[6], Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα[7]. 23 ¶ Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν - ὡς ἐνομίζετο - υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλί[8], 24 τοῦ Ματθάτ[9][10], τοῦ Λευΐ, τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά[11][12], τοῦ Ἰωσήφ, 25 τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλί[13], τοῦ Ναγγαί, 26 τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεΐ[14][15], τοῦ Ἰωσήφ[16][17], τοῦ Ἰούδα[18], 27 τοῦ

---

[1] συκοφαντησητε μηδε διασεισητε
[2] [1]א A C (D) E L N W Ξ 𝔐 lat cop[sams,bopt] Ir-lat
[3] τω λαω
[4] φιλιππου του
[5] 2א A C E L N W 070 𝔐 lat syr
[6] 𝔐 A E N
[7] ηυδοκησα
[8] ηλει
[9] ματθαν
[10] ματθαν
[11] ιωαννα
[12] A E[c]
[13] εσλιμ
[14] σεμευ
[15] BYZpt Σεμεεῖ
[16] ιωσηχ
[17] A E N 𝔐
[18] ιωδα

Ἰωανάν[1][2][3][4][5], τοῦ Ῥησά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί, 28 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ[6], τοῦ Ἤρ, 29 τοῦ Ἰωσή[7], τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ, 30 τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν[8][9][10], τοῦ Ἐλιακείμ, 31 τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν[11], τοῦ Ματταθά, τοῦ Ναθάν, τοῦ Δαυίδ[12], 32 τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών[13], τοῦ Ναασσών, 33 τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ[14][15][16][17], τοῦ Ἑσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα, 34 τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα[18][19], τοῦ Ναχώρ, 35 τοῦ Σερούχ[20], τοῦ Ῥαγαῦ[21], τοῦ Φάλεγ[22][23][24][25][26], τοῦ Ἑβέρ, τοῦ Σαλά, 36 τοῦ Καϊνάν[27], τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ, 37 τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καϊνάν, 38 τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ θεοῦ.

Lk 4

1 Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης[28][29] ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον, 2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις• καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπείνασεν.

---

[1] ιωανναν
[2] ιωανναν
[3] ιωαννα
[4] P[4] ℵ[1] A B 𝔐 cop[sa,bo]
[5] BYZpt Ἰωαννᾶ
[6] 𝔐 it[aur,f,q]
[7] A E N
[8] ιωναμ
[9] ιωνα
[10] A E L 𝔐
[11] E N
[12] δαβιδ
[13] N[c] 𝔐 latt syr[p,h]
[14] αραμ του ιωραμ
[15] αραμ του ιωραμ
[16] A (D Ἀμειναδαβ) E G H N[c] U 565 1079 1230 1253 Byz[pt] *l*184 *l*292 *l*2211 l[AD] it[a,aur,c,d,f,ff2,l,q,r1] vg syr[p] goth geo[2]
[17] BYZpt Ἀράμ, τοῦ Ἰωράμ,
[18] θαρρα
[19] BYZpt Θάρρα
[20] σαρουχ
[21] ραγαβ
[22] φαλεκ
[23] φαλεκ
[24] φαλεκ
[25] A E 0102 *l*2211 pm
[26] BYZpt Φαλέκ
[27] A K M N U Γ Δ Θ Λ Π Ψ 0102 *f*[13] 2 (28) 69 118 124 157 700 (1071) 1424 𝔐 syr[p,h] cop[samss],bo[pt]
[28] πληρης πνευματος αγιου
[29] πληρης πνευματος αγιου

3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1] πρὸς αὐτόν, λέγων, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος[2][3], ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι[4] θεοῦ[5]. 5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν• ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν. 7 Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ[6][7], ἔσται σοῦ[8] πᾶσα[9]. 8 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ[10]• γέγραπται[11][12], Προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου[13], καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 9 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ[14], καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ υἱὸς[15] εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω• 10 γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε• 11 καί[16][17][18], Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 12 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. 14 ¶ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν• καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ᾽ ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. 16 ¶ Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ[19], οὗ ἦν τεθραμμένος• καὶ εἰσῆλθεν, κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 Καὶ

---

[1] ο ιησους
[2] ο ανθρωπος
[3] BYZpt ὁ ἄνθρωπος
[4] ρηματι εκπορευομενω δια στοματος
[5] A E 0233 𝔐 syr^{p,h} arm geo Or$^{1/2}$ Titus-Bostra Asterius-Amasea
[6] μου
[7] μου
[8] σοι
[9] παντα
[10] A E 0102 𝔐 it syr^{h} (cop$^{bo^{pt}}$)31103110
[11] γεγραπται γαρ
[12] γεγραπται γαρ
[13] κυριον τον θεον σου προσκυνησεις
[14] ιεροσολυμα
[15] ο υιος
[16] και οτι
[17] και οτι
[18] D E 0102 𝔐 it cop^{sa},bo^{pt}
[19] F K Π 118 157 565 1071 1424 pm

ἐπεδόθη[1] αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου. Καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εὗρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον, 18 Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν[2] ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι[3] πτωχοῖς• ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν[4]• κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, 19 κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισεν• καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; 23 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν• ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. 24 Εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. 25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν• 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας, εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα[5] τῆς Σιδῶνος[6] πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου[7] τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ• καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. 28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος[8] τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. 30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. 31 ¶ Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας• καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. 32 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, 34 λέγων, Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες

---

[1] επεδοδη (sic)
[2] ενεκεν
[3] ευαγγελιζεσθαι
[4] A F K M U Γ Δ Θ Λ Π Ψ 0102 f^{1} 2 28 69
124 157 346 565 788 1071 1241 1424 2882 𝔐 it^{f} vg^{cl} $syr^{p,h,pal}$ $cop^{bo^{mss}}$ Ir^{lat}
[5] σαραπτα
[6] σιδωνιας
[7] ελισαιου
[8] της οφρυος

ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς[1] μέσον[2] ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. 36 Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; 37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου. 38 ¶ Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος• πενθερὰ[3] δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ• καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39 Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν• παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. 40 ¶ Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν• ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς[4] ἐθεράπευσεν αὐτούς. 41 Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα[5][6] καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς[7] τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι. 42 ¶ Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν[8][9] αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ• ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι[10]. 44 ¶ Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς[11] τῆς Γαλιλαίας[12].

Lk 5

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ[13] τὴν λίμνην Γεννησαρέτ[14]• 2 καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην• οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν

---

1 εις [το]
2 το μεσον
3 η πενθερα
4 επιτιθεις
5 κραυγαζοντα
6 BYZpt κραυγάζοντα
7 A Q 0102 𝔐 it^{f,q} syr^{p,h} cop$^{bo^{pt}}$
8 εζητουν
9 εζητουν
10 A *l*2211 𝔐
11 εις τας συναγωγας
12 A E 𝔐 it^{a,aur,b,d,e,f,ff2,l,q,r1} vg syr$^{p,h^{mg}}$ cop$^{bo^{pt}}$ eth arm? geo
13 περι
14 γενησαρετ

ἀπέπλυναν[1] τὰ δίκτυα. 3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ
Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον. Καὶ καθίσας
ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. 4 Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς
τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς
ἄγραν. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης
τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν• ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω
τὸ δίκτυον[2]. 6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων[3] πολύ•
διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον[4] αὐτῶν• 7 καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις
τοῖς ἐν[5] τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς• καὶ
ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8
Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ[6], λέγων,
Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. 9 Θάμβος γὰρ
περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἣ[7]
συνέλαβον• 10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς
Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα
ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ• ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. 11 Καὶ
καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
12 ¶ Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδού,
ἀνὴρ πλήρης λέπρας• καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον,
ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 13 Καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ
εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ
μηδενὶ εἰπεῖν• ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε[8]
περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσέταξεν Μωσῆς[9], εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. 15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ• καὶ συνήρχοντο
ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ[10] ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν
αὐτῶν. 16 Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος. 17
¶ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς[11] ἦν διδάσκων• καὶ
ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ

---

[1] A E 𝔐
[2] A C E 𝔐 lat syr^{p,h} (cop$^{sa\,ms,bo\,pt}$)
[3] ιχθυων πληθος
[4] A C E 𝔐 it^{b} vg syr^{p,h}
[5] A C E 𝔐 lat cop^{sa}
[6] του ιησου
[7] א A C E L W *l*2211 𝔐 lat syr^{h} cop^{sa}
[8] προσενεγκαι
[9] μωυσης
[10] E N *l*2211 𝔐 syr^{h}
[11] A C D E N 𝔐 latt syr^{p,h} cop^{bo}

πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ• καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. 18 Καὶ ἰδού, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι[1] ἐνώπιον αὐτοῦ• 19 καὶ μὴ εὑρόντες ποίας[2][3] εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν αὐτῷ[4], Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21 Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; 22 Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι[5] καὶ περιπάτει; 24 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας - εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ - Σοὶ λέγω, ἔγειραι[6], καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. 25 Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἆρας ἐφ' ὃ[7][8] κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν. 26 Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες ὅτι Εἴδομεν παράδοξα σήμερον. 27 ¶ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην, ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. 28 Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 29 Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευῒς[9] αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ• καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολύς, καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. 30 Καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι[10] πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί[11] μετὰ τῶν[12] τελωνῶν[13] καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ,

---

[1] א A C D E N 𝔐
[2] πως
[3] δια ποιας
[4] A E N W 𝔐 it^{d} syr^{h} arm
[5] εγειρε
[6] εγειρε
[7] εφ ω
[8] ω
[9] ο λευις
[10] A K M N U Γ Δ Θ Λ Ψ f^{13} (except 788) 565 1424 𝔐 it^{r1} (cop$^{sa ms,bo ms}$)
[11] διατι
[12] BYZpt —
[13] τελωνων

ἀλλ’ οἱ κακῶς ἔχοντες. 32 Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διὰ τί[1] οἱ[2] μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνά, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων• οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν; 34 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ’ αὐτῶν ἐστιν, ποιῆσαι νηστεύειν; 35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν[3] ἀπαρθῇ ἀπ’ αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36 [4]Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν• εἰ δὲ μήγε[5], καὶ τὸ καινὸν σχίζει[6][7], καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ[8][9] τὸ ἀπὸ[10] τοῦ καινοῦ[11]. 37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς• εἰ δὲ μήγε[12], ῥήξει ὁ νέος οἶνος[13] τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. 38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται[14]. 39 Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει[15] νέον• λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς χρηστότερός[16] ἐστιν.

Lk 6

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ[17] διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων• καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασιν; 3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, ὃ ἐποίησεν Δαυίδ[18], ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ ὄντες; 4 Ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν, καὶ ἔφαγεν,

---

1 διατι
2 2,* א A C D E N 0233 𝔐 it^{a,aur,b,d,ef,ff2,l,q,r1} vg syr^{p,h,pal} cop$^{bo^{pt}}$ arm eth geo Aug
3 οταν
4 A C E 𝔐 lat syr^{h}
5 μη γε
6 σχισει
7 A E 𝔐
8 συμφωνει επιβλημα
9 E 𝔐
10 το επιβλημα το απο
11 A E 𝔐
12 μη γε
13 ο οινος ο νεος
14 A C D E latt syr cop$^{bo^{mss}}$
15 A E 𝔐 latt syr^{p,h}
16 A C E 𝔐 it^{aur,f,q} vg syr^{h,pal} arm eth geo
17 A C D E H K M U Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ 0233 2^{c} 124^{c} 180 565 597 700 892 1006 1010 1292 1342 1424 1505 1582^{c} it^{a,aur,d,f,ff2} vg syr^{h} arm slav goth Epiph Chrys Isid Ambr
18 δαβιδ

καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου[1]. 6 ¶ Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν• καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. 7 Παρετήρουν δὲ[2] οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ[3] σαββάτῳ θεραπεύσει• ἵνα εὕρωσιν κατηγορίαν αὐτοῦ. 8 Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ[4] τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι[5], καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. 9 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί, Ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; Ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι[6]; 10 Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτούς, εἶπεν αὐτῷ[7], Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησεν[8][9] καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς[10] ἡ ἄλλη. 11 Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας• καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ. 12 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι• καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ• καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ᾽ αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, 15 Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἁλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν, 16 Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης. 17 Καὶ καταβὰς μετ᾽ αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν• 18 καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ[11][12] πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο. 19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ• ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας. 20 ¶

---

[1] A (D it^{d}, but v. 5 placed after v. 10) E L 𝔐 it^{a,aur,b,e,f,ff2,l,q,r1} vg syr^{h} cop^{bo,pt} arm geo Marcion$^{AccToEpiphan.}$ Ambrosiaster
[2] δε αυτον
[3] τω
[4] A E 𝔐
[5] εγειρε
[6] απολεσαι
[7] τω ανθρωπω
[8] εποιησεν ουτως
[9] εποιησεν ουτως
[10] ως
[11] απο
[12] BYZpt ἀπὸ

Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν, ¶ Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 ¶ Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. ¶ Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε. 22 ¶ Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσιν, καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρόν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 Χάρητε[1] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε• ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ• κατὰ ταῦτα[2] γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 24 ¶ Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25 ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε. ¶ Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντεςνῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26 ¶ Οὐαὶ[3] ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν[4][5][6][7] οἱ ἄνθρωποι[8]• κατὰ ταῦτα[9] γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27 ¶ Ἀλλ'[10][11]' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶςποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν[12], προσεύχεσθε[13] ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. 29 Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην• καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. 30 Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου• καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34 Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ[14] ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. 35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες• καὶ ἔσται ὁ μισθὸς

---

[1] χαιρετε
[2] τα αυτα
[3] ουαι υμιν
[4] ειπωσιν υμας παντες
[5] ειπωσιν παντες
[6] ειπωσιν παντες
[7] BYZpt εἴπωσιν πάντες
[8] D L S Y Γ Δ Ω 2* 28 157 892* 𝔐-997 vg^{CL} syr^{s,p} cop^{bo}^{mss} Marcion^{txt}
[9] τα αυτα
[10] αλλα
[11] BYZpt Δλλὰ
[12] καταρωμενους υμας
[13] και προσευχεσθε
[14] οι αμαρτωλοι

ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου[1]•ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. 36 Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε. Μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε• ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε• 38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν• μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. Τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 39 ¶ Εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; Οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; 40 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ• κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. 41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; 42 Ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 43 Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν• οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44 Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. Οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσιν σταφυλήν. 45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν• ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. 46 ¶ Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε, κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; 47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος• 48 ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς[2] ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν, καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν• πλημμύρας δὲ γενομένης, προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτήν• τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν[3] ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου• ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθέως[4] ἔπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

[1] του υψιστου
[2] ος και
[3] την οικιαν
[4] ευθυς

Lk 7

1 Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ. 2 ¶ Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς
ἔχων ἔμελλεν[12] τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ
Ἰησοῦ, ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν
αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 Οἱ δέ, παραγενόμενοι
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι Ἄξιός
ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο• 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἤδη δὲ
αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν πρὸς αὐτὸν ὁ
ἑκατόνταρχος φίλους, λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου• οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς
ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου[34] εἰσέλθῃς• 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε
ἐλθεῖν• ἀλλ[5]’ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 8 Καὶ γὰρ ἐγὼ
ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ’ ἐμαυτὸν
στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται• καὶ ἄλλῳ,
Ἔρχου, καὶ ἔρχεται• καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9
Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ
ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, οὔτε[6789] ἐν τῷ Ἰσραὴλ
τοσαύτην πίστιν εὗρον. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν
οἶκον εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα. 11 ¶ Καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ[1011] ἑξῆς[12], ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν• καὶ
συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολύς. 12 Ὡς
δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδού, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, υἱὸς
μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ[13] χήρα[1415]• καὶ ὄχλος τῆς πόλεως
ἱκανὸς[16] σὺν αὐτῇ. 13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’
αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε. 14 Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ•

---

[1] ημελλεν
[2] ημελλεν
[3] μου υπο την στεγην
[4] BYZpt μου ὑπὸ τὴν στέγην
[5] αλλα
[6] ουδε
[7] ουδε
[8] ουδε
[9] BYZpt οὐδὲ
[10] τη
[11] BYZpt τῇ
[12] τη εξης
[13] και αυτη ην
[14] ην χηρα
[15] BYZpt ἦν χήρα
[16] ικανος ην

οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν. Καὶ εἶπεν, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 Ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας[1], καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. 18 ¶ Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον[2] προσδοκῶμεν; 20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον, Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον[3] προσδοκῶμεν; 21 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε• ὅτι τυφλοὶ[4] ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ[5] περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται• 23 καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. 24 ¶ Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων[6] Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν τοῖς ὄχλοις [7][8]περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 27 Οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν• ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. 29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου• 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ. 31 Τίνι

[1] απαντας
[2] ετερον
[3] ετερον
[4] τυφλοι
[5] και χωλοι
[6] μαθητων
[7] προς τους οχλους
[8] προς τους οχλους

οὖν[1] ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 Ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν, Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε• ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 Ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει• 34 ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδού, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν[2] καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων. 36 ¶ Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ• καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. 37 Καὶ ἰδού, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν ἁμαρτωλός[3][4], ἐπιγνοῦσα[5] ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, 38 καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω[6] κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν, καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὗτος, εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ φησιν, Διδάσκαλε, εἰπέ. 41 Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινί• ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. 42 Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; 43 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὀρθῶς ἔκρινας. 44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας• αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας• αὕτη δέ, ἀφ᾽ ἧς εἰσῆλθον[7], οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. 46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας• αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺς πόδας[8]. 47 Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι

[1] ειπεν δε ο κυριος τινι ουν
[2] τελωνων φιλος
[3] αμαρτωλος και
[4] αμαρτωλος και
[5] BYZpt καὶ ἐπιγνοῦσα
[6] οπισω παρα τους ποδας αυτου
[7] εισηλθεν
[8] BYZpt τοὺς πόδας μου

ἠγάπησεν πολύ• ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 Εἶπεν δὲ αὐτῇ, Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; 50 Εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε• πορεύου εἰς εἰρήνην.

Lk 8

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ• καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ[1] πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ᾽ ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, 3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρῴδου, καὶ Σουσάννα[2][3], καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς[4][5][6] ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς. 4 ¶ Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπεν διὰ παραβολῆς, 5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. 6 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. 7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. 8 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς[7] τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 9 ¶ Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; 10 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ• τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. 11 Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή• Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούοντες[8], εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἵ, ὅταν ἀκούσωσιν, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν

[1] απο [νοσων και μαστιγων και]
[2] σωσαννα
[3] BYZpt Σωσάννα
[4] αυτω
[5] αυτω
[6] αυτω
[7] επι
[8] ακουσαντες

οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. 15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. 16 ¶ Οὐδεὶς[1] δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτόν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται• οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. 18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε• ὃς γὰρ ἐὰν[2] ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ• καὶ ὃς ἐὰν[3] μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 19 ¶ Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο[4] συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. 21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες αὐτόν. 22 ¶ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν. 23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν• καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. 24 Προσελθόντες δὲ[5] διήγειραν αὐτόν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος• καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; 26 ¶ Καὶ κατέπλευσαν[6] εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν[7] τῆς Γαλιλαίας. 27 Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. 29 Παρήγγειλεν[8] γὰρ τῷ

[1] ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ουδεις
[2] γαρ αν
[3] ος αν
[4] εδυναντο
[5] και προσελθοντες
[6] κατεπλευσεν
[7] αντιπερα
[8] παρηγγελλεν

πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου• πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. 30 Ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπεν, Λεγεών, ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. 31 Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει• καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. 33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον[1] εἰς τοὺς χοίρους• καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. 34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν[2] εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός• καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ• καὶ ἐφοβήθησαν. 36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ[3] οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 37 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο• αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ. Ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων, 39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός. Καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. 40 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος• ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41 Καὶ ἰδού, ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ• 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη[4] ἀπέθνῃσκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 ¶ Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς[5] προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ• καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ'

[1] εισηλθεν
[2] απελθοντες απηγγειλαν
[3] αυτοις
[4] BYZpt αὐτὴ
[5] εις ιατρους

αὐτοῦ[1], Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν, καὶ λέγεις, Τίς ὁ ἁψάμενός μου; 46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μού τις• ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν, καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε• πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 ¶ Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων αὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου• μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων, Μὴ φοβοῦ• μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. 51 Ἐλθὼν[2] δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον[3], καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 Ἔκλαιον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαίετε• οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησεν λέγων, Ἡ παῖς, ἐγείρου. 55 Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα• καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς• ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Lk 9

1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα[4][5], ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας[6]. 3 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν• μήτε ῥάβδους[7], μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο[8] χιτῶνας ἔχειν. 4 Καὶ εἰς ἣν ἂν[9] οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 Καὶ ὅσοι ἐὰν[10] μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς

[1] συν αυτω
[2] εισελθων
[3] ιακωβον και ιωαννην
[4] δωδεκα μαθητας αυτου
[5] δωδεκα μαθητας αυτου
[6] C E H K M U X Γ Δ Θ Λ Π 0211 f^{13} 28 69 180 565 597 700 892 1006 1009 1010 1079 1195 1216 1230 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1505 1546 1646 2148 2174^{vid} 2882 𝔐 Lectslav
[7] A C^2 K U Γ Δ Θ Λ Π 28 565 700 2882 𝔐
[8] A C^3 D E^* H K M W X Γ Δ Θ Λ Π Ψ f^1 f^{13} 2 28 33 157 180 205 565 597 700 892 1006 1010 1071 1243 1292 1424 1505 2786 2882 Lectit^d syr^h Basil
[9] ην
[10] αν

μαρτύριον ἐπ᾽ αὐτούς. 6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. 7 ¶ Ἤκουσεν δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ᾽ αὐτοῦ πάντα• καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν[1]• 8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλίας ἐφάνη• ἄλλων δὲ ὅτι Προφήτης εἷς[2] τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 Καὶ εἶπεν Ἡρῴδης[3][4], Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα• τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. 10 ¶ Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτούς, ὑπεχώρησεν κατ᾽ ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδάν[5][6][7][8]. 11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ• καὶ δεξάμενος αὐτούς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο[9]. 12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν• προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες[10] εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσιν, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν• ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ ἰχθύες δύο[11], εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν[12][13] εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. 14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. 15 Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. 16 Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι[14] τῷ ὄχλῳ. 17 Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες• καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. 18 ¶ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατα μόνας[15], συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί• καὶ

[1] εκ [των] νεκρων
[2] τις
[3] ο ηρωδης
[4] ο ηρωδης
[5] βηθσαιδα
[6] βηθσαιδα
[7] βηθσαιδα
[8] C E G H K M N U W Γ Δ Π Ξ^{c} 2 28 180 597 700 892 1006 1071 1243 1292 1424 1505 𝔐 syr$^{(p),h}$ (arm) (eth) (geo)
[9] ιασατο
[10] πορευθεντες
[11] δυο ιχθυες
[12] αγορασομεν
[13] αγορασομεν
[14] παραθειναι
[15] κατα μονας

ἐπηρώτησεν αὐτούς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; 19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν• ἄλλοι δὲ Ἠλίαν• ἄλλοι δὲ ὅτι Προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος[1] εἶπεν, Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. 21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ εἰπεῖν[2] τοῦτο, 22 εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι[3][4][5][6]. 23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν[7], ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν[8], καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ[9], καὶ ἀκολουθείτω μοι[10]. 24 Ὃς γὰρ ἐὰν[11] θέλῃ[12] τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν• ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; 26 Ὃς γὰρ ἂν[13] ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27 Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστώτων[14][15], οἳ οὐ μὴ γεύσωνται[16] θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 28 ¶ Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέτρον[17][18] καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτόν, τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. 30 Καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς[19] καὶ Ἠλίας, 31 οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ.

---

1 πετρος
2 λεγειν
3 εγερθηναι
4 εγερθηναι
5 εγερθηναι
6 BYZpt ἐγερθῆναι
7 ερχεσθαι
8 αυτου καθ ημεραν
9 αυτου καθ ημεραν
10 2,*א[a] C D U X Γ Δ Λ 2 28 565 579 1424 𝔐 it syr[s,hmg] cop[sams] Or?
11 γαρ αν
12 αν θελη
13 γαρ εαν
14 εστηκοτων
15 εστηκοτων
16 γευσονται
17 τον πετρον
18 τον πετρον
19 μωυσης

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ• διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. 33 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ, εἶπεν Πέτρος[1][2][3] πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι• καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοί, καὶ μίαν Μωσῆ[4][5][6][7], καὶ μίαν Ἠλίᾳ• μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. 34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς• ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν[8] εἰς τὴν νεφέλην. 35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός[9]• αὐτοῦ ἀκούετε. 36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνήν, εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν. 37 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 38 Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησεν, λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι[10][11][12][13] ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ἐστίν μοι[14]• 39 καὶ ἰδού, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ, συντρῖβον αὐτόν. 40 Καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν[15] αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε τὸν υἱόν σου ὧδε[16]. 42 Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν• ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. ¶ Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς

---

[1] ο πετρος
[2] ο πετρος
[3] ο πετρος
[4] μωσει
[5] μωυσει
[6] μωσει μιαν
[7] BYZpt Μωσεῖ
[8] εισελθειν εκεινους
[9] A C* E G H K N P U W Γ Δ Λ Π f^{13} 2 28 33 69 118 124 157 180 346 565 579 597 700 788 892 1010 1071 1243 1292 1424 1582^{c} 1505 2882 *l*253 *l*292 *l*1552 𝔐 it^{b,c,e,f,q} vg^{cl,ww} syr$^{(c),p,h,pal}$ geo slav Marcion^{T,E} Cyril Tertullian Ambrose
[10] επιβλεψον
[11] επιβλεψον
[12] επιβλεψον
[13] BYZpt ἐπίβλεψον
[14] μοι εστιν
[15] εκβαλλωσιν
[16] ωδε τον υιον σου

αὐτοῦ, 44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους• ὁ γὰρ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. 45 Οἱ
δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα
μὴ αἴσθωνται αὐτό• καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος
τούτου. 46 ¶ Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων
αὐτῶν. 47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν[1] τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν,
ἐπιλαβόμενος παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, 48 καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ
δέχεται• καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με• ὁ γὰρ
μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν[2] ὑπάρχων οὗτος ἔσται[3] μέγας. 49 ¶ Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα δαιμόνια[4]• καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ
μεθ' ἡμῶν. 50 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε[5]• ὃς γὰρ
οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν[6] ἐστιν. 51 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ
συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐστήριξεν[7] τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, 52 καὶ ἀπέστειλεν
ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ[8]• καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην
Σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. 53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἰερουσαλήμ. 54 Ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον, Κύριε, θέλειςεἴπωμεν πῦρ
καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ[9], καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας
ἐποίησεν[10]; 55 Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε
οἵου[11] πνεύματός ἐστε ὑμεῖς[1213]• 56 ὁ γὰρ υἱὸς[14] τοῦ ἀνθρώπου οὐκ

---

[1] A C D E G H L M W Γ Δ Θ Ξ Ψ 0115 2 28 33 69 157 180 346 565 579 788 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342
1505 𝔐 latt cop^{bo} (Or) Jer
[2] υμων
[3] εστιν
[4] τα δαιμονια
[5] κωλυετε ου γαρ εστιν καθ υμων
[6] καθ υμων υπερ υμων
[7] εστηριξεν το προσωπον αυτου
[8] εαυτου
[9] ουρανου
[10] A C D E G H K M U W Γ Δ Θ Λ Π Ψ 0211 f^{1} f^{13} 2 28 33 69 124 180 205 346 565 597 700c 788 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1242 1243 1253 1292 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2882 𝔐 Lectit^{d,f} syr^{p,h,pal} cop$^{bo^{pt}}$ geo^{2} slav Basil (Chrysostom)
[11] [...ποιου...]
[12] M Y Π f^{13} 2 346 669 1675 it^{a,b,c,f,q,r1} vg^{cl,ww} syr^{p,h,pal} cop$^{bo^{pt}}$ armgoth sla v^{pt} Ambrosiaster Ambrose Clement? Chrysostom Epiphanius Didymus
[13] BYZpt —
[14] [ο υιος...]

ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι[12]. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην. 57 ¶ Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέν τις πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν[34] ἀπέρχῃ, κύριε. 58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις• ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. 60 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς• σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι, κύριε• πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. 62 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν[5], Οὐδείς, ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ’ ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

Lk 10

1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα[6], καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἔμελλεν[7] αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 Ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι• δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ[8] ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 3 Ὑπάγετε• ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. 4 Μὴ βαστάζετε βαλάντιον[9], μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα[10]• καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 Εἰς ἣν δ’ ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε, Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 Καὶ ἐὰν[11][12] ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ’ αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν• εἰ δὲ μήγε[13], ἐφ’ ὑμᾶς ἀνακάμψει[14]. 7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ

---

[1] K M Y Π f^{13} 2 346 2542 2882 $it^{e,f,q}$ $syr^{c,p,h,pal}$ $cop^{bo^{pt}}$ arm (goth omit ἀνθρώπων) Clement? Ambrose
[2] BYZpt —
[3] εαν
[4] BYZpt —
[5] προς αυτον ο ιησους
[6] א A C E G H K L U W X Γ Δ Θ Λ Ξ Π Ψ f^{1} f_{13} 28 69 157 180 205 565 579 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 $it^{f,q,r1?}$ $syr^{p,h}$ cop^{bo} eth slav MarcionT Ir-lat Clem Or Eus Bas Cyr Thodoret; Tert Ambrose^{vid} Jer
[7] ημελλεν
[8] εκβαλλη
[9] βαλλαντιον
[10] μη υποδηματα
[11] εαν μεν
[12] εαν μεν
[13] μη γε
[14] επανακαμψει

οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ᾽ αὐτῶν• ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστίν. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. 8 Καὶ εἰς
ἣν[12] ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ
παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ
λέγετε αὐτοῖς, Ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10 Εἰς ἣν δ᾽ ἂν
πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας
αὐτῆς εἴπατε, 11 Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ[3] τῆς
πόλεως ὑμῶν[4] ἀπομασσόμεθα ὑμῖν• πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι
ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12 Λέγω[56] ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 Οὐαί
σοι, Χοραζίν[78], οὐαί σοι, Βηθσαϊδά• ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
σποδῷ καθήμεναι[9] μετενόησαν. 14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν. 15 Καὶ σύ, Καπερναούμ, ἡ ἕως
τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως Ἅδου καταβιβασθήσῃ. 16 Ὁ ἀκούων
ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει• καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ• ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν
ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. 17 ¶ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα[10] μετὰ
χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί
σου. 18 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ πεσόντα. 19 Ἰδού, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω
ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ• καὶ οὐδὲν
ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. 20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν
ὑποτάσσεται• χαίρετε δὲ[11] ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
21 ¶ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.
Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 Καὶ στραφεὶς
πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν, Πάντα μοι παρεδόθη[12] ὑπὸ τοῦ πατρός μου•

---

[1] ην δ
[2] ην δ
[3] απο
[4] πολεως υμων εις τους ποδας ημων
[5] λεγω δε
[6] λεγω δε
[7] χωραζιν
[8] χωραζιν
[9] καθημενοι
[10] P45 א A C E F G K L M N S W X Γ Δ Θ Λ Ξ Π Ψ 0115 f^{1} f^{13} 28 33 69 157 180 205 565 579 700 892 1006 1010 1071 1241 1292 1342 1424 1505 𝔐 $it^{f,i,q}$ $syr^{c,p,h,pal}$ cop^{bo} eth slav Ir-lat $Hipp^{Arab}$ Clem Or Eus Chrys
[11] δε μαλλον
[12] παρεδοθη μοι

καὶ οὐδεὶς γινώσκει[1] τίς ἐστιν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν εἶπεν, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. 24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον• καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 25 ¶ Καὶ ἰδού, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτόν, καὶ λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 26 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἐν τ�ῳ̃ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγινώσκεις; 27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου• καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν[2]. 28 Εἶπεν δὲ αὐτῷ̃, Ὀρθῶς ἀπεκρίθης• τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. 29 Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον; 30 Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα[3]. 31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ̃ ἐκείνῃ• καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 32 Ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν[4] ἀντιπαρῆλθεν. 33 Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ᾽ αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον• ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. 35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθών, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ̃ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ̃, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ• καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ̃ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι[5] γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; 37 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ᾽ αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ̃ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. 38 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ̃ πορεύεσθαι αὐτούς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά• γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ

[1] επιγινωσκει
[2] εαυτον
[3] A C E G H K M N S U X W Y Γ Δ Λ Π Ψ 070 f^{13} 2 28 157 565 892 1071 1342 1424 2542 𝔐
[4] C K N W Θ f^{13} 2 565 2542 𝔐
[5] δοκει σοι πλησιον

Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον[1] αὐτοῦ. 40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν• ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλειπεν[2][3][4] διακονεῖν; Εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. 41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς[5], Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά• 42 ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία• Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

Lk 11

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. 2 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς[6], ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς[7]. 3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. 4 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ[8] ὀφείλοντι ἡμῖν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ[9]. 5 ¶ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ[10] αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, 6 ἐπειδὴ φίλος[11][12] παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ• 7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ, Μή μοι κόπους πάρεχε• ἤδη ἡ θύρακέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν• οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. 8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διάγε τὴν

---

[1] των λογων
[2] κατελιπεν
[3] κατελιπεν
[4] κατελιπεν
[5] ο ιησους ειπεν αυτη
[6] A C D K M P U W Γ Δ Θ Λ Π Ψ f^{13} 2 28 118 157 346 565sup 579 700 788 892 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1253 1344 1365 1424 (1546) 1582^{c} 1646 2148 2174 2882 𝔐 Lectit$^{(a),b,(c),d,e,f,(ff^{2},i)l,q,r1}$ ∗ syr^{c,p,h} cop^{sa,bo} eth geo Diatess Orig
[7] ^{2}א E G H K U X Γ Λ Π Ψ f^{13} 2 28 33^{vid} 118 157 180 205 579 597 700 1006 1009 1010 1071 1216 1241 1242 1243 1253 1292 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2882 𝔐 Lectit$^{aur,b,c,d,e,f,\ ff^{2},i,(l),q,r1}$ vg^{mss} syr^{p,h} cop^{bo} eth slav (Titus-Bostra)
[8] παντι τω
[9] ^{2}א A C D E F G H K M U W Γ Δ Θ Λ Π Ψ f^{13} 2 28 33 118 157 180 205 565 579 597 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1424 1505 2882 𝔐 Lectit$^{aur,b,c,d,e,f,ff^{2},i,l,q,r1}$* vg^{mss} syr^{c,p,h} cop^{bopt} eth slav Diatess^{syr} (Titus-Bostra)
[10] ερει
[11] φιλος μου
[12] φιλος μου

ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσον[12] χρῄζει. 9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν• ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε• κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει• καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει• καὶ τῷ κρούοντιἀνοιγήσεται[3]. 11 Τίνα δὲ ὑμῶν[4] τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; Ἢ[5] καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν[6] ἐπιδώσει αὐτῷ; 12 Ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; 13 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες[7] οἴδατε δόματα ἀγαθὰ[8] διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον[9] τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; 14 ¶ Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν[10]. Ἐγένετο δέ, τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κωφός• καὶ ἐθαύμασαν[11] οἱ ὄχλοι. 15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι[12] τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 16 Ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ’ αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. 17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ’ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται• καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. 18 Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ’ ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Ὅτι λέγετε, Ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με[13] τὰ δαιμόνια. 19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν[14]; Διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ[15][16] ἔσονται. 20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ• 22 ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ’ ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. 23 Ὁ μὴ ὢν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστιν• καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπίζει. 24 Ὅταν τὸ

---

[1] οσων
[2] οσων
[3] ανοιχθησεται
[4] εξ υμων
[5] ει
[6] A E R W 𝔐 it^{q} syr$^{(c,p),h}$ (cop^{bo}) eth (geo) (Adam) (Sev)
[7] υπαρχοντες πονηροι
[8] αγαθα δοματα
[9] αγαθον (sic! - "a good spirit" instead of "the Holy Spirit"?)
[10] A^{c} C E R W 𝔐 lat syr^{p,h} eth geo Cyr^{lem}
[11] εθαυμαζον
[12] τω αρχοντι
[13] με εκβαλλειν
[14] εκβαλουσιν
[15] αυτοι υμων
[16] αυτοι κριται υμων

ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν• καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. 25 Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ ἐλθόντα[12] κατοικεῖ ἐκεῖ• καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. 27 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. 28 Αὐτὸς δὲ εἶπεν, Μενοῦνγε[3] μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. 29 ¶ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη[4] πονηρά ἐστιν• σημεῖον ἐπιζητεῖ[5], καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ[6]. 31 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς• ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος[7], καὶ[8] ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος[9] ὧδε[10]. 32 Ἄνδρες Νινευῖ[11] ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν• ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 33 ¶ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας εἰς κρύπτην[12] τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. 34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός• ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον[13] τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν• ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. 35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. 37 ¶ Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι[14], ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός

[1] εισελθοντα
[2] εισελθοντα
[3] μενουν γε
[4] γενεα αυτη γενεα
[5] ζητει
[6] ταυτη σημειον
[7] σολομωντος
[8] σολομωντος και
[9] σολομωντος
[10] σολομωντος ωδε
[11] BYZpt Νινευϊται
[12] κρυπτον
[13] ολον
[14] λαλησαι αυτον ταυτα

τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ᾽ αὐτῷ• εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην• καὶ ἰδού, πάντα[1] καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν[2]. 42 ¶ Ἀλλ᾽ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ• ταῦτα[3] ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. 43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί[4], ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπατοῦντες[5] ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 ¶ Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 Ὁ δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν• ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. 49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν• 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου. Ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως• αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. 53 ¶ Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς[6][7], ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν[8], καὶ

[1] απαντα
[2] εσται
[3] ταυτα δε
[4] A E W 𝔐 it^{b,f,q} syr^{p,h} cop$^{bo^{pt}}$
[5] οι περιπατουντες
[6] προς αυτους ταυτα
[7] A E W 𝔐 syr^{p,h}
[8] συνεχειν

ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, 54 ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ζητοῦντες[1] θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ[2].

Lk 12

1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε[3] καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. 2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται• καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων[4][5] τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. 5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε• φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἐξουσίαν ἔχοντα[6] ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν• ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; Καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. Μὴ οὖν φοβεῖσθε• πολλῶν[7] στρουθίων διαφέρετε. 8 Λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ• 9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ• τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 Ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε[8], ἢ τί εἴπητε• 12 τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν. 13 ¶ Εἶπεν δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν[9]. 14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15 Εἶπεν δὲ πρὸς

---

[1] και ζητουντες
[2] C E W^{c} 𝔐 lat vg syr$^{(c,p),h}$
[3] ως
[4] αποκτεννοντων
[5] αποκτεινοντων
[6] εχοντα εξουσιαν
[7] πολλω
[8] απολογησεσθε
[9] την κληρονομιαν μετ εμου

αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς[1] πλεονεξίας[2]• ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτῷ[3][4][5] ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα• 17 καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 Καὶ εἶπεν, Τοῦτο ποιήσω• καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου. 19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά• ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. 20 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός, Ἄφρον[6], ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ• ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. 22 ¶ Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω[7][8], μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε• μηδὲ τῷ σώματι[9], τί ἐνδύσησθε[10]. 23 Ἡ ψυχὴ[11] πλεῖόν[12] ἐστιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. 24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς• πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; 25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι[13] ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 26 Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει• οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει• λέγω δὲ[14] ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 28 Εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ[15] σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί[16] πίητε• καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. 30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ• ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται

---

[1] απο πασης
[2] Ε Γ Δ Λ 2 28 124 565 700 1424 𝔐
[3] ζωη αυτου
[4] ζωη αυτου
[5] ζωη αυτου
[6] αφρων
[7] λεγω υμιν
[8] λεγω υμιν
[9] σωματι υμων
[10] ενδυσεσθε
[11] ουχι η ψυχη
[12] πλειων
[13] BYZpt προσθῆναι
[14] λεγω
[15] του αγρου
[16] και τι

ὑμῖν. 32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον• ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν
δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ
δότε ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια[1] μὴ παλαιούμενα,
θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ
σὴς διαφθείρει• 34 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία
ὑμῶν ἔσται. 35 ¶ Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, καὶ οἱ λύχνοι
καιόμενοι• 36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον
ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ[2][3] ἐκ τῶν γάμων, ἵνα, ἐλθόντος καὶ κρούσαντος,
εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ
κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας• ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ
ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. 38 Καὶ ἐὰν ἔλθῃ
ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτως,
μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. 39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ
οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἂν
ἀφῆκεν διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι•
ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 41 ¶ Εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ
πρὸς πάντας; 42 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος
καὶ φρόνιμος[4], ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ
διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; 43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως[5]. 44 Ἀληθῶς λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 Ἐὰν
δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου
ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε
καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι• 46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν
ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν,
καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος
ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ[6], καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας
πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς• 48 ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ
ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ
ζητηθήσεται παρ᾽ αὐτοῦ• καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον

[1] βαλλαντια
[2] αναλυσει
[3] αναλυσει
[4] [2]א A K L M U Y Γ Π f^{1} f^{13} 2 33 700 1071
[5] ουτως ποιουντα
[6] κυριου αυτου

αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 ¶ Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς[1] τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ. 51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ διαμερισμόν. 52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσίν, καὶ δύο ἐπὶ τρισίν. 53 Διαμερισθήσεται[2] πατὴρ ἐπὶ υἱῷ[3], καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί• μήτηρ ἐπὶ θυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί• πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. 54 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, Ὄμβρος ἔρχεται• καὶ γίνεται οὕτως. 55 Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται• καὶ γίνεται. 56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ[4][5] οἴδατε δοκιμάζειν• τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ• μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλῃ[6][7][8] εἰς φυλακήν. 59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ καὶ τὸν[9][10] ἔσχατον[11] λεπτὸν ἀποδῷς.

Lk 13

1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 2 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; 3 Οὐχί, λέγω ὑμῖν• ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. 4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ᾽ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας[12] ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ;

---

[1] επι
[2] διαμερισθησονται
[3] εφ υιω
[4] του ουρανου και της γης
[5] του ουρανου και της γης
[6] βαλη σε
[7] βαλει
[8] βαλλη
[9] το
[10] το
[11] το εσχατον
[12] παντας [τους]

5 Οὐχί, λέγω ὑμῖν• ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆτε[1], πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. 6 Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν• Συκῆν εἶχέν τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην• καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν[2] ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. 7 Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἰδού, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω• ἔκκοψον αὐτήν• ἵνα τί[3][4] καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει[5] αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κόπρια[6]• 9 κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν• εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. 10 ¶ Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν• 11 καὶ ἰδού, γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. 12 Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. 13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας• καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. 14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ, Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι• ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν, Ὑποκριταί[7][8][9], ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 Ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς, ἰδού, δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ• καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ. 18 ¶ Ἔλεγεν δέ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ; Καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 Ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ• καὶ ηὔξησεν, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 20 Πάλιν[10] εἶπεν, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 Ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν

---

1 μετανοησητε
2 καρπον ζητων
3 ινατι
4 ινατι
5 ειπεν
6 κοπριαν
7 υποκριτα
8 υποκριτα
9 P^{75} ℵ A B E F G H K L M N S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω f^{13} 2 28 565 700 1071 1424 latt syr^{h} cop^{sa,bo} eth arm Hipp Ir
10 και παλιν

λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν[12] εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. 22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἰερουσαλήμ. 23 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, 24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης• ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 Ἀφ’ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν• καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ• 26 τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 Καὶ ἐρεῖ, Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ• ἀπόστητε ἀπ’ ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. 28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε[3] Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. 29 Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ βορρᾶ[45] καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 Καὶ ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. 31 ¶ Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδού, ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι• ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. 34 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτένουσα[678] τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 35 Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος[9]. Λέγω δὲ[10]

---

[1] εκρυψεν
[2] εκρυψεν
[3] οψεσθε
[4] απο βορρα
[5] απο βορρα
[6] αποκτεννουσα
[7] αποκτεινουσα
[8] BYZpt ἀποκτείνουσα
[9] D E G H M N U Δ Θ Ψ f^{13} 2 28 33 118 157 180 205 346 700 892 1071 1241 1342 1424 1505 1582^{c} Byz^{pt} Lect^{pt,AD} it^{a,b,c,d,f,l,q,r1} vg^{cl} syr^{c,p,h} cop$^{bo^{pt}}$ geo Ir^{lat}
[10] αμην δε λεγω

ὑμῖν ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἕως ἂν ἥξει[12], ὅτε εἴπητε[3], Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

Lk 14

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 Καὶ ἰδού, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, Εἰ ἔξεστιν τ�ῳ σαββάτῳ θεραπεύειν; 4 Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσεν. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, Τίνος ὑμῶν υἱὸς[4] ἢ βοῦς[5] εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. 7 ¶ Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, 8 Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν• μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ’ αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι[6], Δὸς τούτῳ τόπον• καὶ τότε ἄρξῃ μετ’ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. 10 Ἀλλ’ ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε[7] εἰς τὸν ἔσχατον τόπον• ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον• τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι. 11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 12 ¶ Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους• μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσιν, καὶ γένηταί[8] σοι ἀνταπόδομα. 13 Ἀλλ’ ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς• 14 καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι• ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. 15 ¶ Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος, ὃς

---

[1] ηξη
[2] ηξη
[3] E G (H l76 ὅτι) U Γ Ψ 124^{c} 180 565 597 700 788 1006 1195 1230 1292 1344 1365 1505 1646 2174 Byz^{pt} Lect^{pt,AD} it$^{aur,(d),d,(ff^{2}),l,q,r1}$ vg slav^{mss} Aug
[4] ονος
[5] P^{75} B E G H M N W Γ Δ Λ Ω 2 28 180 565 1009 1010 1195 1216 1242 1243 1342 1365 1424 1505 2148 𝔐 Lecti^{te,f,q} syr^{p,h} cop^{sa} geo
[6] συ
[7] αναπεσον
[8] γενησεται

φάγεται ἄριστον[12] ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς• 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν πάντα. 18 Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν• ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 19 Καὶ ἕτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά• ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 20 Καὶ ἕτερος εἶπεν, Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. 21 Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς[3] εἰσάγαγε ὧδε. 22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος, Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. 23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον, Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. 24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί[4][5][6][7][8]. 25 ¶ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί• καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, 26 Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ[9][10], καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφούς, καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου μαθητὴς εἶναι[11]. 27 Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ[12] καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου[13] μαθητής. 28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, ὁ θέλων[14][15] πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ

---

[1] αρτον
[2] A* E Hc Kc M S U W Y Γ Π Ω 047 0211 f^{13} 28 124 565 700 788 1424 1582 𝔐 $syr^{s,c}$ Cyr^{lem}
[3] τυφλους και χωλους
[4] δειπνου
[5] δειπνου
[6] δειπνου
[7] $syr^{pal\,ms}$ geo^{mss}
[8] BYZpt —
[9] πατερα εαυτου
[10] πατερα εαυτου
[11] ειναι μαθητης
[12] σταυρον εαυτου
[13] μου ειναι
[14] θελων
[15] θελων

πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ εἰς[1][2][3] ἀπαρτισμόν[4]; 29 Ἵνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος[5] ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ[6], 30 λέγοντες, ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31 Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον[7] βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 Εἰ δὲ μήγε[8], ἔτι πόρρω αὐτοῦ[9] ὄντος, πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου εἶναι[10] μαθητής. 34 Καλὸν τὸ ἅλας• ἐὰν δὲ[11] τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35 Οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν• ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

Lk 15

1 Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ. 2 Καὶ διεγόγγυζον οἵ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. 3 ¶ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, 4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα[12] ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως[13] εὕρῃ αὐτό; 5 Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ[14][15] χαίρων. 6 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. 7 Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα[16] δικαίοις,

---

[1] προς
[2] τα προς
[3] προς
[4] BYZpt πρὸς
[5] ισχυσαντος
[6] αυτω εμπαιζειν
[7] πρωτον καθισας
[8] μη γε
[9] αυτου πορρω
[10] ειναι μου
[11] δε και
[12] εννενηκονταεννεα
[13] εως ου
[14] αυτου
[15] αυτου
[16] εννενηκονταεννεα

οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. 8 ¶ Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα
δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν
οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; 9 Καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται[1]
τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα, Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν
δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 Οὕτως, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. 11 ¶ Εἶπεν δέ,
Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς• 12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί,
Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν
βίον. 13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος
υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν
αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. 14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς
ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 Καὶ
πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης• καὶ
ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. 16 Καὶ ἐπεθύμει
γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ[2] τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι• καὶ
οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. 17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπεν, Πόσοι μίσθιοι
τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ[3] ἀπόλλυμαι• 18
ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ,
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου• 19 καὶ οὐκέτι[4] εἰμὶ ἄξιος
κληθῆναι υἱός σου• ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. 20 Καὶ
ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ[5][6][7]. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν
ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν
ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21 Εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι
εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. 22 Εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ, Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ
δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας•
23 καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες
εὐφρανθῶμεν• 24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν• καὶ
ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. 25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ• καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ,

---

[1] συγκαλει
[2] A N P Q 𝔐 it$^{(a),aur,b,ff2,i,q,r1}$ vg syr^{s,p,h} cop^{bo} arm geo$^{(2)}$ Cyr^{lem} Ambrose Chrom Jer
[3] A P Q W 𝔐 cop$^{sa^{ms}}$
[4] ουκετι
[5] πατερα εαυτου
[6] πατερα εαυτου
[7] BYZpt πατέρα ἑαυτοῦ

ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν. 26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων[1], ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. 27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἥκει• καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28 Ὠργίσθη δέ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν• ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί, Ἰδού, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. 30 Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. 31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. 32 Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει• ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν• καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη.

Lk 16

1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον• καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; Ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου• οὐ γὰρ δυνήσῃ[2] ἔτι οἰκονομεῖν. 3 Εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ τῆς[3] οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν[4]. 5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον ὀφείλεις[5] τῷ κυρίῳ μου; 6 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8 Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν• ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. 9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε[6], δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10 Ὁ πιστὸς ἐν

[1] παιδων αυτου
[2] δυνη
[3] εκ της
[4] εαυτων
[5] οφειλεις συ
[6] εκλειπητε

ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; 13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶν[1] κυρίοις δουλεύειν• ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει• ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 14 ¶ Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν• ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ[2]. 16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου• ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. 17 Εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. 18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει• καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. 19 ¶ Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ’ ἡμέραν λαμπρῶς. 20 Πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος 21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου• ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. 22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ[3][4]• ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. 23 Καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου• ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 Εἶπεν δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά• νῦν δὲ ὧδε[5][6] παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. 26 Καὶ ἐπὶ πᾶσιν[7] τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα

[1] δυσι
[2] θεου εστιν
[3] του αβρααμ
[4] του αβρααμ
[5] οδε
[6] οδε
[7] πασι

ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν[1] πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27 Εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, 28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. 29 Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἔχουσιν[2] Μωσέα[3] καὶ τοὺς προφήτας• ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30 Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ• ἀλλ᾽ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31 Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσέως[4] καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδέ, ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

Lk 17

1 Εἶπεν δὲ[5] πρὸς τοὺς μαθητάς[6], Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα• οὐαὶ δὲ δι᾽ οὗ ἔρχεται. 2 Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς[7] περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. 3 Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ[8] ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ• καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. 4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σέ, καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ[9][10][11], λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. 5 ¶ Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ, Πρόσθες ἡμῖν πίστιν. 6 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Εἰ ἔχετε[12][13] πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, Ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ• καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως, Παρελθὼν ἀνάπεσε[14]• 8 ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω• καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα[15]; Οὐ δοκῶ. 10 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν•

---

[1] εντευθεν
[2] εχουσι
[3] μωυσεα
[4] μωυσεως
[5] ελεγεν δε και
[6] μαθητας αυτου
[7] λιθος μυλικος
[8] E N 𝔐 it^{d,e,q,r1} vg^{cl} cop^{bomss} eth geo^{2} Ambrose Aug
[9] επιστρεψη προς σε]
[10] επιστρεψη επι σε
[11] F G H K M N S U W Y Γ Δ Θ Π Ω f^{13} 2 28 565 700 1424 it^{f}
[12] ειχετε
[13] ειχετε
[14] αναπεσαι
[15] διαταχθεντα αυτω

ὅτι ὃ ὀφείλομεν[1][2][3][4] ποιῆσαι πεποιήκαμεν. 11 ¶ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. 12 Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν• 13 καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, λέγοντες, Ἰησοῦ, ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. 15 Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν• 16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ• καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; Οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; 18 Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; 19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου• ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 20 ¶ Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως• 21 οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, Ἰδοὺ ἐκεῖ. Ἰδοὺ γάρ, ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν. 22 ¶ Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. 23 Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, Ἰδοὺ[5] ἐκεῖ• μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε. 24 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα[6] ἐκ τῆς ὑπ᾽ οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται[7][8] ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε[9], οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 27 Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. 28 Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ• ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν• 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ᾽ οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας• 30 κατὰ ταῦτα[10] ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

[1] ωφειλομεν
[2] ωφειλομεν
[3] ωφειλομεν
[4] BYZpt ὠφείλομεν
[5] ιδου
[6] αστραπτουσα
[7] εσται και
[8] εσται και
[9] του νωε
[10] τα αυτα

ἀποκαλύπτεται. 31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά• καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. 33 Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν• καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτὴν ζῳογονήσει αὐτήν. 34 Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο[12] ἐπὶ κλίνης μιᾶς• εἷς[3] παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. 35 Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό• μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται[4]. 36 37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται[56] οἱ ἀετοί.

Lk 18

1 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι[7], καὶ μὴ ἐκκακεῖν, 2 λέγων, Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει, τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος• 3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 Καὶ οὐκ ἠθέλησεν[8] ἐπὶ χρόνον• μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι• 5 διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑποπιάζῃ[910] με. 6 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει. 7 Ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ[1112] τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ’ αὐτοῖς; 8 Λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; 9 ¶ Εἶπεν δὲ[1314] πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην• 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ

---

1 δυο εσονται
2 δυο εσονται
3 ο εις
4 αφεθησεται + 36 δυο εν τω αγρω, εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται·
(Note TR/Elz/Scr read δυο εσονται εν τω αγρω, ο εις...).
5 συναχθησονται και
6 επισυναχθησονται [και]
7 προσευχεσθαι αυτους
8 ηθελεν
9 υπωπιαζη
10 υπωπιαζη
11 ποιησει
12 BYZpt ποιήσει
13 δε και
14 δε και

ἱερὸν προσεύξασθαι• ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11 Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. 12 Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. 13 Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ᾽ ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ[1] ἐκεῖνος• ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 15 ¶ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται• ἰδόντες δὲ[2] οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά• τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 18 ¶ Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός. 20 Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 Ὁ δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. 22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἕν σοι λείπει• πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ• καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. 23 Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο• ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπεν, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 25 Εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 Ὁ δὲ εἶπεν, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατά ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ[3]. 28 Εἶπεν δὲ Πέτρος[45], Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν

[1] η
[2] και ιδοντες
[3] παρα τω θεω εστιν
[4] ο πετρος
[5] ο πετρος

αἰώνιον. 31 ¶ Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἰεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται[1] πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. 32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν• καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. 35 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν• 36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο[2]. 37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38 Καὶ ἐβόησεν, λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυίδ[3], ἐλέησόν με. 39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ• αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ[4], ἐλέησόν με. 40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν• ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, 41 λέγων, Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον• ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν θεόν• καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

Lk 19

1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰεριχώ. 2 Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. 3 Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. 4 Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομωραίαν[5][6] ἵνα ἴδῃ αὐτόν• ὅτι ἐκείνης[7] ἤμελλεν[8][9][10] διέρχεσθαι. 5 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι• σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 Καὶ ἰδόντες πάντες[11] διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι Παρὰ

---

[1] τελειωθησεται
[2] ταυτα
[3] δαβιδ
[4] δαβιδ
[5] συκομοραιαν
[6] συκομορεαν
[7] BYZpt δι ἐκξεινήῆς
[8] ημελλεν
[9] ημελλεν
[10] δι εκεινης ημελλεν
[11] απαντες

ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι. 8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον, Ἰδού, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς• καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. 10 Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 11 ¶ Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἰερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 Εἶπεν οὖν, Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. 13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε ἕως[1] ἔρχομαι. 14 Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ’ ἡμᾶς. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν[2][3] φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῷ[4] τίς τί διεπραγματεύσατο. 16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε• ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. 18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς. 19 Εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. 20 Καὶ ἕτερος ἦλθεν, λέγων, Κύριε, ἰδού, ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ• 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ• αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας[5]. 22 Λέγει δὲ[6] αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. Ἤδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι[7], αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα[8]• 23 καὶ διὰ τί[9] οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ[10] τράπεζαν[11][12], καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; 24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ’ αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς

[1] εν ω
[2] ειπεν
[3] BYZpt εἰπὲν
[4] επιγνω
[5] εσπειρας και συναγεις οθεν ου διεσκορπισας
[6] λεγει
[7] ανθρωπος αυστηρος ειμι εγω
[8] εσπειρα και συναγων οθεν ου διεσκορπισα
[9] διατι
[10] επι την
[11] την τραπεζαν
[12] την τραπεζαν

δέκα μνᾶς ἔχοντι. 25 Καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 26 Λέγω γὰρ[1] ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται• ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε[2] ἔμπροσθέν μου. 28 ¶ Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἰεροσόλυμα. 29 ¶ Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθσφαγὴ[3][4] καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 30 εἰπών, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην• ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν• λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διὰ τί[5] λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς[6]. 33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; 34 Οἱ δὲ εἶπον[7], Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν• καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. 36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. 37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρξαντο[8] ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, 38 λέγοντες, ¶ Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου• εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 ¶ Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται. 41 ¶ Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῇ, 42 λέγων ὅτι Εἰ ἔγνως καὶ σύ, καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ[9], τὰ πρὸς εἰρήνην σου[10]• νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσίν σε, καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, 44 καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ•

[1] A D E N W 𝔐 (it^{b,e,f} vg: dico autem) syr^{h,s}
[2] κατασφαξατε αυτους
[3] βηθφαγη
[4] BYZpt Βηθφαγὴ
[5] διατι
[6] αυτοις εστωτα τον πωλον
[7] ειπον οτι
[8] ηρξατο
[9] E N R W 𝔐 it^{aur} vg syr$^{(p),h}$ (Diatess^{syr,arm}) (Eus)
[10] A E N W 𝔐 syr$^{c,s,p,h,pal^{ms}}$ cop^{bo} arm eth geo (Diatess^{arm}) Or$^{1/2}$ Eus$^{4/5}$ Basil Cyr

ἀνθ’ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. 45 ¶ Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας[1], 46 λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται[2], Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν• ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. 47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ’ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ• οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ• 48 καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν[3][4], ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Lk 20

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖς[5] καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, 2 καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶεἴπατέ μοι• 4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί[6][7] οὐκ[8] ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς• πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. 7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 9 ¶ Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην• Ἄνθρωπος[9][10] ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνουςἱκανούς• 10 καὶ ἐν καιρῷ[11] ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν[12] αὐτῷ. Οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες[13] αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. 11 Καὶ προσέθετο[14] πέμψαι ἕτερον δοῦλον• οἱ

---

1 A E R W 𝔐 latt syr$^{(s,c,p),hmg}$
2 γεγραπται οτι
3 ποιησουσιν
4 ποιησουσιν
5 αρχιερεις
6 διατι
7 τι ουν
8 ουν ουκ
9 ανθρωπος τις
10 ανθρωπος τις
11 τω καιρω
12 δωσουσιν
13 δηραντες
14 προσεθετο αυτοις

δὲ κἀκεῖνον δείραντες[1] καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 Καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον• οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. 13 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; Πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν• ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται[2]. 14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος• δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω[3] τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον, Μὴ γένοιτο. 17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 18 Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται• ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 ¶ Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν[4][5]• ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν[6]. 20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις• καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. 22 Ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; 23 Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί με πειράζετε[7]; 24 Ἐπιδείξατέ[8] μοι δηνάριον• τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; Ἀποκριθέντες δὲ εἶπον, Καίσαρος. 25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ• καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν. 27 ¶ Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες[9] ἀνάστασιν μὴ εἶναι[10], ἐπηρώτησαν αὐτόν, 28 λέγοντες,

---

1 δηραντες
2 A E N R W 𝔐 vg it^{aur,f} syr^{p,h}
3 εξω
4 εφοβηθησαν τον λαον
5 εφοβηθησαν τον λαον
6 τας παραβολας ελεγεν
7 A D E N P W 𝔐 lat syr
8 δειξατε
9 λεγοντες
10 μη ειναι αναστασιν

Διδάσκαλε, Μωσῆς[1] ἔγραψεν ἡμῖν, Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ[2] τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν• καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος• 30 καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος[3]. 31 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὡσαύτως. Ὡσαύτως[4][5] δὲ καὶ οἱ ἑπτά• οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον. 32 Ὕστερον δὲ[6] πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή[7]. 33 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει[8], τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ ἐκγαμίσκονται[9]• 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται[10][11]• 36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται• ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν τοῦ θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς[12][13][14] ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει, Κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν θεὸν Ἰακώβ. 38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων• πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. 41 ¶ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν υἱὸν Δαυὶδ[15] εἶναι; 42 Καὶ αὐτὸς Δαυὶδ[16] λέγει ἐν βίβλῳ[17] ψαλμῶν, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 44 Δαυὶδ[18] οὖν κύριον αὐτὸν[19] καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; 45 ¶ Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν

---

[1] μωυσης
[2] ο αδελφος αυτου λαβη
[3] A E P W 𝔐 lat syr$^{(c)}$ (cop$^{bo^{ms}}$)
[4] ωσαυτως
[5] ωσαυτως
[6] BYZpt —
[7] και η γυνη απεθανεν
[8] αναστασει ουν
[9] εκγαμιζονται
[10] γαμιζονται
[11] εκγαμισκονται
[12] μωυσης
[13] μωυσης
[14] BYZpt Μωϋσῆς
[15] δαβιδ
[16] δαβιδ
[17] βιβλω των
[18] δαβιδ
[19] αυτον κυριον

στολαῖς, καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις• 47 οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται. Οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

Lk 21

1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους• 2 εἶδεν δέ τινα καὶ[12] χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν• 4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ• αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. 5 ¶ Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν, 6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ[3], ὃς οὐ καταλυθήσεται. 7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; 8 Ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε• πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι• καί, Ὁ καιρὸς ἤγγικεν, μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε• δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ’ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10 ¶ Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν• 11 σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ’ οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων[45] ἐπιβαλοῦσιν ἐφ’ ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. 13 Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. 14 Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι• 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι[6] πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν[7], καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. 17 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ

---

[1] τινα
[2] και τινα
[3] λιθον
[4] απαντων
[5] απαντων
[6] η αντιστηναι
[7] αδελφων και συγγενων και φιλων

ὄνομά μου. 18 Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. 19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε[1] τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 20 ¶ Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη• καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν• καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν. 22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν, τοῦ πλησθῆναι[2][3][4][5] πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις• ἔσται γὰρ[6] ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ ἐν τῷ[7] λαῷ[8] τούτῳ. 24 Καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη• καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου, 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ• αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν• διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 ¶ Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς, Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα• 30 ὅταν προβάλωσιν[9] ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. 31 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται[10], οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 34 ¶ Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρηθῶσιν[11] ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη• 35 ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς

---

[1] (ℵ L R W Δ 047 131 1071 κτήσασθαι) D E G H K M X Γ Λ Π Ψ 063 2 69 118 157 180 205 565 (579 κτίσασθαι) 597 700 788 828* 892 1006 1009 1010 1071 1079 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 2882 𝔐 *Lect*it^{d,i} Origen Apostolic Constitutions Gregory-Nyssa Macarius/Symeon Marcus-Eremita Cyril Hesychius

[2] πληρωθηναι

[3] πληρωθηναι

[4] πληρωθηναι

[5] BYZpt πληρωθῆναι

[6] γαρ τοτε

[7] τω

[8] E G H S U W Y Γ Δ Θ Λ Ω 2 124 346 565 700 1071 𝔐 syr^{h}

[9] προβαλλωσιν

[10] παρελευσεται

[11] βαρυνθωσιν

καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε[1] ἐκφυγεῖν πάντα[2] τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 37 ¶ Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων• τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν. 38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ[3] ἀκούειν αὐτοῦ.

Lk 22

1 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα. 2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν• ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. 3 ¶ Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς[4][5][6] εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα. 4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν[7] καὶ στρατηγοῖς[8] τὸ πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. 5 Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον[9][10] δοῦναι. 6 Καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου. 7 ¶ Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα. 8 Καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπών, Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ Πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσομεν[11][12][13]; 10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδού, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων• ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται. 11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγεον[14][15] μέγα ἐστρωμένον• ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα. 14 ¶ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ Πάσχα

---

[1] A C D E F G H K M N R S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ω f^{13} 2 124 565 700 1424 2542 𝔐 latt syr
[2] ταυτα παντα
[3] ορει (sic!)
[4] ο σατανας
[5] ο σατανας
[6] ο σατανας
[7] αρχιερευσιν και γραμματευσιν
[8] τοις στρατηγοις
[9] αργυρια
[10] αργυρια
[11] ετοιμασωμεν
[12] ετοιμασωμεν
[13] BYZpt ἑτοιμάσωμεν
[14] αναγαιον
[15] ανωγαιον

φαγεῖν μεθ’ ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν• 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 Καὶ δεξάμενος ποτήριον[1], εὐχαριστήσας εἶπεν, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς• 18 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος[2] τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. [3]19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον• τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. 21 Πλὴν ἰδού, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ’ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22 Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον• πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ παραδίδοται. 23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. 24 ¶ Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. 26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως• ἀλλ’ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω[4] ὡς ὁ νεώτερος• καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; Οὐχὶ[5] ὁ ἀνακείμενος; Ἐγὼ δέ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. 28 Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ’ ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου• 29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν, 30 ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου[6][7][8][9] καὶ καθίσεσθε[10] ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ[11]. 31 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδού, ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι[12] ὡς τὸν σῖτον• 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ[13][14] ἡ πίστις σου• καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. 33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς

[1] [το] ποτηριον
[2] γεννηματος
[3] C² E P W 𝔐 it^aur,b,(d),e,f,ff²,i,(l),q,(r¹) vg arm eth (geo) Or^lat
[4] γινεσθω
[5] ουχ
[6] μου εν τη βασιλεια μου
[7] τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου
[8] μου εν τη βασιλεια μου
[9] BYZpt μοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ μοῦ
[10] καθισησθε
[11] E F G H S V Y Γ Ω 047 2 22 174 230 565 1342 1424 1675 geo³
[12] συνιασαι (sic)
[13] εκλειπη
[14] BYZpt ἐκλείπῃ

φυλακὴν καὶ εἰςθάνατον πορεύεσθαι. 34 Ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσῃ[12] σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. 35 ¶ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου[3] καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε[4]; Οἱ δὲ εἶπον, Οὐθενός[5][6]. 36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον[7] ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν• καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλήσει[8] τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγοράσει[9] μάχαιραν. 37 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη• καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. 38 Οἱ δὲ εἶπον, Κύριε, ἰδού, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱκανόν ἐστιν. 39 ¶ Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν• ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. 41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ᾽ αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο, 42 λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο[10] ἀπ᾽ ἐμοῦ• πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω[11][12]. 43 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσηύχετο. Ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. 45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; Ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. 47 ¶ Ἔτι δὲ αὐτοῦ[13] λαλοῦντος, ἰδού, ὄχλος καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο[14] αὐτούς[15], καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν[16]. 48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; 50 Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον

---

1 ου φωνησει
2 φωνησει
3 βαλλαντιου
4 υστερηθητε
5 ουδενος
6 ουδενος
7 βαλλαντιον
8 πωλησατω
9 αγορασατω
10 τουτο το ποτηριον
11 γινεσθω
12 BYZpt γινέσθω
13 αυτον τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις ον αν φιλησω αυτος εστιν
14 προηγεν
15 αυτων
16 φιλησαι αυτον τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις ον αν φιλησω αυτος εστιν

τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. 51 Ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐᾶτε ἕως τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ,
ἰάσατο αὐτόν. 52 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ'
αὐτὸν[1] ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ
λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; 53 Καθ' ἡμέραν
ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ.
Ἀλλ'[2] αὕτη ὑμῶν ἐστιν[3] ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. 54 ¶
Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν[4] εἰς τὸν οἶκον τοῦ
ἀρχιερέως• ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. 55 Ἁψάντων δὲ πῦρ[5] ἐν
μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν
μέσῳ αὐτῶν. 56 Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς,
καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπεν, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο
αὐτόν[6], λέγων, Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. 58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν
αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.
59 Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ'
ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν• καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 Εἶπεν δὲ
ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος
αὐτοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ[7]. 61 Καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ
Πέτρῳ. Καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι
Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62 Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ
Πέτρος[8] ἔκλαυσεν πικρῶς. 63 ¶ Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν
ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες[9]. 64 Καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ἔτυπτον
αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προφήτευσον. Τίς
ἐστιν ὁ παίσας σε; 65 Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.
66 ¶ Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ,
ἀρχιερεῖς[10][11] καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον[12] αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον
αὐτῶν[13][14], λέγοντες, 67 Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς,

---

[1] προς αυτον
[2] αλλα
[3] εστιν υμων
[4] εισηγαγον
[5] πυραν
[6] ηρνησατο
[7] ο αλεκτωρ
[8] εξω
[9] δαιροντες
[10] αρχιερεις τε
[11] αρχιερεις τε
[12] απηγαγον
[13] εαυτων
[14] εαυτων

Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε• 68 ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε[1]. 69 Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ[2]. 70 Εἶπον δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. 71 Οἱ δὲ εἶπον, Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; Αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

Lk 23

1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, ἤγαγον[3] αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. 2 Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος[4], καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. 4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους[5], Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες ὅτι Ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν. 7 Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἰεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8 ¶ Ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν• ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ[6] ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ἀκούειν[7] πολλὰ περὶ αὐτοῦ• καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς• αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς[8], εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπράν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 12 Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρῴδης[9] ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων• προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. 13 ¶ Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν, 14 εἶπεν πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν

---

[1] A D E G H K N S U W X Y Γ Δ Π Ψ Ω 0211 0233 f^{13} 2 28 180 565 597 700 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1278^{c} 2786 𝔐 Lectit$^{aur,b,c,d,f,ff^2,(i),(l),q,r^1}$ vg syr^{c,s,p,h} arm geo slav Aug

[2] E N W 𝔐 vg syrp cop^{sa,bo} arm eth

[3] ηγαγεν

[4] A E W 𝔐 ita,r^{1} Marcion^{E}

[5] οχλους οτι

[6] εξ ικανου θελων

[7] ακουειν αυτον

[8] οι γραμματεις και οι αρχιερεις

[9] ηρωδης και ο πιλατος

ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν• καὶ ἰδού, ἐγὼ ἐνώπιον
ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν
κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ• 15 ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης• ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς
πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδού, οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ.
16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 17 Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς
κατὰ ἑορτὴν ἕνα. 18 Ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεί, λέγοντες, Αἶρε τοῦτον,
ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Βαραββᾶν[1]• 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην
ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς[2] φυλακήν. 20 Πάλιν οὖν ὁ
Πιλάτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 Οἱ δὲ
ἐπεφώνουν, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. 22 Ὁ δὲ τρίτον
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; Οὐδὲν αἴτιον[3]
θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ• παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 Οἱ δὲ
ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι• καὶ
κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. 24 Ὁ δὲ Πιλάτος
ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. 25 Ἀπέλυσεν δὲ[4] τὸν διὰ[5] στάσιν
καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν ἠτοῦντο• τὸν δὲ Ἰησοῦν
παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν. 26 ¶ Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν,
ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου ἐρχομένου[6] ἀπ' ἀγροῦ,
ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν, φέρειν ὄπισθεν[7] τοῦ Ἰησοῦ. 27 ¶
Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν αἳ καὶ
ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. 28 Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν, Θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς
κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. 29 Ὅτι ἰδού, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς
ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ
μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. 30 Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν, Πέσετε
ἐφ' ἡμᾶς• καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. 31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ
ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 ¶ Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο
κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 33 ¶ Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν
τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ τοὺς
κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς• οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν[8].

---

[1] τον βαραββαν
[2] εις την
[3] αξιον
[4] απελυσεν δε αυτοις
[5] αυτοις τον βαραββαν τον δια
[6] του ερχομενου
[7] οπισω
[8] ℵ*,3 (A omit "Father") C D¹ (E with*) F G H K L M N Q U Γ Δ Λ Π Ψ 0250 *f*¹ (*f*¹³) 2 28 33 131 157 180 205

Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον[1] κλῆρον. 35 Καὶ εἱστήκει
ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς,
λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστός, ὁ τοῦ
θεοῦ ἐκλεκτός. 36 Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται,
προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, 37 καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ
εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ
γεγραμμένη ἐπ᾽ αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ
Ἑβραϊκοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 39 ¶ Εἷς δὲ τῶν
κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέγων, Εἰ σὺ εἶ ὁ
χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα
αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 Καὶ
ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν• οὗτος δὲ
οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. 42 Καὶ ἔλεγεν τῷ Ἰησοῦ, Μνήσθητί μου,
κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. 44 ¶ Ἦν δὲ
ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης[2].
45 Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος[3][4], καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον.
46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου
παραθήσομαι[5] τὸ πνεῦμά μου• καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 Ἰδὼν δὲ ὁ
ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον, ἐδόξασεν τὸν θεόν, λέγων, Ὄντως ὁ
ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι
ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ
στήθη ὑπέστρεφον. 49 Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ
μακρόθεν[6], καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
ὁρῶσαι ταῦτα. 50 ¶ Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρχων[7],
ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος - 51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ
βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν - ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς

---

565 597^{c} 700 828 892 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 2882 𝔐 Lectit^{aur,b,c,e,ff2,l,r1} vg syr^{c,p,h,pal} cop^{boPt} arm eth geo slav Diatess Iren^{lat} Clement Or Euseb Chryst Cyr

[1] εβαλλον

[2] εννατης

[3] του ηλιου εκλειποντος

[4] (A ἐσκορτίσθη) C^{3} (D it^{d} ἐσκοτίσθη δὲ) E G H K M Q R (S-ó) U W Γ Δ Θ Λ Π Ψ 0117? f^{1} f^{13} 1 2 28 118 157 180 205 565 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195^{mg} 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1424? 1505 1546 1582^{*,c} 1646 2148 2174 2882 Lectit^{aur,f,ff2,l,q} vg syr^{c,s,p,pal} eth Marcion$^{acc.\ To\ Epiphanius^{vid}}$ Origen^{lat} mss$^{acc.\ to\ Orig}$

[5] παρατιθεμαι

[6] απο μακροθεν

[7] υπαρχων και

καὶ[12] προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ• 52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 53 Καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι[3], καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς[4] κείμενος. 54 Καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευή, σάββατον[5] ἐπέφωσκεν. 55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες[6][7], αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. 56 Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

Lk 24

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέος[8], ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καί τινες σὺν αὐταῖς[9]. 2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. 3 Καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο[10] ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις• 5 ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ’ ἠγέρθη• μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. 8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, 9 καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. 10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου[11][12], καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. 11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. 12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα• καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. 13 ¶ Καὶ

---

[1] ος
[2] ος
[3] σινδονι
[4] ουδεις ουδεπω
[5] και σαββατον
[6] αι γυναικες
[7] και γυναικες
[8] BYZpt βαθέως
[9] A E W 𝔐 it$^{f,q,r^1}$ (syr cop^{bopt} Eus)
[10] δυο ανδρες
[11] η ιακωβου
[12] BYZpt ἡ Ἰακώβου

ἰδού, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς. 14 Καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. 16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. 17 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καί ἐστε[1] σκυθρωποί; 18 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεοπᾶς, εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλήμ[23], καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς[4] ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ• 20 ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ. Ἀλλά γε σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἀφ’ οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον• 23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον• αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται• 26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως[5] καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. 28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο• καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι. 29 Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, λέγοντες, Μεῖνον μεθ’ ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστίν, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. 30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ’ αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. 1 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν• καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ’ αὐτῶν. 32 Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς

[1] A^{c} E N P W 𝔐 vg it$^{a,aur,b,f,ff^{2},l,r^{1}}$ syr$^{(s,c),p,h}$
[2] εν ιερουσαλημ
[3] εν ιερουσαλημ
[4] ως
[5] μωυσεως

ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; 33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34 λέγοντας ὅτι Ἠγέρθη ὁ κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. 36 ¶ Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων[1], αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. 37 Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. 38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί[2] διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι• ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. 40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 41 Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς, Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου[3] κηρίου[4]. 43 Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. 44 ¶ Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως[5] καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45 Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς• 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Οὕτως γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστόν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. 48 Ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων. 49 Καὶ ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς• ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἰερουσαλήμ, ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους. 50 ¶ Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν• καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52 Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης• 53 καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν. Ἀμήν.

---

[1] λαλουντων και
[2] διατι
[3] μελισσειου
[4] E^{c} N it^{b,q} syr$^{c,p,pal,h\ with*}$ cop^{bopt} Justin^{dub} Amphil Tert Cyr^{½} Epiph Jer
[5] μωυσεως

Jn 1

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.
2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 Πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς
αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς
τῶν ἀνθρώπων, 5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ
κατέλαβεν. 6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ
Ἰωάννης. 7 Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός,
ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι᾽ αὐτοῦ. 8 Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ᾽ ἵνα
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα
ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 Εἰς τὰ ἴδια
ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12 Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν,
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ• 13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ
ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 Καὶ ὁ λόγος
σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν - καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν
αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός - πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγεν λέγων, Οὗτος ἦν ὃν
εἶπον[1], Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν• ὅτι πρῶτός μου
ἦν. 16 Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ
χάριν ἀντὶ χάριτος. 17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως[2] ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ
ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο. 18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε•
ὁ μονογενὴς υἱός[3], ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
19 ¶ Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ
Ἰουδαῖοι ἐξ Ἰεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ
τίς εἶ[4]; 20 Καὶ ὡμολόγησεν, καὶ οὐκ ἠρνήσατο• καὶ ὡμολόγησεν ὅτι

---

[1] P^{66} P^{75} ℵ^{1}A B^{c} D* K L M U Δ Θ Λ Π Ψ f^{1} f^{13} 2 (28 εἶπεν) 33 157 565 579 700 892 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1253 1344 1424 1546 1646 2148^{vid} 𝔐 Lectit$^{a,aur,e,\ ff2,q}$ vg^{cl} syr^{c,p,h,pal} cop^{sa,bo} arm geo Origen Nonnus

[2] μωυσεως

[3] A C^{3} E F G H K M S U V W^{supp} (Wsupp εἰ μὴ ὁ μονογενὴς υἱὸς) X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 0141 0211 f^{1} f^{13} 28 157 180 205 461 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1365 1424 1505 1546 1646 2148 𝔐 Lectit^{a,aur,b,c,e,f,ff2,l} vg syr^{c,h,pal} arm eth geo1 slav Irenaeus$^{lat\ 1/3}$; Clement$^{from\ Theodotus1/2}$ Clement$^{1/3}$ Hippolytus Origen$^{lat1/2}$ Letter of Hymanaeus Alexander Eustathius Eusebius$^{4/7}$ Serapion$^{1/2}$ Athanasius Basil$^{1/2}$ Gregory-Nazianzus Chrysostom Theodore Cyril$^{1/4}$ Proclus Theodoret John-Damascus; Tertullian Hegemonius Victorinus-Rome Ambrosiaster Hilary$^{5/7}$ Ps-Priscillian Ambrose$^{10/11}$ Faustinus Gregory-Elvira Phoebadius Jerome Augustine Varimadum

[4] omit πρὸς αὐτόν P^{66*} P^{75} ℵ C^{3} F K L M U W^{sup} Δ Λ Π* 0141 f^{1} 2 28 33 118 180 205 461 565 597 700 892* 1006 1071^{c} 1241 1292 1342 1505 𝔐 LectOr^{lem}

Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. 21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει, Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη, Οὔ. 22 Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ; Ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς. Τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 Ἔφη, Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24 Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. 25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστός, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι• μέσος δὲ[1] ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 27 Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος[2], ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν[3]• οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ[4][5] ἐγένετο[6] πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων. 29 ¶ Τῇ ἐπαύριον βλέπει[7][8][9][10] τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30 Οὗτός ἐστιν περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν• ἀλλ’ ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. 32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι Τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ[11][12][13] περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ’ αὐτόν. 33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν• ἀλλ’ ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ’ ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ’ αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34 Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ[14]. 35 ¶ Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ

---

[1] A C² E N T W 047 461 latt syr cop^{sa,bo}
[2] A B² C² E N^{c*} 047 lat syr^{p,h}
[3] A B² C² E N^{c*} 047 lat syr$^{(p),h}$ cop$^{bo mss}$
[4] βιθαβαρα
[5] βηθαβαρα
[6] P^{59vid} (the word Βηθανίᾳ is visible but not ἐγένετο) P^{59} P^{75} A B C* E F H L M S W^{s} Δc Θ Ψ* Ω 047 063 0211 2* 28 118 124 157 205 579 597 700 892^{txt} 1006 1009 1010 1195 1216 1241 1242 1243 1253 1342 1344 1365* 1424 2148 2174 𝔐 Lectit$^{aur,c,f,ff^{2},l,q}$ (ita,b,e,r^{1}) vg syr$^{p,h,pal mss}$ cop^{bo} slav Or Euseb (Epiph) (mss$^{acc. to Chrys}$) Chrys; Ambrosiast Aug
[7] βλεπει ο ιωαννης
[8] βλεπει [ο ιωαννης]
[9] βλεπει ο ιωαννης
[10] BYZpt βλέπει ὁ Ἰωάννης
[11] ως
[12] ως
[13] BYZpt ὡς
[14] P^{66} P^{75c} א^{2} A B C E F G H K L M N P S U W^{supp} Y X Γ Δ Θ Π Ψ Ω 047 063 083 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 𝔐 Lectit^{aur,c,f,l,q} vg syr$^{p,h,pal mss}$ cop^{bo} arm eth geo slav Or Aster Chrys Cyril John-Dam; Aug^{¾}

Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο• 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει, Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 37 Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί - ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, Διδάσκαλε - ποῦ μένεις; 39 Λέγει αὐτοῖς, Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. Ἦλθον[1] καὶ εἶδον ποῦ μένει• καὶ παρ᾽ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην• ὥρα[2] ἦν ὡς δεκάτη. 40 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. 41 Εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὑρήκαμεν τὸν Μεσίαν[3][4] - ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, χριστός[5]. 42 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας[6][7] αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ[8]• σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς - ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. 43 ¶ Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν[9][10] ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς[11][12][13][14], Ἀκολούθει μοι. 44 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 45 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὃν ἔγραψεν Μωσῆς[15] ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ[16] τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 46 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ, Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε. 47 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. 48 Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ, Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[17] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. 49 Ἀπεκρίθη

---

[1] ηλθον [ουν]
[2] ωρα δε
[3] μεσσιαν
[4] μεσσιαν
[5] ο χριστος
[6] εμβλεψας δε
[7] BYZpt Ἐμβλέψας δὲ
[8] A B² E F G H K M S U X Γ Δ Λ Π Ψ Ω 047 0141 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 118 157 180 205 565 579 597 700 892 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 1582 *Byz* Lectit$^{c,(q)}$ vg^{cl} (itaur vg^{mss} *Bariona*) syr^{s,p,h,pal} cop^{boms} arm eth geo slav Serap Epiph Chrys Cyr^{lem}
[9] ηθελησεν ο ιησους
[10] ηθελησεν ο ιησους
[11] αυτω
[12] αυτω
[13] αυτω
[14] BYZpt —
[15] μωυσης
[16] ιωσηφ
[17] ο ιησους

Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 50 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὅτι εἶπόν σοι, Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ὄψει. 51 Καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ᾽ ἄρτι[1] ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Jn 2

1 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ• 2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3 Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4 Λέγει[2] αὐτῇ[3] ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; Οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. 7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. 9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν - οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ - φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, 10 καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν, τότε τὸν ἐλάσσω• σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11 Ταύτην ἐποίησεν τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ• καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 12 ¶ Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναούμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ[4]• καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. 13 ¶ Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἰεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. 15 Καὶ ποιήσας φραγέλλιον[5] ἐκ

---

[1] A E F G H K M S U X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 0211f 0233 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 700 892 1071 1241 1424 𝔐 it$^{e,q,r^{1}}$ syr

[2] P^{75} א*,^{2} E F H M S V Γ Θ^{c} Λ Ψ Ω 047 063 f^{1} 2 28 124 157 700 𝔐 it^{a,j} syr^{p}

[3] αυτω (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)

[4] P^{66c} A E F G H M N S U V X Y Γ Δ Θ Λ Π^{c} Ω 041c 047 063 0233 f^{1} 2 33 69 157 180 205 346 565 597 700 788 892 1006 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lectit$^{f,(j),r^{1}}$ vg syr^{p,h,pal} cop^{sa,bo} eth geo^{2} slav Origen^{¼}; Augustine

[5] א A B E F H K M P S V X Y Γ Δ Λ Π Ψ 083 0233 f^{13} 2 28 157 180 205 579 597 700 1006 1009 1071 1079 1292 1195 1216 1230 1242 1253 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 𝔐 Lectit^{l} syr^{p,h} cop^{sa,bo,ach2} arm eth geo Origen Cyril^{¾}

σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας• καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν[1]• 16 καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν• μὴ[2] ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. 17 Ἐμνήσθησαν δὲ[3] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν[4], Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί[5] με. 18 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[6] καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν[7]• καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. 23 ¶ Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις[8] ἐν τῷ Πάσχα, ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, 25 καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου• αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Jn 3

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων• 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν[9][10][11] νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος• οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ. 3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς[12][13] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος[14], Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι

---

[1] P^{75} A E F G H L M N P S V X* Δ Λ Π Ψ Ω 063 0162 0211 f^{1} 33 Origen^{s} 𝔐
[2] P^{75} ℵ B E F G H K L M N P S V Y Γ Δ Λ Π Ψ Ω 063 083 0162 0211 0233 579 𝔐 lat Origen^{s}
[3] A E F G K N P S V Y Γ Δ Θ Λ Π Ω 047 050 063^{vid} 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 700 1071 1424 𝔐 it$^{c,r^{1}}$ vg syr^{h}
[4] ℵ A B E F G H K L M N P S U V Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 083 0162 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 565 579 700 1424
[5] κατεφαγεν
[6] ο ιησους
[7] ελεγεν αυτοις
[8] ιεροσολυμοις
[9] τον ιησουν
[10] τον ιησουν
[11] BYZpt τὸν Ἰησοῦν
[12] ιησους
[13] ιησους
[14] νικοδημος

γέρων ὤν; Μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1], Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν• καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. 7 Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει• οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. 9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[2] καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν• καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. 12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; 13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ[3]. 14 Καὶ καθὼς Μωσῆς[4] ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου• 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 16 ¶ Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ[5] τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται• ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς• ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. 20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα. 22 ¶ Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν

---

[1] ο ιησους

[2] ο ιησους

[3] A^{c} E G H K M N S U V^{vid} Y Γ Δ Λ Θ Ψ Ω 047 050 0211 *f*^{1} *f*^{13} 2 28 157 180 205 565 579 597 700 892 1071 1243 1273 1292 1342 1424 1505 2561 it$^{a,aur,b,c,f,ff^{2},j,l,q,r^{1}}$ vg syr^{p,h} cop$^{bo^{pt}}$ arm eth geo^{1} slav Hippolytus Origenlat2/4 Adamantiuslat Eustathius Ps-Dionysius Amphilochius Epiphanius^{¼} Chrystostom Paul-Emesa Cyril$^{1/16}$ Hesychius Theodoret^{¾} John-Damascus; Hilary Lucifer Ambrosiaster Ambrose Chromatius Jerome$^{2/3}$ Augustine

[4] μωυσης

[5] P^{63} א^{2} A K L M N T U Y Γ Δ Θ Π Ψ 083 086 *f*^{1} *f*^{13} 2 28 33 157 565 579 700 892 1071 1241 1424 *l*2211 𝔐 latt syr Did

Ἰουδαίανγῆν• καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ’ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 23 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλήμ[123], ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ• καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. 24 Οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. 25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου[4] περὶ καθαρισμοῦ. 26 Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. 27 Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 Αὐτοὶ ὑμεῖς[5] μαρτυρεῖτε[67] ὅτι εἶπον[8], Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός, ἀλλ’ ὅτι Ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν• ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου• αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. 31 ¶ Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. Ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστιν, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ• ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν[9]. 32 Καὶ ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ[10]• καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33 Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. 34 Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ• οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. 35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν[11] αἰώνιον• ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωήν[12], ἀλλ’ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ’ αὐτόν.

Jn 4

1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος[13] ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς

---

[1] σαλειμ
[2] σαλειμ
[3] BYZpt Σαλείμ
[4] ιουδαιων
[5] υμεις μοι
[6] μοι μαρτυρειτε
[7] μοι μαρτυρειτε
[8] ℵ A D E F G H K L M N S U V W^{s} Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 086 0211 f^{1} 2 28 33 69 124 157 565 579 788 1071 1424 𝔐 lat
[9] P^{36vid} P^{66} ℵ^{1} A B E F G H K L M S U V W^{s} Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 083 086 0211 f^{13} 2 28 33 69 157 180 579 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 1582^{c} 𝔐 Lectit^{aur,c,f,q} vg syr^{s,p,h,pal} cop^{bo,fay} Or^{pt}
[10] P^{36vid} P^{66} P^{75} A B E F G H K L M S U V W^{s} Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 063 086 f^{13} 2 33 157 180 579 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1505 itaur,c,f,q vg syrh (eth) slavms Orpt Chrystostom; Jerome Aug
[11] την ζωην
[12] BYZpt τὴν ζωήν
[13] ο ιησους

πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης - 2 καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ᾽ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ - 3 ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθεν[1] εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. 5 Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν[2] Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ• 6 ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. 7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ• λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι πιεῖν. 8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. 9 Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ᾽ ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; - Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, Δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ• πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[3] καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν• 14 ὃς δ᾽ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα• ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχομαι[4][5][6] ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σοῦ, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω• 18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ• τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. 19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 Οἱ πατέρες ἡμῶν[7] ἐν τῷ ὄρει τούτῳ[8] προσεκύνησαν• καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. 21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. 22

[1] απηλθεν παλιν
[2] ου εδωκεν
[3] ο ιησους
[4] ερχωμαι
[5] ερχωμαι
[6] ερχωμαι
[7] υμων (sic)
[8] τουτω τω ορει

Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε• ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν• ὅτι
ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. 23 Ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν,
ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι
καὶ ἀληθείᾳ• καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτόν. 24 Πνεῦμα ὁ θεός• καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι
καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Οἶδα ὅτι Μεσίας[12]
ἔρχεται - ὁ λεγόμενος χριστός• ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν
πάντα. 26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 ¶ Καὶ ἐπὶ
τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς
ἐλάλει• οὐδεὶς μέντοι εἶπεν, Τί ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ᾽ αὐτῆς; 28 Ἀφῆκεν
οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει
τοῖς ἀνθρώποις, 29 Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα• μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός; 30 Ἐξῆλθον[34] ἐκ τῆς πόλεως, καὶ
ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. 31 Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί[5],
λέγοντες, Ῥαββί, φάγε. 32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μή τις
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν,
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.
35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι Ἔτι[6] τετράμηνός[78] ἐστιν, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται;
Ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας,
ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη. 36 Καὶ[9] ὁ θερίζων μισθὸν
λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον• ἵνα καὶ ὁ σπείρων
ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός,
ὅτι Ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38 Ἐγὼ ἀπέστειλα
ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε• ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ
ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. 39 ¶ Ἐκ δὲ τῆς πόλεως
ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον
τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι Εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. 40 Ὡς
οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ᾽
αὐτοῖς• καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν

---

[1] μεσσιας
[2] μεσσιας
[3] εξηλθον [ουν]
[4] εξηλθον ουν
[5] μαθηται αυτου
[6] P66 א A B C H K^{c} M N U W^{sup} Γ Δ Θ Λ Ψ 083 f^{1} 2 33 124 157 565 579 700 1071 1424 syr^{s,p,h,pal} cop^{sa,bo} arm Origen^{pt}
[7] τετραμηνος
[8] τετραμηνον
[9] א A D G K M S Γ Δ Θ Λ Π Ω 047 0211 f^{13} 2 28 157 579 700 1424 lat syr^{p,h} Ir-lat

διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, 42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν
λαλιὰν πιστεύομεν• αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν
ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ χριστός. 43 ¶ Μετὰ δὲ τὰς δύο
ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 Αὐτὸς
γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ
ἔχει. 45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ
Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἰεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ•
καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. 46 ¶ Ἦλθεν οὖν πάλιν ὁ Ἰησοῦς[1]
εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις
βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ. 47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι
Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν[2],
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν• ἤμελλεν[3][4][5][6]
γὰρ ἀποθνῄσκειν. 48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα
καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός,
Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. 50 Λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, Πορεύου• ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ
λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ[7] ἐπορεύετο. 51 Ἤδη δὲ αὐτοῦ
καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν
λέγοντες ὅτι Ὁ παῖς σου ζῇ. 52 Ἐπύθετο οὖν παρ᾽ αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ
κομψότερον ἔσχεν. Καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι Χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν
αὐτὸν ὁ πυρετός. 53 Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ὁ υἱός σου ζῇ• καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ
ὅλη. 54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν
ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Jn 5

1 Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ[8] ἑορτὴ[9] τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς
Ἱεροσόλυμα. 2 ¶ Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ
κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά[10], πέντε στοὰς ἔχουσα.

---

[1] ο ιησους παλιν
[2] A K M N U Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 0211 f^{1} f^{13} 2 28 157 565 579 700 1424 𝔐 lat
[3] ημελλεν
[4] ημελλεν
[5] ημελλεν
[6] BYZpt ἤμελλεν
[7] ιησους και
[8] BYZpt —
[9] εορτη
[10] A C E^{c} F G H K M S U V X^{comm} Γ Δ Θ Π Ω 047 063 (Βηθ__δα) 078 0141 (0233^{vid}__θεσδα) f^{1} f^{13} 2 28 33 124 157 180 205 213 397 565 579 597 700 865 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241

3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4 Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσεν[1] τὸ ὕδωρ• ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι[2]. 5 Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα[3] ὀκτὼ[4] ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ[5]. 6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; 7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε[6], ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ[7] με εἰς τὴν κολυμβήθραν• ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἔγειραι[8], ἆρον τὸν κράββατόν[9] σου, καὶ περιπάτει. 9 Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράββατον[10] αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 10 ¶ Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν• οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράββατον[11][12]. 11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἆρον τὸν κράββατόν[13] σου καὶ περιπάτει. 12 Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, Ἆρον τὸν κράββατόν[14] σου[15] καὶ περιπάτει; 13 Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν• ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. 14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε ὑγιὴς γέγονας• μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι[16][17] γένηται. 15 Ἀπῆλθεν ὁ

1242 1243 1253^{vid} 1292 1342 1344 1365 1505 1546 1646 2148 2174 2129 2718 2786 Lectitf,q vgmss syr^{c,p,hmg} gr,(pal) arm geo slav Amphilochius Didymus^{dub} Chrysostom Cyril^{lem}

[1] εταρασσετο

[2] A C^{3} E F G H K L M N U V X^{comm} Y Γ Δ Θ Ψ 063 078 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 180 205 213 397 565 579 597 700 799 865 892 1006 1009 1010 1071 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 𝔐 Lectit$^{a,aur,b,c,e,ff2,\ j,r1}$ vg^{cl}, syr^{p,pal} cop^{boPt} eth slav Didymus^{dub} Chrysostom Cyril^{lem}, Tertullian Hilary Ambrose

[3] τριακοντα και

[4] BYZpt καὶ ὀκτὼ

[5] ασθενεια αυτου

[6] P^{66} P^{75} א A B C^{2} D F K L M S T U V W Y Γ Δ Λ Π Ψ Ω 047 063 078 0211 0233 65^{c}

[7] βαλλη

[8] εγειρε

[9] κραβαττον

[10] κραβαττον

[11] κραβαττον

[12] A B C^{3} E F G H K M S U V X^{s} Y Γ Δ Ω 047 063 0141 f^{1} 2 28 124 157 397 565 700 1424 𝔐 it^{e,δ}

[13] κραβαττον

[14] κραβαττον

[15] A^{c} C^{3} D E F G H K M N S U V X^{s} Y Δ Θ Λ^{c} Π Ψ Ω 047 0141 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 33 69 157 397 565 700 892 1071 1241 1424 𝔐 latt syr cop^{sams,pbo,bo}

[16] σοι τι

[17] BYZpt σοὶ τι

ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. 16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι[1] ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. 18 Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19 ¶ Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα• ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. 20 Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ• καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. 21 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζῳοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζῳοποιεῖ. 22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ• 23 ἵνα πάντες τιμῶσιν τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσιν τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον• καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. 25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ[2], καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. 26 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ• 27 καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν[3] ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. 28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο• ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς• οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30 ¶ Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐδέν• καθὼς ἀκούω, κρίνω• καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν• ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός[4]. 31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. 32 Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

[1] A E F^{vid} H K M N S U (V) Y X^{s} Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 0211 0233 2 27 28 118 700 1071 1273 1424 1582^{c} 2561 it^{e,f,q,r1} syr^{p,h} cop^{bopt}

[2] P66 P75 א A D E F G H L M U V W Y Γ Δ Θ Λ Ψ 063 f^{1} f^{13} 2 33 118 157 565 700 1071 1424

[3] D E G H K S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ω 047 063 0211 f^{1} f^{13} 2 28 157 565 700 892 1071 1241 1424 (acc. NA28) 𝔐 lat syr^{p,h}

[4] E G H M S U V X^{s} Y Γ Θ Ω 047 063 0211 f^{13} 2 579 700 892 1071 1241 1424 𝔐 it^{b,c,ff2,l,r1,33} cop^{bopt}

33 Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ. 34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναιd[1] πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου• τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. 37 Καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε. 38 Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ• 40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω• 42 ἀλλ’ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. 43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με• ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. 44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων[2] λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; 45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα• ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς[3], εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ[4][5][6], ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί• περὶ γὰρ ἐμοῦ[7] ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

Jn 6

1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος. 2 Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα[8] ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 Ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν

[1] αγαλλιασθηναι
[2] ανθρωπων
[3] μωυσης
[4] μωσει
[5] μωυσει
[6] BYZpt Μωσεῖ
[7] εμου γαρ
[8] E F G H M U V Γ Δ 047 2 124 157 700 1424 𝔐

Φίλιππον, Πόθεν ἀγοράσομεν[12] ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν• αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν[3] ποιεῖν. 7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. 8 Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, 9 Ἔστιν παιδάριον ἓν ὧδε, ὃ[4] ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια• ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; 10 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσον[5] οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. 11 Ἔλαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ[6] τοῖς ἀνακειμένοις• ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα[7], ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν. 14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. 15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησεν[8][9][10][11] εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. 16 ¶ Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ[12] ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. 18 Ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. 19 Ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον• καὶ ἐφοβήθησαν. 20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι• μὴ φοβεῖσθε. 21 Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον• καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον. 22

---

[1] αγορασωμεν
[2] K F U V 063 118 157 700 1582^{c}
[3] ημελλεν
[4] ος
[5] BYZpt Ἀνέπεσαν
[6] ℵc D E F G H K M S U V Y Γ Δ Θ Λ Ψ Ω 047 0211 f^{13} 2 28 69 124 700 1071 1273 it^{b,d,e,j} syr^{s} cop^{ach2,bomss}
[7] των κλασματων
[8] ανεχωρησεν παλιν
[9] ανεχωρησεν παλιν
[10] ανεχωρησεν παλιν
[11] E F G H M S U V W Γ Δf Ψ Ω 047 f^{13} 2 28 1424 𝔐 syr^{p} cop^{bo} Or
[12] A E F G H K M S U V Y Γ Δ Θ Λ Ω 047 063 0211 f^{1} 2 28 157 565 700 892 1424 𝔐 lat syr cop^{sa,ly}

¶ Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης, ἰδὼν[1] ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ[2] ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον - 23 ἄλλα δὲ ἦλθεν πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου - 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ[3], ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναούμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. 25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ’ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει• τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. 28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ποιῶμεν[4], ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[5] καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 Εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; Τί ἐργάζῃ; 31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωσῆς[6] δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ• ἀλλ’ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς• ὁ ἐρχόμενος πρός με οὐ μὴ πεινάσῃ• καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. 36 Ἀλλ’ εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε. 37 Πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει• καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. 38 Ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39 Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός,

[1] E F G H K M S U V Y Γ Δ Λ Ψ Ω 047 063 f^{1} f^{13} 2 28 157 565 700 1424 𝔐
[2] E F G H K M S U V Θ Λ 0141 28 180 597 700 892 1006 1242 1243 1342 1344 1424 1505 1646 2561^{Z} it$^{a,d,(e)}$ (syr) arm geo slav Cyril^{lem}
[3] και αυτοι
[4] ποιουμεν
[5] ο ιησους
[6] μωυσης

ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ[12] τῇ[345] ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41 ¶ Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 42 Καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸνπατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; 43 Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων. 44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ[67] ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45 Ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ[8]. Πᾶς οὖν[9] ὁ ἀκούων[10] παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθών, ἔρχεται πρός με. 46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα. 47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον. 50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς• ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. 52 ¶ Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν[11]; 53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ[1213] ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 Ἡ γὰρ σάρξ

---

[1] αυτο εν
[2] BYZpt αὐτὸν
[3] εν τη
[4] εν τη
[5] BYZpt ἐν τῇ
[6] τη
[7] τη
[8] του θεου
[9] πας
[10] ακουσας
[11] P^{75vid} ℵ C D E G H K L M S U W Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 0141 0211 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 205 397 565 579 700 1006 1010 1071 1241 1292 1342 1505 *l*844 *l*2211 𝔐 Lectit^{d,ff2} goth Or^{gr} Cyr$^{l/2}$
[12] εν τη
[13] BYZpt ἐν τῇ

μου ἀληθῶς ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς[1] ἐστιν πόσις. 56 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 Καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατήρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα• καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι’ ἐμέ. 58 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς• οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον• ὁ τρώγων[2] τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται[3] εἰς τὸν αἰῶνα. 59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ. 60 ¶ Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον, Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος• τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; 63 Τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζῳοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν• τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. 64 Ἀλλ’ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. Ἤδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. 65 Καὶ ἔλεγεν, Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου. 66 ¶ Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον[4] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ’ αὐτοῦ περιεπάτουν. 67 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; Ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. 69 Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος[5]. 70 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς[6][7], Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; 71 Ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην• οὗτος γὰρ ἔμελλεν[8] αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

Jn 7

1 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ• οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. 2

---

[1] P66* E G H M S U V Y Δ Θ Λ Ω 047 0250 2 28 700 1216 1242 1646 2148 it^{a,aur,b,c,d,e,f,ff2,r1} vg
[2] τρωγων μου
[3] BYZpt ζήσει
[4] απηλθον [εκ]
[5] E F G H K M N S U V Y Γ Θc Λ Π Ψ Ω 0211 0250 f^{13} 28 157 180 579 700 892 1006 1071 1241 1243 1292 1342 1424 1505 Lectit^{f*,ff2,q,r1} syr^{p,h,pal} cop$^{bo^{mss}}$ eth geo^{2} slav Chrystostom Cyrilcomm; Cyprian$^{1/2}$ Quodvultdeus$^{1/6}$ (others of Cypr and Quod do not contain ὁ χριστὸς)
[6] αυτοις
[7] BYZpt —
[8] ημελλεν

Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ Σκηνοπηγία. 3 Εἶπον οὖν πρὸς
αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν
Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσιν τὰ ἔργα σου[1] ἃ ποιεῖς. 4
Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα
ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω
πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. 7 Οὐ δύναται ὁ
κόσμος μισεῖν ὑμᾶς• ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ
ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην•
ἐγὼ οὔπω[2] ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω
πεπλήρωται. 9 Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 ¶ Ὡς
δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν
ἑορτήν, οὐ φανερῶς, ἀλλ’ ὡς ἐν κρυπτῷ[3]. 11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι
ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; 12 Καὶ
γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις• οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι
Ἀγαθός ἐστιν• ἄλλοι[4] ἔλεγον, Οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 Οὐδεὶς μέντοι
παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. 14 ¶ Ἤδη δὲ
τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκεν.
15 Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν,
μὴ μεμαθηκώς; 16 Ἀπεκρίθη οὖν[5] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ
διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. 17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ
θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ’ ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 Ὁ ἀφ’ ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν
ἰδίαν ζητεῖ• ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής
ἐστιν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 19 Οὐ Μωσῆς[6] δέδωκεν ὑμῖν τὸν
νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;
20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπεν, Δαιμόνιον ἔχεις• τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
21 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[7] καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ

---

[1] εργα
[2] P^{66} P^{75} B E F G H L N S T U V W X Γ Δ Θ Λ Ψ Ω 047 070 0105 0141 0211 0250 f^{1} f^{13} 2 28 69 124 157 180 205 597 700 788 892 1006 1010 1195 1216 1230 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1646 2148 𝔐 Lectit^{f,q} vg^{mss} syr^{p,h,hgr,pal} cop^{sa,pbo,ach2} Basil
[3] P^{66} P^{75} B E F G H K L M N S T U W Y Γ Δ Θ (Λ τω κρυπτω) Π Ψ Ω 047 070 0105 0141 0211 0250 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 565 579 597 700 892 1006 1010 1071 1241 1243 1292 1342 1505 𝔐 it^{aur,c,f,ff2,l,q} vg syr^{p,h,pal} cop^{bo} arm Basil Chrys Cyr^{lem} Gaud Jer Aug$^{5/7}$
[4] αλλοι δε
[5] απεκριθη
[6] μωυσης
[7] ο ιησους

πάντεςθαυμάζετε. 22 Διὰ τοῦτο Μωσῆς[1] δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν - οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως[2] ἐστίν, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πατέρων - καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως[3], ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 Μὴ κρίνετε κατ᾽ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. 25 ¶ Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσινἀποκτεῖναι; 26 Καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. Μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ χριστός; 27 Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν• ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων, Κἀμὲ οἴδατε, καὶοἴδατε πόθεν εἰμί• καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ᾽ ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψαςμε, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 29 Ἐγὼ[4] οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. 30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι. Καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ὅτι Ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων[5] ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; 32 Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα• καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς[6] ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 Εἶπεν οὖν ὁ[7] Ἰησοῦς[8], Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸςτὸν πέμψαντά με. 34 Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε• καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; Μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; 36 Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπεν, Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε• καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 37 ¶ Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. 38 Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 Τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος

[1] μωυσης
[2] μωυσεως
[3] μωυσεως
[4] εγω δε
[5] σημεια
[6] οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις υπηρετας
[7] αυτοις ο
[8] ο ιησους

οὖ[1] ἔμελλον[2] λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν• οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς[3] οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον[4] ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. 41 Ἄλλοι ἔλεγον[5], Οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. Ἄλλοι ἔλεγον, Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; 42 Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυίδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυίδ[6], ὁ χριστὸς ἔρχεται; 43 Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. 44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. 45 ¶ Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται 311031103110 τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους• καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διὰ τί[7] οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. 47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48 Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσιν. 50 Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς - ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν - 51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον[8] αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται[9]. 53 Καὶ ἐπορεύθη[10][11] ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ•[12]

---

[1] BYZpt ὃ
[2] ο ημελλον
[3] δε ελεγον μη
[4] τὸν λόγον Ε Η Μ Υ* Γ Δ* 0105 157 700 1342 𝔐309 / τῶν λόγων τούτων
[5] σπερματος δαβιδ
[6] ην δαβιδ
[7] διατι
[8] א Ε G Η L Μ S U Χ Υ Γ Δ Λ Π Ψ Ω 047 0211 *f*1 *f*13 A10 2 7 8 9 28 532 565 682 1243 1505 2323
[9] S Λ 047 0211 0233vid *f*13
[10] απηλθεν
[11] «και απηλθεν
[12] BYZpt **μ6 alternative to main text μ5 in John: 7:53-8:11:**
53 Καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ: **1** καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. **2** Ὄρθρου δὲ πάλιν βαθέος[d] ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. **3** Ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν[e] γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ, **4** εἶπον αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ[f] μοιχευομένην. **5** Ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωῦσῆς[g] ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν· σὺ οὖν τί λέγεις περὶ αὐτῆς;[h] **6** Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. **7** Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐπερωτῶντες αὐτόν, ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος λίθον βαλέτω ἐπ' αὐτήν. **8** Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. **9** Οἱ δέ, ἀκούσαντες, ἐξήρχοντο[i] εἰς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ὧν ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς,[j] καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. **10** ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν, Γύναι, ποῦ εἰσιν;[k] Οὐδείς σε κατέκρινεν; **11** Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδείς, κύριε. Εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν[l] μηκέτι ἁμάρτανε.
d βαθέως
e —

Jn 8

1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 2 ¶ Ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο[123]• καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 Ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα[4] ἐν μοιχείᾳ[56] καταληφθεῖσαν[789]• καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, 4 λέγουσιν αὐτῷ, πειράζοντες[101112], Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη[1314] ἐπ᾽ αὐτοφόρῳ[15161718] μοιχευομένη[19]. 5 Ἐν δὲ[20] τῷ νόμῳ Μωσῆς[21] ἡμῖν[2223] ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι[24]• σὺ οὖν τί λέγεις; 6 Τοῦτο δὲ ἔλεγον[25] πειράζοντες[26] αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν[27] κατηγορεῖν[2829] αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν[30] εἰς τὴν γῆν, μὴ προσποιούμενος[313233]. 7 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες

---

f αὐτοφόρῳ
g Μωσῆς
h —
i καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο
j ὁ Ἰησοῦς μόνος
k εἰσιν οἱ κατήγοροί σοὺ
l ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
[1] ηρχετο προς αυτον
[2] ηρχετο προς αυτον
[3] ηρχετο προς αυτον
[4] γυναικα
[5] επι μοιχεια
[6] επι μοιχεια
[7] κατειλημμενην
[8] κατειλημμενην
[9] κατειλημμενην
[10] αυτω
[11] αυτω
[12] αυτω
[13] ταυτην ευρομεν
[14] κατειληπται
[15] αυτοφωρω
[16] αυτοφωρω
[17] κατειληφθη επαυτοφωρω
[18] BYZpt αὐτορώρῳ
[19] μοιχευομενην
[20] και εν
[21] BYZpt Μωῦσῆς
[22] ημων μωσης
[23] ημων μωυσης
[24] λιθαζειν
[25] ειπον
[26] εκπειραζοντες
[27] σχωσιν
[28] κατηγοριαν κατ
[29] κατηγοριαν κατ
[30] BYZpt κατέγραφεν
[31] γην
[32] γην
[33] E G H K 2* 18 27 35 65* 475 532 579 682 1212 1505 1519 2561mg 2253 2907

αὐτόν, ἀνακύψας[1] εἶπεν πρὸς αὐτούς[2], Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτον[3][4][5] ἐπ' αὐτὴν τὸν[6] λίθον[7][8] βαλέτω[9][10]. 8 Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 Οἱ δέ, ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι[11], ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων[12][13]• καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς[14], καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα[15]. 10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν[16] αὐτῇ[17], Ποῦ[18] εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου[19]; Οὐδείς σε κατέκρινεν; 11 Ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδείς, κύριε. Εἶπεν δὲ ὁ[20] Ἰησοῦς[21], Οὐδὲ ἐγώ σε κρίνω[22][23][24]• πορεύου καὶ μηκέτι[25][26] ἁμάρτανε[27]. 12 ¶ Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς[28] ἐλάλησεν λέγων, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου• ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ[29] ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς• ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. 14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου• ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω• ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, καὶ[30] ποῦ[31] ὑπάγω. 15 Ὑμεῖς κατὰ

---

[1] ανεκυψεν και
[2] αυτοις
[3] πρωτος
[4] πρωτος
[5] BYZpt πρῶτος
[6] BYZpt –
[7] τον λιθον επ αυτη
[8] πρωτος τον λιθον επ αυτη
[9] βαλετω λιθον επ αυτην
[10] BYZpt βαλλέτω
[11] ακουσαντες
[12] πρεσβυτερων εως των εσχατων
[13] πρεσβυτερων εως των εσχατων
[14] ο ιησους
[15] εστωσα
[16] ειπεν
[17] αυτη γυναι
[18] η γυνη που
[19] εισιν
[20] αυτη ο
[21] αυτη ο ιησους
[22] κατακρινω
[23] κατακρινω
[24] κατακρινω
[25] απο του νυν μηκετι
[26] απο του νυν μηκετι
[27] αμαρτανε»
[28] ο ιησους αυτοις
[29] περιπατησει
[30] ερχομαι η
[31] ερχομαι η που

τὴν σάρκα κρίνετε• ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν• ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. 17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. 18 Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1], Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου• εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. 20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ• καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 21 ¶ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε• ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί• ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν• ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν• ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ᾽ αὐτοῦ, ταῦτα λέγω[2] εἰς τὸν κόσμον. 27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ• 29 καὶ ὁ πέμψας με μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν• οὐκ ἀφῆκέν με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. 30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 31 ¶ Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ• 32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. 33 Ἀπεκρίθησαν[3] αὐτῷ, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε• πῶς σὺ λέγεις ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. 35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα• ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 36 Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. 37 Οἶδα ὅτι σπέρμα

[1] ο ιησους
[2] E F G H M S Y Γ Λ Ω 047 2 28 579 𝔐
[3] απεκριθησαν και ειπον

Ἀβραάμ ἐστε• ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 Ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ• καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν[1], ποιεῖτε. 39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. Λέγει αὐτοῖςὁ Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε[2][3]. 40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ• τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα• ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν θεόν. 42 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ•ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω• οὐδὲ γὰρ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ᾽ ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43 Διὰ τί[4] τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; Ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. 44 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς[5] τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸςὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ• ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. 46 Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; Εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί[6] ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; 47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει• διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σύ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου• ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται[7] θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. 53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; Καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον• τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; 54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου

[1] D E F G H M N S U Γ Δ Λ Ψ Ω 047 0211 0250 2 28 118 157 180 205 579 700 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 Lectit^{a,aur,c,d,e,f,l,q,r1} vg syr^{s,p,h} cop$^{bo^{ms}}$ eth slav Aug Spec
[2] εποιειτε αν
[3] BYZpt ἔποιξειτὲ ἂν
[4] διατι
[5] πατρος του
[6] διατι
[7] γευσεται

οὐδέν ἐστιν• ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ἡμῶν[12] ἐστιν, 55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν• ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, ψεύστης• ἀλλ᾽ οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; 58 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι. 59 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν• Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν• καὶ παρῆγεν οὕτως[3].

Jn 9

1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. 2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; 3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[4], Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ• ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν• ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. 6 Ταῦτα εἰπών, ἔπτυσεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, 7 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ - ὃ ἑρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; 9 Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν• ἄλλοι δὲ ὅτι Ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι Ἐγώ εἰμι. 10 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς ἀνεῴχθησάν[5] σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν, καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέν μοι, Ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα. 12 Εἶπον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει, Οὐκ οἶδα. 13 ¶ Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. 14 Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν

---

[1] υμων
[2] υμων
[3] A E F G H K M S U Y Γ Δ ΘΖ Λ Π Ω f^{1} 2 28 124 157 180 346 565 700 788 1006 1009 1079 1195 1216 1230 1241 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 $it^{(f),q}$ vg^{ms} geo^{2}
[4] ο ιησους
[5] BYZpt ἠνεῴχθησάν

ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 Πάλιν οὖν
ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς,
Πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς[1], καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. 16
Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν παρὰ
τοῦ θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται
ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17
Λέγουσιν[2] τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς
ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν. 18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου
ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, 19 καὶ ἠρώτησαν
αὐτοὺς λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς
ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; 20 Ἀπεκρίθησαν δὲ[3] αὐτοῖς οἱ γονεῖς
αὐτοῦ καὶ εἶπον, Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς
ἐγεννήθη• 21 πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν• ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς
ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν• αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει• αὐτὸν ἐρωτήσατε,
αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ[4] λαλήσει. 22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι
ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους• ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν
τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23 Διὰ τοῦτο οἱ
γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι Ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. 24 Ἐφώνησαν
οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ, Δὸς
δόξαν τῷ θεῷ• ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. 25
Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα• ἓν
οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὤν, ἄρτι βλέπω. 26 Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν, Τί ἐποίησέν
σοι; Πῶς ἤνοιξέν[5] σου τοὺς ὀφθαλμούς; 27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν
ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε. Τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε
αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28 Ἐλοιδόρησαν[6] αὐτόν, καὶ εἶπον, Σὺ εἶ
μαθητὴς ἐκείνου• ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως[7] ἐσμὲν μαθηταί. 29 Ἡμεῖς
οἴδαμεν ὅτι Μωσῇ[8][9] λελάληκεν ὁ θεός• τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν
ἐστίν. 30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ
θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἀνέῳξέν μου τοὺς

---

[1] επι τους οφθαλμους μου
[2] λεγουσιν ουν
[3] απεκριθησαν
[4] περι αυτου
[5] ανεωξεν
[6] ελοιδορησαν ουν
[7] μωυσεως
[8] μωσει
[9] μωυσει

ὀφθαλμούς. 31 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει• ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. 32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. 33 Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος[1], καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. 35 ¶ Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω• καὶ εὑρὼν αὐτόν, εἶπεν αὐτῷ, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ[2]; 36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Καὶ τίς[3] ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, κύριε• καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. 40 Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; 41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν• νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέπομεν• ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Jn 10

1 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής. 2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ᾽ ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ[4], ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται• καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 5 Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽ αὐτοῦ• ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς• ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7 ¶ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8 Πάντες ὅσοι ἦλθον[5][6][7][8] κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί•

---

[1] ολως

[2] A E F G K L M S U X Y Γ Δ Θ Λ Ψ Ω 047 070 0141 0211 0233 0250 0306 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 205 565 579 700 892 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1253 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 2148 2174 lat $syr^{p,h}$ cop^{bo}

[3] τις

[4] εκβαλλη

[5] ηλθον προ εμου

[6] ηλθον προ εμου

[7] προ εμου ηλθον

[8] P^{45} P^{75} $2,*א^{b}$ E F G M S U Y Γ Δ Ω 047 0141 0211 2 28 180 892s 1009 1010 1195 1242 1292 1342 1424 2148

ἀλλ᾽ οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα• δι᾽ ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει. 10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ• ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός• ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. 12 Ὁ μισθωτὸς δέ, καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει• καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. 13 Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστιν[1], καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. 14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. 15 Καθὼς γινώσκει με ὁ πατήρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα• καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. 16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης• κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν• καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. 17 Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. 18 Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. 19 ¶ Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. 20 Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται• τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 Ἄλλοι ἔλεγον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου• μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; 22 ¶ Ἐγένετο δὲ τὰ Ἐγκαίνια ἐν Ἱεροσολύμοις[2], καὶ χειμὼν ἦν• 23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν[3] τῇ στοᾷ[4] Σολομῶνος[5]. 24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. 25 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε• τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ• 26 ἀλλ᾽ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε• οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν[6]. 27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς

---

it^{a,b,c,e,f,ff2,l,q,r1} vg syr^{s,p,pal} cop^{sa,pbo,ach2} slav goth Diatess^{syr} Basil Chrys Cyr; Ps-Cypr Aug$^{3/6}$

[1] E F G K M S U X Y Γf (φευγη) Δ Λ Π Ψ Ω 047f (φευγη) 0141 0233 0250^{vid} 0286f^{vid} f^{13} 2 22^{mg} 28 69 118 157 565 700 1071 1424 2561^{Z} lat syr^{p,h} goth

[2] τοις ιεροσολυμοις

[3] εν τοις

[4] στοα του

[5] του σολομωντος

[6] A D E F G H Mc S U X Y Γ Δ Λ Ψ Ω 047 0211 0233 f^{1} f^{13} 2 28 157 180 205 565 579 700 892^{s} 1006 1010 1071 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lectit^{a,b,d,e,f,ff2,l,r1} syr$^{s,p,h,(pal)}$ cop^{pbo,bopt} eth geo slav goth Cyr^{lem}

φωνῆς μου ἀκούει[1], κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι• 28 κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς• καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29 Ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέν μοι, μείζων πάντων[2] ἐστίν• καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου[3]. 30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. 31 Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. 32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου• διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με; 33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες[4], Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. 34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε; 35 Εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο - καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή - 36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; 37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι• 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε[5], τοῖς ἔργοις πιστεύσατε• ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε[6] ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 39 Ἐζήτουν οὖν[7] πάλιν αὐτὸν πιάσαι[8][9]• καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. 40 ¶ Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων• καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν• πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν. 42 Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

Jn 11

1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2 Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς[10], ἧς ὁ

---

[1] P[75] A D E F G H K M S U Y Γ Δ Λ Π Ψ Ω 047 f^{1} 2 28 565 700 892[s] 1424 *l*844 𝔐 Cl
[2] E F G H K S Δ Π Ω 047 f^{1} 2 28 33 157 565 700 1071 1424 HF
[3] A D E F G H K M S U W X Y Δ Γ Λ Θ Π Ψ Ω 047 0211 0302[vid] f^{1} f^{13} 2 33 28 124 157 565 700 1071 𝔐 latt syr[p,h] cop[sa,ac2,bo]
[4] D E G H S U Y Γ Δ Λ Ω 047 2 28 124 700 892[s] 1424 𝔐 it[e] vg[ms] cop[bomss]
[5] D E G H S U Y Γ Δ Λ Ω 047 2 28 124 700 892[s] 1424 𝔐 it[e] vg[ms] cop[bomss]
[6] A G E[c] H K M U Y Γ Δ Π Ψ 0141 f^{13} 2 28 180 205 700 892[supp] 1006 1071 1243 1292 1505 1582[c] 𝔐 Lectit[aur,f] vg syr[p,h] slav Basil Cyril[lem] John-Damascus; Augustine
[7] BYZpt —
[8] πιασαι αυτον
[9] πιασαι αυτον
[10] εαυτης

ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. 3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. 5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. 7 Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1], Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι[2] τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. 10 Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 Ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται• ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ• ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανεν. 15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ• ἀλλὰ[3][4] ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς, Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. 17 ¶ Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. 18 Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε• 19 καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. 20 Ἡ οὖν Μάρθα, ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς[5][6] ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ• Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. 21 Εἶπεν οὖν Μάρθα[7][8] πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. 22 Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεός. 23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. 24 Λέγει αὐτῷ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή• ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται• 26

[1] ο ιησους
[2] ωραι εισιν
[3] αλλ
[4] αλλ
[5] ο ιησους
[6] ο ιησους
[7] [η] μαρθα
[8] η μαρθα

καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; 27 Λέγει αὐτῷ, Ναί, κύριε• ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ[1] χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν, καὶ ἐφώνησεν Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ, εἰποῦσα, Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29 Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. 30 Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες ὅτι Ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. 32 Ἡ οὖν Μαρία, ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν, ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας[2] λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέν μου ὁ ἀδελφός. 33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν, Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει• τεταρταῖος γάρ ἐστιν. 40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος[3]. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπεν, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42 Ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις• ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43 Καὶ ταῦτα εἰπών, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν. 45 ¶ Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς[4], ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον

[1] συ ο (sic)
[2] εις τους ποδας αυτου
[3] C[3] E G H M S U Y Γ Δ Λ Ω 047 0141 0306 *f*[13] 2 700 892[s] 1424 1582[c] 2561
[4] C[2] D E G H K M S U X Y Γ Δ Λ Π Ω 047 0211 *f*[13] 2 28 33 118 157 1424 𝔐 syr

αὐτοῖς ἃ[1] ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. 47 ¶ Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν; Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. 48 Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν• καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν[2] ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς[3][4][5] ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52 καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. 53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. 54 ¶ Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραΐμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων• καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ Πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. 56 Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν[6]; Ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; 57 Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Jn 12

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς[7], ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν[8]. 2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει• ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν[9] αὐτῷ. 3 Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου

---

[1] οσα
[2] A E G H K S U W Y Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 065 0141 0250 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 205 461 565 579 597 700 892S 1006 1009 1071 1079 1195 1216 1230 1243 1292 1342 1344 1365 1505 1546 1646 2148 2174 it^{c,f,r1} 𝔐 vg^{st,ww} syr^{s,p,h,pal} cop^{samss,ach2} arm eth geo slav^{ms} Or Eustath Cyr$^{3/4}$ Hilary Aug$^{3/9}$
[3] ο ιησους
[4] ο ιησους
[5] ο ιησους
[6] υμιν δοκει
[7] P^{66} A D E G H K M S U Y Γ Δ Λ Θ Π Ψ Ω 065 047 0141 0211 0217^{vid} 0233 0250 f^{1} f^{13} 2 28 33 157 180 205 461 565 579 597 700 788 892s 1006 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1546 1646 (2148) 2174 𝔐 Lectit^{b,d,f,ff2} vg syr^{s,h} cop^{bo,ach,ach2} arm geo slav goth Ps-Eustathius Cyr^{lem} Aug
[8] H K M S U Y Γ Θ Λ* Ψ Ω f^{1} 28 157 461 565 700 788 892^{s} 1071 1241 1424 𝔐 it cop$^{sa mss}$
[9] συνανακειμενων

νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ• ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, 5 Διὰ τί[1] τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6 Εἶπεν δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν• εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν[2] αὐτό. 8 Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 9 ¶ Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστιν• καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν• 11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. 12 ¶ Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς[3][4] εἰς Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν[5] αὐτῷ, καὶ ἔκραζον, Ὡσαννά• εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, βασιλεὺς[6] τοῦ Ἰσραήλ. 14 Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό[7], καθώς ἐστιν γεγραμμένον, 15 Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών• ἰδού, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον• ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς[8][9][10][11], τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσεν[12] τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν• ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. 20 ¶ Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν

---

[1] διατι
[2] A F G H S U Y Γ Δ Λ Ω 047 065 0141 0233 f^{1} 2 28 565 700 788 1071 1424 it^{f} syr^{p,h} goth
[3] ο ιησους
[4] ο ιησους
[5] απαντησιν
[6] ο βασιλευς
[7] αυτω
[8] ο ιησους
[9] ο ιησους
[10] ο ιησους
[11] BYZpt ὁ Ἰησοῦς
[12] ηκουσαν

ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ• 21 οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ• καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει• ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν• καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26 Ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω• καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται• καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται• καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. 28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω. 29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι• ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1][2][3] καὶ εἶπεν, Οὐ δι’ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι’ ὑμᾶς. 31 Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου• νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω. 32 Κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἔμελλεν[4][5][6] ἀποθνῄσκειν. 34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα• καὶ πῶς σὺ λέγεις[7][8], Δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ’ ὑμῶν[9] ἐστιν. Περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ• καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 Ἕως[10] τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. ¶ Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ’ αὐτῶν. 37

---

[1] ο ιησους
[2] ο ιησους
[3] BYZpt ὁ Ἰησοῦς
[4] ημελλεν
[5] ημελλεν
[6] ημελλεν
[7] λεγεις οτι
[8] E F G H S Y Γ Δ Ω 2 28 700 1424
[9] A E F G H S U Y Γ Δ Λ Ω 0141 2 28 124 700 1424 pm syr^{s,p} cop^{ly,pbo}
[10] P^{66} E F G H K M S U X Y Γ Δ Λ Π Ω 0141 0211 f^{1} f^{13} 2 28 157 565 579^{Swanson} 700 892 1071 1241 1424 *l*844 𝔐 lat

Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν• 38 ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, 40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν• ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσιν, καὶ ἰάσωμαι[12] αὐτούς. 41 Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτε[3] εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν• ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται. 43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 ¶ Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ᾽ εἰς τὸν πέμψαντά με• 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. 46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 Καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ[4], ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν• οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν• ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα• ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκεν, τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν• ἃ οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

Jn 13

1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν[5] αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. 2 Καὶ δείπνου γενομένου[6], τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ, 3 εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς

---

[1] ιασομαι
[2] BYZpt ἰάσομαι
[3] D E F G K S U Y Γ Δ Λ Π 0141 0211 *ƒ*13 2 180 205 565 700 892 1006 1009 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1582 1646 2148 2174 𝔐 Lectit^{a,aur,b,c,d,f,ff2,r1} vg syr^{s,p,h} geo^{2} slav Or^{lat} Eus Marcellus Greg-Nyss Did^{dub} Chrys Cyr$^{l/3}$ John-Dam; Hilary Ambrosiast Ambr Jer Aug Varim Ps-Vig
[4] E F G H M Y Γ Δ Λ Ω 047 0141 0233 0250 2 124 461 700 892 1192 1424 *l*844 𝔐 it^{q} syr^{hmg} goth
[5] E F G H S U Γ Δ Λ Ω 047 2 124 461 700 𝔐 1424
[6] P^{66} ²א A D E F G H K M S U Y Γ Δ Θ Λ Π Ω 047 0141 0211 0233 *ƒ*^{1} *ƒ*^{13} 28 33 157 180 205 565 597 700 892 1006 1071 1243 1292 1342 1424 1505 𝔐 Lectit^{a,aur,b,c,e,f,ff2,l,q} vg slav Chrys Severian Cyr^{lem}; Aug Spec

τὸν θεὸν ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν. 5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. 6 Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον• καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος[1], Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. 10 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος• καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν• διὰ τοῦτο εἶπεν, Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. 12 ¶ Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος, καὶ Ὁ κύριος• καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ. 14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. 15 Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα[2][3] ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα[4] ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. 16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. 17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω• ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην• ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. 20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει• ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με. 21 ¶ Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Ἔβλεπον οὖν εἰς[5] ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς[6] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς• 24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. 25 Ἐπιπεσὼν

[1] ²א A E 047 (0233?) 𝔐
[2] δεδωκα
[3] δεδωκα
[4] εποιησα
[5] δε προς
[6] εις εκ

δὲ ἐκεῖνος οὕτως[1] ἐπὶ[2][3] τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν; 26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ[4]. 27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον. 28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. 29 Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν• ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. 30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν• ἦν δὲ νύξ. 31 ¶ Ὅτε[5] ἐξῆλθεν, λέγει ὁ Ἰησοῦς, Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ[6] ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. 33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ’ ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους• καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35 Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36 ¶ Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου[7][8] ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι[9] νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. 37 Λέγει αὐτῷ Πέτρος[10][11], Κύριε, διὰ τί[12] οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; Τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ[13][14] ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Jn 14

1 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία• πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς

---

1 εκεινος
2 επι
3 επι
4 P66 A W 047 𝔐 latt syr cop
5 οτε [ουν]
6 א A C1 E F G H K M S U Y Γ Δ Θ Λ Ψ Ω 047 0211 0233 *f*13 2c 28 33 157 180 205 565 597 700 892 1006 1010 1195 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1344 1365 1424 1505 1646 2148 2174 ite,f,q,r1 vg syrp copsa,pbo,bopt arm eth geo(1) slav Origenlem; Hilary Ps-Priscillian Augustine1/2 Ps-Vigilius1/2
7 οπου εγω
8 οπου εγω
9 D E 047 𝔐 itb,d copsa
10 ο πετρος
11 ο πετρος
12 διατι
13 φωνησει
14 φωνησει

ἐμὲ πιστεύετε. 2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν• εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν• Πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. 3 Καὶ ἐὰν πορευθῶ[123], ἑτοιμάσω[45] ὑμῖν τόπον• πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 Καὶ ὅπου ἐγὼ[6] ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε[7]. 5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις• καὶ[8] πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι[9]; 6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή• οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι’ ἐμοῦ. 7 Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν• καὶ ἀπ’ ἄρτι γινώσκετε αὐτόν, καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τοσοῦτον χρόνον μεθ’ ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; Ὁ ἑωρακὼς ἐμέ, ἑώρακεν τὸν πατέρα• καὶ πῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ’ ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ• ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. 11 Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί• εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. 12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει• ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι. 13 Καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 Ἐάν τι αἰτήσητέ με[10111213][14] ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ[15] ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς

---

[1] πορευθω και
[2] πορευθω και
[3] και ετοιμασω
[4] A E G H K W Γ Δ Θ 0141 2 565 1241 pm
[5] BYZpt καὶ ἑτοιμάσω = ἑτοιμάσαι
[6] ℵ D E G H K M* Q S U Y W Δ Θ Λc Π Ω 0211 *ƒ*13 2 7 8 9 18 27 28 35 69 157 461 475 579 700 788 1073 1192 1194 1203 1212 1216 1243 1424 1505 1514 1519
[7] P66* A C3 D E G H K M N S U Y Γ Δ Λ Θ Π Ψ Ω 047 0141 0211 *ƒ*1 *ƒ*13 2 28 180 205 565 597 700 892 1006 1010 1241 1243 1292 1342 1424 1505 *l*844 𝔐 Lectit^{aur,b,d,e,f,ff2,q} vg syr^{s,p,h,pal} cop$^{sa mss,ach2}$ arm eth^{pp} geo Chrys Cyr^{lem}; Ambr Aug
[8] ℵ A C2 D E G H K M N Q S U X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 0141 *ƒ*1 *ƒ*13 2 28 33 157 565 579 700 892 1071 1241 1424 *l*844 𝔐 lat syr^{p,h} cop$^{sa mss,bo mss}$
[9] P66 A C2 E G H L M N Q S U W X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 0141 *ƒ*1 *ƒ*13 2 33 157 565 579 700 892 1071 1241 1424 *l*844 𝔐 lat syr^{p,h} cop^{sa,bo,ach2}
[10] αιτησητε
[11] αιτησητε
[12] αιτησητε
[13] P66 ℵ B E H U W Γ Δ Θ Ω 060 0211 *ƒ*13 2 7 8 9 28 33 124 461 475 579 700 788 892 1006 1073 1203 1212 1230^{vid} 1242 1342 1514* 1519 1646 it^{e,f} vg syr^{p,h}
[14] BYZpt —
[15] P66* ℵ D E G H K M* Q S U Y W Δ Θ Λc Π Ω 0211 *ƒ*13 2 7 8 9 18 27 28 35 69 157 461 475 579 700 788 1073 1192 1194 1203 1212 1216 1243 1424 1505 1514 1519

ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε[1]. 16 Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ
ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, 17
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ
αὐτό, οὐδὲ γινώσκει αὐτό. Ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν
μένει, καὶ ἐνὑμῖν ἔσται[2]. 18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς• ἔρχομαι πρὸς
ὑμᾶς. 19 Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ
με• ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. 20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖςἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ[3][4][5] ἐν ὑμῖν. 21
Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με• ὁ
δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου• καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω
αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ
Ἰσκαριώτης, Κύριε, καὶ τί[6] γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν
σεαυτόν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[7] καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μουτηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει
αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν.
24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ• καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε
οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. 25 ¶ Ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων. 26 Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει
ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει
ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. 27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν
δίδωμι ὑμῖν• οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ
ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. 28 Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε
ἂν ὅτι εἶπον, Πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα• ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού
ἐστιν. 29 Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι• ἵνα, ὅταν γένηται,
πιστεύσητε. 30 Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν• ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
κόσμου[8] ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν• 31 ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος
ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοιὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ.

---

[1] A D E G H K M Q U W X Γ Δ Θ Λ Π 0141 (0211 τηρισατε) f^{1} f^{13} 2 28 118 157 180 205 565 597 700 892 1006 1009 1079 1195^{mg} 1216 1230 1241 1242 1243 1292 1342 1365 1424 1505 1646 2174 𝔐 it^{a,aur,b,c,d,e,f,ff2,q,r1} vg slav Or^{lat} Euseb$^{1/2}$ Basil Dyd^{dub} Macarius/Symeion$^{1/2}$ Chrysost^{lem} Cyril^{lem} Novat Vict-Rome Lucifer Ambrosiast Hegem Ambr Jer Aug Sepc Ps-Vigilius

[2] P^{66c} א A E G H K L M Q S U X Y Γ Θ Λ Π Ψ Ω f^{13} 2 28 35 118 157 461 579 700 892 1009 1010 1071 1079 1195 1216 1230 1241 1242 1344 1424 1519 1546 1646 2148 2174

[3] καγω

[4] καγω

[5] καγω

[6] τι

[7] ο ιησους

[8] κοσμου τουτου

Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

Jn 15

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. 2 Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό• καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. 3 Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. 4 Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ’ ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. 5 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν• ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6 Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ[1] βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε[2][3], καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8 Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε• καὶ γενήσεσθε[4] ἐμοὶ μαθηταί. 9 Καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς• μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου• καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ[5], καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. 12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13 Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 14 Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 15 Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος• ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ’ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ• ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ[6][7] ὑμῖν. 17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. 19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει• ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ,

[1] πυρ
[2] αιτησασθε
[3] א E 047 𝔐 vg
[4] א A E 047 0233 𝔐 Chrys$^{1/2}$ Cyr^{lem}
[5] א E L 047 𝔐 it^{f,r1} cop^{bo}
[6] δωη
[7] BYZpt δῴη

ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν• εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. 22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον• νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον• νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 Ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι Ἐμίσησάν με δωρεάν. 26 ¶ Ὅταν δὲ[1] ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ• 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς μετ᾽ ἐμοῦ ἐστε.

Jn 16

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς• ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν[2], ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν[3], ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ᾽ ὑμῶν ἤμην. 5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με, Ποῦ ὑπάγεις; 6 Ἀλλ᾽ ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 Ἀλλ᾽ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν• συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω• ἐὰν γὰρ ἐγὼ[4] μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς• ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως• 9 περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ• 10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με• 11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12 Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ᾽ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. 13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας,

---

[1] A D E L 047 065 𝔐 (it) syr cop$^{sa^{mss},pbo,bo^{pt}}$

[2] ποιησουσιν υμιν

[3] א* G H K M S U Y Ψ Ω 054 047 0141 1 180 461 597 700 1010 1192 1292 1365 1505 1561 2174 2575 2680 2768 𝔐 it$^{ff^2}$ syr^{pal} cop$^{bo^{pt}}$ (arm) (eth) geo

[4] γαρ

ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν• οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ’ ἑαυτοῦ, ἀλλ’ ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν• διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει[12], καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 Μικρὸν καὶ οὐ[3] θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι[4] ὑπάγω[5] πρὸς τὸν πατέρα[6]. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; Καὶ ὅτι Ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; 18 Ἔλεγον οὖν, Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει[7], τὸ μικρόν; Οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 Ἔγνω οὖν[8] ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ’ ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ[9] κόσμος χαρήσεται• ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ’ ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς• ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε• πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ’ ὑμῶν. 23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. 24 Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου• αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 25 ¶ Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν• ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. 26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε• καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν• 27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρός, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον• πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ

---

[1] ληψεται
[2] ληψεται
[3] A E 047 054 𝔐 it^{a,d,e} syr^{s,p}
[4] οτι εγω
[5] εγω υπαγω
[6] A E N 047 068^{vid} 𝔐 lat syr cop$^{pbo,bo^{pt}}$ (arm) eth geo^{1} Chrys Cyril Vict-Rome^{vid} Aug
[7] ²א A B D^{2} E L N 054 068 0233 0250
it^{aur,f,q} vg syr^{s,p,h} cop^{pbo,bo,ach2} eth Or Cyr-lem Ambrst Aug
[8] A E N 047 054 𝔐
[9] ²א A E L N W 047 054 𝔐 it^{aur} vg syr^{h} cop$^{sa^{mss},bo^{ms}}$

πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε, νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. 30 Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ• ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. 31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἄρτι πιστεύετε; 32 Ἰδού, ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε• καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. 33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε[1]• ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Jn 17

1 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπεν, Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα• δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε• 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσει[2] αὐτοῖς[3] ζωὴν αἰώνιον. 3 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσίν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν χριστόν. 4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς• τὸ ἔργον ἐτελείωσα[4] ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. 5 Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου• σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας• καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν. 7 Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν[5]• 8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς• καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ• οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν• 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν, καὶ τὰ σὰ ἐμά• καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ᾧ[6] δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς. 12 Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ[7], ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου• οὓς δέδωκάς μοι, ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13

---

[1] εξετε
[2] δωση
[3] B E N 047 054 0301 𝔐
[4] D E 047 054 𝔐 lat cop$^{sa^{ms},ly,pbo}$
[5] A D E 047 𝔐 cop$^{bo^{mss}}$
[6] ους
[7] A C^{3} D^{1} E G H K M N U S X Y Γ Δ Θ Λ Π Ψ Ω 047 054 0141 0211 f^{13} 2 28 33 118 157 565^{s} 579 700 1424 2561 it$^{(a),f,q}$ syr cop$^{bo^{ms}}$ arm goth

Νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν
χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. 14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν
λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου,
καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ
τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 Ἐκ τοῦ
κόσμου οὐκ εἰσίν, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. 17 Ἁγίασον αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου• ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. 18 Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας
εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. 19 Καὶ ὑπὲρ
αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.
20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων[1]
διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ• 21 ἵνα πάντες ἓν ὦσιν• καθὼς σύ,
πάτερ, ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν• ἵνα ὁ κόσμος
πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι,
δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν. 23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς,
καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ
κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτούς, καθὼς ἐμὲ
ἠγάπησας. 24 Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ• ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν
ἔδωκάς[2][3][4] μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. 25 Πάτερ
δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν
ὅτι σύ με ἀπέστειλας• 26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ
γνωρίσω• ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Jn 18

1 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ
χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτόν, τὸν
τόπον• ὅτι πολλάκις συνήχθη[5][6] ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ. 3 Ὁ οὖν Ἰούδας, λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ
Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ
ὅπλων. 4 Ἰησοῦς οὖν, εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξελθὼν
εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα ζητεῖτε; 5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν

[1] πιστευσοντων
[2] ην δεδωκας
[3] ην δεδωκας
[4] BYZpt δέδωκάς
[5] συνηχθη και
[6] BYZpt συνήχθη καὶ

Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν. 6 Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. 7 Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησεν, Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[1], Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι• εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν• 9 ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι Οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. Ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιραν[2][3] εἰς τὴν θήκην• τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό; 12 ¶ Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον• ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. 14 Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 ¶ Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως• 16 ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. 17 Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί. 18 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψύχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο• ἦν δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. 19 ¶ Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ• ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ[4] καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21 Τί με ἐπερωτᾷς; Ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς• ἴδε, οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών, Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 23 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ• εἰ δὲ

[1] ο ιησους
[2] μαχαιραν σου (RP 2018; RP 2005 agrees with Stephens 1550)
[3] BYZpt μάχαιράν σου
[4] τη συναγωγη

καλῶς, τί με δέρεις[1]; 24 Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 ¶ Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ
θερμαινόμενος• εἶπον οὖν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ;
Ἠρνήσατο οὖν[2] ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. 26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων
τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε
εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ
εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 28 ¶ Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ
Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον• ἦν δὲ πρωΐ[3][4], καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς
τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσιν τὸ Πάσχα. 29
Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπεν, Τίνα κατηγορίαν
φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, Εἰ
μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. 31 Εἶπεν
οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν
ἀποκτεῖναι οὐδένα• 32 ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν,
σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἔμελλεν[5][6][7] ἀποθνήσκειν. 33 ¶ Εἰσῆλθεν οὖν
εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35
Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί• τί ἐποίησας; 36 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[8], Ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου• εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου
ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ
παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις• νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37
Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[9][10],
Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς
ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Τί ἐστιν
ἀλήθεια; ¶ Καὶ τοῦτο εἰπών, πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ
λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. 39 Ἔστιν δὲ

[1] δαιρεις
[2] ηρνησατο
[3] πρωια
[4] BYZpt πρωΐα
[5] ημελλεν (Byz18; Byz05 agrees with Antoniades)
[6] ημελλεν (RP 2018; RP 2005 agrees with Stephens 1550)
[7] BYZpt ἤμελλεν
[8] ο ιησους
[9] ο ιησους
[10] BYZpt ὁ Ἰησοῦς

συνήθεια ὑμῖν[1], ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ Πάσχα• βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν[2] πάντες, λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν• ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

Jn 19

1 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστίγωσεν. 2 Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, 3 καὶ ἔλεγον, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων• καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. 5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε, ὁ ἄνθρωπος. 6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει[3] αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε• ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ[4] ἐποίησεν. 8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10 Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; Οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; 11 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς[5], Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν• διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος• πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν[6], ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13 Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον,

[1] συνηθεια ημιν
[2] ουν
[3] λεγει
[4] θεου υιον
[5] ο ιησους
[6] αυτον ποιων

Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ[1]• 14 ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ[2][3] ἕκτη• καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε, ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 15 Οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. ¶ Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον[4][5]• 17 καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τόπον[6][7][8] λεγόμενον Κρανίου Τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ• 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19 Ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ• ἦν δὲ γεγραμμένον, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως[9][10] ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς• καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. 21 Ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων• ἀλλ᾽ ὅτι Ἐκεῖνος εἶπεν, Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Ὃ γέγραφα, γέγραφα. 23 ¶ Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄραφος[11][12][13], ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι᾽ ὅλου. 24 Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται• ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. 25 Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν

[1] γαβαθα
[2] ην ωσει
[3] BYZpt ὡς
[4] απηγαγον
[5] A E H K S Y Δ Θ Λ Π Ω 065 0211 2 28^{s} 157 1424
[6] εις τον
[7] εις τον
[8] εις τον
[9] της πολεως ο τοπος
[10] της πολεως ο τοπος
[11] αρραφος
[12] αρραφος
[13] αρραφος

ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Γύναι, ἰδοὺ[1][2][3] ὁ υἱός σου. 27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν[4] εἰς τὰ ἴδια. 28 ¶ Μετὰ τοῦτο ἰδὼν[5][6][7] ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη[8] τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Διψῶ. 29 Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν• οἱ δέ, πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 Ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Τετέλεσται• καὶ κλίνας τὴν κεφαλήν, παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. 31 ¶ Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν - ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου -ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. 32 Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ• 33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη• 34 ἀλλ᾽ εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ εὐθέως[9] ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινή ἐστιν αὐτοῦ[10][11][12] ἡ μαρτυρία[13], κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα[14] ὑμεῖς πιστεύσητε 36 Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ[15][16]. 37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. 38 ¶ Μετὰ[17][18] ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πιλάτον Ἰωσὴφ[19][20] ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ• καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 39 Ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος,

---

1 ιδε
2 ιδε
3 BYZpt ἴδε
4 αυτην ο μαθητης
5 ειδως
6 ειδως
7 ειδως
8 ηδη παντα
9 ευθυς
10 αυτου εστιν
11 αυτου εστιν
12 BYZpt αὐτοῦ ἔστιν
13 η μαρτυρια αυτου
14 ινα [και]
15 αυτου
16 αυτου
17 μετα δε
18 μετα δε
19 ο ιωσηφ
20 BYZpt ὁ Ἰωσὴφ

ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς[12] λίτρας ἑκατόν. 40 Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις[3] μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. 42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Jn 20

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωΐ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ• καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7 καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. 8 Τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν, καὶ ἐπίστευσεν• 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. 11 ¶ Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον[4][5][6] κλαίουσα ἔξω• ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς, ὅτι Ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς[7] ἐστιν. 15 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; Τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ

---

[1] ωσει
[2] BYZpt ὡσεὶ
[3] οθονιοις
[4] προς τω μνημειω
[5] προς τω μνημειω
[6] BYZpt πρὸς τῷ μνημείῳ
[7] ο ιησους

κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι
ποῦ ἔθηκας αὐτόν[1], κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μαρία.
Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, Ῥαββουνί[2] - ὃ λέγεται, Διδάσκαλε. 17
Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μή μου ἅπτου, οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν
πατέρα μου• πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς,
Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν
ὑμῶν. 18 Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς
μαθηταῖς ὅτι ἑώρακεν τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. 19 ¶ Οὔσης
οὖν ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν
κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη
ὑμῖν. 20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν
αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν• καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ
πέμπω ὑμᾶς. 22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε
πνεῦμα ἅγιον. 23 Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς• ἄν
τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. 24 ¶ Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ
λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. 25
Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἑωράκαμεν τὸν κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ
βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά
μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 ¶ Καὶ μεθ' ἡμέρας
ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν.
Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ
εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν. 27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου
ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου• καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς
τὴν πλευράν μου• καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. 28 Καὶ
ἀπεκρίθη Θωμᾶς[3], καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. 29 Λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι ἑώρακάς με[4], πεπίστευκας; Μακάριοι οἱ μὴ
ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες. 30 ¶ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστιν
γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 31 Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα
πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς[5] ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα

[1] αυτον εθηκας
[2] ραβουνι
[3] ο θωμας
[4] με θωμα
[5] ο ιησους

πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Jn 21

1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν[1] ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς[2][3] ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος• ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν[4] εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. 4 Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν• οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. 5 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Οὔ. 6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. 7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο - ἦν γὰρ γυμνός - καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. 8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον - οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων - σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. 10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν[5]• καὶ τοσούτων ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. 13 Ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. 15 ¶ Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε• σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου. 16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε• σὺ

[1] εαυτον
[2] μαθηταις αυτου εγερθεις εκ νεκρων
[3] BYZpt μαθηταῖς αὐτοῦ
[4] ανεβησαν
[5] πεντηκοντατριων

οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. 17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, σὺ πάντα οἶδας• σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Βόσκε τὰ πρόβατά μου. 18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτόν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες• ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19 Τοῦτο δὲ εἶπεν, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. 20 Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; 21 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τί; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; Σὺ ἀκολούθει μοι. 23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνῄσκει• καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνῄσκει• ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; 24 ¶ Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα• καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. 25 ¶ Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ac 1

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, 2 ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη• 3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 4 Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, Ἣν ἠκούσατέ μου• 5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. 6 ¶ Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; 7 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. 8 Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν,

ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ᾽ ὑμᾶς• καὶἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλήμ, καὶ ἐν πάσῃ[1] τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9 Καὶ ταῦτα εἰπών, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, 11 οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες[2] εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς[3], ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. 12 ¶ Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένουἘλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης[4] καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ[5] καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς[6] αὐτοῦ. 15 ¶ Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν[7] εἶπεν - ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι[8] - 16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ[9] περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου

---

[1] παση

[2] txt εμβλεποντες 𝔓[56] ℵ[2]a A C 𝔐 BasSel Chrys GregAgr Orlat Phot PsEusA SevGab Thdrt TR RP NA29 {\} ‖ ενβλεποντες D ‖ βλεποντες ℵ*,[2]b B E AnastA Chrys CosmIn Cyr Eus SevGab Thdrt SBL TH ‖ *lac* [74]. The form βλεποντες means “looking.” The form with the εμ prefix is more intensive: looking intently, earnestly. This latter may be an assimilation to the intensity of the verb for looking in the previous verse, ἀτενίζοντες. Or, it may be the angel simply describing exactly what they were doing- looking intently, earnestly. Luke may have spiced up his narrative with varying vocabulary. Ultimately, we can explain why βλεποντες might have been changed to εμβλεποντες, but why would anyone change εμβλεποντες to βλεποντες?

[3] ιησους

[4] ιωαννης

[5] txt τη προσευχη 𝔓[74] ℵ A B C* D E latt syr eth geo Eus SBL TH NA29 {\} ‖ τη προσευχη και τη δεησει 𝔐 AstS Chrys Dam Orv TR RP

[6] txt και τοις αδελφοις ℵ A C* D lat Eus NA29 {\} ‖ και συν τοις αδελφοις B E Chrys TR RP SBL TH ‖ *lac* 𝔓[74]. The UBS Textual Comm. says “Since συν seems to separate Jesus from his ἀδελφοι, and is therefore suspect as a scribal addition made in the interest of supporting the perpetual virginity of Mary, a majority of the Committee preferred the shorter text.”

[7] 1:15a txt αδελφων "brethen" ℵ A B C* vg copsa eth SBL TH NA29 {B} ‖ αποστολων "apostles" 𝔓[74]*vid* ‖ μαθητων "disciples" D E itd,e syr copmeg Chrys TR RP. The UBS Textual Commentary says, “The Western text (D ite,gig,p Cyprian Augustine) has substituted μαθητων for αδελφων of ℵ A B C *al*. The reason is obvious: to prevent the reader from confusing these “brethren” with the brothers of Jesus (ver. 14). (The word μαθητης is used nowhere else in the first five chapters of Acts.) For the same reason the scribe of the Bodmer Papyrus of Acts seems to have substituted αποστολων (𝔓[74]*vid*).”

[8] εικοσιν

[9] δαβιδ

ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν τὸν Ἰησοῦν. 17 Ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης - 18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ[1] τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν[2] μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. 19 Καὶ γνωστὸν γνωστὸν ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν[3], χωρίον αἵματος - 20 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ• καί, Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. 21 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. 23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν[4], ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν. 24 Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω, ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα[5] 25 λαβεῖν τὸν κλῆρον[6] τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

Ac 2

1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν[7] ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. 3 Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέν τε[8] ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. 4 Καὶ ἐπλήσθησαν

---

[1] του μισθου

[2] ελακισεν

[3] τουτεστιν

[4] βαρσαββαν

[5] εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω

[6] 1:25b txt τον τοπον "this place" 𝔓74 A B C* itd vg syrhmg copsa,meg eth Did Procop Aug SBL TH NA29 {\} {\} ‖ τοπον τον D "this place" ‖ τον κληρον "this share, portion" ℵ ite syrp,htxt arm geo Bas Chrys TR RP ‖ *lac* 𝔓45

[7] txt ομου "all in one place" ℵ A B C* itd,e,r vg eth Cyr SBL TH NA29 {\} ‖ ομοθυμαδον "all of one mind in one place" E 𝔐 Athmss Chrys Eus*vid* LeontPrCp SevGab TR RP ‖ ομοθυμαδον οι αποστολοι "the apostles were all of one mind in one place" LeontPrCP*vid* ‖ *omit* (D οντων αυτων παντων επι το αυτο) Athms ‖ *lac* 𝔓74. The word ὁμοθυμαδον may have been inserted from scribes' familiarity with 1:14. There is no apparent reason why scribes might omit it.

[8] txt εκαθισεν τε 𝔓74*vid* A E 𝔐 Chrys Cyr Did Eustxt LeontPrCp Marcell Thdrt TR RP TH♦ NA29 {\} ‖ εκαθισεν δε C* ite Did ‖ και εκαθισαν τε D* ‖ και εκαθισεν B ℵ2 Athtxt Chrys Cyr CyrH Epiph*vid* PsCaes PsDionAlT*vid* SevGab SBL TH♦ ‖ εκαθισεν τε *or* και εκαθισεν itd vg ‖ και εκαθισαν ℵ* syr copsa Athms Cyr

ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. 5 ¶ Ἦσαν δὲ ἐν Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. 6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. 7 Ἐξίσταντο δὲ πάντες[1] καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; 8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; 9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, 11 Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. 12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; 13 Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες[2] ἔλεγον ὅτι Γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. 14 ¶ Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο[3] αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. 15 Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν• ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας• 16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, 17 Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα• καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται• 18 καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. 19 Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ• 20 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ• 21 καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν

Did Eus PsDionAlms*vid* ‖ εκαθισαν τε Dc copsa . Are the plural-form readings of ℵ* D* syr Eus an attraction of the verb to the plural number of γλωσσαι, causing scribes to unconsciously use the plural of the verb, or is the plural verb original, and got edited later toward the idea that “it came to rest” had to refer the the Holy Spirit? I notice that the NIV, NASB say “they” even though the NA28, TR, and Robinson-Pierpont all say singular. NET also has γλωσσαι being what came to rest, and the NRSV takes great liberty and says “and a tongue rested on each of them.”

[1] δε

[2] διαχλευαζοντες

[3] επεφθεγξατο

ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους• Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε, 23 τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον[1] λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλετε• 24 ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. 25 Δαυὶδ[2] γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός• ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ• 26 διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου• ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι• 27 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς Ἅδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. 28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς• πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. 29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυίδ[3], ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. 30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ[4] τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 31 προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.[5] 32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. 33 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς[6] βλέπετε καὶ ἀκούετε.

---

[1] txt εκδοτον "was handed over" 𝔓74 א* A B C* 095*vid* itr vg eth AthT CosmIn Irlat SBL TH NA29 {\} ‖ εκδοτον λαβοντες "you took and handed over" א2 D E P 𝔐 itd,e syrh Athmsvid Chrys Eus ThdtAnc TR RP

[2] δαβιδ

[3] δαβιδ

[4] txt αυτου א A B C 81 1175 itr vg syrp,pal copsa Eus Cyr Irlat Or SBL TH NA29 {B} ‖ αυτου και D1 ‖ αυτου κατα σαρκα αναστησαι τον χριστον και D* copmeg? ‖ αυτου κατα σαρκα αναστησαι τον χριστον syrh copmeg? ‖ αυτου αναστησαι τον χριστον και E ite Theod1/7 ‖ αυτου το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον και Ψ ‖ αυτου το κατα σαρκα αναστησαι τον χριστον Thdrtvid ‖ αυτου το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον P 049 𝔐 itd Chrys Eus Or Theod6/7 TR RP ‖ *lac* 𝔓45 𝔓74 𝔓91 H L

[5] txt *omit* 𝔓74*vid* א A B C* D itr vg syrp copsa,meg Or Eus LeontB Irlat SBL TH NA29 {A} ‖ η ψυχη αυτου "his soul" E P 𝔐 ite syrh Cyr Ath Chrysvid GregThaummsvid Thdrt GregNyvid LeontBvid LeontPrCp GregThaumTvid SevAntvid ThdMop TR RP ‖ *lac* 𝔓45 𝔓91. The longer reading is probably from familiarity with the Psalm.

[6] txt τουτο ο υμεις 𝔓74*vid* א A C* itr vgcl,st,ww syrhmg ethpp,TH Ath CosmIn Cyr SBL TH NA29 {\} ‖ τουτο ο υμεις και B D2 itd Ath NA28 [και] {\} ‖ υμειν ο και D* ‖ τουτο το δωρον ο νυν υμεις E (ite vgs) syrp,hT copsa>,meg (Ir-lat) ‖ τουτο νυν ο Ψ ‖ τουτο ο νυν υμεις P 049 056 syrpal 𝔐 TR RP ‖ *lac* 𝔓45 𝔓91. The RP text says, "this which you now see and hear," and the NA28 says, "this which you both see and hear," while the ECM text says, "this which you see and hear." Codex E and the main Syriac texts say "this gift which you now see and hear." Supplying the word "gift" as the object for the transitive verb is a natural thing to do for someone translating the text from Greek into another language. But why is Greek Codex E following that?

34 Οὐ γὰρ Δαυὶδ[1] ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος
τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 36 Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος
Ἰσραήλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν
Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. 37 ¶ Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ
καρδίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί
ποιήσομεν[2], ἄνδρες ἀδελφοί; 38 Πέτρος δὲ ἔφη[3] πρὸς αὐτούς,
Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν[4], καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου
πνεύματος. 39 Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ
πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 40
Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο[5] καὶ παρεκάλει λέγων, Σώθητε
ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. 41 Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως
ἀποδεξάμενοι[6] τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν• καὶ προσετέθησαν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. 42 Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ
διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς

---

[1] δαβιδ
[2] BYZpt ποιήσωμεν
[3] ειπεν δε πετρος
[4] txt αμαρτιων "of sins" D E P 𝔐 it^{d,e,r} syr eth Bas Chrys Cyr CyrH Dam Hyp MarcEr Phot Irlat Cyp TR RP ‖ των αμαρτιων υμων "of your sins" 𝔓^{74} א A B vg cop geo Cyr SBL TH NA29 {\} ‖ των αμαρτιων ημων "of our sins" C
[5] διεμαρτυρατο
[6] txt αποδεξαμενοι "those who accepted" 𝔓^{74} א A B C it^{r} vg syr^{htxt} copsa eth Clem Eus^{vid} SBL TH NA29 {A} ‖ πιστευσαντες "those who believed" D itd ‖ ασμενως αποδεξαμενοι "those who readily accepted" E P 𝔐 (it^{e} syr^{p,hmg} cop^{meg}) Chrys TR RP ‖ *lac* 𝔓^{91} 076 095. In verse 2:38 Peter had said “Repent and be baptized each one of you…" This is the only instruction, and the only practice, of the apostles in Acts, believe and be baptized. You were expected to be baptized at the same time as you believed, they are a simultaneous event. Take for example the Philippian jailer, when he believed, he was baptized "on the spot" in the middle of the night (Acts 16:31-34). But here, we have a qualification being added to it, those who "gladly" or "readily" accept the gospel are baptized. This addition is in concert with 8:37, where it was added that "If you believe with all your heart, it is permissible [to be baptized]. This qualification as to whether a convert is "readily" or "with all your heart" is something which "bishops" gave themselves the power to judge, but only God knows the heart of the convert. In true scripture, the only prerequisite for baptism was your profession of having believed the gospel. Indeed, baptism was and is your profession. In Acts 8:13 Simon the magician was baptized by the apostles even though they knew his heart was not right! But he had professed belief, so he had to be baptized immediately, that is true doctrine and practice. Have you believed, but are not yet baptized? If so, you are in disobedience to the apostles of Christ, and your leaders are in disobedience, who have neglected to baptize you immediately upon your profession. Satan, the enemy of your soul, wants you to have a cooling down period. New believers, like the Ethiopian eunuch, knew by the Holy Spirit that they should be baptized as soon as water was available. Wait, am I saying that, if say, a man leads 3 people to belief in the gospel on Thursday, that he should not wait until the next Sunday to baptize them? Exactly! I am saying that if he led someone to the Lord during lunch break at work on Thursday, the convert should tell his boss he is leaving his job temporarily in order to find water to be baptized that Thursday afternoon. What a powerful testimony that is, that you drop everything else going on in order to find water and be baptized. You are now dead to the world, so what else matters? Find water, and show everyone that you died and were buried with Christ, and have come out in newness of life, and nothing else matters. Do not allow anything or any human to let you cool down from your first love.

προσευχαῖς. 43 ¶ Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. 44 Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, 45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. 46 Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, 47 αἰνοῦντες τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σῳζομένους[1] καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ac 3

1 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην[2]. 2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο• ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. 3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην[3]. 4 Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. 5 Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. 6 Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι• ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ἔγειραι[4][5] καὶ περιπάτει[6]. 7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν• παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά[7]. 8 Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. 9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν• 10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ• καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ. 11 ¶ Κρατοῦντος δὲ τοῦ

---

[1] txt σῳζομένους WH AT RP BG SBL NA28 ‖ σωζομένους TR VS TH. Here I was trying to figure out why the KJV / Tyndale rendered this: "such as should be saved." But the iota subscript does not make the difference.
[2] εννατην
[3] ελεημοσυνην λαβειν
[4] εγειρε
[5] BYZpt ἔγειρε
[6] txt εγειρε και περιπατει "rise up and walk" A C E 𝔐 it^{e,h,r} vg syrp>,h cop^{meg} arm eth^{pp,TH} geo Bars Bas BasSel Chrys Cyr Dam Did*vid* Epiph*vid* Eus Euth HesH Ir-lat Or-lat LeontH Phot SevAnt SymS Thdrt TR RP TH♦ NA29♦ ‖ περιπατει "walk" ℵ B D itd copsa Dam SBL TH♦ NA29♦ ‖ *lac* 𝔓^{74} 057. The UBS textual commentary says it is possible that the copyists who included "rise up and" were influenced by well-known passages such as Matt. 9:5; Mark 2:9; Luke 5:23; John 5:8.
[7] txt σφυδρα ℵ* A B* C* SBL TH NA29 {\} ‖ σφυρα ℵ^{2} B^{2} C^{2vid} D E 𝔐 TR RP ‖ *lac* 𝔓^{74}. Though some translations make a distinction, the lexical authorities indicate that these are two forms of the same word, which means "ankles."

ἰαθέντος χωλοῦ[1] τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμεν πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος, ἔκθαμβοι. 12 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; 13 Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν• ὃν ὑμεῖς μὲν[2] παρεδώκατε, καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. 14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε• ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ• καὶ ἡ πίστις ἡ δι’ αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. 17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. 18 Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν[3], ἐπλήρωσεν οὕτως. 19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, 20 καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον[45] ὑμῖν χριστὸν Ἰησοῦν[6]• 21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων[78] αὐτοῦ προφητῶν ἀπ’ αἰῶνος. 22 Μωσῆς[910] μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν[11] ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος

---

[1] txt αυτου 𝔓⁷⁴ ℵ A B C E Ψ 057 ite,r vg syr cop^{sa,meg} eth geo Chrys Or SBL TH ECM NA29 {\} ‖ αυτος it^{h} ‖ εκπορευομενου δε του πετρου και ιωανου συνεξεπορευετο κρατων αυτους οι δε θαμβηθεντες εστησαν D itd Or ‖ του ιαθεντος χωλου P 049 056 33 slav TR RP ‖ του ιαθεντος Chrys ‖ *lac* P^{45} H L.

[2] υμεις

[3] txt προθητων παθειν τον χριστον αυτου 𝔓⁷⁴ ℵ B C D E it^{d,e,h} vg syr^{p,h} cop^{sa} eth Chrys Ir^{lat} SBL TH NA29 {\}
προφητων αυτου παθειν τον χριστον P cop^{sams} TR RP
προφητων παθειν τον χριστον cop^{sams}
προφητων αυτου παθειν τον χριστον αυτου Ψ 307* 1678 cop^{bo,meg} (conflation of the two main variants)
προφητων αυτου A *lac* 𝔓^{45} H L 057 0165 0236
The ECM text places the pronoun "his" modifying "Christ," while the Byz text says "his prophets."

[4] προκεκηρυγμενον

[5] txt προκεχειρισμενον "pre-appointed" 𝔓⁷⁴ ℵ A B C D E P Ψ 049 33 it^{d,e} syr^{h} cop Apoll Ir^{lat} Tert Chrys CosmIn Compl AN RP SBL TH NA29 {\} ‖ προκεκηρυγμενον "announced beforetime" vg TR ‖ *lac* 𝔓^{91} 𝔓^{136} H L 0165 0236 it^{h}

[6] ιησουν χριστον

[7] αγιων

[8] αγιων

[9] μωυσης

[10] μωυσης

[11] txt μεν γαρ προς τους πατερας ειπεν P 056 𝔐 TR RP

ὁ θεὸς ἡμῶν[123] ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ• αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23 Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή, ἥτις ἐὰν[456] μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν[789] τὰς ἡμέρας ταύτας. 25 Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν[10], λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ[11] σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. 26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν[12], ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

Ac 4

1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν[13] νεκρῶν. 3 Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον• ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. 4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν• καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. 5 ¶ Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους[14] καὶ γραμματεῖς εἰς[15]

μεν γαρ ειπεν προς τους πατερας Chrys^{T} eth^{mss}
μεν ειπεν προς τους πατερας υμων E it^{e}
μεν ειπεν προς τους πατερας ημων D it^{d,h} vg^{mss} cop^{sa,meg} arm^{mss} eth Ir^{lat} Chrys
μεν ειπεν προς τους πατερας syr^{h}
μεν ειπεν 𝔓^{74vid} ℵ A B C vg syr^{p} arm^{mss} geo Ambr Chrom SBL TH NA29 {B}
lac 𝔓^{45} H L 0165 0236
[1] θεος υμων
[2] θεος υμων
[3] txt θεος υμων "your God" ℵ^{2} A D *pm* itd vg Chrys Ir^{latT} Or TR AN TH♦ NA29 {C} ‖ θεος ημων "our God ℵ* C E P *pm* it^{e} syr^{h} cop^{samss} eth AnastS Ir^{latmss} Or PsClem SevAnt BG RP TH♦ ‖ θεος "God" B it^{h,p} (syr^{p}) cop^{samss} Ath Chrys Clem ConstAp CyrH Eus Or Tert TitB SBL ‖ *lac* 𝔓^{74} 057 0165 0236
[4] αν
[5] αν
[6] BYZpt ἂν
[7] προκατηγγειλαν
[8] προκατηγγειλαν
[9] BYZpt προκατήγγειλαν
[10] txt ημων "our" ℵ* C D P 𝔐 it^{d,h} vg^{cl} syr^{p,h} cop^{samss,meg} arm^{mss} eth Ir^{latmss} Fulg TR RP TH♦ NA29♦ ‖ υμων "your" 𝔓^{74} ℵ^{2} A B E it^{e} vg^{ww,st} cop^{samss} arm^{mss} geo Ir^{latT} Chrys CosmIn SBL TH♦ NA29♦ ‖ *lac* 𝔓^{45} H L
[11] τω
[12] txt αυτου 𝔓^{74} ℵ B C D E 0165 syr^{p,h} cop^{sa,meg} eth^{pp,TH} Chrys CosmIn Ir^{lat} SBL TH NA29 {\} ‖ αυτου ιησουν A geo TR RP ‖ *lac* 𝔓^{45} H L
[13] την εκ
[14] τους πρεσβυτερους
[15] εν

Ἰερουσαλήμ, 6 καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν, καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. 7 Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ[12] ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; 8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ[3], 9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται• 10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. 11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ’ ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. 12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία• οὔτε[45] γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον[678] τὸ[9] δεδομένον ἐν ἀνθρώποις[10], ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. 13 ¶ Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. 14 Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν[11] τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. 15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον[12] πρὸς ἀλλήλους, 16 λέγοντες, Τί ποιήσομεν[13] τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι’ αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. 17 Ἀλλ’ ἵνα μὴ

---

[1] εν [τω] μεσω
[2] τω μεσω
[3] txt του ισραηλ "of Israel" D E P 𝔐 it^{d,e,h} vg^{ms} syr$^{(p\text{-house of Isr}),h}$ cop^{meg} eth arm geo Ir^{lat} Chrys Cypr Ambr TR RP ‖ *omit* P^{74} ℵ A B 0165 vg cop^{sa} eth Cyr Procop SBL TH NA29 {B} ‖ *lac* C H L. The TCGNT: “The addition of the words τοῦ Ἰσραήλ was probably made in the interest of symmetry and balance with the preceding τοῦ λαοῦ. The shorter text is supported by a diversified group of witnesses…”
[4] ουδε
[5] ουδε
[6] ετερον εστιν υπο τον ουρανον
[7] ετερον υπο τον ουρανον
[8] BYZpt ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
[9] υπο τον ουρανον το
[10] txt υπο τον ουρανον το δεδομενον εν ανθρωποις 𝔓^{74vid} ℵ A B E 0165 it^{d,e,h} vg Chrys Cyr Did^{vid} TR AN HF BG SBL TH NA29 {\}
υπο τον ουρανον το δεδομενον ανθρωποις D^{1} Bas^{ms} Cyr Or^{lat}
υπο τον ουρανον ο δεδομενον ανθρωποις D*
το δεδομενον εν ανθρωποις υπο τον ουρανον syr^{h}
το δεδομενον εν ανθρωποις P RP *lac* 𝔓^{45} C H L
Is this omission by homoioteleuton, νον το νον?
[11] εστωτα
[12] συνεβαλον
[13] BYZpt ποιήσωμεν

ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησόμεθα[1][2][3][4] αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων[5]. 18 Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. 20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἴδομεν καὶ[6] ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. 21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται[7] αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. 22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. 23 ¶ Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν[8] ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. 24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα, σὺ ὁ θεὸς[9] ὁ[10] ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς• 25 ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός[11] σου εἰπών[12], Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; 26 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ• 27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ,[13] 28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισεν γενέσθαι. 29 Καὶ τὰ νῦν, κύριε,

---

[1] απειλησωμεθα
[2] απειλησωμεθα
[3] απειλησωμεθα
[4] BYZpt ἀπειλησώμεθα
[5] ανθρωπω
[6] και α
[7] κολασωνται
[8] ανηγγειλαν
[9] txt συ $\mathfrak{P}^{74}$ ℵ A B vg SBL TH NA29 {\} ‖ συ ο θεος D E P it^{e} vg^{mss} geo Hes Chrys TR RP ‖ συ ει ο θεος it^{d} cop^{sa,meg} Ir^{lat} ‖ κυριε ο θεος Ex. 20:11; Ps 146:6 ‖ κυριε συ syr^{p} ‖ κυριε συ ο θεος syr^{h} ‖ συ κυριε eth ‖ *omit* AthT Chrys Did ‖ *lac* $\mathfrak{P}^{45}$ C 0165
[10] ο
[11] δαβιδ του παιδος
[12] txt ο του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στοματος δαυιδ παιδος σου ειπων $\mathfrak{P}^{74}$ ℵ A B E Ψ it^{e} cop AstS Ath^{T} Chrys^{ms75} HesH SBL TH♦ NA29 {C}
ο του πατρος ημων δια πνευματος αγιου δια στοματος δαυιδ παιδος σου ειπων eth
ο πνευματι αγιω δια στοματος του πατρος ημων δαυιδ του παιδος σου ειπων vg Ir^{lat}
ος δια πνευματος αγιου δια του στοματος λαλησας δαυιδ παιδος σου D it^{d}
ο δια πνευματος αγιου στοματος δαυιδ παιδος σου ειπων Ath^{ms} Did^{vid}
ο δια στοματος δαυιδ παιδος σου ειπων P 049 (Chrys^{T}) AN BG RP TH♦
ο δια στοματος δαυιδ του παιδος σου ειπων TR *lac* P^{45} C H L 0165
The Syriac versions include the Holy Spirit.
[13] txt εν τη πολει ταυτη $\mathfrak{P}^{74}$ ℵ B D E it^{d} vg syr^{p} cop^{sa,meg} Chrys CosmIn^{vid} Cyr Did Eus^{vid} Ir^{lat} Tert SBL TH NA29 {\} ‖ εν τη πολει σου ταυτη A ‖ *omit* P eth AnastS^{vid} AstS Chrys HesH Tert Irlat TR RP ‖ *lac* $\mathfrak{P}^{45}$ C

ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας
πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, 30 ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς
ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
παιδός σου Ἰησοῦ. 31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ
ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰπαρρησίας. 32 ¶ Τοῦ δὲ πλήθους τῶν
πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία[1] καὶ ἡ ψυχὴ μία• καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῶν[2][3][4] ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
33 Καὶ μεγάλῃ δυνάμει[5] ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι[6] τῆς
ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34
Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν[7] ἐν αὐτοῖς• ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ
οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων, 35
καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων• διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ
καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. 36 ¶ Ἰωσῆς δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας
ἀπὸ[8] τῶν ἀποστόλων - ὅ ἐστιν, μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως
- Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει, 37 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας
ἤνεγκεν τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκεν παρὰτοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ac 5

1 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ[9] τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,
ἐπώλησενκτῆμα, 2 καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων
ἔθηκεν. 3 Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία, διὰ τί[10] ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν
καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί σε[11]
ἀπὸ[12] τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; 4 Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν ἐν τῇ
σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθουἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; Οὐκ
ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. 5 Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας[13] τοὺς λόγους
τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν• καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς

[1] BYZpt αὐτῷ
[2] αυτω
[3] αυτω
[4] αυτω
[5] δυναμει μεγαλη
[6] οι αποστολοι το μαρτυριον
[7] ην
[8] υπο
[9] σαπφειρα
[10] διατι
[11] νοσφισασθαι
[12] απο
[13] ανανιας

ἀκούοντας[1] ταῦτα. 6 Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτόν, καὶ
ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. 7 ¶ Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα, καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. 8 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ
Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί,
τοσούτου. 9 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν
πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδού, οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα
σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν σε. 10 Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα παρὰ
τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν• εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον
αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 11
Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ’ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντας ταῦτα. 12 ¶ Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο[2][3][4]
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά• καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν
τῇ στοᾷ Σολομῶντος[5]. 13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι
αὐτοῖς, ἀλλ’ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός• 14 μᾶλλον δὲ προσετίθεντο
πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν• 15 ὥστε κατὰ
τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ
κραββάτων[6], ἵνα ἐρχομένου Πέτρου[7] κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.
16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἰερουσαλήμ,
φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,
οἵτινες ἐθεραπεύοντο[8] ἅπαντες. 17 ¶ Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ
πάντες οἱ σὺν αὐτῷ - ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων - ἐπλήσθησαν
ζήλου, 18 καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ
ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. 19 Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς
νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν, 20
Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα
τῆς ζωῆς ταύτης. 21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ
ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,
καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς. 22 Οἱ δὲ

---

[1] txt τους ακουοντας “those listening/hearing” 𝔓74*vid* א* A B D 0189 it^{d,r} vg syr^{p} cop^{sa,meg} eth SBL TH NA29 {\} ‖ ακουοντας 𝔓8 ‖ τους ακουοντας ταυτα “those listening to/hearing these things” (5:11) א2 E P Ψ 049 056 ite syrh Bas Chrys TR RP ‖ ταυτα 33 ‖ *lac* 𝔓45 C H L

[2] εγενετο

[3] εγενετο

[4] BYZpt ἐγένετο

[5] σολομωνος

[6] κραβαττων

[7] του πετρου

[8] και εθεραπευοντο

ὑπηρέται παραγενόμενοι[1] οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ• ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, 23 λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας[2] πρὸ τῶν θυρῶν• ἀνοίξαντες δέ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν. 24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25 Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι[3] Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. 26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. 27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς, 28 λέγων, Οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ’ ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29 Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος[4] καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. 30 Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. 31 Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 32 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33 ¶ Οἱ δὲ ἀκούοντες[5][6][7] διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. 34 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. 35 Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. 36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλήθη[8][9][10] ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ[11] τετρακοσίων• ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. 37 Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς

[1] παραγενομενοι υπηρεται
[2] εξω εστωτας
[3] λεγων οτι
[4] ο πετρος
[5] ακουσαντες
[6] ακουσαντες
[7] BYZpt ἀκούσαντες
[8] προσεκλιθη
[9] προσεκλιθη
[10] προσεκολληθη
[11] ως

ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησεν λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ• κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. 38 Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς• ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ[1][2] ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται• 39 εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ δύνασθε[3] καταλῦσαι αὐτό, μήποτε[4] καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. 40 Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ• καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες[5] παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. 41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ[6][7][8] κατηξιώθησαν[9] ἀτιμασθῆναι. 42 Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ᾽ οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν[10].

Ac 6

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς, καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. 3 Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν[11][12][13][14] ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. 4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους• καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρης[15][16][17][18] πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ

---

[1] βουλη αυτη
[2] βουλη αυτη
[3] δυνησεσθε
[4] μηποτε μη ποτε
[5] δηραντες
[6] αυτου
[7] αυτου
[8] BYZpt αὐτοῦ
[9] κατηξιωθησαν υπερ του ονοματος του χριστου
[10] τον χριστον ιησουν
[11] καταστησομεν
[12] καταστησομεν
[13] καταστησομεν
[14] BYZpt καταστήσομεν
[15] πληρη
[16] πληρη
[17] πληρη
[18] BYZpt πλήρη

Τίμωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, 6 οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων• καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. 7 ¶ Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων[1] ὑπήκουον τῇ πίστει. 8 ¶ Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. 9 Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ. 10 Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. 11 Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωσῆν[2] καὶ τὸν θεόν. 12 Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, 13 ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου[3] καὶ τοῦ νόμου• 14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς[4][5]. 15 Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

Ac 7

1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; 2 Ὁ δὲ ἔφη, ¶ Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. 4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν• κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε• 5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός• καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ[6][7] εἰς κατάσχεσιν αὐτήν[8], καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. 6

---

[1] ιουδαιων (1912 edition; 1904 like Byzantine Texform 2018)
[2] μωυσην
[3] αγιου τουτου
[4] μωυσης
[5] μωυσης
[6] αυτω δουναι
[7] BYZpt αὐτῷ δοῦναι
[8] αυτην εις κατασχεσιν αυτω

Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν, ἔτη τετρακόσια. 7 Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός• καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς• καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ• καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. 9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον• καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ, 10 καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 11 Ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν, καὶ θλίψις μεγάλη• καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. 12 Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. 13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. 14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ[1], καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν[2345], ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε[6]. 15 Κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν• 16 καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνήσατο[7] Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ[8] τοῦ Συχέμ[9]. 17

[1] ιακωβ τον πατερα αυτου
[2] συγγενειαν αυτου
[3] συγγενειαν αυτου
[4] συγγενειαν αυτου
[5] BYZpt συγγένειαν αὐτοῦ
[6] εβδομηκοντα πεντε ψυχαις
[7] ω ωνησατο
[8] εμμωρ

[9] txt εν συχεμ 𝔓³³ א* B C cop^{sa,fay} eth SBL TH NA29 {C} ‖ του συχεμ 𝔓⁷⁴ D P 049 𝔐 cop^{meg} Chrys TR AN RP ‖ του εν συχεμ א² A E ‖ "from the sons of Emmor, the son of Shechem" vg ‖ *omit* syr (says "the sons of Hamor") ‖ *lac* 𝔓⁴⁵ L. In the OT, Shechem was both a man and a place, and the differing readings here reflect that: from Hamor, in Shechem; or, from Hamor of Shechem; or, from Hamor the father of Shechem. And the author, acc. to the TCGNT, is combining two accounts, one, where Abraham bought a burial plot from Ephron the Hittite in Machpelah, (Gen. 23:3-20), where Jacob was burried (Gen 49:31; 50:13), and two, where Jacob bought one from Hamor the father of Shechem (Gen. 33:19, Josh 24:32), where Joseph was buried. This is because Stephen abbreviated all of the fathers' deaths together, by saying, "And he (Jacob) and our fathers died…" It would have been more accurate to say "And Joseph and our fathers died, and were transferred to Shechem…" But that would leave out Jacob who had just been the subject. The fact that both Luke and all subsequent scribes did not whitewash this, shows we can rely on Luke's accounts to be accurate recordings of what was said. English translations:
Geneva- the sons of Emmor, son of Shechem (vulgate)
KJV, EMTV, BOYD- the sons of Emmor *the father* of Shechem
WEB- the children of Hamor of Shechem
NASB, ESV, NRSV, CSB- the sons of Hamor in Shechem

Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς[1] ὥμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, 18 ἄχρι[2] οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζῳογονεῖσθαι. 20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς[3][4], καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ• ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός[5][6]. 21 Ἐκτεθέντα δὲ αὐτόν, ἀνείλετο[7][8] ἡ θυγάτηρ Φαραώ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. 22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς[9][10] πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων• ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις[11][12]. 23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ[13] τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. 24 Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο καὶ ἐποίησεν[14] ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον• 25 ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν• οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. 26 Τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς• ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτόν[15], εἰπών, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ’ ἡμᾶς[16][17]; 28 Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; 29 Ἔφυγεν δὲ Μωσῆς[18] ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. 30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου

Tyndale ! , NIV- the sons of Hamor at Shechem

[1] ην
[2] αχρις
[3] μωυσης
[4] μωυσης
[5] πατρος αυτου
[6] πατρος αυτου
[7] αυτον ανειλετο αυτον
[8] ανειλετο αυτον
[9] μωυσης
[10] μωυσης
[11] [εν] εργοις
[12] εν εργοις
[13] ανεβη εις
[14] εποιησατο
[15] τουτον
[16] ημων
[17] BYZpt ἡμῶν
[18] μωυσης

ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. 31 Ὁ δὲ Μωσῆς[1] ἰδὼν ἐθαύμαζεν[2][3][4] τὸ ὅραμα• προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, 32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωσῆς[5][6] οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. 33 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου• ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34 Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα• καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς• καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. 35 Τοῦτον τὸν Μωσῆν[7][8][9] ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα [10]καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. 36 Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ[11] καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. 37 Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς[12][13][14] ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν[15][16] ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ[17][18]. 38 Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν• ὃς ἐδέξατο λόγον[19][20][21][22] ζῶντα δοῦναι ἡμῖν• 39 ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ’ ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ[23] αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, 40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται

---

[1] μωυσης
[2] εθαυμασεν
[3] εθαυμασεν
[4] BYZpt ἐθαύμασεν
[5] μωυσης
[6] μωυσης
[7] μωυσην
[8] μωυσην
[9] μωυσην
[10] θεος αρχηγον
[11] αιγυπτου
[12] μωυσης
[13] μωυσης
[14] μωυσης
[15] θεος υμων
[16] θεος υμων
[17] εμε [αυτου ακουσεσθε]
[18] εμε αυτου ακουσεσθε
[19] λογια
[20] λογια
[21] λογια
[22] BYZpt λόγια
[23] ταις καρδιαις

ἡμῶν• ὁ γὰρ Μωσῆς[1][2] οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. 41 Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42 Ἔστρεψεν δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ• καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ[3], οἶκος Ἰσραήλ; 43 Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ, καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν[4][5], τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς• καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. 44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς[6] πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ[7][8], ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει. 45 Ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ[9]• 46 ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. 47 Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 48 Ἀλλ’ οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, 49 Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου• ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει κύριος• ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; 50 Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 51 ¶ Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε• ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. 52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε• 53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. 54 ¶ Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ’ αὐτόν. 55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, 56 καὶ εἶπεν, Ἰδού, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα

[1] μωυσης
[2] μωυσης
[3] εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα
[4] ρεφφαν
[5] BYZpt Ρεφάν
[6] εν τοις
[7] μωυση
[8] μωυση
[9] δαβιδ

τοῦ θεοῦ[1]. 57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ᾽ αὐτόν• 58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν• καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια[2][3] παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου. 59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. 60 Θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

Ac 8

1 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις• πάντες δὲ[4] διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. 2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο[5] κοπετὸν μέγαν ἐπ᾽ αὐτῷ. 3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν. 4 ¶ Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. 5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. 6 Προσεῖχόν τε[6][7] οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 7 Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ[8] ἐξήρχετο• πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν. 8 Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. 9 ¶ Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν• 10 ᾧ προσεῖχον[9][10] ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. 11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. 12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ[11] χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο

---

1 του θεου εστωτα
2 ιματια [αυτων]
3 ιματια αυτων
4 παντες τε
5 εποιησαν
6 δε
7 δε
8 μεγαλη φωνη
9 προσειχον παντες
10 προσειχον παντες
11 του ιησου

ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. 13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ• θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ
σημεῖα γινόμενα[1], ἐξίστατο. 14 ¶ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἰεροσολύμοις
ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην• 15 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο
περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον• 16 οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ
αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
χριστοῦ[23] Ἰησοῦ. 17 Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον
πνεῦμα ἅγιον. 18 Θεασάμενος[4] δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως
τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν
αὐτοῖς χρήματα, 19 λέγων, Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ
ἐὰν[56] ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. 20 Πέτρος δὲ εἶπεν
πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν
τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. 21 Οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ
κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον[7]
τοῦ θεοῦ. 22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι
τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. 23 Εἰς γὰρ
χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Σίμων εἶπεν, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον[8], ὅπως μηδὲν
ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. 25 ¶ Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ
λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, πολλάς
τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο. 26 ¶ Ἄγγελος δὲ κυρίου
ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Γάζαν•
αὕτη ἐστὶν ἔρημος. 27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη• καὶ ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ
εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ
πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ, 28
ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ
ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. 29 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ
Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. 30 Προσδραμὼν
δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,

[1] σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας
[2] κυριου
[3] κυριου
[4] ιδων
[5] αν
[6] αν
[7] εναντιον
[8] θεον

καὶ εἶπεν, Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; 31 Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. 32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ[1] ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεὰν[2] αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός; 35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. 36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ• καί φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδού, ὕδωρ• τί κωλύει με βαπτισθῆναι[3][4]; 37[5] 38 Καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα• καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος• καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. 39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον• καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. 40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον• καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

Ac 9

1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2 ἠτήσατο παρ᾽ αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλήμ. 3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ• καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ• 4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν,

---

[1] txt ταπεινωσει αυτου C E H L P Ψ 049 056 33 181 1175 1611 1891 𝔐 it^{e} vg^{mss} syr Am Chrys TR RP NA29 {\} ‖ ταπεινωσει 𝔓^{74}*vid* ℵ A B 1739 vg it^{l,r} Ir^{lat} SBL TH ‖ *lac* 𝔓^{45} D. LXX Isaiah 53:8- “ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ…” So the reading of ℵ A B is probably a harmonization to the familiar LXX wording. Although the translators of the Septuagint probably considered the definite article τῇ to mean the same as αὐτοῦ. This is in the grammars, that the definite article often served as a possessive pronoun.

[2] txt γενεαν ℵ A B C vg cop^{sa,meg} Did Eus GregThaum Irl^{atms} SBL TH NA29 {\} ‖ δε γενεαν 𝔓^{74} E H L P 049 056 33 181 1175 1611 1739 1891 𝔐 it^{e,l,r} vg^{mss} Chrys Ir^{lat} TR RP ‖ τε γενεαν Ψ ‖ *lac* 𝔓^{45} D

[3] βαπτισθηναι + [37 ειπεν δε ο φιλιππος· ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας, εξεστιν.
αποκριθεις δε ειπεν· πιστευω τον υιον του θεου ειναι τον ιησουν χριστον.] (= TR/St)

[4] βαπτισθηναι + [37 ειπεν δε ο φιλιππος ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας εξεστιν
αποκριθεις δε ειπεν πιστευω τον υιον του θεου ειναι τον ιησουν χριστον].

[5] txt *omit verse 37* 𝔓^{45} 𝔓^{74} ℵ A B C H L P Ψ 049 056 33 81 93 181 1175 1611 2080 vg^{ww,st} syr^{p,htxt} cop^{sa} eth arm slav Chrys Ambr BG RP SBL TH NA29 {A} ‖ *include v. 37 with variation*: E 94 307 1678 1735 1739 1891 it^{e,g2,l,r} vg^{cl} syr^{hA} cop^{meg} Ir Tert Cypr Ambrosiaster Pacian Chrom Aug Spec TR [AN in smaller type] [[NA29]] ‖ *lac* D 2464.

ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; 5 Εἶπεν
δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις[12]• 6
ἀλλὰ[3] ἀνάστηθι[4] καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε
δεῖ ποιεῖν. 7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί[56],
ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. 8 Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος
ἀπὸ τῆς γῆς• ἀνεῳγμένων τε[7] τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπεν,
χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. 9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς
μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν. 10 ¶ Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν
Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν
ὁράματι, Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. 11 Ὁ δὲ κύριος πρὸς
αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθεῖαν,
καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα• ἰδοὺ γὰρ
προσεύχεται, 12 καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν[8]
εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. 13 Ἀπεκρίθη
δὲ Ἀνανίας[9], Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἰερουσαλήμ• 14 καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν
παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου. 15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς
μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ
βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ• 16 ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. 17 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ
κύριος ἀπέσταλκέν με[1011], ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως

---

[1] διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν

[2] διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν (with variation) 69^{c} 629 808^{c} it^{h,l} vg-fu,cle syr^{hA} cop$^{meg>}$ Hil Lucifer Ambrose TR ‖ διωκεις· *rell. Grk.* 629 ite vg-am,st,ww syr^{p,h*} cop^{sa,bo} arm eth geo slav Chrys Cyr AN RP SBL TH NA29 {\} ‖ *lac* 𝔓^{45} D HS 517 1738 1852 1875.

[3] τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον

[4] txt τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον αναστηθι 69^{c} 808^{c} vg-fu,cle cop^{meg} TR ‖ τρεμων τε και θαμβων επι τω γεγονοτι αυτω ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον αναστηθι syr^{hA} Hil ‖ "But it is in vain for you to kick against the goad," who, trembling and full of fear, said at this done to himself, "Lord, what do you want me to do?" And the Lord arose and said to him, "Rise up!" ith ‖ αλλα αναστηθι *rell. Grk.* vg-am,st,ww syr^{p} AN RP SBL TH NA29 {\} ‖ *lac* 𝔓^{45} D HS 517 1738 1852 1875. The added words of the TR come from Erasmus' first edition of 1516, which in turn came from the Vulgate, which in turn probably came from Paul's own later recounting of this event, found in all Greek editions in Acts 22:10 and 26:14. Since the KJV text is so familiar, and the addition is benign, I left it in.

[5] εννεοι

[6] BYZpt εννεοί

[7] ανεωγμενων δε

[8] ανανιαν ονοματι

[9] ο ανανιας

[10] με ιησους

[11] με ιησους

ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. 18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε[12] καὶ[3] ἀναστὰς
ἐβαπτίσθη, 19 καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. ¶ Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος
μετὰ τῶν[4] ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. 20 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν[56], ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
21 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν Ἰερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ
ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν[7] ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς;
22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ συνέχυνεν τοὺς Ἰουδαίους
τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. 23
¶ Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι
ἀνελεῖν αὐτόν• 24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν.
Παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν•
25 λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους,
χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. 26 ¶ Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος ἐν[89]
Ἰερουσαλήμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς• καὶ πάντες ἐφοβοῦντο
αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος
αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ
ὁδῷ εἶδεν τὸν[10] κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ
ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 28 Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν
εἰσπορευόμενος[111213] εἰς[141516] Ἰερουσαλήμ[17], καὶ παρρησιαζόμενος
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ[18], 29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς
Ἑλληνιστάς• οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν[19]. 30 Ἐπιγνόντες δὲ οἱ

---

[1] τε παραχρημα
[2] τε παραχρημα
[3] BYZpt τὲ παραχρῆμα, καὶ
[4] των οντων
[5] ιησουν
[6] ιησουν
[7] εληλυθει
[8] εις
[9] εις
[10] του κυριου
[11] εισπορευομενος και εκπορευομενος
[12] εισπορευομενος και εκπορευομενος
[13] BYZpt εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος
[14] εν
[15] και εκπορευομενος εν
[16] BYZpt ἐν
[17] εν ιερουσαλημ
[18] ιησου
[19] ανελειν αυτον

ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν[1] εἰς Ταρσόν. 31 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο[2]. 32 ¶ Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. 33 Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ[3][4], ὃς ἦν παραλελυμένος. 34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ χριστός• ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. 35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Ἀσσάρωνα[5][6], οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον. 36 ¶ Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβηθά[7][8], ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς• αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. 37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν• λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ[9]. 38 Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν[10][11] πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. 39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς• ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. 40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο• καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά[12][13], ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς• καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν. 41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν•

---

[1] εξαπεστειλαν

[2] txt This whole verse is a variant between church singular versus churches plural:
txt η…εκκλησια…ειχεν…οικοδομουμενη…πορευομενη…επληθυνετο 𝔓⁷⁴ ℵ A B C 33 181 1175 1739 1891 vg syrᵖ copˢᵃ,ᵇᵒ,ᶠᵃʸ,ᵐᵉᵍ arm eth slav Ps-DionAl SBL TH NA29 {A} ‖ η… εκκλησια… ειχον… οικοδομουμενοι… πορευομενοι…επληθυνετο Ψ ‖ αι… εκκλησιαι… ειχον … οικοδομουμεναι…πορευομεναι…επληθυνοντο H L P 049 056 1611 syrh copᵇᵒᵐˢˢ geo Chrys Eustr TR RP ‖ αι … εκκλησιαι πασαι…ειχον … οικοδομουμενοι … πορευομενοι … επληθυνοντο E itᵉ ‖ *lac* 𝔓⁴⁵ D

[3] κραβαττω

[4] BYZpt κραββάτου

[5] σαρωνα

[6] σαρωναν

[7] ταβιθα

[8] ταβιθα

[9] τω υπερωω

[10] απεστειλαν [δυο ανδρας]

[11] απεστειλαν δυο ανδρας

[12] ταβιθα

[13] ταβιθα

φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. 43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν[1] ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ac 10

1 Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν[2] Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης[3] τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 2 εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός. 3 Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ ὥραν ἐνάτην[4][5] τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. 4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστιν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον[6][7][8]• 6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν[9][10]. 7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, 8 καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. 9 ¶ Τῇ δὲ ἐπαύριον, ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην• 10 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελεν γεύσασθαι• παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, 11 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ[1]

---

[1] αυτον ημερας ικανας μειναι
[2] εν
[3] σπειρας
[4] εννατην
[5] BYZpt ἐννάτην
[6] ος επικαλειται πετρος
[7] ος επικαλειται πετρος
[8] BYZpt ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος
[9] θαλασσαν ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν
[10] *omit* 𝔓⁷⁴ ℵ A B C E L P Ψ 049 056 69* 1448* 1642* 𝔐 *rell. Grk.* it^{d,e,gig,l,p*} vg syr cop^{sa,bo,meg} eth Chrys AN BG RP SBL TH NA29 {\} ‖ *add* ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν "He will tell you something you need to do." (see 9:6) 69^{c} it^{ar} vg^{cl} TR ‖ *add* ος λαλησει ρηματα προς σε εν οις σωθηση συ και πας ο οικος σου "who will declare things to you, by which you and your household may be saved" (*cf* 11:14) 88 321 322 436 453 466 467 1292 1448^{c} 1501 1642^{c} 2374 2805 ℓ1825 cop^{bomss} ‖ *add* ος λαλησει ρηματα προς σε εν οις σωθηση συ και ο οικος σου "who will declare things to you, by which you and your household may be saved" 915 ‖ *add* ος λαλησει σοι "who will speak to you" 1359 ‖ *lac* 𝔓⁴⁵ D H 517 1738

καὶ[1] καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς• 12 ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ[2]. 13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. 14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς, κύριε• ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. 15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. 16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς• καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. 17 ¶ Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, καὶ ἰδού, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ[3] τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, 18 καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε ξενίζεται. 19 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου[4] περὶ τοῦ �ράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδού, ἄνδρες[5][6] ζητοῦσίν σε[7]. 20 Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος• διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21

---

[1] txt καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον και C*^{vid} TH
καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον eth
καταβαινον επ αυτον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον και L P 049 Chrys TR AN RP
καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις 𝔓^{74} ℵ A B it^{e} geo Or SBL NA29 {\}
καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τετρασιν αρχαις E
καταβαινον σκευος τι ως οθονην τεσσαρσιν αρχαις C^{2}
τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον _____ ___ 𝔓^{45}
τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον σκευος τι ως οθονην μεγαλην καταβαινον και Ψ syr^{h}
τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον σκευος τι ως οθονην μεγαλην καταβαινον cop^{sa} arm
σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον και it syr^{p}?
τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον σκευος τι ως οθονην λαμπραν και it^{d} ap-con *lac* 𝔓^{45} 𝔓^{50} 𝔓^{127} D
TCGNT: "Apparently the Western text lacked καταβαῖνον (it is omitted by itd syrp,h copsa Didascalia [in Apostolic Constitutions]) and described the vessel as 'tied' (δεδεμένον) at (the) four corners.' In the text of the old uncials, which read καταβαῖνον, the vessel is said to be 'lowered (καθιέμενον) by (the) four corners.' A majority of the Committee judged that witnesses which have all three participles are conflate, and preferred the reading supported by 𝔓^{74} ℵ A B (C^{2}) ite vg geo."

[2] txt τετραποδα και ερπετα της γης και πετεινα του ουρανου 𝔓^{45vid} 𝔓^{74} ℵ A B C^{2} itd,l vg cop eth Chrys Or SBL TH NA29 {\}
τετραποδα και τα ερπετα της γης και τα πετεινα του ουρανου Clem ConstAp
τετραποδα και τα ερπετα της γης και τα θηρια και τα πετεινα του ουρανου it^{e}
τετραποδα και τα θηρια και τα ερπετα της γης και τα πετεινα του ουρανου 33
τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου L P Ψ 049 056 Chrys TR AN RP
τετραποδα και ερπετα της γης και τα θηρια και τα πετεινα του ουρανου E
τετραποδα και τα θηρια και ερπετα της γης και τα πετεινα του ουρανου C*

[3] υπο

[4] ενθυμουμενου

[5] ανδρες [τρεις]

[6] ανδρες τρεις

[7] txt τρεις 𝔓^{74} ℵ A C E 33 81 94 181 307 1175 1678 1739 1891 it$^{ar,e,p^{2},ro}$ vg syr^{p,hmg} cop^{sa,bo,meg} eth geo Did TR AN [τρεις] TH NA29 {B} ‖ δυο B ‖ *omit* D H L P Ψ 049 93 1611 1735 𝔐 it^{d,l,p*} syr^{h} ApCon Cyr-Jeru Chrys HF BG RP SBL ‖ *lac* 2080 2464. The word τρεις is included in all editions in Acts 11:11. The δυο would be the two servants in Acts 10:7, not counting the soldier.

Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας[1] εἶπεν[2], Ἰδού, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε• τίς ἡ αἰτία δι’ ἣν πάρεστε; 22 Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου[3] μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. 23 Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν. ¶ Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Πέτρος[4] ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης[5][6] συνῆλθον αὐτῷ. 24 Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. 25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν[7] τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. 26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν[8] λέγων, Ἀνάστηθι• κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. 27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, 28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ• καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον• 29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. Πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με. 30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην[9] ὥραν προσευχόμενος[10] ἐν τῷ οἴκῳ μου• καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν

---

[1] ανδρας τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον

[2] txt ειπεν "he said to the men" 𝔓74 א A B C D E L P Ψ 056 33 it^{d,e,l} vg syr$^{p>,h}$ eth cop Chrys Did AN RP SBL TH NA29 {\} ‖ τους απεσταλμενους απο κορνηλιου προς αυτον ειπεν H ‖ τους απεσταλμενους απο κορνηλιου προς αυτους ειπεν 049 ‖ τους απεσταλμενους υπο του κορνηλιου ειπεν 1838 ‖ τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον ειπεν "to the men who were sent to him from Cornelius, and he said" TR ‖ *lac* 𝔓45

[3] αγγελου

[4] αναστας

[5] [της] ιοππης

[6] της ιοππης

[7] εισελθειν

[8] ηγειρεν αυτον

[9] εννατην

[10] txt την ενατην προσευχομενος 𝔓74 א A B C 81 1642* 1739 1891 vg cop^{bo} eth geo SBL TH NA29 {B}
νηστευων την ενατην προσευχομενος D^{l}
νηστευων την ενατην τε προσευχομενος D*
νιστευον την εννατην και προσευχομενος 181
νηστευων και την εννατην προσευχομενος 𝔓50
νηστευων και την ενατην προσευχομενος A^{c}
νηστευων και προσευχομενος απο εκτης ωρας εως ενατης E
νηστευων L
νηστευων και την ενατην ωραν 1828
νηστευων και την ενατην ωραν προσευχομενος H Ψ 049 056 93 94 307 1175 1611 1678 2080 syr Chrys RP
νηστευων και την ενατην ωραν προσευχωμενος P
νηστευων και την εννατην ωραν προσευχομενος 1 33 1735 2344 TR *lac* 𝔓45 𝔓127 2464
Concerning fasting, the UBS textual commentary says, "Although the words νηστεύων καί may have been

ἐσθῆτι λαμπρᾷ, 31 καί φησιν, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος• οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν• ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι[1]. 33 Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε• σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα[2] εἶπεν, ¶ Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης ὁ θεός• 35 ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν. 36 Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ - οὗτός ἐστιν πάντων κύριος - 37 ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης• 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ’ αὐτοῦ. 39 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ• ὃν καὶ[3] ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. 40 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, 41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 42 Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. 43 Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. 44 ¶ Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. 45 Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. 46 Ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν.

---

deleted in some copies because nothing is said in the previous account of Cornelius' fasting, it is more probable that they were added to the text by those who thought that fasting should precede baptism (compare 9:9 and Didache 7:4 κελεύσεις δὲ νηστεῦσαι τὸν βαπτιζόμενον πρὸ μιᾶς ἢ δύο.) For a more full and detailed Swanson-style chart of more of the variants in this whole verse, and citing many more manuscripts, download this chart: https://bibletranslation.ws/trans/acts10;30.pdf Some would say the variety of additions gives them away as additions.

[1] txt *omit* 𝔓45 𝔓74 א A B 81 vg SBL TH ECM NA28 {B} ‖ +"who when he comes to you will speak to you" 𝔓127*vid* C D E H L P Ψ 049 056 33*vid* itar,d,e,l syr^{p,h,pal} cop$^{sa>,meg>}$ Chrys TR AN RP ‖ *lac* 𝔓50

[2] στομα [αυτου]

[3] ον

Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, 47 Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς[1] καὶ ἡμεῖς; 48 Προσέταξέν τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου[2]. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ac 11

1 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 2 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, 3 λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες[3], καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. 4 Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων, 5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι[4] ἐμοῦ• 6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 7 Ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. 8 Εἶπον δέ, Μηδαμῶς, κύριε• ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου[5] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. 10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 Καὶ ἰδού, ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με. 12 Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός• 13 ἀπήγγειλέν τε[6] ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας[7], καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, 14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. 16 Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος[8] κυρίου, ὡς ἔλεγεν[9], Ἰωάννης μὲν

---

[1] ως
[2] κυριου ιησου
[3] εισηλθες προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας
[4] αχρις
[5] εκ δευτερου φωνη
[6] δε
[7] ιοππην
[8] ρηματος του
[9] ελεγεν οτι

ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 Εἰ οὖν
τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν
κύριον Ἰησοῦν χριστόν[1], ἐγὼ δὲ[2] τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν; 18
Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα
γε[3] καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν. 19 ¶ Οἱ μὲν
οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ
διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες
τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. 20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες
Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν
πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. 21 Καὶ ἦν
χεὶρ κυρίου μετ᾽ αὐτῶν• πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
κύριον. 22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν
Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν• καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως
Ἀντιοχείας• 23 ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη,
καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ κυρίῳ• 24
ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως• καὶ
προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. 25 Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ
Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, 26 καὶ εὑρὼν[4] ἤγαγεν αὐτὸν[5][6] εἰς
Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι τῇ[7]
ἐκκλησίᾳ[8] καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν
Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. 27 ¶ Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις
κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. 28 Ἀναστὰς δὲ εἷς
ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος, ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μέγαν
μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην• ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ
Κλαυδίου Καίσαρος. 29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό[9][10] τις,
ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς• 30 ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς
πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

---

1 ιησουν
2 εγω
3 αραγε
4 ευρων αυτον
5 ηγαγεν
6 αυτον ηγαγεν [αυτον]
7 εν τη
8 [εν] τη εκκλησια
9 ηυπορειτο
10 ηυπορειτο

Ac 12

1 Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. 2 Ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ. 3 Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον - ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι[1] τῶν ἀζύμων - 4 ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. 5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ• προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. 6 Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν[2] ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν• φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. 7 Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι• πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. 8 Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. 9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ• καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. 10 Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς• καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ᾽ αὐτοῦ. 11 Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. 12 Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. 13 Κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου[3] τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη. 14 Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. 15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον[4], Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. 16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων•

[1] ημεραι
[2] προαγειν αυτον
[3] αυτου
[4] δ ελεγον

ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν. 17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς
τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν[1] ἐκ τῆς
φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα.
Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν
τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19
Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας,
ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι. Καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν
Καισάρειαν διέτριβεν. 20 ¶ Ἦν δὲ ὁ Ἡρῴδης[2] θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ
Σιδωνίοις• ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν[3][4] πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον
τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως, ἠτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι
αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. 21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης
ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικήν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. 22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Φωνὴ θεοῦ[5][6][7][8] καὶ
οὐκ ἀνθρώπου. 23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ’
ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν[9][10] τῷ θεῷ• καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,
ἐξέψυξεν. 24 ¶ Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο. 25 ¶
Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν εἰς[11][12][13] Ἰερουσαλήμ[14][15],
πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν
ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ac 13

1 Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται

---

[1] εξηγαγεν αυτον
[2] ηρωδης
[3] τε παρησαν
[4] τε παρησαν
[5] θεου φωνη
[6] θεου φωνη
[7] θεου φωνη
[8] BYZpt Θεοῦ φωνὴ
[9] την δοξαν
[10] την δοξαν
[11] εξ
[12] εξ
[13] BYZpt ἀπὸ
[14] αντιοχειαν
[15] txt εις ιερουσαλημ ℵ B H L P 049 056 1735 𝔐 syr^{hmg} cop^{sams} Chrys^{mss} BG RP SBL TH ECM NA28 {C} ‖ εξ ιερουσαλημ 𝔓^{74} A 33 2344 vg it^{d} syr^{h} cop^{meg} cop^{samss} ChrysT TR AN ‖ απο ιερουσαλημ D Ψ 94 181 307 1611 1678 2138 vg it^{d} syrh cop^{bo,meg} Chrys^{ms} ‖ εις αντιοχειαν 2080 ‖ απο ιερουσαλημ εις αντιοχειαν (11:27) E 1175 it^{e} ‖ εξ ιερουσαλημ εις αντιοχειαν 1739 1891 syr^{p} cop^{sa} ‖ *lac* 𝔓^{45} 𝔓^{127} C 0244 642. The translations vg it^{d} syr^{h} cop^{meg} could attest to either the 𝔓^{74} reading or the D Ψ reading, since in translation the prepositions εξ and απο could be translated identically. See endnote #1 about this variant at the end of Acts, which shows more MS readings and shows various English translations.

καὶ διδάσκαλοι, ὅ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος[1] Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. 2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν[2] καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς[3], ἀπέλυσαν. 4 ¶ Οὗτοι μὲν οὖν[4], ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν• ἐκεῖθεν δὲ[5][6][7][8] ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. 5 Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων• εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. 6 Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρϊησοῦς[9][10], 7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.8 Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας, ὁ μάγος - οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ - ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς[11] αὐτὸν 10 εἶπεν, Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας; 11 Καὶ νῦν ἰδού, χεὶρ κυρίου[12] ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν[13] ἐπ᾽ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. 12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος[14] ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου. 13 ¶ Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,

---

[1] επικαλουμενος
[2] τε βαρναβαν
[3] αυτοις τας χειρας
[4] μεν
[5] τε
[6] τε
[7] τε
[8] BYZpt τε
[9] βαριησουν
[10] BYZpt Βαρϊησοῦν
[11] προς
[12] του κυριου
[13] επεσεν
[14] εκπληττομενος

ἐκάθισαν. 15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτούς[1], λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. 16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας τῇ χειρί, εἶπεν, ¶ Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. 17 Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου[23] ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. 18 Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. 19 Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν, κατεκληρονόμησεν[4] αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. 20 Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα, ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21 Κἀκεῖθεν ἠτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσαράκοντα. 22 Καὶ μεταστήσας αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ[5] εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν[6] τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. 23 Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ᾽ ἐπαγγελίαν ἤγαγεν[7] τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν[8][9], 24 προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας τῷ[10] Ἰσραήλ[11]. 25 Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ[12] Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ᾽ ἰδού, ἔρχεται μετ᾽ ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. 26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη[13]. 27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν[14] Ἰερουσαλὴμ[15] καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν

---

[1] προς αυτους οι αρχισυναγωγοι
[2] τουτου [ισραηλ]
[3] τουτου ισραηλ
[4] κατεκληροδοτησεν
[5] τον δαβιδ
[6] δαβιδ τον
[7] ηγειρεν
[8] σωτηρα ιησουν
[9] txt ηγαγεν τω ισραηλ σωτηρα ιησουν ℵ A B E P Ψ it^{e} vg Ath SBL TH ECM NA28 {B} ‖ ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα ιησουν C arm geo TR ‖ ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα τον ιησουν D it^{d}? syr? ‖ ηγαγεν τω ισραηλ σωτηριαν 𝔓^{74} L 049 eth AnastS Chrys^{mss} CosmIn AN BG RP ‖ ηγαγεν τω ισραηλ σωτηρα Chrys^{T} ‖ ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα Chrys ‖ *lac* 𝔓^{45} 077. TCGNT: "...The error arose, as Tischendorf observes, through a paleographical oversight, when (=σωτηρα Ἰησοῦν) was read as (=σωτήριον), or CωTHPIAN."
[10] παντι τω λαω
[11] παντι τω λαω ισραηλ
[12] BYZpt —
[13] εξαπεσταλη
[14] BYZpt —
[15] ιερουσαλημ

τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. 28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ἠτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. 29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα[1] τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. 30 Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν• 31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερουσαλήμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. 32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν• 33 ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυὶδ[2] τὰ πιστά. 35 Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν• 36 Δαυὶδ[3] μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν• 37 ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. 38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται• 39 καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως[4][5][6] δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ[7] πιστεύων δικαιοῦται. 40 Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, 41 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε• ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ[8] οὐ μὴ[9] πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. 42 ¶ Ἐξιόντων δὲ[10][11] ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα[12][13][14][15]. 43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων

---

[1] απαντα
[2] δαβιδ
[3] δαβιδ
[4] νομω μωυσεος
[5] μωσεως
[6] BYZpt Μωσέως
[7] ω
[8] εργον ω
[9] [εργον] ω ου μη
[10] δε αυτων
[11] BYZpt δὲ αὐτῶν
[12] ρηματα ταυτα
[13] ρηματα ταυτα
[14] ρηματα ταυτα
[15] BYZpt ῥήματα ταῦτα

τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ• οἵτινες προσλαλοῦντες[12], ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν[34] τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ. 44 ¶ Τῷ τε[5] ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.45 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. 46 Παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. 47 Οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν[6789], καὶ ἐδόξαζον[10] τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 51 Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. 52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Ac 14

1 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. 2 Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι[11] σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως• καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. 5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν,

---

[1] προσλαλουντες αυτοις
[2] προσλαλουντες αυτοις
[3] επιμενειν αυτους
[4] προσμενειν
[5] δε
[6] εχαιρον
[7] εχαιρον
[8] εχαιρον
[9] BYZpt ἔχαιρον
[10] εδεξαντο
[11] και διδοντι

ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, 6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς
πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περίχωρον• 7
κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 8 ¶ Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος
τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς
οὐδέποτε περιπεπατήκει. 9 Οὗτος ἤκουσεν[123] τοῦ Παύλου λαλοῦντος• ὃς
ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, 10 εἶπεν μεγάλῃ
τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς[4567]. Καὶ ἅλλετο[89] καὶ
περιεπάτει. 11 Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν
φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις
κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. 12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία• τὸν δὲ
Παῦλον, Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. 13 Ὁ δὲ
ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ
στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. 14
Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ
ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες 15 καὶ λέγοντες,
Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν[10]
ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων
ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς• 16 ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις
γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 17
Καίτοιγε[11] οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν
ὑμῖν[12] ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ
εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν[13]. 18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις
κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. 19 ¶ Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ
Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ
λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον[1415] ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν

---

1 ηκουεν
2 ηκουεν
3 BYZpt ἤκουεν
4 ορθος
5 ορθος
6 ορθος
7 BYZpt ὀρθός
8 ηλλατο
9 ηλατο
10 υμιν εσμεν
11 καιτοι γε
12 ημιν
13 υμων
14 εσυραν
15 εσυραν

τεθνάναι. 20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν[1], ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν• καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. 21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν[2] καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, 22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν[3], προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν[4]. 24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς Παμφυλίαν. 25 Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν• 26 κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28 Διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Ac 15

1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως[5], οὐ δύνασθε σωθῆναι. 2 Γενομένης οὖν στάσεως καὶ ζητήσεως[6] οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. 3 Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν• καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. 4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἰερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν[7]. 5 Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως[8]. 6 ¶ Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ

[1] των μαθητων αυτον
[2] λυστραν
[3] εκκλησιαν [και]
[4] πεπιστευκασιν
[5] μωυσεος
[6] συζητησεως
[7] αυτων και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως
[8] μωσεως

πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. 7 Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς, ¶Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν[1] ἐξελέξατο, διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. 8 Καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν• 9 καὶ οὐδὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. 10 Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; 11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ[2] πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. 12 ¶ Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. 13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, ¶ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου• 14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 15 Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, 16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ[3] τὴν πεπτωκυῖαν• καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν• 17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. 18 Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. 19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν[4]• 20 ἀλλὰ[5] ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. 21 Μωϋσῆς[6][7] γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. 22 ¶ Τότε

---

[1] εν υμιν
[2] κυριου ιησου χριστου
[3] δαβιδ
[4] txt γνωστα απ αιωνος "known since long ago" ℵ B C Ψ cop^{sa} arm eth Eus SBL TH ECM NA28 {B} ‖ γνωστα απ αιωνος εστιν τα εργα αυτου "known are his works since long ago" syr$^{p>}$ ‖ γνωστον απ αιωνος τω κυριω το εργον αυτου "known to the Lord is his deed since long ago" 𝔓^{74} A ‖ γνωστον απ αιωνος εστιν τω κυριω το εργον αυτου "known to the Lord is his deed since long ago" D it^{d,l} vg syr^{hmg} ‖ γνωστα απ αιωνος εστιν* τω θεω παντα τα εργα αυτου "known to God are* all his works since long ago" E L P 049 𝔐 it^{e} syr^{hT} Chrys ConstApT TR AN RP ‖ γνωστα απ αιωνος εισιν τω θεω παντα τα εργα αυτου "known to God are all his works since long ago" ConstAp^{mss} ‖ *cognitum a saeculo est deo opus eius* "his work has been known to God from the beginning of time" Irl^{at} ‖ *lac* 𝔓^{33} 𝔓^{45} 𝔓^{127} 0294. * Remember the rule that neuter plural subjects take a singular verb.
[5] αλλ
[6] μωσης
[7] μωσης

ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν Παύλῳ[12] καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν[3][4][5], καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, 23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν[6] καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν• 24 ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα[7]• 25 ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους[8] ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, 26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27 Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. 28 Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων, 29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας• ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτούς, εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε. 30 ¶ Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν• καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. 31 Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 32 Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν. 33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους[9][10]. 34[11] 35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον

---

[1] τω παυλω
[2] τω παυλω
[3] βαρσαβαν
[4] βαρσαβαν
[5] BYZpt Βαρσαβᾶν
[6] αντιοχειαν
[7] txt οις ου διεστειλαμεθα 𝔓33 P45vid 𝔓74 ℵ A B D1 33 itd,l vg copsa eth Amph ConstAp Orlat SBL TH ECM NA28 {A} ‖ οις ου διεστειλομεθα D* ‖ λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον οις ου διεστειλαμεθα C L P Ψ 049 056 𝔐 syr arm Socr TR RP ‖ λεγοντες περιτεμνεσθαι δει και τηρειν τον νομον οις ου διεστειλαμεθα E ite geo ‖ οις ου διεστειλαμεθα λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον Irlat ‖ λεγοντες περιτεμνειν αυτους τα τεκνα (cf. 21:21/36-42a) και τηρειν τον νομον οις ου διεστειλαμεθα Chrys ‖ *lac* 𝔓127 0294
[8] εκλεξαμενοις
[9] αποστολους + [34 εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου.] (= TR/St)
[10] αποστολους + [34 εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου].
[11] *verse is absent* 𝔓74 ℵ A B E L P Ψ 049 056 𝔐 ite vg-am,fu,ww,st syrp,hT Chrys BG RP SBL TH ECM NA28 {A} ‖ αυτου μονος δε ιουδας επορευθη 𝔓127vid ‖ εδοξεν δε τω Σιλα επιμειναι αυτους C ‖ εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου 33 (syrhA copsa) TR [AN] ‖ εδοξεν δε τω σειλεα επιμειναι αυτους μονος δε ιουδας επορευθη D* itd ‖ εδοξεν δε τω σειλεα επιμειναι προς αυτους μονος δε ιουδας επορευθη D1 Cass ‖ εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου μονος δε ιουδας επορευθη itl ‖ "*visum est autem Silae ibi remanere: Judas autem solus abiit Jerusalem*" vg-cle ‖ *lac* 𝔓45.

ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 36 ¶ Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. 37 Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην[1], τὸν καλούμενον[2] Μάρκον. 38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ᾽ αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. 39 Ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι[3] αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον• 40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. 41 Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

Ac 16

1 Κατήντησεν δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν• καὶ ἰδού, μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικός τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος• 2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. 3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις• ᾔδεισαν[4] γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. 4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. 5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ᾽ ἡμέραν. 6 ¶ Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, 7 ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι•καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα• 8 παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα. 9 Καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ• ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστώς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν[5], βοήθησον ἡμῖν. 10 Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος[6] εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. 11 ¶ Ἀναχθέντες

[1] και ιωαννην
[2] επικαλουμενον
[3] χωρισθηναι
[4] ηδεσαν
[5] την μακεδονιαν
[6] txt ο θεος "God" 𝔓74 א A B C E it^{e,l} vg Irlat Jer SBL TH ECM NA28 {B} ‖ ο κυριος "the Lord" D 𝔐 it^{d} syr cop^{sa} Chrys Irlat TR RP ‖ *lac* 𝔓45 𝔓127 0120 2464

οὖν ἀπὸ τῆς Τρῳάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην[1], τῇ τε[2] ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, 12 ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολωνεία[3][4]• ἦμεν δὲ ἐν αὐτῇ[5] τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. 13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. 14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν• ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. 15 Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη[6], καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἰκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. 16 ¶ Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη. 17 Αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν[7][8][9], ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 19 ¶ Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20 καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, 21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσιν. 22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ᾽ αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν. 23 Πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς• 24 ὅς, παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακήν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. 25 Κατὰ δὲ

[1] την σαμοθρακην
[2] δε
[3] κολωνια
[4] κολωνια
[5] ταυτη
[6] εβαπτισθη αυτη
[7] και τω σιλα
[8] και τω σιλα
[9] BYZpt καὶ τῷ Σίλᾳ

τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι• 26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου• ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα[1] αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. 27 Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. 28 Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν• ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. 29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, 30 καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31 Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 33 Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα. 34 Ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιᾶτο[2] πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. 35 ¶ Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. 36 Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα ἀπολυθῆτε• νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. 37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες[3] ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ• ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ[4] ἐξαγαγέτωσαν[5]. 38 Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα• καὶ ἐφοβήθησαν[6] ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, 39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. 40 Ἐξελθόντες δὲ ἐκ[7] τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν• καὶ ἰδόντες τοὺς[8] ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

[1] δε παραχρημα
[2] ηγαλλιασατο
[3] δηραντες
[4] αυτοι ημας
[5] ημας εξαγαγετωσαν
[6] εφοβηθησαν δε
[7] απο
[8] εις

Ac 17

1 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς
Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων• 2 κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς
τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο[123]
αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, 3 διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι Τὸν
χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν
ὁ χριστὸς Ἰησοῦς[4], ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 4 Καί τινες ἐξ αὐτῶν
ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε
σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος[5], γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
ὀλίγαι. 5 Προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες[67], τῶν
ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας[8] πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν
πόλιν• ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν
δῆμον. 6 Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς
ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες,
οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, 7 οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων• καὶ οὗτοι πάντες
ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουσιν[9], βασιλέα λέγοντες
ἕτερον[1011] εἶναι, Ἰησοῦν. 8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας
ἀκούοντας ταῦτα. 9 Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν
λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς. 10 ¶ Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς
ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν[12]• οἵτινες
παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπῄεσαν τῶν Ἰουδαίων[13]. 11 Οὗτοι δὲ
ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
πάσης προθυμίας, τὸ καθ’[14] ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι
ταῦτα οὕτως. 12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν
Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. 13 Ὡς
δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ[15]

---

[1] διελεγετο
[2] διελεγετο
[3] διελεγετο
[4] ιησους ο χριστος
[5] πληθος πολυ
[6] οι απειθουντες ιουδαιοι
[7] ζηλωσαντες δε οι απειθουντες ιουδαιοι και προσλαβομενοι
[8] ανδρας τινας
[9] πραττουσιν
[10] ετερον λεγοντες
[11] ετερον λεγοντες
[12] βερροιαν
[13] των ιουδαιων απεσαν
[14] καθ
[15] βερροια

κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες
τοὺς ὄχλους. 14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ
πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν• ὑπέμενον δὲ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος
ἐκεῖ. 15 Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν•
καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν. 16 ¶ Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου
αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι
κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. 17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς
Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς
τοὺς παρατυγχάνοντας. 18 Τινὲς δὲ καὶ[1] τῶν Ἐπικουρείων[2] καὶ τῶν
Στοϊκῶν[3][4][5] φιλοσόφων συνέβαλλον[6] αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι
ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων δοκεῖ
καταγγελεὺς εἶναι• ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν
εὐηγγελίζετο[7][8]. 19 Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον
ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ
λαλουμένη διδαχή; 20 Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς
ἡμῶν• βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι - 21 Ἀθηναῖοι
δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ
λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον. 22 ¶ Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ
τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς
δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. 23 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ
σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ θεῷ.
Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 Ὁ
θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ
γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπὸ
χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν
ζωὴν καὶ πνοὴν κατὰ πάντα• 26 ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος
ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας
προστεταγμένους[9] καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν• 27
ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί γε[10] οὐ

[1] δε
[2] των επικουρειων
[3] στωικων
[4] στωικων
[5] BYZpt Στωϊκῶν
[6] συνεβαλον
[7] ευηγγελιζετο αυτοις
[8] αυτοις ευηγγελιζετο
[9] προτεταγμενους
[10] καιτοιγε

μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. 28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καί ἐσμεν• ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. 29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. 30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεός, τὰ νῦν[1] παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ μετανοεῖν• 31 διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 32 ¶ Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον• οἱ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. 33 Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 34 Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν• ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Ac 18

1 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον. 2 Καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι[2345] Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς[6] Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς• 3 καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενεν[7] παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο• ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην[89]. 4 Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. 5 ¶ Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 6 Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν[10] ὑμῶν• καθαρὸς ἐγώ• ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 7 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν θεόν, οὗ ἡ

[1] τανυν
[2] διατεταχεναι
[3] διατεταχεναι
[4] διατεταχεναι
[5] BYZpt διατεταχέναι
[6] απο της
[7] εμεινεν
[8] τη τεχνη
[9] BYZpt τῇ τέχνῃ
[10] τας κεφαλας

οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. 8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος
ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ• καὶ πολλοὶ τῶν
Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι'
ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ
σιωπήσῃς• 10 διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ
κακῶσαί σε• διότι λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. 11 Ἐκάθισέν
τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 12 ¶
Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν
ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, 13
λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει[1] τοὺς ἀνθρώπους
σέβεσθαι τὸν θεόν. 14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα,
εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ
ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν•
15 εἰ δὲ ζήτημά ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ'
ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί• κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. 16 Καὶ
ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. 17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ
Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος. Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελλεν[2][3]. 18 ¶ Ὁ δὲ Παῦλος
ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει
εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν
κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς• εἶχεν γὰρ εὐχήν. 19 Κατήντησεν δὲ εἰς Ἔφεσον,
καὶ ἐκείνους[4][5][6][7] κατέλιπεν αὐτοῦ• αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. 20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον
μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν• 21 ἀλλ[8]' ἀπετάξατο αὐτοῖς
εἰπών, Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς
Ἱεροσόλυμα• πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος[9][10].
Ἀνήχθη[11] ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, 22 καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ
ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. 23 Καὶ ποιήσας
χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ

---

[1] αναπειθει ουτος
[2] εμελεν
[3] εμελεν
[4] κακεινους
[5] κακεινους
[6] κακεινους
[7] BYZpt κἀκείνους
[8] αλλα
[9] θελοντος και
[10] θελοντος και
[11] και ανηχθη

Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. 24 ¶ Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρίου[1], ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου• 26 οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν[2]. 27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν• ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος• 28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ac 19

1 Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον• καὶ εὑρών τινας μαθητὰς[3] 2 εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. 3 Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς[4], Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. 4 Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν[5]. 5 Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. 7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. 8 ¶ Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 9 Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός. 10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ

[1] περι του ιησου
[2] οδον του θεου
[3] μαθητας τινας
[4] τε
[5] ιησουν χριστον

κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. 11 Δυνάμεις τε[1] οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, 12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν. 13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. 14 Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. 15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι• ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; 16 Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, καὶ κατακυριεύσαν[23] αὐτῶν, ἴσχυσεν κατ᾽ αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. 17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν[4] Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεθσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18 Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι, καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. 19 Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων• καὶ συνεψήφισαν[5] τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. 20 Οὕτως κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν. 21 ¶ Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. 22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. 23 ¶ Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην• 25 οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστιν. 26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι

[1] δε
[2] κατακυριευσας
[3] κατακυριευσας
[4] πασιν γνωστον
[5] συνεψηφισαντο

οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἱερὸν Ἀρτέμιδος[1][2][3][4] εἰς οὐθὲν[5][6] λογισθῆναι, μέλλειν δὲ[7] καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. 28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως[8]• ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου[9]. 30 Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί. 31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. 32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον• ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. 33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων[10][11] αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 Ἐπιγνόντες[12] δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 35 Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; 36 Ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράσσειν[13]. 37 Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν[14][15] ὑμῶν. 38 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσιν πρός τινα λόγον[16], ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν• ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. 39 Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων

[1] αρτεμιδος ιερον
[2] αρτεμιδος ιερον
[3] αρτεμιδος ιερον
[4] BYZpt Ἀρτέμιδος ἱερὸν
[5] ουδεν
[6] ουδεν
[7] μελλειν τε
[8] συγχυσεως
[9] του παυλου
[10] προβαλλοντων
[11] προβαλλοντων
[12] επιγνοντων
[13] πραττειν
[14] θεαν
[15] θεαν
[16] προς τινα λογον εχουσιν

ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. 40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ[1][2] δυνησόμεθα δοῦναι[3][4][5][6] λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. 41 Καὶ ταῦτα εἰπών, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

Ac 20

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν[7] Μακεδονίαν. 2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. 3 Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς[8] ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. 4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος[9]• Θεσσαλονικέων δέ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερβαῖος, καὶ Τιμόθεος• Ἀσιανοὶ δέ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. 5 Οὗτοι προσελθόντες[10][11][12] ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι. 6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι[13] ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. 7 ¶ Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι[14] ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. 8 Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν[15] συνηγμένοι. 9 Καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω, καὶ ἤρθη νεκρός. 10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε• ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. 11 Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε

---

[1] ου
[2] ου
[3] αποδουναι
[4] αποδουναι
[5] αποδουναι
[6] BYZpt ἀποδοῦναι
[7] εις
[8] επιβουλης αυτω
[9] βερροιαιος
[10] προελθοντες
[11] προελθοντες
[12] προελθοντες
[13] αχρις
[14] του κλασαι
[15] ου ησαν

ὁμιλήσαςἄχρι[1] αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα,
καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. 13 ¶ Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες[23] ἐπὶ τὸ
πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν
τὸν Παῦλον• οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. 14
Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς
Μιτυλήνην. 15 Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν
ἀντικρὺ Χίου• τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον• καὶ μείναντες ἐν
Τρωγυλλίῳ[45], τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 Ἔκρινεν γὰρ ὁ
Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ
χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ• ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν
τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα. 17 ¶ Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου
πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
ἐκκλησίας. 18 Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, ¶ Ὑμεῖς
ἐπίστασθε, ἀπὸπρώτης ἡμέρας ἀφ’ ἧς[6] ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ’
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, 19 δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν
συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων• 20 ὡς οὐδὲν
ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς
δημοσίᾳ καὶ κατ’ οἴκους, 21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησιν τὴν εἰς τὸν θεὸν[7] μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν[89]. 22 Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι
πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, 23
πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι
δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν. 24 Ἀλλ’ οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ
ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ
χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. 25 Καὶ νῦν ἰδού,
ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς

[1] αχρις
[2] προελθοντες
[3] προελθοντες
[4] τρωγυλιω
[5] τρωγυλιω
[6] ης
[7] θεον
[8] ιησουν [χριστον]
[9] ιησουν χριστον

διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 26 Διότι[1234] μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. 27 Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. 28 Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ[5], ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. 29 Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου• 30 καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. 31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. 32 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι, καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. 33 Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα. 34 Αὐτοὶ[6] γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. 35 Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων[78] τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι[9] ἢ λαμβάνειν. 36 ¶ Καὶ ταῦτα εἰπών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 37 Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς[10] πάντων• καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, 38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Ac 21

1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν[1112], τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα• 2 καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην,

[1] διο
[2] διο
[3] διο
[4] BYZpt Διὸ
[5] θεου
[6] αυτοι δε
[7] του λογου
[8] τον λογον
[9] διδοναι μαλλον
[10] κλαυθμος εγενετο
[11] κω
[12] κω

ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. 3 Ἀναφανέντες[1] δὲ τὴν Κύπρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον• ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. 4 Καὶ ἀνευρόντες μαθητάς[2][3], ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά• οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἰερουσαλήμ[4]. 5 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως• καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα. 6 Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. 7 ¶ Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου, κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ’ αὐτοῖς. 8 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον[5][6][7] εἰς Καισάρειαν• καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὄντος[8] ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ’ αὐτῷ. 9 Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. 10 Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος. 11 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας[9] εἶπεν, Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ[10] οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. 12 Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. 13 Ἀπεκρίθη τε[11] ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω[12]. 15 ¶ Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι[12]

---

[1] αναφαναντες
[2] [τους] μαθητας
[3] τους μαθητας
[4] ιεροσολυμα
[5] ηλθομεν
[6] ηλθομεν
[7] BYZpt ἤλθομεν
[8] του οντος
[9] τας χειρας και τους ποδας
[10] εις ιερουσαλημ
[11] δε
[12] γινεσθω

ἐπισκευασάμενοι[12] ἀνεβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ. 16 Συνῆλθον δὲ καὶ
τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,
Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ. 17 ¶ Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς
Ἰεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ
εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ
πρεσβύτεροι. 19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν
ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20 Οἱ δὲ
ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες[34] αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ,
πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων• καὶ πάντες
ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν• 21 κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι
ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως[567] τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν
περιπατεῖν. 22 Τί οὖν ἐστιν; Πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν•
ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας[8]. 23 Τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν•
εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν• 24 τούτους
παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα
ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ
σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. 25
Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν, κρίναντες
μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς[9] τό τε
εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. 26 Τότε ὁ Παῦλος
παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει

---

[1] αποσκευασαμενοι

[2] txt επισκευασαμενοι 𝔓74 A B E L P Ψ 049 056 Chrys RP SBL TH ECM NA28 {\} ‖ παρασκευασαμενοι C geo ‖ αποταξαμενοι D ‖ επισκεψαμενοι H ‖ αποσκευασαμενοι Thophil TR ‖ *lac* 𝔓41. The LSJ lexicon references ἐπισκευάζω in this verse on p. 656, I (3), and says here it means "provide oneself with necessaries for a journey." I take it to mean that they had a better source for supplies with their friends outside the city, so filled their bags with supplies before going into Jerusalem. The TR reading ἀποσκευάζω means simply pack your stuff.

[3] ειπον τε

[4] ειπον τε

[5] μωυσεος

[6] μωσεως

[7] BYZpt Μωῦσέος

[8] txt ακουσονται οτι εληλυθας B C* syrp>,h copsa eth Ath Bas Did MacSym Or SBL TH ECM NA28 {B} ‖ ακουσονται οτι εληλυθας δει ουν πληθος συνελθειν Clem ‖ δει συνελθειν πληθος ακουσονται γαρ οτι εληλυθας 𝔓74 א2 A E ite vg ‖ δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ οτι εληλυθας D* L P Ψ 049 𝔐 itd syra Chrys TR RP ‖ δει το πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ οτι εληλυθας D1 ‖ δει συνελθειν πληθος ακουσονται οτι εληλυθας א* C2 ‖ *lac* 𝔓41

[9] κριναντες μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη φυλασσεσθαι αυτους D2 𝔐 itd,e syrh Chrys TR RP
κρινοντες μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη φυλασσεσθαι αυτους D*
κριναντες μηδεν τοιουτο τηρειν αυτους ει μη φυλασσεσθαι αυτους C E
κριναντες φυλασσεσθαι αυτους 𝔓74 א A B itar,w vg syrp,pal cop SBL TH ECM NA28 {B}
lac 𝔓41 𝔓45

εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. 27 ¶ Ὡς δὲ ἔμελλον[1] αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτόν[2], 28 κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων• ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29 Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες[3] Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. 30 Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ• καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἵλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ• καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. 31 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης[4], ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἰερουσαλήμ• 32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους, κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς• οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. 33 Ἐγγίσας δὲ[5] ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσιν δυσίν• καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. 34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ• μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. 35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. 36 Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον, Αἶρε αὐτόν. 37 ¶ Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν[6] ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν[78] πρός σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; 38 Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; 39 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας, οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης• δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ• πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνει[12]

[1] ημελλον
[2] επ αυτον τας χειρας
[3] προεωρακοτες
[4] σπειρας
[5] τοτε εγγισας
[6] δε εις την παρεμβολην εισαγεσθαι
[7] ειπειν τι
[8] ειπειν τι

προσεφώνει[12] τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων,

Ac 22

1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ[3]
ἀπολογίας. 2 ¶ Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει
αὐτοῖς, μᾶλλονπαρέσχον ἡσυχίαν. Καί φησιν, 3 ¶ Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ
Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ
ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς
πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον• 4 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου,
δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. 5 Ὡς
καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον• παρ᾽ ὧν καὶ
ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην,
ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.
6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ
μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
ἐμέ. 7 Ἔπεσά[4567] τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι,
Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; 8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν
τε πρός με, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. 9 Οἱ δὲ σὺν
ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο• τὴν δὲ φωνὴν
οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. 10 Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ
δὲ κύριος εἶπεν πρός με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν• κἀκεῖ σοι
λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. 11 Ὡς δὲ οὐκ
ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ
τῶν συνόντων μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν. 12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ
εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
κατοικούντων[89] Ἰουδαίων, 13 ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέν μοι,
Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14
Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ
θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος

---

[1] προσεφωνησεν
[2] προσεφωνησεν
[3] νυν
[4] επεσον
[5] επεσον
[6] επεσον
[7] BYZpt Ἔπεσόν
[8] κατοικουντων εν δαμασκω
[9] κατοικουντων [εν δαμασκω]

αὐτοῦ. 15 Ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. 16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. 17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, 18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἰερουσαλήμ• διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. 19 Κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων[1] κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ[2]• 20 καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, φυλάσσων[3][4][5][6] τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. 21 Καὶ εἶπεν πρός με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. 22 ¶ Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον• οὐ γὰρ καθῆκεν[7] αὐτὸν ζῆν. 23 Κραζόντων[8][9][10][11] δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων[12] τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, 24 ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι[13] εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. 25 Ὡς δὲ προέτεινεν[14][15][16] αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; 26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ[17] λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν• ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. 27 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. 28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος

---

[1] δαιρων
[2] εις σε
[3] και φυλασσων
[4] και φυλασσων
[5] και φυλασσων
[6] BYZpt καὶ φυλάσσων
[7] καθηκον
[8] κραυγαζοντων
[9] κραυγαζοντων
[10] κραυγαζοντων
[11] BYZpt Κραυγαζόντων
[12] ριπτοντων
[13] ο χιλιαρχος αγεσθαι αυτον
[14] προετειναν
[15] προετειναν
[16] BYZpt προέτειναν
[17] τω χιλιαρχω απηγγειλεν

ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. 29 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς. 30 ¶ Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ[1] τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον[2] τὸ συνέδριον αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Ac 23

1 Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. 3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε• καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; 4 Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; 5 Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς• γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. 6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων[3], ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου• περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. 7 Τοῦτο[4] δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων[5678], καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ[9] ἄγγελον[10], μήτε πνεῦμα• Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. 9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη• καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ• εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν[11]. 10 Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν,

---

[1] υπο
[2] παν
[3] φαρισαιων το δε ετερον σαδδουκαιων
[4] τουτου (sic)
[5] φαρισαιων και των σαδδουκαιων
[6] φαρισαιων και των σαδδουκαιων
[7] φαρισαιων και των σαδδουκαιων
[8] BYZpt Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων
[9] μητε
[10] μητε αγγελον
[11] txt *omit* 𝔓⁷⁴ ℵ A B C E Ψ latt syr*h* eth AmAl SBL TH ECM NA28 {\} ‖ +μη θεομαχωμεν "let us not fight against God" L P 049 𝔐 cop$^{sa>}$ Chrys TR RP ‖ *lac* 𝔓⁴⁸ D

ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβῆναι καὶ[1] ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. 11 ¶ Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει Παῦλε• ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. 12 ¶ Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφήν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες[2] μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν[3] τὸν Παῦλον. 13 Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες• 14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. 15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ[4][5] πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ• ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτόν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. 16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν, ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. 17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον• ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. 18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον, καί φησιν, Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. 19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ᾽ ἰδίαν ἐπυνθάνετο, Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; 20 Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά[6][7][8][9] τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. 21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς• ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν• καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσιν προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. 22 Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν, παραγγείλας Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο

[1] καταβαν
[2] εαυτους
[3] ανελωσιν
[4] καταγαγη αυτον
[5] BYZpt καταγάγῃ αὐτὸν
[6] μελλοντες
[7] μελλοντων
[8] μελλοντες
[9] BYZpt μέλλοντές

τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός• 24 κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσιν πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα• 25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον• 26 ¶ Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. 27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν. 28 Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι᾽ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν• 29 ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν[12] ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. 30 Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρός σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο. 31 ¶ Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. 32 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν• 33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. 34 Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμών, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, 35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέν τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ Ἡρῴδου[345] φυλάσσεσθαι.

Ac 24

1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. 2 Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων, ¶ Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, 3 πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. 4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν[6] σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ

[1] μηδεν δε
[2] μηδεν δε
[3] του ηρωδου
[4] του ηρωδου
[5] του ηρωδου
[6] πλεον

ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. 5 Εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν, καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως• 6 ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι• ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν[1][2][3]• 7 8 παρ'[4][5][6] οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας, περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. 9 Συνεπέθεντο[7] δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. 10 ¶ Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, ¶ Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν[8] τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, 11 δυναμένου σου γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι δεκαδύο[9], ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἰερουσαλήμ[10]• 12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. 13 Οὔτε παραστῆσαί με[11][12] δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν μου. 14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτωςλατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις[13] γεγραμμένοις• 15 ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων. 16 Ἐν τούτῳ δὲ[14]

---

[1] εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κρινειν· + [7 παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν,]

[2] εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κρινειν. + [7 παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν]

[3] BYZpt

A divided Byzantine alternative to Acts 24:6-8:

6 ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι: ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν" καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρῖναι. **7** Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν, **8** κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σοῦ·[a] 4 παρ᾽ οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας, περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.

a σέ

[4] [κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε·] παρ

[5] κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε παρ

[6] txt εκρατησαμεν παρ 𝔓^{74} ℵ A B H L P 049 35c 61 81 93 1175 its vg^{ww,st} cop^{sa,bo} eth geo BG RP SBL TH NA28 {B} ‖ εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κριναι. 7 παρελυθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλυς βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν, 8 κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε. παρ (with minor variants) E Ψ 056 33 181 307 1611 1678 1739 1891 2080[1] 2344 2464 it^{ar,e,w} vg^{cl} syr^{p,h} arm slav Chrys TR AN [ECM] ‖ *lac* 𝔓^{45} C D 093. The Antoniades text displays this longer variant in smaller letters. I say verse 28 makes no sense when the longer reading is included.

[7] συνεθεντο

[8] κριτην δικαιον

[9] η δεκαδυο

[10] εις ιερουσαλημ

[11] παραστησαι

[12] παραστησαι

[13] και [τοις εν] τοις προφηταις

[14] δε και

αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχων[12] πρὸς[3] τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. 17 Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς• 18 ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς[4] ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι• 19 οὓς δεῖ[56] ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρός με. 20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, τί[7] εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, 21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. 22 ¶ Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών, Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς• 23 διαταξάμενός τε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ. 24 ¶ Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ[89] οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν[10] πίστεως. 25 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου• καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε• 26 ἅμα[1112] καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν• διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν[13] μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. 27 Διετίας δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον• θέλων τε χάριτας[1415] καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπεν τὸν Παῦλον δεδεμένον.

Ac 25

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς

---

[1] εχειν
[2] εχειν
[3] προς τε
[4] τινες δε
[5] εδει
[6] εδει
[7] ει τι
[8] γυναικι αυτου
[9] γυναικι αυτου
[10] χριστον ιησουν
[11] αμα δε
[12] αμα δε
[13] πυκνοτερον
[14] δε χαριτας
[15] δε χαριν

Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. 2 Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς[1] καὶ
οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, 3
αἰτούμενοι χάριν κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ,
ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. 4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος
ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν
τάχει ἐκπορεύεσθαι. 5 Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησίν, συγκαταβάντες,
εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. 6 ¶ Διατρίψας
δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ
ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7
Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα[2][3][4] φέροντες
κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι, 8 ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι
Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι
ἥμαρτον. 9 Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων[5] χάριν καταθέσθαι,
ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα[6] ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ
τούτων κρίνεσθαι ἐπ᾽[7] ἐμοῦ; 10 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος
Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι• Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα,
ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. 11 Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον
θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν• εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν
ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.
Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. 12 Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ
συμβουλίου ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.
13 ¶ Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ
Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπασάμενοι[8][9][10][11] τὸν Φῆστον. 14
Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβεν[12][13][14][15] ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο
τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνήρ τίς ἐστιν καταλελειμμένος ὑπὸ

---

[1] οι αρχιερεις
[2] αιτιαματα
[3] αιτιαματα
[4] BYZpt αἰτιάματα
[5] θελων τοις ιουδαιοις
[6] ιερουσαλημ
[7] υπ
[8] ασπασομενοι
[9] ασπασομενοι
[10] ασπασομενοι
[11] BYZpt ἀσπασόμενοι
[12] διετριβον
[13] διετριβον
[14] διετριβον
[15] BYZpt διέτριβον

Φήλικος δέσμιος, 15 περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ
δίκην. 16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις
χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος
κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ
τοῦ ἐγκλήματος. 17 Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν
ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν
ἄνδρα• 18 περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν
ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, 19 ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας
δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν
ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν[1] περὶ τούτου[2]
ζήτησιν, ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ[3], κἀκεῖ
κρίνεσθαι περὶ τούτων. 21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι
αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ
πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. 22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη,
Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον, φησίν,
ἀκούσῃ αὐτοῦ. 23 ¶ Τῇ οὖν ἐπαύριον, ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς
Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,
σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν οὖσιν τῆς πόλεως,
καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. 24 Καί φησιν ὁ Φῆστος,
Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε
Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. 25 Ἐγὼ
δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ
δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. 26 Περὶ
οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ᾽
ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς
ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. 27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ,
πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

Ac 26

1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ
λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖραεκτεινας την
χειρα[4] απελογειτο, 2 ¶ Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων,

[1] εις την
[2] περι την τουτων
[3] ιεροσολυμα
[4] εκτεινας την χειρα απελογειτο

βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι[1] σήμερον• 3 μάλιστα γνώστην ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἠθῶν[2345] τε καὶ ζητημάτων• διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. 4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ[6] ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, 5 προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. 6 Καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, 7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ[7] νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι• περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ Ἰουδαίων[89]. 8 Τί ἄπιστον κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; 9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι• 10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ[10] φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον. 11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτούς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν• περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. 12 Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν[11] μετ᾽ ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, 13 ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. 14 Πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 15 Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι

---

[1] μελλων απολογεισθαι επι σου
[2] εθων
[3] εθων
[4] εθων
[5] BYZpt ἐθῶν
[6] txt εν τε "and also in" 𝔓74 ℵ A B E 181 1175 2464 vgms syrhms Chrys SBL TH ECM ‖ εν "in" C H L P Ψ 049 056 33 1611 1735 1739 1891 Byz ite vg syrhms Chrys TR RP ‖ *lac* 𝔓29 𝔓112 048 096. The problem with translations made from the Byzantine Greek text not containing τε is that they are saying Paul's life was spent in Jerusalem from the beginning, when in fact his country was Cilicia in the city of Tarsus (Acts 9:11; 21:39; 22:3; 23:34). In court hearings, such as where this variant is taking place, it was always determined that Paul's country legally was Cilicia, see Acts 23:34. Paul himself said he was a citizen of Tarsus, and that Cilicia was his "country," but Israel he consistently called his "nation," not his country or citizenship.
[7] εκτενια
[8] [των] ιουδαιων
[9] των ιουδαιων
[10] εγω εν
[11] δαμασκον

Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου• εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17 ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγώ[1] σε ἀποστέλλω, 18 ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι[2345] ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων[67] μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 Ἕνεκα τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με[8910 11] συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. 22 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος[12] μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι[13] καὶ Μωϋσῆς[14], 23 εἰ παθητὸς ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ[15] λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 ¶ Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνῃ, Παῦλε• τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. 25 Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ[16] ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενοςλαλῶ• λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν• οὐ γὰρ[17] ἐν[18] γωνίᾳπεπραγμένον τοῦτο. 27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν

---

[1] νυν
[2] επιστρεψαι
[3] επιστρεψαι
[4] επιστρεψαι
[5] BYZpt ἐπιστρέψαι
[6] απαγγελλω
[7] απαγγελλω (sic)
[8] με οι ιουδαιοι
[9] με οι ιουδαιοι
[10] με οι ιουδαιοι
[11] BYZpt μὲ οἱ Ἰουδαῖοι
[12] μαρτυρουμενος
[13] γενεσθαι
[14] μωσης
[15] τω τε
[16] αλλ
[17] ου γαρ εστιν
[18] εστιν εν

Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι[1]. 29 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. 30 ¶ Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμών, ἥ τε Βερνίκη[2], καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς• 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ac 27

1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπείρης[3] Σεβαστῆς. 2 Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ[4], μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. 3 Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα• φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους[5] πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. 5 Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν[6] εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος[7] πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν[8], ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην• 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. 9 ¶ Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοός, διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλοσ 10 λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι

---

[1] txt ποιησαι 𝔓[74] א A B 048 syr[hmg,pal] cop[sa] ChrysT[vid] SBL TH ECM NA28 {A} ‖ γενεσθαι E L P Ψ 049 𝔐 latt syr[htxt] arm geo Chrys Cyr-Jer TR RP ‖ *lac* 𝔓[45] C D. This could be either a statement or a question. And the meaning of this verse is uncertain, as a look at all the various English translations will show. See Endnote #2 about this passage at the end of this document.

[2] βερενικη (sic)

[3] σπειρας

[4] ατραμυτινω

[5] φιλους

[6] κατηχθημεν

[7] εκατονταρχης

[8] ιταλιαν

μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μόνον τοῦ φορτίου[1][2][3] καὶ τοῦ
πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 Ὁ
δὲ ἑκατοντάρχης[4][5][6] τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ
τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος
ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι
κἀκεῖθεν[7], εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι,
λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. 13
Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι,
ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 Μετ’ οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν
κατ’ αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων• 15
συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ
ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες
καλούμενον Κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
σκάφης• 17 ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον•
φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην[8][9][10] ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος,
οὕτως ἐφέροντο. 18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν
ἐποιοῦντο• 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.
20 Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας,
χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς
τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς. 21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ
Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι
μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν
ζημίαν. 22 Καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν• ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς
οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. 23 Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ
τῇ νυκτὶ[11][12] ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, 24 λέγων, Μὴ
φοβοῦ, Παῦλε• Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι• καὶ ἰδού, κεχάρισταί σοι
ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. 25 Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες•
πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ’ ὃν τρόπον λελάληταί μοι.

---

[1] φορτου
[2] φορτου
[3] φορτου
[4] εκατονταρχος
[5] εκατονταρχος
[6] BYZpt ἑκατόνταρχος
[7] εκειθεν
[8] συρτιν
[9] συρτιν
[10] συρτιν
[11] τη νυκτι ταυτη
[12] τη νυκτι ταυτη

26 Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 27 ¶ Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη
νὺξ ἐγένετο, διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν• 28 καὶ βολίσαντες
εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι• βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες,
εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε• 29 φοβούμενοί τε μήπως[1] εἰς τραχεῖς τόπους
ἐκπέσωμεν[2], ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν
γενέσθαι. 30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρῴρας
μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, 31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ
τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ εν τω πλοιω
μεινωσιν[3], ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν
τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 Ἄχρι δὲ οὗ
ἤμελλεν[4][5][6][7] ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν
τροφῆς, λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν
προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. 34 Διὸ παρακαλῶ
ὑμᾶς προσλαβεῖν[8][9] τροφῆς• τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας[10] σωτηρίας
ὑπάρχει• οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. 35 Εἰπὼν δὲ
ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων• καὶ
κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ
προσελάβοντο τροφῆς. 37 Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί,
διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. 38 Κορεσθέντες δὲ τῆς[11] τροφῆς[12][13][14]
ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. 39
Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον• κόλπον δέ τινα
κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δυνατόν[15][16], ἐξῶσαι
τὸ πλοῖον. 40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα

---

[1] μη πως
[2] εκπεσωσιν
[3] εν τω πλοιω μεινωσιν
[4] εμελλεν
[5] εμελλεν
[6] εμελλεν
[7] BYZpt ἔμελλεν
[8] μεταλαβειν
[9] μεταλαβειν
[10] ημετερας
[11] BYZpt —
[12] τροφης
[13] τροφης
[14] τροφης
[15] δυναιντο
[16] δυναιντο

ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων• καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα[1] τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν• καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν[2] ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. 42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγῃ[3][4]. 43 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος[5], βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι• 44 καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Ac 28

1 Καὶ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. 2 Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν• ἀνάψαντες γὰρ πυράν, προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. 3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἐκ τῆς[6] θέρμης διεξελθοῦσα[7][8] καθῆψεν[9] τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 5 Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας[10] τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. 6 Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν• ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7 ¶ Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ[11] συνεχόμενον κατακεῖσθαι• πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθών, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς[12] τὰς χεῖρας αὐτῷ,

[1] αρτεμωνα
[2] εμενεν
[3] διαφυγοι
[4] διαφυγοι
[5] εκατονταρχης
[6] απο της
[7] εξελθουσα
[8] BYZpt ἐξελθοῦσα
[9] εξελθουσα καθηψατο
[10] αποτιναξαμενος
[11] δυσεντεριω
[12] και επιθεις

ἰάσατο αὐτόν. 9 Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες
ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο• 10 οἳ καὶ
πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν
χρείαν. 11 ¶ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἤχθημεν[1234] ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι
ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις. 12 Καὶ καταχθέντες
εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς• 13 ὅθεν περιελθόντες
κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου,
δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους• 14 οὗ εὑρόντες ἀδελφούς,
παρεκλήθημεν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά• καὶ οὕτως εἰς τὴν
Ῥώμην ἤλθομεν. 15 Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν,
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι[5] Ἀππίου Φόρου καὶ Τριῶν
Ταβερνῶν• οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.
16 ¶ Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος[6] παρέδωκεν τοὺς
δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ•[7] τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη[8] μένειν καθ᾽
ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. 17 ¶ Ἐγένετο δὲ μετὰ
ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων
πρώτους• συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς
πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἰεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν
Ῥωμαίων• 18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. 19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν
Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους
μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. 20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα
ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι• ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν
ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. 21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε
γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός
τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν[9]. 22

---

[1] ανηχθημεν
[2] ανηχθημεν
[3] ανηχθημεν
[4] BYZpt ἀνήχθημεν
[5] αχρις
[6] εκατονταρχης
[7] BYZpt στρατοπεδάρχῳ
[8] txt επετραπη τω παυλω ℵ A B Ψ 048 066 it^{ar} vg syr^{p,h} eth Chrys SBL TH ECM NA28 {A} ‖ ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχη τω δε παυλω επετραπη 056 TR BG RP ‖ ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω τω δε παυλω επετραπη L P 049 HF ‖ ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχη επετραπη τω παυλω syrh^{A} ‖ ο εκατονταρχης παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχη τω δε παυλω επετραπη AN ‖ *lac* 𝔓^{74} C D E 0166. The Sahidic Coptic supports one of the longer readings.
[9] πονηρον περι σου

Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς• περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 ¶ Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες• οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως[1][2] καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. 24 Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. 25 Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, 26 λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν[3], Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε• καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. 27 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν• μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι[4][5][6] αὐτούς. 28 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη[7] τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. 29 Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν[8]. 30 ¶ Ἔμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, 31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ro 1

1 Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, 2 ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις, 3 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ[9] κατὰ σάρκα, 4 τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα

---

[1] μωυσεος
[2] μωσεως
[3] ειπε
[4] ιασωμαι
[5] ιασωμαι
[6] BYZpt ἰάσωμαι
[7] απεσταλη [τουτο]
[8] *lack v. 29* P^{74} ℵ A B E Ψ 048 it^{e,s} vg^{ww,st} syr^{p,h} cop^{sa} arm eth geo SBL TH NA28 {A} ‖ *incl. v. 29* και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν L P 049 𝔐 it^{ar} vg^{cl} syr$^{h\Lambda}$ Chrys Cass^{vid} TR RP [ECM] ‖ *lac* C D 066 0166. Verse 29 gives us no new information that was not already in v. 25.
[9] δαβιδ

ἁγιωσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, 5 δι᾽ οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, 6 ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ χριστοῦ• 7 πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις• χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 8 ¶ Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. 9 Μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι, 10 πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. 11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 12 τοῦτο δέ ἐστιν, συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. 13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς - καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο - ἵνα τινὰ καρπὸν[1] σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. 14 Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί• 15 οὕτως τὸ κατ᾽ ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. 16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ• δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. 17 Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. 18 ¶ Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων• 19 διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς• ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. 20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους• 21 διότι γνόντες τὸν θεόν, οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ᾽ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. 22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, 23 καὶ ἤλλαξαν[2] τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. 24 ¶ Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν

[1] καρπον τινα
[2] ηλλαξαντο

αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς[1]• 25 οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. 26 ¶ Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας• αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν• 27 ὁμοίως τε[2][3][4] καὶ οἱ ἄρρενες[5], ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν[6] τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. 28 ¶ Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, 29 πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ• μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας• ψιθυριστάς, 30 καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, 31 ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας• 32 οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

Ro 2

1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων• ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις, τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. 2 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. 3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; 4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σεἄγει; 5 Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ[7] δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, 6 ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ• 7 τοῖς μὲν καθ’ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν, ζωὴν αἰώνιον• 8 τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ

[1] αυτοις
[2] ομοιως
[3] δε
[4] BYZpt δε
[5] οι αρσενες
[6] εξεκαυθησαν
[7] αποκαλυψεως

ἀπειθοῦσιν μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή,
9 θλίψις καὶ στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ
κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος• 10 δόξα
δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε
πρῶτον καὶ Ἕλληνι• 11 οὐ γάρ ἐστιν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ. 12
Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται• καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ
ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται• 13 οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου
δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ᾽ οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. 14
Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι,
νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος• 15 οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον
τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν
τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων
ἢ καὶ ἀπολογουμένων, 16 ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν
ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. 17 ¶ Ἴδε σὺ
Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ, 18
καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος
ἐκ τοῦ νόμου, 19 πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν
σκότει, 20 παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν
μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ• 21 ὁ οὖν διδάσκων
ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; Ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; 22 Ὁ
λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; Ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα,
ἱεροσυλεῖς; 23 Ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου
τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; 24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι᾽ ὑμᾶς βλασφημεῖται
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται. 25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν
νόμον πράσσῃς• ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία
γέγονεν. 26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου
φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; 27 Καὶ
κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ
γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; 28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ
φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή• 29
ἀλλ᾽ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ
γράμματι• οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ θεοῦ.

Ro 3

1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2
Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον• πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ
θεοῦ. 3 Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; Μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν

τοῦ θεοῦ καταργήσει; 4 Μὴ γένοιτο• γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς[1][2] ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. 5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; Μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; - κατὰ ἄνθρωπον λέγω - 6 Μὴ γένοιτο• ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; 7 Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; 8 Καὶ μή - καθὼς βλασφημούμεθα, καὶ καθώς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν - ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; Ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν. 9 ¶ Τί οὖν; Προεχόμεθα; Οὐ πάντως• προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, 10 καθὼς γέγραπται ὅτι[3] Οὐκ[4] ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς• 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν• 12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν• οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός• 13 τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν• ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν• 14 ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει• 15 ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα• 16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, 17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν• 18 οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 19 ¶ Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ• 20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ• διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. 21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν• 22 δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας• οὐ γάρ ἐστιν διαστολή• 23 πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, 24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 25 ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον, διὰ τῆς πίστεως, ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων, 26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ• πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. 27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; Ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; Τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου

[1] νικησεις
[2] BYZpt νικήσεις
[3] BYZpt —
[4] ουκ

πίστεως. 28 Λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου. 29 Ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; Οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν• 30 ἐπείπερ εἷς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. 31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο• ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν.

Ro 4

1 Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα; 2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ᾽ οὐ πρὸς τὸν θεόν. 3 Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα[5]. 5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. 6 Καθάπερ καὶ Δαυὶδ[6] λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων, 7 Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. 8 Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. 9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομήν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; Λέγομεν γὰρ ὅτι Ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. 10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; Ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ᾽ ἐν ἀκροβυστίᾳ• 11 καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ• εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι᾽ ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην• 12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς πίστεως τῆς[7] ἐν τῇ[8][9] ἀκροβυστίᾳ[10][11] τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. 13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. 14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία• 15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται• οὗ γὰρ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. 16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι

---

[5] το οφειλημα
[6] δαβιδ
[7] της
[8] εν
[9] BYZpt —
[10] ακροβυστια πιστεως
[11] εν τη ακροβυστια πιστεως

βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου[12] μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν - 17 καθὼς γέγραπται ὅτι Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε - κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ, τοῦ ζῳοποιοῦντος τοὺς νεκρούς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. 18 Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον, Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. 19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον - ἑκατονταέτης που ὑπάρχων - καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας[13] Σάρρας• 20 εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, 21 καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. 22 Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ• 24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, 25 ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

Ro 5

1 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχομεν[14][15] πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. 3 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα• 5 ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. 6 Ἔτι γὰρ χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν. 7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται• ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. 8 Συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. 9 Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ

[12] νομου
[13] μητρας
[14] εχωμεν
[15] BYZpt ἔχωμεν

αὐτοῦ• 11 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι[1] ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. 12 ¶ Διὰ τοῦτο, ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον - 13 ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ• ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. 14 Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως[2][3][4] Μωϋσέως[2][3][4] καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. 15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. 16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα• τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. 17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ χριστοῦ. 18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. 19 Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. 20 Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα• οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις• 21 ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Ro 6

1 Τί οὖν ἐροῦμεν; Ἐπιμένομεν[5][6][7][8] τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; 2 2 Μὴ γένοιτο. Οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; 3 Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν

[1] καυχωμεθα
[2] μωυσεος
[3] μωσεως
[4] BYZpt Μωσέως
[5] επιμενουμεν
[6] επιμενουμεν
[7] επιμενουμεν
[8] BYZpt Ἐπιμένωμεν -- Ἐπιμενοῦμεν

θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; 4 Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον• ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. 5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα• 6 τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ• 7 ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. 8 Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ• 9 εἰδότες ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνῄσκει• θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. 10 Ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ• ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. 11 Οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 12 ¶ Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ• 13 μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ• ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. 14 Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει• οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. 15 ¶ Τί οὖν; Ἁμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. 16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; 17 Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς• 18 ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. 19 Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν• ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. 20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. 21 Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; Τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. 22 Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. 23 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Ro 7

1 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί - γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ - ὅτι ὁ

νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; 2 Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ• ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. 3 Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ• ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. 5 Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ. 6 Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. 7 ¶ Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο• ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, εἰ μὴ διὰ νόμου• τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις• 8 ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν• χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. 9 Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ• ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον• 10 καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον• 11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με, καὶ δι' αὐτῆς[1] ἀπέκτεινεν. 12 Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. 13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονεν θάνατος; Μὴ γένοιτο. Ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον - ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. 14 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν• ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 15 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω• οὐ γὰρ ὃ θέλω, τοῦτο πράσσω• ἀλλ' ὃ μισῶ, τοῦτο ποιῶ. 16 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. 17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν• τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὑρίσκω. 19 Οὐ γὰρ ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν• ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. 20 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγώ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. 22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω

[1] δια αυτης

ἄνθρωπον• 23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με[1] τῷ νόμῳ[2] τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. 24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος• τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; 25 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

Ro 8

1 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. 2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν μεἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί• 4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. 5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν• οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. 6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος• τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη• 7 διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται• 8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. 9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ’ ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. 10 Εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν[3][4][5], τὸ δὲ πνεῦμαζωὴ διὰ δικαιοσύνην. 11 Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζῳοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. 12 ¶ Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν• 13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνῄσκειν• εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. 14 Ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. 15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ’ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ. 16 Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ• 17 εἰ δὲ

[1] BYZpt με ἐν
[2] με [εν] τω νομω
[3] δι αμαρτιαν
[4] δι αμαρτιαν
[5] δι αμαρτιαν

τέκνα, καὶ κληρονόμοι• κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ• εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. 18 ¶ Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. 19 Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. 20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι• 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. 22 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. 23 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. 24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν• ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς• ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; 25 Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. 26 ¶ Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν• τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα[1] καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις• 27 ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. 28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. 29 Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς• 30 οὓς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν• καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν• οὓς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν. 31 ¶ Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; 32 Ὃς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; 33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν• 34 τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς καὶἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. 35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; Θλίψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμός, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα; 36 Καθὼς γέγραπται ὅτι Ἕνεκέν[2][3][4] σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν• ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. 37 Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν

[1] προσευξωμεθα
[2] ενεκα
[3] ενεκα
[4] ενεκα

ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. 38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα 39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Ro 9

1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, 2 ὅτι λύπη μοι ἐστὶν μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. 3 Εὐχόμην[12] γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα• 4 οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, 5 ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων, θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. 6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ• 7 οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα• ἀλλ' Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. 8 Τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ• ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. 9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. 10 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν - 11 μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις τοῦ θεοῦ[34] μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, 12 ἐρρήθη[56] αὐτῇ ὅτι Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. 13 Καθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα. 14 ¶ Τί οὖν ἐροῦμεν; Μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; Μὴ γένοιτο. 15 Τῷ γὰρ Μωϋσῇ[78] λέγει, Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. 16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ. 17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 18 Ἄρα οὖν

[1] ηυχομην
[2] ηυχομην
[3] του θεου προθεσις
[4] του θεου προθεσις
[5] ερρεθη
[6] ερρεθη
[7] μωση
[8] BYZpt Μωσῇ

ὃν θέλει ἐλεεῖ• ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. 19 ¶ Ἐρεῖς οὖν μοι, Τί ἔτι μέμφεται; Τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν; 20 Μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί με ἐποίησας οὕτως; 21 Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; 22 Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργήν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν• 23 καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν, 24 οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; 25 Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου• καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην. 26 Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη[12] αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. 27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ, Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται• 28 λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ• ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. 29 Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας, Εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν. 30 ¶ Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως• 31 Ἰσραὴλ δέ, διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν. 32 Διὰ τί[3]; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ’ ὡς ἐξ ἔργων νόμου• προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, 33 καθὼς γέγραπται, Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου• καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

Ro 10

1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. 2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ’ οὐ κατ’ ἐπίγνωσιν. 3 Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. 4 Τέλος γὰρ νόμου χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. 5 Μωϋσῆς[45] γὰρ γράφει τὴν

[1] ερρεθη
[2] ερρεθη
[3] διατι
[4] μωσης
[5] μωσης

δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 6 Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει, Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; - τοῦτ' ἔστιν χριστὸν καταγαγεῖν - 7 ἢ, Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; - τοῦτ' ἔστιν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. 8 Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου• τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν• 9 ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ• 10 καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. 11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται. 12 Οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος• ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. 13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσιν χωρὶς κηρύσσοντος; 15 Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; Καθὼς γέγραπται, Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. 16 ¶ Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; 17 Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεοῦ. 18 Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε• Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. 19 Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; Πρῶτος Μωϋσῆς[12] λέγει, Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. 20 Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει, Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. 21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

Ro 11

1 Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο. Καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. 2 Οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή; Ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέγων, 3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν• κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. 4 Ἀλλὰ τί λέγει

[1] μωσης
[2] μωσης

αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίουςἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. 5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ᾽ ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. 6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων• ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. Εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶν χάρις• ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. 7 Τί οὖν; Ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτο[12] οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν• 8 καθὼς γέγραπται, Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 9 Καὶ Δαυὶδ[3] λέγει, Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς• 10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον. 11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; Μὴ γένοιτο• ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. 12 Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν; 13 ¶ Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. Ἐφ᾽ ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω• 14 εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα• καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. 17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, 18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων• εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ᾽ ἡ ῥίζα σέ. 19 Ἐρεῖς οὖν, Ἐξεκλάσθησαν κλάδοι[45], ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. 20 Καλῶς• τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. Μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ• 21 εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως[67] οὐδέ σου φείσεται[8]. 22 Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ• ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀποτομίαν• ἐπὶ δὲ σὲ, χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι• ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. 23 Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται• δυνατὸς γὰρ ὁ θεός

[1] τουτου
[2] τουτου
[3] δαβιδ
[4] [οι] κλαδοι
[5] οι κλαδοι
[6] μη πως
[7] μη πως
[8] φεισηται

ἐστιν[1] πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. 24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι, οἱ κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; 25 ¶ Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρι[2] οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ• 26 καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται• καθὼς γέγραπται, Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ• 27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς• κατὰ δὲ τὴν ἐκλογήν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. 29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ. 30 Ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ• 31 οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν• 32 συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. 33 ¶ Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ. Ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. 34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; Ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; 35 Ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα• αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ro 12

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, 2 καὶ μὴ συσχηματίζεσθαι[3][4][5] τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι[6][7][8] τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. 3 ¶ Λέγω γάρ, διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως. 4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν

[1] εστιν ο θεος
[2] αχρις
[3] συσχηματιζεσθε
[4] συσχηματιζεσθε
[5] BYZpt συσχηματίζεσθε
[6] μεταμορφουσθε
[7] μεταμορφουσθε
[8] BYZpt μεταμορφοῦσθε

ἔχει πρᾶξιν• 5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν χριστῷ, ὁ δὲ καθ’ εἷς ἀλλήλων μέλη. 6 Ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως• 7 εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ• εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ• 8 εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει• ὁ μεταδιδούς, ἐν ἁπλότητι• ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ• ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι. 9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. 10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι• τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι• 11 τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί• τῷ πνεύματι ζέοντες• τῷ κυρίῳ[1] δουλεύοντες• 12 τῇ ἐλπίδι χαίροντες• τῇ θλίψει ὑπομένοντες• τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες• 13 ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες• τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. 14 Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς• εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. 15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. 16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ’ ἑαυτοῖς. 17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. Προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. 18 Εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. 19 Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ• γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. 20 Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν• ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν•τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

Ro 13

1 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω• οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ[2], αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. 2 Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν• οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται. 3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; Τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς• 4 θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστίν σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ• οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ• θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν[3] τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. 5 Διὸ ἀνάγκη

[1] καιρω
[2] απο θεου
[3] εις οργην, εκδικος (note punctuation change)

ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. 6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε• λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. 7 Ἀπόδοτε οὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλάς• τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον• τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος• τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον• τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. 8 ¶ Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους• ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκεν. 9 Τὸ γάρ, Οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις[1][2][3], οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν[4]. 10 Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται• πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. 11 ¶ Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι• νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. 12 Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν• ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. 13 Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ. 14 Ἀλλ᾽ ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε, εἰς ἐπιθυμίας.

Ro 14

1 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. 2 Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. 3 Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω• ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. 4 Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. Σταθήσεται δέ• δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στῆσαι αὐτόν. 5 Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. Ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. 6 Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ• καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ. Καὶ ὁ ἐσθίων[5] κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ• καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. 7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνῄσκει. 8 Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν• ἐάν τε ἀποθνῄσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνῄσκομεν• ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνῄσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. 9 Εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς καὶ

[1] κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις
[2] κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις
[3] BYZpt κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις
[4] εαυτον
[5] ο εσθιων

ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη καὶ ἔζησεν[1], ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. 10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ. 11 Γέγραπται γάρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος• ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ. 12 Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. 13 ¶ Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν• ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. 14 Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι’ αὐτοῦ[2]• εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. 15 Εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ χριστὸς ἀπέθανεν. 16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν• 17 οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 18 Ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. 19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι. 21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. 22 Σὺ πίστιν ἔχεις; Κατὰ σεαυτὸν[3] ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. 23 Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως• πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν. 24 ¶ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου[4], 25 φανερωθέντος δὲ νῦν, διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ’ ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος[5], 26 μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν[6].

Ro 15

1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. 2 Ἕκαστος[7] ἡμῶν τῷ πλησίον

[1] ανεζησεν
[2] εαυτου
[3] σαυτον
[4] _
[5] _
[6] _
[7] εκαστος γαρ

ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. 3 Καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλά, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ᾽ ἐμέ. 4 Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ[1] τῆς[2][3] παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. 5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ χριστὸν Ἰησοῦν• 6 ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς[4][5][6], εἰς δόξαν θεοῦ. 8 Λέγω δέ, χριστὸν Ἰησοῦν[7] διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων• 9 τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν[8][9], καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. 10 Καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 11 Καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. 12 Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει, Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν• ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 13 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. 14 ¶ Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἄλλους[10][11] νουθετεῖν. 15 Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ, 16 εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν[12]. 18 Οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο χριστὸς δι᾽ ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, 19 ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει

[1] και
[2] και της
[3] και της
[4] ημας
[5] ημας
[6] BYZpt ἡμᾶς
[7] ιησουν χριστον
[8] εθνεσιν κυριε
[9] εθνεσιν κυριε
[10] αλληλους
[11] αλληλους
[12] θεον

πνεύματος θεοῦ• ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ• 20 οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστός, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ• 21 ἀλλά, καθὼς γέγραπται, Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται• καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν. 22 ¶ Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς• 23 νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, 24 ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς• ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. 25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλήμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. 26 Εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. 27 Εὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἰσιν. Εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. 28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι᾽ ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. 29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι. 30 ¶ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν• 31 ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις• 32 ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. 33 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Ro 16

1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς• 2 ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι• καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ. 3 ¶ Ἀσπάσασθε Πρίσκαν[1][2][3] καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, 4 οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν•

[1] πρισκιλλαν
[2] πρισκιλλαν
[3] BYZpt Πρίσκιλλαν

5 καὶ τὴν κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν
ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς χριστόν. 6 Ἀσπάσασθε
Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς[1]. 7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον
καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν
ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν χριστῷ. 8
Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. 9 Ἀσπάσασθε
Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν
μου. 10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς
ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. 11 Ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα[2] τὸν συγγενῆ μου.
Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. 12
Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ.
Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. 13
Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
ἐμοῦ. 14 Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν,
καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. 15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν,
Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς
πάντας ἁγίους. 16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.
Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ. 17 ¶ Παρακαλῶ δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ
τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας• καὶ ἐκκλίνατε ἀπ᾽ αὐτῶν.
18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ
τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ• καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν
τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. 19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο.
Χαίρω οὖν τὸ ἐφ᾽ ὑμῖν• θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν,
ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. 20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν
Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν. 21 ¶ Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός
μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. 22
Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ἐν κυρίῳ. 23
Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται
ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. 24 Ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν[3][4].

---

[1] υμας
[2] ηροδιωνα
[3] ημων αμην
[4] Αμην + [25 τω δε δυναμενω υμας στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοις αιωνιοις σεσιγημενου] + [26 φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεως εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος] + [27 μονω σοφω θεω

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

1Cn 1

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ
Σωσθένης ὁ ἀδελφός, 2 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,
ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς
ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ
τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν[1]• 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 4 ¶ Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 5
ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, 6
καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν• 7 ὥστε ὑμᾶς μὴ
ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 8 ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους,
ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 9 Πιστὸς ὁ
θεός, δι’ οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν. 10 ¶ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ
ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ
γνώμῃ. 11 Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης,
ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. 12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ
μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. 13
Μεμέρισται ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ
ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν
ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον• 15 ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα
ἐβάπτισα. 16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον• λοιπὸν οὐκ οἶδα
εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν,
ἀλλ’ εὐαγγελίζεσθαι• οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ
χριστοῦ. 18 ¶ Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία
ἐστίν, τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. 19 Γέγραπται γάρ,
Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν
ἀθετήσω. 20 Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος
τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; 21 Ἐπειδὴ
γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν,

---

δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τους αιωνας αμην]
λΑλησαι
[1] και υμων

εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. 22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν• 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησιν δὲ μωρίαν• 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. 25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. 26 ¶ Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς• 27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ• καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά• 28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ• 29 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ[1]. 30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός, καὶ ἀπολύτρωσις• 31 ἵνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

1Cn 2

1 Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ’ ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. 2 Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. 3 Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. 4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ’ ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως• 5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ’ ἐν δυνάμει θεοῦ. 6 ¶ Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις• σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων• 7 ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν• 8 ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν• εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν• 9 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. 10 Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ• τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. 11 Τίς γὰρ

[1] αυτου

οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. 12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. 13 Ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. 14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ• μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. 15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν.

1Cn 3

1 Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι[1] ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ. 2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶμα• οὔπω γὰρ ἐδύνασθε[2][3][4], ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε• 3 ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε• ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; 4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; 5 Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς, ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν; 6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. 7 Ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. 8 Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν• ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 9 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί• θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. 10 ¶ Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. Ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός[5]. 12 Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, 13 ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται• ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται• καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει. 14

[1] λαλησαι υμιν
[2] ηδυνασθε
[3] ηδυνασθε
[4] ηδυνασθε
[5] ο χριστος

Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὃ ἐποικοδόμησεν[1][2][3], μισθὸν λήψεται. 15 Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται• αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. 16 ¶ Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 17 Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός• ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. 18 ¶ Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω• εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. 19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. 20 Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. 21 Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις• πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, 22 εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα• πάντα ὑμῶν ἐστιν, 23 ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

1Cn 4

1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. 2 Ὧδε λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. 3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας• ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. 4 Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι• ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. 5 Ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν• καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 6 ¶ Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς[4] φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. 7 Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; 8 Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε• καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. 9 Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους• ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. 10 Ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ• ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί• ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν,

[1] επωκοδομησεν
[2] επωκοδομησεν
[3] επωκοδομησεν
[4] ενος μη

καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν[1], καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, 12 καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν• λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν• διωκόμενοι ἀνεχόμεθα• 13 βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν• ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. 14 ¶ Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. 15 Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας• ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. 16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. 17 Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστιν τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. 18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες. 19 Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν. 20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. 21 Τί θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραότητος;

1Cn 5

1 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. 2 Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. 3 Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρών, τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, 4 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; 7 Ἐκκαθάρατε[2][3][4] τὴν[5] παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι. Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός• 8 ὥστε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. 9 ¶ Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις• 10 καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις

[1] γυμνιτευομεν
[2] εκκαθαρατε ουν
[3] εκκαθαρατε [ουν]
[4] εκκαθαρατε ουν
[5] BYZpt οὖν τήν

τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις• ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. 11 Νῦν[12] δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ• τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 12 Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

1Cn 6

1 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; 2 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; 3 Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; Μήτι γε βιωτικά; 4 Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. 5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι[3] ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, 6 ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; 7 Ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν[4] ἐστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τί[5] οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Διὰ τί[6] οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; 8 Ἀλλὰ[7] ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. 9 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε• οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενοκοῖται, 10 οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται[8], οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε• ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε[9], ἀλλ' ἐδικαιώθητε[10] ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 12 ¶ Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει• πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. 13 Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν• ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ

---

[1] νυνι
[2] νυνι
[3] εστιν
[4] εν υμιν
[5] διατι
[6] διατι
[7] αλλ
[8] κλεπται ουτε πλεονεκται
[9] αλλ ηγιασθητε
[10] αλλα εδικαιωθητε

σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι• 14 ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 15 Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ ἐστιν; Ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. 16 Οὐκ[1234] οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. 18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν• ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. 19 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, 20 ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς• δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

1Cn 7

1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι. 2 Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. 3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω• ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. 4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ• ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. 5 Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι[5] ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε[6], ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. 6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. 7 Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν• ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως. 8 ¶ Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. 9 Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν• κρεῖσσον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. 10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι• 11 ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω - καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. 12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος• εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ,

[1] η ουκ
[2] [η] ουκ
[3] η ουκ
[4] BYZpt Ἢ οὐκ
[5] μητι
[6] συνερχεσθε

μὴ ἀφιέτω αὐτήν. 13 Καὶ γυνὴ ἥτις[1] ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. 14 Ἡγίασται γὰρ ὁ
ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ
ἀνδρί• ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. 15 Εἰ
δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ
ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις• ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. 16 Τί γὰρ
οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; Ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα
σώσεις; 17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν
ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις
διατάσσομαι. 18 Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Ἐν
ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. 19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν,
καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. 20
Ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. 21 Δοῦλος ἐκλήθης;
Μή σοι μελέτω• ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον
χρῆσαι. 22 Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν•
ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. 23 Τιμῆς
ἠγοράσθητε• μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. 24 Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη,
ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ[2][3]. 25 ¶ Περὶ δὲ τῶν παρθένων
ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω• γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου
πιστὸς εἶναι. 26 Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν
ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. 27 Δέδεσαι γυναικί;
Μὴ ζήτει λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. 28 Ἐὰν
δὲ καὶ γήμῃς, οὐχ ἥμαρτες• καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν. Θλίψιν
δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι• ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. 29 Τοῦτο δέ φημι,
ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος• τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες
γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν• 30 καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες• καὶ
οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες• καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες•
31 καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι• παράγει
γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. 32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι.
Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ• 33 ὁ δὲ γαμήσας
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. 34 Μεμέρισται καὶ[4] ἡ
γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία
καὶ σώματι καὶ πνεύματι• ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου,

[1] ει τις
[2] τω θεω
[3] τω θεω
[4] μεμερισται

πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. 35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω• οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον[1] τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. 36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω• οὐχ ἁμαρτάνει• γαμείτωσαν. 37 Ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. 38 Ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ• ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. 39 Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς• ἐὰν δὲ καὶ[2] κοιμηθῇ ὁ ἀνήρ[3][4], ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. 40 Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην• δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

1Cn 8

1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 2 Εἴ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γνῶναι• 3 εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. 4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς. 5 Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς[5][6][7][8]• ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί• 6 ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν• καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. 7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις• τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. 8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν τῷ θεῷ• οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. 9 Βλέπετε δὲ μήπως[9] ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. 10 Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; 11 Καὶ

---

[1] ευπαρεδρον
[2] δε
[3] κοιμηθη ο ανηρ αυτης
[4] κοιμηθη ο ανηρ αυτης
[5] της γης
[6] της γης
[7] της γης
[8] BYZpt τῆς γῆς
[9] μη πως

ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν; 12 Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. 13 Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

1Cn 9

1 Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; 2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι• ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. 3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν.4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; 5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; 6 Ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; 7 Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; Ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; 8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; Ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; 9 Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως[1][2][3][4] νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ; 10 Ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι. 11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; 12 Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. 13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; 14 Οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. 15 Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων• οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί• καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. 16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα• ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται• οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. 17 Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω• εἰ δὲ

[1] μωσεως
[2] μωσεως
[3] μωσεως
[4] BYZpt Μωσέως

ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. 18 Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω. 20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω• τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω• 21 τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεῷ ἀλλ' ἔννομος χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. 22 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. 23 Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. 24 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲλαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτως τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. 25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται• ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως• οὕτως πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων[1]• 27 ἀλλ' ὑπωπιάζω[2] μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως[3], ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

1Cn 10

1 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, 2 καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν[4] ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, 3 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον, 4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον• ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας• ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ χριστός. 5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεός• κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. 7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν• ὥσπερ[5][6] γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. 8 Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς[7][8] χιλιάδες. 9 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ

---

1 δαιρων
2 υποπιαζω
3 μη πως
4 μωσην
5 ως
6 ως
7 εικοσιτρεις
8 εικοσιτρεις

τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. 10 Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. 11 Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις• ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. 12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ. 13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος• πιστὸς[1] δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. 14 ¶ Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας[2][3]. 15 Ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. 16 Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; 17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα, οἱ πολλοί ἐσμεν• οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. 18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα• οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; 19 Τί οὖν φημι; Ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; Ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; 20 Ἀλλ’ ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ θεῷ• οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. 21 Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων• οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. 22 Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν; 23 ¶ Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ’ οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ’ οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. 24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. 25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν• 26 Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 27 Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. 28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι’ ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν• Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου• ἵνα τί[4] γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; 30 Εἰ[5] ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; 31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. 32 Ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ• 33 καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον,

[1] δυνατος
[2] ειδωλολατριας
[3] ειδωλολατριας
[4] ινατι
[5] ει δε

ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

1Cn 11

1 Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ χριστοῦ. 2 ¶ Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν• κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ• κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. 4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς• ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. 6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω• εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι[1] ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. 7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων• γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. 8 Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός• 9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα• 10 διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. 11 Πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν κυρίῳ. 12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. 13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε• πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; 14 Ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν; 15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστίν. Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται[2][3]. 16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ. 17 ¶ Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἀλλ᾽ εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. 18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ[4], ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. 19 Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. 20 Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. 21 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. 22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω;

[1] κειρεσθαι
[2] δεδοται αυτη
[3] δεδοται αυτη
[4] τη εκκλησια

Ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαινῶ. 23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ
τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ
παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν,
Λάβετε, φάγετε• τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον• τοῦτο
ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ
δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ
ἐμῷ αἵματι• τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν
ἀνάμνησιν. 26 Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ
ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι[1] οὗ ἂν
ἔλθῃ. 27 Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ
κυρίου ἀναξίως τοῦ κυρίου[2][3][4], ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ
αἵματος[5][6] τοῦ κυρίου. 28 Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως
ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. 29 Ὁ γὰρ ἐσθίων
καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα τοῦ κυρίου. 30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. 31 Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ
ἂν ἐκρινόμεθα. 32 Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου[7] παιδευόμεθα, ἵνα μὴ
σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. 33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι
εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. 34 Εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω•
ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

1Cn 12

1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. 2 Οἴδατε
ὅτι ὅτε[8] ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε,
ἀπαγόμενοι. 3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν
λέγει Ἀνάθεμα Ἰησοῦν• καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ
μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 4 ¶ Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ
πνεῦμα. 5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. 6 Καὶ
διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα
ἐν πᾶσιν. 7 Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ
συμφέρον. 8 ὯΙ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ

---

[1] αχρις
[2] αναξιως
[3] του κυριου αναξιως
[4] αναξιως
[5] αιματος
[6] αιματος
[7] [του] κυριου
[8] οτι

δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα• 9 ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι• ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐντῷ αὐτῷ πνεύματι• 10 ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν• 11 πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. 12 ¶ Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα• οὕτως καὶ ὁ χριστός. 13 Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι• καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά. 15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος• οὐ παρὰτοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος• οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; 18 Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. 19 Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; 20 Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. 21 Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς[12] εἰπεῖν τῇ χειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔχω• ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. 22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστιν• 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν• καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει• 24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει• ἀλλ’ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δοὺς τιμήν, 25 ἵνα μὴ ᾖ σχίσματα[345] ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. 26 Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει[6] πάντα τὰ μέλη• εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει[7] πάντα τὰ μέλη. 27 Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. 29 Μὴ

[1] οφθαλμος
[2] οφθαλμος
[3] σχισμα
[4] σχισμα
[5] σχισμα
[6] συμπασχη
[7] συγχαιρη

πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; 30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

1Cn 13

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. 2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν[1] εἰμι. 3 Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι[2][3][4], ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται• ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ• ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, 5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, 6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. 8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει• εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται• εἴτε γλῶσσαι, παύσονται• εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 9 Ἐκ μέρους δὲ[5] γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν• 10 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 11 Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην• ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 12 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον• ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. 13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα• μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

1Cn 14

1 Διώκετε τὴν ἀγάπην• ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. 2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ• οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. 3 Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ

[1] ουδεν
[2] καυθησομαι
[3] καυθησομαι
[4] BYZpt καυθήσομαι
[5] γαρ

παραμυθίαν. 4 Ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. 5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε• μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύει[1], ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. 6 Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; 7 Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῶ[2], πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; 8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; 9 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; Ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. 10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμῳ καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. 11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. 12 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 13 Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. 14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. 15 Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ• ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ. 16 Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; 17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ’ ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν• 19 ἀλλ’ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. 20 ¶ Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν• ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. 21 Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ’ οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει κύριος. 22 Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις• ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; 24 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται

[1] διερμηνευη
[2] δω

ὑπὸ πάντων, 25 καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται• καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως[1] ἐν ὑμῖν ἐστιν. 26 ¶ Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω[2]. 27 Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω• 28 ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ• ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. 29 Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. 30 Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ[3] καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. 31 Δύνασθε γὰρ καθ’ ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ πάντες παρακαλῶνται• 32 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. 33 Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεός, ἀλλὰ[4][5] εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. 34 ¶ Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν• οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ’ ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. 35 Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν• αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. 36 Ἢ ἀφ’ ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; Ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; 37 ¶ Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου[6][7] εἰσὶν ἐντολαί. 38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. 39 ¶ Ὥστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε• 40 πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

1Cn 15

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, 2 δι’ οὗ καὶ σῴζεσθε• τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. 3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς• 4 καὶ ὅτι ἐτάφη• καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς• 5 καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα• 6 ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ

[1] οντως ο θεος
[2] γενεσθω
[3] αποκακαλυφθη (sic)
[4] αλλ
[5] αλλ
[6] του κυριου
[7] του κυριου

ὧν οἱ πλείουςμένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν• 7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν• 8 ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. 9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. 10 Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. 11 Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. 12 ¶ Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται• 14 εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. 15 Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. 16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται• 17 εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν• ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. 18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. 19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροιπάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. 20 ¶ Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. 21 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνῄσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζῳοποιηθήσονται. 23 Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι• ἀπαρχὴ χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ χριστοῦ[12] ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 24 Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. 25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρι[3] οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 26 Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάνταὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. 28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. 29 ¶ Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; 30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνῄσκω,

[1] οι χριστου
[2] χριστου
[3] αχρις

νὴ τὴν ὑμετέραν[1] καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνῄσκομεν. 33 Μὴ πλανᾶσθε• Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ[2] ὁμιλίαι κακαί. 34 Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε• ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν• πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. 35 ¶ Ἀλλ’ ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; 36 Ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζῳοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ• 37 καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν• 38 ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. 39 Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ• ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων[3], ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν[4]. 40 Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια• ἀλλ’ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων• ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. 42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ• 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ• σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει• 44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. Ἔστιν σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. 45 Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζῳοποιοῦν. 46 Ἀλλ’ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. 47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός• ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. 48 Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι• 49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν[5] τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν[6] καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. 50 ¶ Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν λέγω• πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, 52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι• σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. 53 Δεῖ γὰρ

[1] ημετεραν
[2] χρησθ
[3] σαρξ ανθρωπων
[4] πετεινων
[5] φορεσομεν
[6] φορεσομεν

τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. 55 Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, Ἅδη, τὸ νῖκος; 56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία• ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁνόμος• 57 τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦχριστοῦ. 58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

1Cn 16

1 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅτι ἂν εὐοδῶται[1], ἵνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. 3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι᾽ ἐπιστολῶν, τούτουςπέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ• 4 ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. 5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν διέλθω• Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι• 6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. 7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν• ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ. 8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς• 9 θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. 10 ¶ Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς• τὸγὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ[2]. 11 Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ• προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵναἔλθῃ πρός με• ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν• καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. 13 ¶ Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. 14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. 15 ¶ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί - οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς - 16 ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντικαὶ κοπιῶντι.

[1] ευοδουται
[2] καγω

17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν. 18 Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν• ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. 19 ¶ Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας• ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. 20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. 21 ¶ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. 22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον[1] Ἰησοῦν χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα. Μαρὰν ἀθά[2]. 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν. 24 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

2Cn 1

1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ• 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, 4 ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ[3] πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. 5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ[4][5] χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. 6 Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν• καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν• εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας[6]• 7 εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. 8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. 9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ

---

[1] κυριον ημων
[2] μαραναθα
[3] εν
[4] δια
[5] δια
[6] ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων

ἐγείροντι τοὺς νεκρούς• 10 ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, 11 συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν[1] τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν[2]. 12 ¶ Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ’ ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. 13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ’ ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε• 14 καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 15 ¶ Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς[3][4] τὸ[5] πρότερον[6], ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε• 16 καὶ δι’ ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ’ ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 17 Τοῦτο οὖν βουλευόμενος[7], μήτι[8][9] ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; Ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ’ ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὔ, οὔ; 18 Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὔ. 19 Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι’ ἡμῶν κηρυχθείς, δι’ ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὔ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. 20 Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι’ ἡμῶν. 21 Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, θεός• 22 ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. 23 ¶ Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. 24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν• τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

---

[1] υπερ ημων
[2] ευχαριστηθη υπερ ημων
[3] προς υμας ελθειν
[4] προς υμας ελθειν
[5] προς υμας ελθειν
[6] προτερον
[7] βουλομενος
[8] μητι
[9] μητι

2Cn 2

1 Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν[12]. 2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; 3 Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. 4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. 5 ¶ Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ[3] ἀπὸ μέρους - ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ - πάντας ὑμᾶς. 6 Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων• 7 ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως[4] τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. 8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. 9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. 10 ὯΙ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ• καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, 11 ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ• οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. 12 ¶ Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, 13 οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου• ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. 14 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. 15 Ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις• 16 οἷς μὲν ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; 17 Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποί[5][6], καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ• ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

2Cn 3

1 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; Εἰ μὴ χρῄζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; 2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,

---

[1] ελθειν προς υμας
[2] ελθειν εν λυπη προς υμας
[3] αλλ
[4] μη πως
[5] πολλοι
[6] BYZpt πολλοί

γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων• 3 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις, ἀλλ' ἐν[1] πλαξὶν καρδίαις[2] σαρκίναις. 4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν• 5 οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ• 6 ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος• τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτένει[3][4], τὸ δὲ πνεῦμα ζῳοποιεῖ. 7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως[5][6] διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην, 8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; 9 Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 10 Καὶ γὰρ οὐ[7][8] δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν[9] τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. 11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ. 12 ¶ Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα• 13 καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς[10] ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου• 14 ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν• ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι[11][12] ἐν χριστῷ καταργεῖται. 15 Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς[13][14], κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται. 16 Ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. 17 Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν• οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. 18 Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα

---

[1] αλλα εν
[2] καρδιας
[3] αποκτεννει
[4] αποκτεινει
[5] μωυσεος
[6] μωσεως
[7] ουδε
[8] ουδε
[9] εινεκεν
[10] μωσης
[11] οτι
[12] οτι
[13] μωσης
[14] μωσης

μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

2Cn 4

1 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν• 2 ἀλλὰ ἀπειπάμεθα[12] τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3 Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον• 4 ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. 5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον• ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ. 7 ¶ Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν• 8 ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ᾽ οὐ στενοχωρούμενοι• ἀπορούμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξαπορούμενοι• 9 διωκόμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι• καταβαλλόμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ ἀπολλύμενοι• 10 πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. 11 Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. 12 Ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν• 14 εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. 15 Τὰ γὰρ πάντα δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 16 ¶ Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ᾽ ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. 17 Τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, 18 μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα• τὰ γὰρ βλεπόμενα

[1] αλλ απειπαμεθα
[2] αλλ απειπαμεθα

πρόσκαιρα• τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

2Cn 5

1 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες• 3 εἴγε[1][2] καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. 4 Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι• ἐφ’ ᾧ[3] οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ’ ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. 5 Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. 6 Θαρροῦντες οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου - 7 διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους - 8 θαρροῦμεν δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον. 9 Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. 10 Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν. 11 ¶ Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα• ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. 12 Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. 13 Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ• εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. 14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ[4] εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον• 15 καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι[5] καὶ ἐγερθέντι. 16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα• εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. 17 Ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ κτίσις• τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδού, γέγονεν καινὰ τὰ πάντα.[6] 18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς• 19 ὡς ὅτι θεὸς ἦν

---

[1] ει γε
[2] ει γε
[3] επειδη
[4] BYZpt —
[5] παντων αποθανοντι
[6] BYZpt τὰ πάντα καινὰ

ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν[1] τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. 20 ¶ Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν• δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. 21 Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα[2] δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

2Cn 6

1 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς - 2 λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι• ἰδού, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδού, νῦν ἡμέρα σωτηρίας - 3 μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία• 4 ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, 5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, 6 ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, 7 ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, 8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας• ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς• 9 ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι• ὡς ἀποθνῄσκοντες, καὶ ἰδού, ζῶμεν• ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατούμενοι• 10 ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες• ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες• ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. 11 ¶ Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται. 12 Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. 13 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν - ὡς τέκνοις λέγω - πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. 14 ¶ Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις• τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; 15 Τίς δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς Βελίαρ[3]; Ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; 16 Τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω• καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός. 17 Διό, Ἐξέλθετε[4] ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε• κἀγὼ εἰσδέξομαι

[1] ημιν
[2] γινωμεθα
[3] βελιαλ
[4] εξελθατε

ὑμᾶς, 18 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

2Cn 7

1 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ. 2 ¶ Χωρήσατε ἡμᾶς• οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 Οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω• προείρηκα γάρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. 4 Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν• πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. 5 ¶ Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι• ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. 6 Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου• 7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. 8 Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην• βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. 9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν• ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. 10 Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται• ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. 11 Ἰδοὺ γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν[1], ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν[2][3]. Ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. 12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν[4] τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν[5] τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν[6] τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. ¶ Ἐπὶ δὲ[7] τῇ

[1] αλλ επιποθησιν
[2] αλλ εκδικησιν
[3] αλλ εκδικησιν
[4] BYZpt ἕνεκεν
[5] BYZpt ἕνεκεν
[6] BYZpt ἕνεκεν
[7] BYZpt —

παρακλήσει[1] ὑμῶν περισσοτέρως[2][3][4] μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. 14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην• ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη. 15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. 16 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

2Cn 8

1 Γνωρίζομεν[5] δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας• 2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν. 3 Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, 4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους[6][7]• 5 καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ᾽ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ 6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο, οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. 7 Ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. 8 Οὐ κατ᾽ ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. 9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι᾽ ὑμᾶς[8] ἐπτώχευσεν, πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. 10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι• τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι. 11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως, καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. 12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. 13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις• ἀλλ᾽ ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ

---

[1] τη παρακλησει
[2] τη παρακλησει υμων περισσοτερως δε
[3] περισσοτερως δε
[4] BYZpt ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ
[5] γνωριζω
[6] αγιους δεξασθαι ημας
[7] αγιους δεξασθαι ημας
[8] δι ημας

νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, 14 ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα• ὅπως γένηται ἰσότης, 15 καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολύ, οὐκ ἐπλεόνασεν• καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησεν. 16 ¶ Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου. 17 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18 Συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν• 19 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν[1]• 20 στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν• 21 προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. 22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός• εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. 24 Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε[2] εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

2Cn 9

1 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν• 2 οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι• καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. 3 Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ• ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε• 4 μήπως[3], ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς - ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς - ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. 5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς[4] πλεονεξίαν. 6 ¶ Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει• καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. 7 Ἕκαστος καθὼς

[1] προθυμιαν υμων
[2] ενδειξασθε και
[3] μη πως
[4] μη ωσπερ

προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ• μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης• ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. 8 Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν• 9 καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν• ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι, καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ γενήματα[1] τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν• 11 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ. 12 Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ• 13 διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας• 14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. 15 Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

2Cn 10

1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς• 2 δέομαι δέ, τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα - 4 τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων - 5 λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ, 6 καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. 7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. 8 Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν - ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν - οὐκ αἰσχυνθήσομαι• 9 ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. 10 Ὅτι, Αἱ μὲν

[1] γεννηματα

ἐπιστολαί, φησίν, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί• ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενής, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. 11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. 12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων• ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν. 13 Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. 14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς• ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ• 15 οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι, ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, 16 εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. 17 Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. 18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

2Cn 11

1 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ• ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. 2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ• ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χριστῷ. 3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως[1] ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν χριστόν. 4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε[2][3]. 5 Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν[4][5] ἀποστόλων. 6 Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει• ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. 7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν[6] ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; 8 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν• 9 καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθείς, οὐ κατενάρκησα οὐδενός• τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες

---

[1] μη πως
[2] ανειχεσθε
[3] BYZpt ἀνείχεσθε
[4] υπερλιαν
[5] υπερλιαν
[6] εαυτον

ἀπὸ Μακεδονίας• καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. 10 Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται[1] εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. 11 Διὰ τί[2]; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. 12 Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. 13 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. 14 Καὶ οὐ θαυμαστόν• αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. 15 Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 16 ¶ Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι• εἰ δὲ μήγε[3][4], κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι[5] καυχήσωμαι. 17 Ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ’ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. 18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. 19 Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες. 20 Ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει[6]. 21 Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν• ἐν ᾧ δ’ ἄν τις τολμᾷ -ἐν ἀφροσύνῃ λέγω - τολμῶ κἀγώ. 22 Ἑβραῖοί εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλῖταί εἰσιν; Κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. 23 Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν; - παραφρονῶν λαλῶ - Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις, 24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. 25 Τρὶς ἐραβδίσθην[7][8][9], ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα• 26 ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις• 27 ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐννηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. 28 Χωρὶς τῶν παρεκτός, ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ’ ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

---

[1] σφραγισεται
[2] διατι
[3] μη γε
[4] μη γε
[5] μικρον τι καγω
[6] δαιρει
[7] ερραβδισθην
[8] ερραβδισθην
[9] ερραβδισθην

29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. 31 Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου[12] Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων• 33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

2Cn 12

1 Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι• ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. 2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων - εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα• εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα• ὁ θεὸς οἶδεν - ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον - εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα• ὁ θεὸς οἶδεν - 4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι• ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου• 6 ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων• ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ•φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. 7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. 8 Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ’ ἐμοῦ. 9 Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου• ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ’ ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. 10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ χριστοῦ• ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. 11 ¶ Γέγονα ἄφρων καυχώμενος• ὑμεῖς με ἠναγκάσατε• ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ’ ὑμῶν συνίστασθαι• οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν[34] ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. 12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. 13 Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. 14 ¶ Ἰδού, τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,

[1] κυριου ημων
[2] κυριου ημων
[3] υπερλιαν
[4] υπερλιαν

καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν• οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς[12]• οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλ᾽ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. 15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧττον ἀγαπῶμαι. 16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς• ἀλλ᾽ ὑπάρχων πανοῦργος, δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. 17 Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι᾽ αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; 18 Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν• μήτι[34] ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν; 19 ¶ Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; Κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν• τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. 20 Φοβοῦμαι γάρ, μήπως ἐλθὼν[5] οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε• μήπως ἔρεις[6], ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι• 21 μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει[7891 0] ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

2Cn 13

1 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. 2 Προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι• 3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν• 4 καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι[11] ἀδόκιμοί ἐστε. 6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. 7 Εὔχομαι δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν

---

[1] αλλ υμας
[2] αλλ υμας
[3] μητι
[4] μητι
[5] μη πως ελθων
[6] μη πως ερις
[7] ταπεινωση
[8] ταπεινωση
[9] ταπεινωση
[10] BYZpt ταπεινώσῃ
[11] μητι

μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. 8 Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. 9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε• τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. 10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομήν, καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. 11 ¶ Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε• καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε• καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης[1] ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. 13 ¶ Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 14 ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου[2] Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

Ga 1

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ[3], καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, 2 καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας• 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρός, καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 4 τοῦ δόντος ἑαυτὸν περὶ[45] τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν• 5 ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 6 ¶ Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον• 7 ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. 8 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται[6] ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. 9 Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. 10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; Ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; Εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. 11 ¶ Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον. 12 Οὐδὲ γὰρ

[1] της ειρηνης
[2] κυριου ημων
[3] χριστου
[4] υπερ
[5] υπερ
[6] BYZpt εὐαγγελίζεται

ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι᾽ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ χριστοῦ. 13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπόρθουν αὐτήν• 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷγένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. 15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, 16 ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι• 17 οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ[1] ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. 18 ¶ Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. 19 Ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. 20 Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. 21 Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. 22 Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν χριστῷ• 23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτέ, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει. 24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

Ga 2

1 Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον• 2 ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μήπως[2] εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. 3 Ἀλλ᾽ οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι• 4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται• 5 οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. 6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι - ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει• πρόσωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει - ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο• 7 ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς

[1] αλλ
[2] μη πως

περιτομῆς - 8 ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη - 9 καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς μὲν[1][2][3] εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν• 10 μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. 11 ¶ Ὅτε δὲ ἦλθεν Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. 12 Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν• ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. 13 Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. 14 Ἀλλ’ ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων, Εἰ σύ, Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; 15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, 16 εἰδότες[4] ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου• διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. 17 Εἰ δέ, ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἆρα χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. 18 Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. 19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω. 20 Χριστῷ συνεσταύρωμαι• ζῶ δέ, οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ χριστός• ὃ δὲνῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. 21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ• εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

Ga 3

1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν[5] τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ’ ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; 2 Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ’ ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; Ἐναρξάμενοι

[1] ημεις
[2] ημεις
[3] BYZpt —
[4] ειδοτες [δε]
[5] εβασκηνεν

πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; 4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; Εἴγε[1][2] καὶ εἰκῇ. 5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 6 Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. 8 Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ ὅτι Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. 9 Ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. 10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν• γέγραπται γάρ, Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. 11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ, δῆλον• ὅτι Ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται• 12 ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ’ Ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα• γέγραπται γάρ, Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου• 14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. 15 ¶ Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω• ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. 16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν[3][4] αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει, Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ’ ὡς ἐφ’ ἑνός, Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν χριστός. 17 Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. 18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας[5]• τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι’ ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός. 19 Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρι[6] οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι’ ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. 20 Ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστίν. 21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζῳοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη. 22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ

[1] ει γε
[2] ει γε
[3] ερρεθησαν
[4] ερρεθησαν
[5] εξ επαγγελιας (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)
[6] αχρις

πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν. 23 ¶ Πρὸ τοῦ δὲ[1] ἐλθεῖν τὴν πίστιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. 24 Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. 25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. 26 Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστὲ διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 27 Ὅσοι γὰρ εἰς χριστὸν ἐβαπτίσθητε, χριστὸν ἐνεδύσασθε. 28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ• πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστὲ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 29 Εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, καὶ κατ᾽ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

Ga 4

1 Λέγω δέ, ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὤν• 2 ἀλλὰ[2] ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. 3 Οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι• 4 ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, 5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. 6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κρᾶζον, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ. 7 Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλ᾽ υἱός• εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος θεοῦ διὰ χριστοῦ. 8 ¶ Ἀλλὰ τότε μέν, οὐκ εἰδότες θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσιν θεοῖς• 9 νῦν δέ, γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; 10 Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιρούς, καὶ ἐνιαυτούς. 11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως[3] εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. 12 ¶ Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἠδικήσατε• 13 οἴδατε δὲ ὅτι δι᾽ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον. 14 Καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς χριστὸν Ἰησοῦν. 15 Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; Μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. 16 Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; 17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ

[1] δε του
[2] αλλ
[3] μη πως

ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. 18 Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. 19 Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρι[1] οὗ μορφωθῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν, 20 ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν. 21 ¶ Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; 22 Γέγραπται γάρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν• ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. 23 Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. 24 Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα• αὗται γάρ εἰσιν δύο[2] διαθῆκαι• μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ. 25 Τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. 26 Ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶν μήτηρ πάντων ἡμῶν• 27 γέγραπται γάρ, Εὐφράνθητι, στεῖρα, ἡ οὐ τίκτουσα• ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα• ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. 28 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. 29 Ἀλλ᾽ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. 30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, οὐ γὰρ μὴ[3] κληρονομήσῃ[4] ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. 31 Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

Ga 5

1 Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. 2 ¶ Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. 3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. 4 Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε• τῆς χάριτος ἐξεπέσατε[5][6]. 5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. 6 Ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι᾽ ἀγάπης ἐνεργουμένη. 7 Ἐτρέχετε καλῶς• τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν[7] τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; 8 Ἡ

[1] αχρις
[2] αι δυο
[3] ου μη γαρ
[4] κληρονομησει
[5] εξεπεσετε
[6] BYZpt ἐξεπέσετε
[7] ανεκοψεν

πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. 9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα
ζυμοῖ. 10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο
φρονήσετε• ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἂν ᾖ. 11
Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; Ἄρα
κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. 12 Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ
ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. 13 ¶ Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί•
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης
δουλεύετε ἀλλήλοις. 14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ,
Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν[12]. 15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε
καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων[3] ἀναλωθῆτε. 16 ¶ Λέγω δέ,
πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. 17 Ἡ γὰρ
σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός•
ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. 18 Εἰ δὲ
πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. 19 Φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς
σαρκός, ἅτινά ἐστιν μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, 20
εἰδωλολατρεία[45], φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις[6], ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι,
διχοστασίαι, αἱρέσεις, 21 φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια
τούτοις• ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα
πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 22 Ὁ δὲ καρπὸς
τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, 23 πραότης, ἐγκράτεια• κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ
ἔστιν νόμος. 24 Οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς
παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. 25 ¶ Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ
στοιχῶμεν. 26 Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι,
ἀλλήλοις φθονοῦντες.

Ga 6

1 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς
οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν
σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. 2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ
οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ. 3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί
τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ• 4 τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω

[1] σεαυτον
[2] σεαυτον
[3] υπ αλληλων
[4] ειδωλολατρια
[5] ειδωλολατρια
[6] ερις

ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον. 5 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. 6 ¶ Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. 7 Μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται• ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. 8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν• ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. 9 Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν• καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. 10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. 11 ¶ Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. 12 Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται. 13 Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτετμημένοι[1] αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. 14 Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ• δι’ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ. 15 Ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. 16 Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. 17 ¶ Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω• ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. 18 ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Ep 1

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 3 ¶ Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ[2]• 4 καθὼς[3] ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, 5 προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 6 εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς

[1] περιτεμνομενοι
[2] χριστω
[3] καθως [και]

ἐν τῷ ἠγαπημένῳ• 7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος
αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος
αὐτοῦ, 8 ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, 9
γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν
αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ 10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν
καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς[1]
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς• 11 ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν
προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν
βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης[2][3]
αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ• 13 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς[4],
ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν,
ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ
ἁγίῳ, 14 ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς
ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. 15 ¶ Διὰ
τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν
ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 16 οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ
ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου• 17 ἵνα ὁ θεὸς
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα
σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ• 18 πεφωτισμένους τοὺς
ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας[5] ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς
κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ
ἐν τοῖς ἁγίοις, 19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς
ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ
20 ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν[6][7], καὶ
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, 21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς
καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος
ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι•
22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν
κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, 23 ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ
πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα[8] ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

[1] τε εν τοις
[2] της δοξης
[3] της δοξης
[4] ημεις
[5] διανοιας
[6] νεκρων
[7] νεκρων
[8] παντα

Ep 2

1 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, 2 ἐν
αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν
ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν
τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας• 3 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς
καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί• 4 ὁ
δὲ θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν
ἠγάπησεν ἡμᾶς, 5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν
συνεζῳοποίησεν τῷ χριστῷ - χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι - 6 καὶ
συνήγειρεν, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 7 ἵνα
ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα
πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 8 τῇ
γὰρ χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν•
θεοῦ τὸ δῶρον• 9 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. 10 Αὐτοῦ γάρ
ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς
προητοίμασεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. 11 ¶ Διὸ
μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι
ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, 12 ὅτι
ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
πολιτείας τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας,
ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. 13 Νυνὶ δὲ ἐν χριστῷ
Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ
χριστοῦ. 14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα
ἕν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, 15 τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ
αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν, καταργήσας• ἵνα τοὺς δύο
κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, 16 καὶ
ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ
σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ• 17 καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο
εἰρήνην ὑμῖν[1] τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς• 18 ὅτι δι’ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν
προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. 19 Ἄρα οὖν
οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ
οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, 20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων
καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, 21 ἐν ᾧ πᾶσα

[1] ημιν

οἰκοδομὴ[1] συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, 22 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Ep 3

1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν, 2 εἴγε[2] ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, 3 ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, 4 πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ• 5 ὃ ἑτέραις[3] γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι• 6 εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 7 οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἁγίων[4][5] ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ χριστοῦ, 9 καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία[6] τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, 10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, 11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν• 12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. 13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. 14 ¶ Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 15 ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, 16 ἵνα δῴη ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, 17 κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν• 18 ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, 19 γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα

---

[1] η οικοδομη
[2] ει γε
[3] εν ετεραις
[4] των αγιων
[5] των αγιων
[6] κοινωνια

πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ. 20 ¶ Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ
πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ[12] ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν
δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, 21 αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν
χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ep 4

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι
τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, 2 μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ
πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, 3
σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς
εἰρήνης. 4 Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι
τῆς κλήσεως ὑμῶν• 5 εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, 6 εἷς θεὸς καὶ
πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν[3]. 7
Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ
χριστοῦ. 8 Διὸ λέγει, Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν,
καὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. 9 Τὸ δέ, Ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι
καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; 10 Ὁ καταβάς, αὐτός
ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ
πάντα. 11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας,
τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, 12 πρὸς τὸν
καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ
σώματος τοῦ χριστοῦ• 13 μέχρι καταντήσωμεν[4] οἱ πάντες εἰς τὴν
ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα
τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ• 14 ἵνα
μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ
ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ
πρὸς τὴν μεθοδείαν[5] τῆς πλάνης• 15 ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ
αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ χριστός, 16 ἐξ
οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς
τῆς ἐπιχορηγίας, κατ᾽ ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους, τὴν
αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. 17 ¶ Τοῦτο
οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ
τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, 18 ἐσκοτισμένοι

[1] υπερεκπερισσου
[2] υπερεκπερισσου
[3] υμιν
[4] καταντησομεν
[5] BYZpt μεθοδίαν

τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν• 19 οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. 20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστόν, 21 εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ• 22 ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφήν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης• 23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, 24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. 25 ¶ Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ• ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. 26 Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε• ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν• 27 μηδὲ[1] δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. 28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω• μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. 29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ’ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. 30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. 31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ’ ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ• 32 γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσατο ἡμῖν[2][3].

Ep 5

1 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά• 2 καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. 3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις• 4 καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα• ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. 5 Τοῦτο γάρ ἐστε[4] γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. 6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις• διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. 7 Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι

[1] μητε
[2] υμιν
[3] υμιν
[4] ιστε

αὐτῶν• 8 ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ• ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε - 9 ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ - 10 δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ• 11 καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε• 12 τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν. 13 Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται• πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. 14 Διὸ λέγει, Ἔγειρε[1][2] ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ χριστός. 15 ¶ Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, 16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. 17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. 18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, 19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, 20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, 21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ χριστοῦ[3][4][5]. 22 ¶ Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ. 23 Ὅτι ἀνήρ[6][7] ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ τοῦ σώματος. 24 Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. 25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς• 26 ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, 27 ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. 28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ• 29 οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ'[8] ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν• 30 ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. 31 Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ

[1] εγειραι
[2] εγειραι
[3] θεου
[4] θεου
[5] BYZpt θεοῦ
[6] [ο] ανηρ
[7] ο ανηρ
[8] αλλα

προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 32 Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν• ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. 33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ’ ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν• ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Ep 6

1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ• τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. 2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, 3 ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ’ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου. 5 ¶ Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ• 6 μὴ κατ’ ὀφθαλμοδουλείαν[1][2] ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ’ ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, 7 μετ’ εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ[3][4] κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις• 8 εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. 9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν• εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστιν παρ’ αὐτῷ. 10 ¶ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. 12 Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. 13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. 14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, 15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης• 16 ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα

[1] οφθαλμοδουλιαν
[2] οφθαλμοδουλιαν
[3] τω
[4] τω

σβέσαι. 17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθαι[12], καὶ τὴν
μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ• 18 διὰ πάσης προσευχῆς
καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ
τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων
τῶν ἁγίων, 19 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ[3] λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ
στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20
ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὡς δεῖ με
λαλῆσαι. 21 ¶ Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα
ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ•
22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν,
καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. 23 ¶ Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ
ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶκυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 24
Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν
ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

Ph 1

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν
χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις• 2
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.
3 ¶ Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν, 4 πάντοτε ἐν πάσῃ
δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησινποιούμενος, 5
ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ
νῦν• 6 πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον
ἀγαθὸνἐπιτελέσει ἄχρι[4] ἡμέρας χριστοῦ Ἰησοῦ[567]• 7 καθώς ἐστιν δίκαιον
ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ
ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ[8] καὶ βεβαιώσει τοῦ
εὐαγγελίου, συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. 8 Μάρτυς
γάρ μού ἐστιν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ
χριστοῦ. 9 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον
καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, 10 εἰς τὸ

[1] δεξασθε
[2] δεξασθε
[3] δοθειη
[4] αχρις
[5] ιησου χριστου
[6] ιησου χριστου
[7] ιησου χριστου
[8] τη απολογια

δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χριστοῦ, 11 πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ. 12 ¶ Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν• 13 ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, 14 καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. 15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν• 16 οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου• 17 οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι. 18 Τί γάρ; Πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς καταγγέλλεται• καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. 19 Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ χριστοῦ, 20 κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν[1] καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, χριστός• καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. 22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου• καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. 23 Συνέχομαι δὲ[2] ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν χριστῷ εἶναι, πολλῷ[3] μᾶλλον κρεῖσσον• 24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. 25 Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ, καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, 26 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. 27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπών, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, 28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων• ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ• 29 ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν• 30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε[4] ἐν ἐμοί, καὶ νῦν

[1] καραδοκιαν
[2] γαρ
[3] πολλω [γαρ]
[4] ιδετε

ἀκούετε ἐν ἐμοί.

Ph 2

1 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα[1][2] καὶ οἰκτιρμοί, 2 πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες• 3 μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν• 4 μὴ τὰ ἑαυτῶν[3] ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. 5 Τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• 6 ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, 7 ἀλλ’ ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος• 8 καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. 9 Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα• 10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, 11 καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι κύριος Ἰησοῦς χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. 12 ¶ Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε• 13 ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. 14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, 15 ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, 16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. 17 Ἀλλ’ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν• 18 τὸ δ’ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. 19 ¶ Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. 20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. 21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ χριστοῦ[4] Ἰησοῦ. 22 Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. 23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι,

[1] τι σπλαγχνα
[2] τινα σπλαγχνα
[3] το ετερων
[4] του χριστου

ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς•24 πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. 25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς• 26 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν• 27 καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ, ἀλλὰ[1][2] ὁ[3] θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην[4] σχῶ. 28 Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα, ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. 29 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε• 30 ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ[5] τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας.

Ph 3

1 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές[6]. 2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν• 3 ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ[7] λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες• 4 καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί• εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον• 5 περιτομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, 6 κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. 7 Ἀλλ’ ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν. 8 Ἀλλὰ μὲν οὖν[8][9] καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου• δι’ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα χριστὸν κερδήσω, 9 καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει• 10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν

[1] αλλ ο
[2] θανατου αλλ
[3] αλλ ο
[4] επι λυπη
[5] πληρωση
[6] το ασφαλες
[7] θεω
[8] μενουνγε
[9] μενουνγε

κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, 11 εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν. 12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι• διώκω δέ, εἰ καὶ καταλάβω ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. 13 Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ[1][2][3] λογίζομαι κατειληφέναι• ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, 14 κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν• καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει• 16 πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. 17 ¶ Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. 18 Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ• 19 ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. 20 Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα, κύριον Ἰησοῦν χριστόν• 21 ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ[4] τὰ πάντα.

Ph 4

1 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί. 2 ¶ Εὐοδίαν[5] παρακαλῶ, καὶ Συντύχην παρακαλῶ, τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. 3 Ναί, ἐρωτῶ[6] καί σε, σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμεντος, καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. 4 ¶ Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε• πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. 5 Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. Ὁ κύριος ἐγγύς. 6 Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν. 7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 8 ¶ Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν

[1] ουπω
[2] ουπω
[3] BYZpt οὔπω
[4] αυτω
[5] ευωδιαν
[6] και ερωτω

ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε. 9 Ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε• καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 10 ¶ Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν• ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ. 11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω• ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης εἶναι. 12 Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι[1], οἶδα καὶ περισσεύειν• ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. 13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με χριστῷ. 14 Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. 15 Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι• 16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. 17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. 18 Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω• πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. 19 Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 20 Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 21 ¶ Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. 22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. 23 ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου[2] Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

Co 1

1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, 2 τοῖς ἐν Κολασσαῖς[3] ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ• χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 3 ¶ Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, 4 ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 5 διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε

[1] δε ταπεινουσθαι
[2] κυριου ημων
[3] κολοσσαις

ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, 6 τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστιν καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον[12], καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ• 7 καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ χριστοῦ, 8 ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. 9 ¶ Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, 10 περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ• 11 ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς• 12 εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ[3] τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, 13 ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, 14 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν[456], τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν• 15 ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως• 16 ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι• τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται• 17 καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. 18 Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας• ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων• 19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, 20 καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐπὶ τοῖς[78] οὐρανοῖς. 21 Καὶ ὑμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν 22 ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου[9], παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους

[1] καρποφορουμενον
[2] BYZpt —
[3] τω [θεω και] πατρι
[4] απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου
[5] απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου
[6] BYZpt ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ
[7] εν τοις
[8] εν τοις
[9] θανατου αυτου

κατενώπιον αὐτοῦ• 23 εἴγε[12] ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος. 24 ¶ Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν[345] ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία• 25 ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος, κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, 26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν• νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, 27 οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί τὸ[678] πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης• 28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν χριστῷ Ἰησοῦ[9]• 29 εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

Co 2

1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, 2 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ, 3 ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. 4 Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. 5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν. 6 ¶ Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, 7 ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. 8 ¶ Βλέπετε μή τις

---

[1] ει γε
[2] ει γε
[3] παθημασιν μου
[4] παθημασιν [μου]
[5] παθημασιν μου
[6] τις ο
[7] τις ο
[8] τις ο
[9] χριστω

ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ
τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ
κατὰ χριστόν• 9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος
σωματικῶς, 10 καί ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ
πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας• 11 ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ
ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός,
ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ, 12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν
ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ, τοῦ
ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. 13 Καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς[1]
παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζῳοποίησεν
ὑμᾶς[2] σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, 14
ἐξαλείψας τὸ καθ’ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον
ἡμῖν• καὶ αὐτὸ ἦρκεν[3] ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ• 15
ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ,
θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. 16 ¶ Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν
βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων• 17 ἅ
ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα χριστοῦ[4]. 18 Μηδεὶς ὑμᾶς
καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων,
ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς
αὐτοῦ, 19 καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν
ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν
αὔξησιν τοῦ θεοῦ. 20 ¶ Εἰ[5][6][7] ἀπεθάνετε σὺν χριστῷ[8][9], ἀπὸ τῶν στοιχείων
τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, 21 Μὴ ἅψῃ, μηδὲ
γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς - 22 ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει - κατὰ
τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; 23 Ἅτινά ἐστιν
λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ[10] καὶ ταπεινοφροσύνῃ
καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Co 3

1 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ χριστός ἐστιν

[1] τοις
[2] συνεζωποιησεν
[3] ηρεν
[4] του χριστου
[5] ει ουν
[6] ει ουν
[7] ει ουν
[8] τω χριστω
[9] τω χριστω
[10] εθελοθρησκια

ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. 2 Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. 3 Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. 4 Ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. 5 ¶ Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία[1][2], 6 δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας• 7 ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. 8 Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν• 9 μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, 10 καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν• 11 ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος• ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός. 12 ¶ Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ[3][4], χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν• 13 ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν• καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς• 14 ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. 15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι• καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. 16 Ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ• διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. 17 Καὶ πᾶν ὅ τι ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. 18 ¶ Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν[5], ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. 19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. 20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα• τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον ἐν[6] κυρίῳ[7]. 21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. 22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα

[1] ειδωλολατρια
[2] ειδωλολατρια
[3] οικτιρμων
[4] BYZpt οἰκτιρμῶν
[5] ανδρασιν
[6] τω
[7] τω κυριω

κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις[12] ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν• 23 καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις• 24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου λήψεσθε[34] τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας• τῷ γὰρ κυρίῳ χριστῷ δουλεύετε. 25 Ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν• καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία.

Co 4

1 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς. 2 ¶ Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ• 3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι• 4 ἵνα φανερώσω αὐτό, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. 6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. 7 ¶ Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ• 8 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν• 9 σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. 10 ¶ Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβᾳ, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς - ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν• 11 καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς• οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. 12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. 13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. 14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς. 15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. 16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή,

[1] οφθαλμοδουλιαις
[2] οφθαλμοδουλιαις
[3] αποληψεσθε
[4] αποληψεσθε

ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικαίων[1][2][3] ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. 17 Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. 18 ¶ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

1Th 1

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρί, καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ• χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 2 ¶ Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, 3 ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν• 4 εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν• 5 ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. 6 Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, 7 ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ[4] τῇ Ἀχαΐᾳ[5]. 8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ[6], ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. 9 Αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν[7] ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν[8] πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, 10 καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν[9], Ἰησοῦν, τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

---

[1] λαοδικεων
[2] λαοδικεων
[3] λαοδικεων
[4] και [εν]
[5] αχαια
[6] αχαια
[7] υμων
[8] εχομεν
[9] νεκρων

1Th 2

1 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι
οὐ κενὴ γέγονεν• 2 ἀλλὰ[1] προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς
οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς
ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. 3 Ἡ γὰρ παράκλησις
ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ• 4 ἀλλὰ
καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτως
λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ θεῷ τῷ δοκιμάζοντι
τὰς καρδίας ἡμῶν. 5 Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν,
καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας• θεὸς μάρτυς• 6 οὔτε
ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπὸ ἄλλων[2],
δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς χριστοῦ ἀπόστολοι, 7 ἀλλ' ἐγενήθημεν
ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα• 8 οὕτως,
ὁμειρόμενοι[3][4] ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ
ἡμῖν γεγένησθε. 9 Μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ
τὸν μόχθον• νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί
τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. 10 Ὑμεῖς
μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς
πιστεύουσιν ἐγενήθημεν• 11 καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν,
ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι 12
καὶ μαρτυρόμενοι[5], εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ
καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. 13 ¶ Διὰ τοῦτο
καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες
λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ
καθώς ἐστιν ἀληθῶς, λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς
πιστεύουσιν. 14 Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν
ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ• ὅτι τὰ
αὐτὰ[6] ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 15 τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ
τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς[7] ἐκδιωξάντων, καὶ θεῷ μὴ

---

[1] αλλα και
[2] απ αλλων
[3] ιμειρομενοι
[4] ιμειρομενοι
[5] μαρτυρουμενοι
[6] ταυτα
[7] υμας

ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, 16 κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε• ἔφθασεν δὲ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. 17 ¶ Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ᾽ ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ• 18 διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. 19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως; Ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ[12] ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; 20 Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά[3].

1Th 3

1 Διὸ μηκέτι στέγοντες, εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, 2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν, 3 τὸ[4] μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις• αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. 4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. 5 Διὰ τοῦτο κἀγώ, μηκέτι στέγων, ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως[56] ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. 6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ᾽ ὑμῶν, καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς• 7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ᾽ ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως• 8 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε[789] ἐν κυρίῳ. 9 Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι᾽ ὑμᾶς[10] ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 10 νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ[1112] δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν

---

1 ιησου [χριστου]
2 ιησου χριστου
3 και χαρα
4 τω
5 μη πως
6 μη πως
7 στηκητε
8 στηκητε
9 στηκητε
10 δι ημας (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)
11 υπερεκπερισσου
12 υπερεκπερισσου

τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; 11 ¶ Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς• 12 ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, 13 εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

1Th 4

1 Λοιπὸν[1234] οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. 2 Οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 3 Τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας• 4 εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, 5 μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν• 6 τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ• διότι ἔκδικος ὁ κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπομεν[56] ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. 7 Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. 8 Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς[7]. 9 ¶ Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν• αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς[8] θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους• 10 καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον, 11 καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν• 12 ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. 13 ¶ Οὐ θέλομεν[9] δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. 14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι

[1] το λοιπον
[2] το λοιπον
[3] το λοιπον
[4] BYZpt Τὸ λοιπὸν
[5] προειπαμεν
[6] BYZpt προείπαμεν
[7] ημας
[8] γαρ
[9] θελω

Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. 15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. 16 Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ, καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον• 17 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα• καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. 18 Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

1Th 5

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι. 2 Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται• 3 ὅταν γὰρ λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. 4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ• 5 πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας• οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους• 6 ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. 7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν• καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς μεθύουσιν. 8 Ἡμεῖς[1] δέ, ἡμέρας ὄντες, νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας. 9 Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ᾽ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 10 τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν[2][3] εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. 11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. 12 ¶ Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, 13 καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ[4][5] ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. 14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε

[1] υμεις
[2] γρηγορουμεν ειτε καθευδομεν
[3] BYZpt γρηγοροῦμεν
[4] υπερεκπερισσου
[5] υπερεκπερισσου

πρὸς πάντας. 15 Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ• ἀλλὰ
πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. 16 Πάντοτε
χαίρετε• 17 ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε• 18 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε• τοῦτο
γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. 19 Τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε•
20 προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε• 21 πάντα δὲ[1] δοκιμάζετε•[2] τὸ καλὸν
κατέχετε•22 ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. 23 ¶ Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς
τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς• καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ
ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
χριστοῦ τηρηθείη. 24 Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. 25 ¶
Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 26 ¶ Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς
πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ. 27 Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι
τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς. 28 ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ’ ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

2Th 1

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων
ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ• 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. 3 ¶ Εὐχαριστεῖν
ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν,
ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς
ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους• 4 ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν
καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ
πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε•
5 ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε• 6 εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ
ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, 7 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις
ἄνεσιν μεθ’ ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ
μετ’ ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, 8 ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν
τοῖς μὴ εἰδόσιν θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ[3][4][5][6]• 9 οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ
προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, 10 ὅταν ἔλθῃ

[1] παντα
[2] BYZpt δοκιμάζοντες
[3] ιησου χριστου
[4] ιησου [χριστου]
[5] ιησου χριστου
[6] BYZpt Ἰησοῦ χριστοῦ

ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύσασιν[1] ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 11 Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει• 12 ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ[2][3][4][5] ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

2Th 2

1 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, 2 εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός, μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος[6], μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ χριστοῦ• 3 μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον• ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, 4 ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. 5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; 6 Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. 7 Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας• μόνον ὁ κατέχων ἄρτι, ἕως ἐκ μέσου γένηται, 8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ• 9 οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους, 10 καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. 11 Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει• 12 ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. 13 ¶ Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν

---

[1] πιστευουσιν
[2] ημων ιησου χριστου
[3] ημων ιησου [χριστου]
[4] ημων ιησου χριστου
[5] BYZpt ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ
[6] δια του πνευματος

ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, καὶ πίστει ἀληθείας• 14 εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. 16 ¶ Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, 17 παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶἔργῳ ἀγαθῷ.

2Th 3

1 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, 2 καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων• οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. 3 Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. 5 Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν[1] τοῦ χριστοῦ. 6 ¶ Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον[2] παρ' ἡμῶν. 7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς• ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, 8 οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν• 9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. 10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. 11 Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. 12 Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. 13 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. 14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ, 15 καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. 16 ¶ Αὐτὸς[3] δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς

[1] υπομονην
[2] παρελαβεν
[3] BYZpt Τίνες

ἐν παντὶ τρόπῳ. Ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. 17 ¶ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ• οὕτως γράφω. 18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

1Ti 1

1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, 2 Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει• χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. 3 ¶ Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, 4 μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. 5 Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου• 6 ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, 7 θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. 8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, 9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσιν[1] καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις[2][3] καὶ μητρολῴαις[4][5][6], ἀνδροφόνοις, 10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, 11 κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. 12 ¶ Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν, 13 τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν• ἀλλὰ[7][8] ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ• 14 ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν

[1] ασεβεσι
[2] πατραλωαις
[3] BYZpt πατραλῴαις
[4] πατραλοιαις και μητραλοιαις
[5] μητραλωαις
[6] BYZpt μητραλῴαις
[7] αλλ
[8] αλλ

πρῶτός εἰμι ἐγώ• 16 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 18 ¶ Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν• 20 ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

1Ti 2

1 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων• 2 ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. 3 Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 4 ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 5 Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος χριστὸς Ἰησοῦς, 6 ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις, 7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος• ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι• διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. 8 ¶ Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. 9 Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10 ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. 11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. 12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα• 14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν• 15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

1Ti 3

1 Πιστὸς ὁ λόγος• εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. 2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα,

νηφάλεον[1][2], σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν• 3 μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ᾽ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον• 4 τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος. 5 Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; 6 Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. 7 Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. 8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. 11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους[3][4], πιστὰς ἐν πᾶσιν. 12 Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. 13 Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 14 ¶ Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρός σε τάχιον• 15 ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. 16 Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον• θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

1Ti 4

1 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, 2 ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων[5] τὴν ἰδίαν συνείδησιν, 3 κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν[6] τὴν ἀλήθειαν. 4 Ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον• 5 ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. 6 ¶ Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς

[1] νηφαλιον
[2] νηφαλιον
[3] νηφαλιους
[4] νηφαλιους
[5] κεκαυστηριασμενων
[6] επεγνωκοσι

διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας. 7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν• 8 ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος• ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν[78] ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. 9 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 10 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. 11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 Μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. 13 Ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. 14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. 16 Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. Ἐπίμενε αὐτοῖς• τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶσεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

1Ti 5

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα• νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς• 2 πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας• νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. 4 Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις• τοῦτο γάρ ἐστιν[9] ἀπόδεκτον[10] ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. 6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθνηκεν. 7 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. 8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. 9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸςγυνή, 10 ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. 11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ• ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ χριστοῦ,γαμεῖν θέλουσιν, 12 ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. 13 Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν, περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ

[7] επαγγελιας
[8] επαγγελιας
[9] εστιν καλον και
[10] καλον και αποδεκτον

περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. 14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. 15 Ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. 16 Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. 17 ¶ Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις• καί, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. 19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. 20 Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν. 21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλησιν[11][12]. 22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις• σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. 23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ’ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. 24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν, προάγουσαι εἰς κρίσιν• τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 Ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστιν• καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται[13].

1Ti 6

1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν• ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 ¶ Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις, τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τῇ κατ’ εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, 5 διαπαρατριβαὶ[14][15] διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. 6 Ἔστιν δὲ πορισμὸς

[11] προσκλισιν
[12] προσκλισιν
[13] δυναται
[14] παραδιατριβαι
[15] παραδιατριβαι

μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας• 7 οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν
κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα• 8 ἔχοντες δὲ
διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. 9 Οἱ δὲ βουλόμενοι
πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς
ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον
καὶ ἀπώλειαν. 10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία• ἧς
τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς
περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. 11 ¶ Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ταῦτα
φεῦγε• δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν,
πραότητα. 12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς
αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν[16] ἐκλήθης[17][18], καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῳοποιοῦντος τὰ πάντα, καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, 14 τηρῆσαί
σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 15 ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ
μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν
κυριευόντων, 16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν
εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται• ᾧ τιμὴ καὶ κράτος
αἰώνιον. Ἀμήν. 17 ¶ Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε, μὴ
ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ’ ἐν τῷ θεῷ
τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως[19] εἰς ἀπόλαυσιν• 18
ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι,
κοινωνικούς, 19 ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ
μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς. 20 ¶ Ὦ Τιμόθεε, τὴν
παραθήκην[20][21] φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ
ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως• 21 ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ
τὴν πίστιν ἠστόχησαν. ¶ Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

16 εις ην [και]
17 και εκληθης
18 και εκληθης
19 πλουσιως παντα
20 παρακαταθηκην
21 παρακαταθηκην

2Ti 1

1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ[1] διὰ θελήματος θεοῦ, κατ’ ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, 2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ• χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. 3 ¶ Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, 4 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, 5 ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ[2][3], πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. 6 Δι’ ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. 7 Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ. 8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ• ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, 9 τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ’ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, 10 φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 11 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. 12 Δι’ ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ’ οὐκ ἐπαισχύνομαι• οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. 13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ’ ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 14 Τὴν καλὴν παραθήκην[4] φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. 15 15 ¶ Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶν Φύγελος[5][6][7] καὶ Ἑρμογένης. 16 Δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου Ὀνησιφόρου οἴκῳ• ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν, καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη[8][9], 17 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, σπουδαιότερον ἐζήτησέν με

[1] φυγελλος
[2] ευνεικη
[3] ευνεικη
[4] παρακαταθηκην
[5] φυγελλος
[6] φυγελλος
[7] φυγελλος
[8] επησχυνθη
[9] επησχυνθη

με καὶ εὗρεν - 18 δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ - καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2Ti 2

1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 2 Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. 3 Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ χριστοῦ. 4 Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. 5 Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. 6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. 7 Νόει ἃ λέγω• δῴη γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. 8 Μνημόνευε Ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυίδ[1], κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου• 9 ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος• ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται. 10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. 11 Πιστὸς ὁ λόγος• εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν• 12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν• εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς• 13 εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει• ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται. 14 ¶ Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. 15 Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. 16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο• ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, 17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει• ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός• 18 οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν. 19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, Ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου[2]. 20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. 21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. 22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς

[1] δαβιδ
[2] χριστου

ἐπιθυμίας φεῦγε• δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην, μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. 23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας. 24 Δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ᾽ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, 25 ἐν πραΰτητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους• μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

2Ti 3

1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. 2 Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, 3 ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, 4 προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 5 ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι• καὶ τούτους ἀποτρέπου. 6 Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες[1] εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες[2][3] γυναικάρια[4] σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, 7 πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. 8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσῇ[5][6], οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. 9 Ἀλλ᾽ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον• ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. 10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, 11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο[7] ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα• καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος. 12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. 13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. 14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ[8] ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, 15 καὶ ὅτι

[1] ενδυοντες
[2] αιχμαλωτιζοντες
[3] αιχμαλωτιζοντες
[4] τα γυναικαρια
[5] μωυσει
[6] μωυσει
[7] εγενοντο
[8] και οις

ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. 16 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ• 17 ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

2Ti 4

1 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, 2 κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. 3 Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν• 4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. 5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. 6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκεν. 7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα• 8 λοιπόν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής• οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. 9 ¶ Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως• 10 Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην• Κρήσκης[1] εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν. 11 Λουκᾶς ἐστὶν μόνος μετ᾽ ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ• ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. 12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. 13 Τὸν φελόνην[2][3][4] ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. 14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο• ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ• 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις λόγοις. 16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες μεἐγκατέλιπον• μὴ αὐτοῖς λογισθείη. 17 Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι᾽ ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη• καὶ ἐρρύσθην ἐκ

[1] κρισκης
[2] φαιλονην
[3] φαιλονην
[4] BYZpt φαιλόνην

στόματος λέοντος. 18 Καὶ ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον• ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 19 ¶ Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. 20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ• Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. 21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος, καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. 22 ¶ Ὁ κύριος Ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

Ts 1

1 Παῦλος, δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν, 2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, 3 ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν• χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρός, καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. 5 ¶ Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην• 6 εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. 7 Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς θεοῦ οἰκονόμον• μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, 8 ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, 9 ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. 10 ¶ Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς, 11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν• οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν. 12 Εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν, ἴδιος αὐτῶν προφήτης, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. 13 Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, 14 μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. 15 Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς• τοῖς δὲ μεμιασμένοις[1] καὶ ἀπίστοις οὐδὲν

[1] μεμιαμμενοις

καθαρόν• ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. 16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

Ts 2

1 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ• 2 πρεσβύτας νηφαλέους[1][2][3] εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ• 3 πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, 4 ἵνα σωφρονίζωσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, 5 σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται• 6 τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν• 7 περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, 8 λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν[4] λέγειν φαῦλον. 9 Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, 10 μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν[5] θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. 11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, 12 παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα, ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 13 προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. 15 ¶ Ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. Μηδείς σου περιφρονείτω.

Ts 3

1 Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, 2 μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους

[1] νηφαλιους
[2] νηφαλιους
[3] νηφαλιους
[4] υμων
[5] υμων

πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. 3 Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς
ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς
ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες
ἀλλήλους. 4 Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 5 οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν
ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ
παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου, 6 οὗ ἐξέχεεν ἐφ'
ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, 7 ἵνα
δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα
ζωῆς αἰωνίου. 8 Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε
διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ
πεπιστευκότες θεῷ[1][2][3]. Ταῦτά ἐστιν τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς
ἀνθρώποις• 9 μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις[4] καὶ
μάχας νομικὰς περιΐστασο• εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. 10
Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, 11
εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος. 12
¶ Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με
εἰς Νικόπολιν• ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. 13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν
καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. 14
Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς
ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. 15 ¶ Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ'
ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. ¶ Ἡ χάρις μετὰ
πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

Pm 1

1 Παῦλος δέσμιος χριστοῦ Ἰησοῦ[5], καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,
Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, 2 καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ,
καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ•
3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.
4 ¶ Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ

[1] τω θεω
[2] τω θεω
[3] τω θεω
[4] ερις
[5] ιησου χριστου

τῶν προσευχῶν μου, 5 ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 6 ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν[1][2] εἰς χριστὸν Ἰησοῦν. 7 Χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. 8 ¶ Διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, 9 διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ χριστοῦ. 10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον, 11 τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα• 12 σὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ• 13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου• 14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. 15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς• 16 οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. 17 Εἰ οὖν με[3] ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. 18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει• 19 ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω• ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. 20 Ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ• ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ. 21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. 22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν• ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. 23 ¶ Ἀσπάζονταί[4] σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, 24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. 25 ¶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ[5] μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Hb 1

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν

[1] υμιν
[2] υμιν
[3] ουν εμε
[4] ασπαζεται
[5] ιησου

τοῖς προφήταις, ἐπ᾽ ἐσχάτου[1] τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, 2 ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι᾽ οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, 3 ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι᾽ ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, 4 τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ᾽ αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. 5 Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; 6 Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει, Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. 7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα• 8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος• ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. 9 Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν• διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. 10 Καί, Σὺ κατ᾽ ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί• 11 αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις• καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, 12 καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται• σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. 13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Hb 2

1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε[2] παραρρυῶμεν. 2 Εἰ γὰρ ὁ δι᾽ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, 3 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; Ἥτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, 4 συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε[3] καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου

[1] εσχατων
[2] μη ποτε
[3] σημειοις

μερισμοῖς, κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. 5 ¶ Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. 6 Διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων, Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; Ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; 7 Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους• δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν[1]• 8 πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. 9 Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου. 10 Ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. 11 Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες• δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, 12 λέγων, Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. 13 Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν, Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. 14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διάβολον, 15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. 16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. 17 Ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

Hb 3

1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν χριστόν[2], 2 πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι[3] αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς[4] ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 3 Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν[5] ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. 4 Πᾶς γὰρ οἶκος

[1] εστεφανωσας αυτον και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου
[2] χριστον ιησουν
[3] ποιησατιν (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)
[4] μωσης
[5] μωσην

κατασκευάζεται ὑπό τινος• ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας θεός. 5 Καὶ Μωϋσῆς[1] μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων• 6 χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ• οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. 7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. 10 Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ• αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου• 11 ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 12 Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε[2] ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος• 13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ’ ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρι[3] οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν τις[4] ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας• 14 μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν• 15 ἐν τῷ λέγεσθαι, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. 16 Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ’ οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως[5][6]. 17 Τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; 18 Τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; 19 Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι’[7] ἀπιστίαν.

Hb 4

1 Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε[8] καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. 2 Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι• ἀλλ’ οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους[9] τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. 3

[1] μωσης
[2] μη ποτε
[3] αχρις
[4] τις εξ υμων
[5] μωυσεος
[6] μωσεως
[7] δια
[8] μη ποτε
[9] συγκεκραμενος

Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν, Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου• καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. 4 Εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως, Καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ• 5 καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι’ ἀπείθειαν, 7 πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυὶδ[1] λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἴρηται, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. 8 Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. 9 Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. 10 Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. 11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. 12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας. 13 Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ• πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. 14 ¶ Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ’ ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. 16 Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

Hb 5

1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεύς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν• 2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν• 3 καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. 4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ καλούμενος[2] ὑπὸ τοῦ

[1] δαβιδ
[2] ο καλουμενος

θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών[1]. 5 Οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν
ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ
σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῴζειν
αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας,
καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν
ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, 9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ
πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου• 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ
ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 11 ¶ Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος
καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 Καὶ
γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε
τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ• καὶ
γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. 13 Πᾶς γὰρ ὁ
μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης• νήπιος γάρ ἐστιν. 14
Τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια
γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Hb 6

1 Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα
φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν
ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, 2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε
χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. 3 Καὶ τοῦτο
ποιήσωμεν[2][3][4], ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. 4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ
φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους
γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, 5 καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα,
δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν
εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ
παραδειγματίζοντας. 7 Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις
ἐρχόμενον ὑετόν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ
γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ• 8 ἐκφέρουσα δὲ
ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς

[1] ο ααρων
[2] ποιησομεν
[3] ποιησομεν
[4] ποιησομεν

καῦσιν. 9 ¶ Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα[12] καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν• 10 οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. 11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους• 12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. 13 ¶ Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ’ οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσεν καθ’ ἑαυτοῦ, 14 λέγων, Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. 15 Καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας. 16 Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. 17 Ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, 18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος• 19 ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος• 20 ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Hb 7

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, 2 ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ - πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης• 3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ - μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. 4 ¶ Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. 5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ’ ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ• 6 ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ

[1] κρειττονα
[2] κρειττονα

αὐτῶν δεδεκάτωκεν τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. 7 Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνῄσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν• ἐκεῖ δέ, μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. 9 Καί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευῒ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται• 10 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. 11 ¶ Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν - ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο - τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12 Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. 13 Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ. 14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς[1] ἐλάλησεν. 15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16 ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς[2] γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου• 17 μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές• 19 οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. 20 Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας - οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, 21 ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, Ὤμοσεν κύριος καὶοὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ - 22 κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. 23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαιπαραμένειν• 24 ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. 25 Ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. 26 ¶ Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος• 27 ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ• τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας. 28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν• ὁλόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον,

[1] μωσης
[2] σαρκινης

υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Hb 8

1 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις• τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2 τῶν ἁγίων λειτουργός, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος• 3 πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται• ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ[1]. 4 Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα, 5 οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς[2] μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν, Ὅρα, γάρ φησιν, ποιήσεις[3] πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. 6 Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν[4][5][6] λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει, Ἰδού, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν• 9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου• ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. 10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς• καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. 11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην[7][8] αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν κύριον• ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με, ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. 12 Ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 Ἐν τῷ λέγειν, Καινήν, πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην. Τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

---

[1] προσενεγκοι
[2] μωσης
[3] ποιησης
[4] τετευχεν
[5] τετευχεν
[6] τετευχεν
[7] πλησιον
[8] πλησιον

Hb 9

1 Εἶχεν[1] μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη[2][3] δικαιώματα λατρείας, τό τε ἅγιον
κοσμικόν. 2 Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ
τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. 3 Μετὰ δὲ τὸ
δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων, 4 χρυσοῦν
ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης
περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ
μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης• 5
ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον• περὶ
ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. 6 Τούτων δὲ οὕτως
κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ
ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες• 7 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ
ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ
καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων• 8 τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ
ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς
ἐχούσης στάσιν• 9 ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα,
καθ’ ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ
συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, 10 μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ
πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώμασιν σαρκός, μέχρι
καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. 11 ¶ Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς
τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ
χειροποιήτου, τοῦτ’ ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, 12 οὐδὲ δι’ αἵματος
τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ
ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος[4]. 13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ
τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει
πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, 14 πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ,
ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου[5] ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ,
καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν
θεῷ ζῶντι; 15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως,
θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ
παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου
κληρονομίας. 16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ
διαθεμένου. 17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ

[1] ειχε
[2] πρωτη σκηνη
[3] πρωτη σκηνη
[4] ευρομενος
[5] αγιου

ὁ διαθέμενος. 18 Ὅθεν οὐδ'[1] ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. 19 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον[2] ὑπὸ Μωϋσέως[3] παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων, μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν, 20 λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. 21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισεν. 22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. 23 ¶ Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας. 24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν• 25 οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ• 26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου• νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. 27 Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις• 28 οὕτως καὶ[4] ὁ χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις, εἰς σωτηρίαν.

Hb 10

1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε δύνανται[5][6][7] τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι. 2 Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους; 3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν• 4 ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. 5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι• 6 ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας

[1] ουδε
[2] κατα τον νομον
[3] μωυσεος
[4] ουτως
[5] δυναται
[6] δυναται
[7] δυναται

οὐκ εὐδόκησας• 7 τότε εἶπον, Ἰδού, ἥκω - ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ - τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. 8 Ἀνώτερον λέγων ὅτι Θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας - αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται - 9 τότε εἴρηκεν, Ἰδού, ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. 10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμέν, οἱ διὰ[1] τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ[2][3] χριστοῦ ἐφάπαξ. 11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας• 12 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκές, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. 15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον• μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι, 16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς• 17 καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. 19 ¶ Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ[4], 20 ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, 22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ• 23 κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος• 24 καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, 25 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. 26 ¶ Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, 27 φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς

[1] δια
[2] του ιησου
[3] του ιησου
[4] του ιησου

ὑπεναντίους. 28 Ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως[1][2][3] χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνῄσκει• 29 πόσῳ, δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; 30 Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος• καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. 31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. 32 ¶ Ἀναμιμνῄσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων• 33 τοῦτο μέν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι• τοῦτο δέ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες. 34 Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς[4][5] κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. 35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. 36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. 37 Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ. 38 Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται• καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. 39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

Hb 11

1 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. 2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. 3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. 4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι’ ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ• καὶ δι’ αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. 5 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός• πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ• 6 χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι• πιστεῦσαι γὰρ δεῖ[6] τὸν προσερχόμενον τῷ

[1] μωυσεος
[2] μωσεως
[3] BYZpt Μωσέως
[4] εν εαυτοις
[5] εν εαυτοις
[6] δη (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)

θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. 7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ• δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. 8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλεν[1] λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. 9 Πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν[2][3][4] τῆς ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς• 10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. 11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. 12 Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ[5] ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. 13 ¶ Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι[6], καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. 15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. 16 Νῦν[7] δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου• διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν• ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. 17 ¶ Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, 18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα• 19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός• ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ. 21 Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησεν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. 22 Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. 23 Πίστει

[1] εμελλεν
[2] την γην
[3] την γην
[4] BYZpt τὴν γῆν
[5] ωσει
[6] πεισθεντες και ασπασαμενοι
[7] νυνι

Μωϋσῆς[1] γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον• καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Πίστει Μωϋσῆς[2] μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, 25 μᾶλλον ἐλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν• 26 μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου[3] θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ• ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. 27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως• τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. 28 Πίστει πεποίηκεν τὸ Πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. 29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς• ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 Πίστει τὰ τείχη Ἰεριχὼ ἔπεσεν, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. 31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ’ εἰρήνης. 32 Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, Δαυίδ[4] τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν• 33 οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, 34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. 35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν• ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν• 36 ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς• 37 ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον• περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι - 38 ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος - ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. 39 Καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

Hb 12

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον

[1] μωσης
[2] μωσης
[3] εν αιγυπτω
[4] δαβιδ

ἁμαρτίαν, δι᾽ ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, 2 ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὅς, ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν σταυρόν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν[1]. 3 Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. 4 Οὔπω μέχρι[2] αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι• 5 καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται, Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος• 6 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει• μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 7 Εἰς[3][4][5][6] παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός• τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 8 Εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. 9 Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνετρεπόμεθα• οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; 10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον• ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. 11 Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης• ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι᾽ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης. 12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε• 13 καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. 14 ¶ Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον• 15 ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ• μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν πολλοί• 16 μή τις πόρνος, ἢ βέβηλος, ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. 17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη• μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. 18 ¶ Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ πυρί, καὶ γνόφῳ, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, 19 καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι

[1] εκαθισεν
[2] μεχρις
[3] ει
[4] ει
[5] ει
[6] BYZpt Ei

αὐτοῖς λόγον• 20 οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον, Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται[1]• 21 καί, οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς[2] εἶπεν, Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος. 22 Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, 23 πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων, 24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον[3] λαλοῦντι παρὰ τὸν[4] Ἄβελ. 25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς[5][6] παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ᾽ οὐρανῶν[7] ἀποστρεφόμενοι• 26 οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται, λέγων, Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δέ, Ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. 28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν, δι᾽ ἧς λατρεύομεν[8][9] εὐαρέστως τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας• 29 καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

Hb 13

1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. 2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε• διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. 3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι• τῶν κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. 4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος• πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. 5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν• αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ᾽ οὐ μή σε ἐγκαταλείπω[10][11][12]. 6 Ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. 7 ¶ Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ• ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε

[1] λιθοβοληθησεται η βολιδι κατατοξευθησεται
[2] μωσης
[3] κρειττονα
[4] το
[5] της γης
[6] της γης
[7] ουρανου
[8] λατρευωμεν
[9] λατρευωμεν
[10] εγκαταλιπω
[11] εγκαταλιπω
[12] εγκαταλιπω

τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε[1]• καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες. 10 Ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. 11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν. 13 Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες. 14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. 15 Δι’ αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ’ ἔστιν, καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 16 Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε• τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. 17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε• αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες• ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν, καὶ μὴ στενάζοντες• ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. 18 ¶ Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν• πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19 Περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. 20 ¶ Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, 21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ• ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 22 ¶ Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως• καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ’ οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. 24 ¶ Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. 25 ¶ Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΙΑΚΩΒΟΥ

Ja 1

1 Ἰάκωβος, θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. 2 ¶ Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί

[1] περιφερεσθε

μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, 3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον[1] ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν• 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. 5 ¶ Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ οὐκ[2][3] ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. 6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος• ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. 7 Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι[4] παρὰ τοῦ κυρίου. 8 Ἀνὴρ[5] δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 9 ¶ Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ• 10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ• ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. 11 Ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο• οὕτωςκαὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. 12 ¶ Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν• ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται[6] τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος[7] τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. 13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ θεοῦ[8] πειράζομαι• ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα• 14 ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶδελεαζόμενος. 15 Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν• ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. 16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν, καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ’ ᾧ οὐκ ἔνι[9] παραλλαγή, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα[10]. 18 Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. 19 ¶ Ὥστε,

---

[1] P[74] א A B C K L P Ψ 049 056 0142 & most all Grk cyr did max-conf ps-max-conf ps-oec
[2] μη
[3] K 049 056 0142 1678
[4] B2 L P Ψ 056 0142 33] 81 93 323 945 1243 1448 1505 1611 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2464 2492 2805 *l*596
[5] א A B C K L P Ψ 049 056 0142 33 81 93 307 323 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298
2344 2464 2492 2805 *l*596 cyr dam did ps-oec lat-f,v cop[samss,bopt] syr[p]
[6] B[2] C K L P Ψ 049 056 0142 33 81 93 323 945 1241 1243 1448 1505 1611 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492
2805 *l*596
[7] K L P 0246 180[Z] 1448 1505 1611 1678 2138 syr[h]? ps-oec
[8] του θεου
[9] P[23] A B C K L Ψ 049 056 0142 33 81 323 945 1175 1241 1243 1448 1678 1735 1739 1852 2298 2344 2464 2492 cyr-h did phot s-oec
[10] [2]א A C K L P 049 056 0142 81 945 1175 1243 1448 1611 1735 1739 1852 2298 2344
2464 2492 2805 syr[h] ath cyr-h dam did ioh-phil[vid] phot ps-oec

ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω[1] πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν• 20 ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται[2]. 21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου[3], καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί[4], παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. 23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ• 24 κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ[5] ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. 26 Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν ὑμῖν[6], μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ[7], ἀλλὰ[8][9][10] ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ[11], τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. 27 Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ θεῷ[12][13][14] καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Ja 2

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης. 2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν[15] συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, 3 καὶ ἐπιβλέψητε[16] ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν

---

[1] K L P^{2} Ψ 049 056 0142 93c 1241 1448 1505 1611 1678 1735 2138 2298 2492^{c} 2805
[2] C* L P 049 056 0142 0246 323 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2464 2492^{Z} 2805 antioch ath ps-oec
[3] νομου
[4] P^{74} א A(*f) B C K L P Ψ 049 056 0142 945 1175 1241 1243 1678 1735 1739 2298 2344 2464 2492 2805 dam ps-oec
[5] K L P Ψ 049 056 0142 1448 1505 1611 1678^{Z} 2138 syr^{h} ps-oec
[6] K L 049 056 0142 2492 cyr ps-oec
[7] K L Ψ 056 0142 33 81 93 307 323 468 945 1241 1243 1448 1678 1735 1739 2298 2344 2464 2492 2805 *l*596 antioch cyr ps-oec
[8] αλλ
[9] αλλ
[10] αλλ
[11] K L Ψ 056 0142 33 81 93 307 323 468 945 1175 1241 1243 1448 1678 1735 1739 2138 2298 2344 2464 2492 *l*596 antioch cyr ps-oec
[12] [τω] θεω
[13] τω θεω
[14] א^{T} C^{2} K L 049 056 0142 35c 93 307 323 1175 1678 2464 2805 *l*596 cyr did
[15] א^{Z} A K L P 049 056 0142 33 81 93 307 945 1241 1243 1448^{Z} 1678 1735 1739 1852 2298 2344 2464 2492 2805 *l*596
[16] א A K L 049 056 0142 33 81 1735 2344 *l*596 lat-v cop^{sa,bo} antioch ps-oec

ἐσθῆτα τὴν λαμπράν[1], καὶ εἴπητε αὐτῷ[2], Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στῆθι ἐκεῖ, ἢ κάθου ὧδε[3] ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου• 4 καὶ οὐ[4] διεκρίθητε[5] ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; 5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου[6][7] πλουσίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; 6 Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; 7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; 8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφήν, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε• 9 εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε[8], ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. 10 Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει[9], πταίσει[10][11] δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. 11 Ὁ γὰρ εἰπών, Μὴ μοιχεύσεις[12][13][14], εἶπεν καί, Μὴ φονεύσεις[15][16][17][18]• εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις[19] δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. 12 Οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. 13 Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος[20][21][22] τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος• κατακαυχᾶται ἔλεον[23][24][25] κρίσεως. 14 ¶ Τί τὸ[26] ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ[27];

---

[1] λαμπραν εσθητα
[2] K L P 049 056 0142 945 1241 1739 2298 2492 lat-t syr^{p} cop^{sa,bo} antioch ps-oec
[3] א K L P 049 056 0142 1735 1448^{Z} 2344 2464 2805 syr^{p} cop^{bo} ps-oec
[4] ου
[5] K L P 049 056 0142 5 93 307 468 1678 2464 ps-oec
[6] κοσμου τουτου
[7] A^{2} C^{2} K L P Ψ 049 056 0142 1243 1448 1505 1611 2138 2492
[8] B^{2} K L P Ψ 33 323 945 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805
[9] τηρηση
[10] πταιση
[11] K L P 049 056 323 1243 1678 2805 *l*596^{c}
[12] μη μοιχευσης
[13] μη μοιχευσης
[14] μη μοιχευσης
[15] μη φονευσης
[16] μη φονευσης
[17] μη φονευσης
[18] 1678^{*vid} 2344
[19] 81 1448 1505 1611 1852 2138 2344 2805
[20] ανηλεος
[21] ανιλεως
[22] P^{74} א A B C K 81 307 945 1175 1241 1243 1448 1505 1678 1735 1739 1852 2138^{*vid} 2298 2344 2492 cop^{sa,bo} apoll dam isid ps-caes ps-oec
[23] ελεος
[24] και κατακαυχαται ελεος
[25] C K L Ψ 049 056 0142 33 81 1175 1241 1243 1448 1611 1735 1739^{T} 1852 2298 2344 2492 2805
[26] P^{74} א A C^{2} K L Ψ 049 056 0142 33 81 323 945 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805 lat-s cyr ps-oec
[27] εχει

Μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; 15 Ἐὰν δὲ[1] ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι ὦσιν[2] τῆς ἐφημέρου τροφῆς, 16 εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ[3] ὄφελος; 17 Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ[4], νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν. 18 Ἀλλ' ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω• δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου[5], κἀγὼ δείξω σοι[6] ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου[7]. 19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς εἷς ἐστίν[8]• καλῶς ποιεῖς• καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν, καὶ φρίσσουσιν. 20 Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά[9] ἐστιν; 21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; 22 Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; 23 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. 24 Ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι[10] ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. 25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους[11], καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; 26 Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων[12] νεκρά ἐστιν.

Ja 3

1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα ληψόμεθα. 2 Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς[13] χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα.

---

[1] A C K L Ψ 049 056 0142 1175 1448 1505 1611 2138 2298 2344 ps-oec lat-v syr^{h} cop$^{bo^{mss}}$
[2] A L P Ψ 049 056 0142 33 81 323 945 1241 1448 1505 1611 1678 1739 2138 2298 2344 cyr ps-oec
[3] C^{2} *rell. greek* antioch cyr ps-oec
[4] L 049 93 323 1739 ps-oec
[5] K L 049 056^{c} 0142 323 945 1448^{c} 1611c 1678 2298 lat-c,ar
[6] P^{74} A C K L Ψ 049 056 0142 33 81 323 945 1241 1678 1735 1739 2298 (2344 δειξον) lat-v syr^{p,h} ps-oec
[7] P^{74} A K L P^{vid} 049 056 0142 945 1448^{c} 1611^{Z} 1678 1735 2298 2344 2805 lat-g eth ps-oec
[8] K^{2} L 049 056 0142 1448 lat-g? cyr did ps-oec
[9] א A C^{2} K L P Ψ 33 81 1241 1448 1505 1611 1735 1852 2138 2298 2344 2492 2805 lat-t syr^{p,h} cop^{bo} eth aug cyr ps-oec
[10] K L 049 056 0142 323 1448^{Z} 2298 lat-pel ps-oec
[11] P^{54}? P^{74vid} א A B KT P Ψ 049 056 0142 (33^{vid} ἀγέλους) 81 307^{T} 323 1175 1243 1448 1505 1611 1735 1852 2138 2344 2492 lat-v syr^{hT} cop^{sa} ps-oec
[12] A C K L P 049 056 0142 33 323 945 1175 1241 1243 1678 1735 1739 2298 2344 2492 2805 *l*596 cop^{sa,bo} eustr greg-naz ps-oec
[13] δυναμενος

3 Ἴδε[1][2], τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς[3] τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. 4 Ἰδού, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων[4][5] ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν[6] ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος[7] βούληται[8]. 5 Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστίν, καὶ μεγαλαυχεῖ[9]. Ἰδού, ὀλίγον[10] πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. 6 Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας• οὕτως[11] ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. 7 Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ• 8 τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι[12]• ἀκατάσχετον[13] κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. 9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν[14] καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας• 10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. 11 Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; 12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; Οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ[15]. 13 ¶ Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; Δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. 14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. 15 Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν

---

[1] ιδου

[2] 056 0142 81 945 1175 1241 1448 1505 1739 2138 2298 lat-ps-am,fi syr^{hmss} cop^{sa}

[3] A K L P 049 056 0142 33^{vid} 81 323 1175 1448 1505 1611 1678 1852 2138 2344 2805 syr^{h} ps-oec

[4] ανεμων σκληρων

[5] A L Ψ 049 33 93 323 459 468 945 1241 1735 1739 2298 2344 ps-oec

[6] A C K L P Ψ 049 056 0142 33 81 323 918^{Z} 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805 *l*596 lat-s? lat-v? dam ps-oec

[7] ιθυνοντος

[8] A C K P Ψ 049 056 0142 323 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805 dam ps-oec

[9] P^{20} א C^{2} K L Ψ 049 056 0142 323 945 1175 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2492 2805
dam greg-agr ps-oec

[10] A^{*vid} C* K L Ψ 049 056 0142 33 93 307 323 945 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1739 2138 2298 *l*596 dam greg-agr lat-f,v^{ms}

[11] P 049 1448^{Z} 1678 2298 2805^{Z} *l*596 syr^{hA} ps-oec

[12] L 056 0142 1243 1678 2492 cyr dam ps-oec

[13] C L Ψ 049 056 0142 81 323 945 1241 1448 1505 1611 1678 1739Z 1852 2138 2344 2492 2805 lat-s,car,hi,pel syr^{h} cyr dam epiph flav-c ps-oec

[14] K L 049 056 0142 1243 1448 1505 1611 1678 2138 2298 2344 2492c dam epiph ps-oec lat-v^{mss},t^{mss} syr^{h} cop^{sa,bopt}

[15] K L 049 056 0142 945 623^{Z} 1448^{Z} 1678 2298 *l*596f ps-oec syr^{h}?

κατερχομένη[1], ἀλλ᾽ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης. 16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. 17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος[2]. 18 Καρπὸς δὲ τῆς[3] δικαιοσύνης[4] ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Ja 4

1 Πόθεν πόλεμοι καὶ[5] μάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; 2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε• φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν• μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε[6], οὐκ ἔχετε διὰ[7] τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς• 3 αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. 4 Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες[8], οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστίν; Ὃς ἂν οὖν[9] βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. 5 Ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκησεν[10] ἐν ἡμῖν. 6 Μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν• διὸ λέγει, Ὁ θεὸς[11] ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 7 Ὑποτάγητε οὖν[12] τῷ θεῷ• ἀντίστητε δὲ[13][14][15][16] τῷ[17] διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ᾽ ὑμῶν. 8 Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν• καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. 9 Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε• ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω[18], καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. 10

---

[1] א A B K L P Ψ 049 33 81 323 1175 1243 1678 1735 2344 2492
[2] P[100] K L 049 056 0142 93 307 323 1175[Z] 1678 ps-oec
[3] K 049 93 307 1448 1678 2492 ps-oec
[4] δικαιοσυνης
[5] 049 056 0142 323 lat-v syr[p] cop[sa]
[6] πολεμειτε [και]
[7] δε δια
[8] [2]א K L P Ψ 049 056 0142 945 1175Z 1243 1448 1505 1611 1678 1735 2138 2298 2344 2492 2805 phot ps-oec syr[hmss]
[9] [2]א A K Ψ 049 1678 1735
[10] K L P 056 0142 33 945 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1852 2138 2298 2344 2492 nil-anc ps-oec
[11] P[74vid] א A B K Ψ 049 *rell. Greek* lat syr cop
[12] א A B K L P 049 33 81 323 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805 lat-v syr cop cyr nil-anc ps-oec
[13] αντιστητε
[14] αντιστητε
[15] א A B 049 056 0142 33 81 307 945 1175 1448 1505 1611 1735 1739 1852 2138 2298 2805 lat-f,v syr[h] cop[bo] max-conf
[16] BYZpt —
[17] τω
[18] א A K L Ψ 049 056 0142 33 81 323 1448[c] 1678 1735 2138[c] 2344 2805 am-ep antioch ps-oec

Ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ κυρίου[1], καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. 11 ¶ Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. Ὁ[2] καταλαλῶν ἀδελφοῦ, καὶ[3] κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νόμον• εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. 12 Εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης[4567], ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι• σὺ δὲ[8] τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον[9]; 13 ¶ Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον καὶ αὔριον πορευσώμεθα[1011] εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσωμεν[1213] ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα[14], καὶ ἐμπορευσώμεθα[1516], καὶ κερδήσωμεν[1718]• 14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον[19]. Ποία γὰρ[20] ἡ ζωὴ ὑμῶν[21]; Ἀτμὶς γὰρ ἔσται[222324] ἡ[25] πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ[262728] ἀφανιζομένη. 15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν[29], καὶ ποιήσωμεν[30] [31]τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. 16 Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν• πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. 17 Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

---

[1] P[100] L 049 056 93 323 1448 2492 2805 ps-oec
[2] ο γαρ
[3] K L 049 056 0142 93 307 323 1678 antioch ps-oec lat-s,f cop[sa,ms] eth
[4] νομοθετης και κριτης
[5] νομοθετης + και κριτης
[6] א A K L Ψ 049 056 0142 33 81 1241[c] 1505 1611 1735 1739 2138 2298 2344 antioch cyr dam did ps-oec
[7] P[74] K L 049 93 468 522 ps-oec
[8] συ
[9] L 049 056 0142 ps-oec
[10] πορευσομεθα
[11] A L 049 056 0142 1448 1505 1611 1678[Z] 2138 2492 *l*596[Z] ps-oec
[12] ποιησομεν
[13] א A K L Ψ 049 056 0142 81 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1852 2138 2492 2805 ps-oec
[14] A K L Ψ 049 056 0142 33 81 323 1175 1448 1505 1611 1735 1852 2138 2344 2805 lat-hi syr[p,h] cyr greg-agr ps-oec
[15] εμπορευσομεθα
[16] K L Ψ 049 056 0142 81 307Z 1448 1505 1611 1735 1852 2138 2492 2805 *l*596[c] lat-s,hi ps-oec
[17] κερδησομεν
[18] K L Ψ 049 056 0142 33 81 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1852 2138 2492 2805 lat-s,hi ps-oec
[19] א K L Ψ 049 056 0142 1735 2805[*vid] greg-agr ps-oec
[20] P[74] P[100] א[Z] A K L P Ψ 049 056 0142 33 81 945 1175 1241 1243 1735 1739 2298 2344 2492 2805 (lat-f autem) (lat-v enim est) syr[p] cop[bo] greg-agr ps-oec
[21] ημων
[22] εστιν
[23] εστιν
[24] BYZpt ἔστιν
[25] K Ψ 049 056 0142 1448 1505 1611 2138 ps-oec lat-s?
[26] επειτα
[27] δε
[28] K L P 049 056 33 93 323 1243 2298 2492 greg-agr
[29] ζησομεν
[30] ποιησομεν
[31] K L Ψ 049 056 33 81 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1852 2298 2464 2492 2805 greg-agr ps-oec

Ja 5

1 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις
ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. 2 Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια
ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν• 3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται,
καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας
ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις[1]. 4 Ἰδού, ὁ μισθὸς
τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος[2] ἀφ'
ὑμῶν, κράζει• καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου Σαβαὼθ
εἰσεληλύθασιν[3]. 5 Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε• ἐθρέψατε
τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς[4]. 6 Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε
τὸν δίκαιον• οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν. 7 ¶ Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί,
ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου. Ἰδού, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτόν[5][6], ἕως[7] λάβῃ[8] ὑετὸν[9] πρώϊμον
καὶ ὄψιμον[10]. 8 Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας
ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν. 9 Μὴ στενάζετε κατ'
ἀλλήλων, ἀδελφοί[11], ἵνα μὴ κριθῆτε[12]• ἰδού, ὁ κριτὴς[13] πρὸ τῶν θυρῶν
ἕστηκεν. 10 Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου[14][15], τῆς κακοπαθείας[16], καὶ
τῆς μακροθυμίας[17], τοὺς προφήτας οἳ ἐλάλησαν[18] τῷ ὀνόματι κυρίου[19].
11 Ἰδού, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας[20]• τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ

---

[1] א* B K L 049 056 0142 323 945 1241 1243 1678 1735 1739 2298 2492 lat-s,f,v cop^{bo} syr^{p} eth^{ms} anast-s antioch ps-oec
[2] A B^{2} K L P Ψ 049 056 0142 33 81 323 945 1175 1241 1243 1448 1505 1611 1735 1739 1852 2138 2298 2344 2492 2805 syr^{h} cyr dam did ps-oec
[3] א L Ψ 049 056 0142 33 323 945 1241 1448 1611 1678 1735 1739 2138 2298 2344 2805
[4] ²א K L 048^{vid} 049 81 323 945 1175 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1739 2138 2298 2344 2492 2805 syr^{h} atch cyr dam ps-oec
[5] επ αυτω
[6] 049 056 0142 93 323 2492
[7] αυτω εως αν
[8] αν λαβη
[9] A K L P Ψ 049 056 0142 33 81 93 307 323 468 522 621 1243 1448 1505 1611 1678 1735 1852 2138 2344 2492 2805
l596 lat-v^{mss} ps-oec
[10] K L 049 056 0142 93
[11] L 049 323 1243 2492 syr^{p} ps-oec
[12] κατακριθητε
[13] κριτης
[14] αδελφοι
[15] א K L 049 056 0142 81 323 1678 1735 1852 2298 syr^{p}
[16] της κακοπαθειας αδελφοι μου
[17] K L P 049 056 0142 81 323 1678 2298
[18] ελαλησαν εν
[19] A K L Ψ 049 056 0142 33 81 1735 2344 ps-oec
[20] K L 049 056 0142 323 1243 1448 1505 1611 1678 1852 2138 ps-oec

ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου ἴδετε[1234], ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν[567] καὶ οἰκτίρμων. 12 ¶ Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανόν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον• ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὔ, οὔ• ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε[8]. 13 ¶ Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσευχέσθω. Εὐθυμεῖ τις; Ψαλλέτω. 14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; Προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ᾽ αὐτόν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ[9] ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου• 15 καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος• κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. 16 Ἐξομολογεῖσθε[10] ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα[11], καὶ εὔχεσθε[12] ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. 17 Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι• καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. 18 Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκεν[13], καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. 19 ¶ Ἀδελφοί[14], ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 γινωσκέτω ὅτι[15] ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ Α

1Pe 1

1 Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, 2 κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ χριστοῦ• χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. 3 ¶ Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ

---

[1] ειδετε
[2] ειδετε
[3] ειδετε
[4] BYZpt εἴδετε
[5] εστιν ο κυριος
[6] εστιν ο κυριος
[7] K L 049 056 0142 323 1241 1448^{c} 1678
[8] K L P Ψ 049 056 0142 81 323 1175 1243 1505 1678 1735 2298 antioch ps-oec
[9] א A K L 049 056 0142 81 323 945 1241 1448 1505 1611 1678 1735 1739 1852 2298 2344 2492 2805 (lat-v cop$^{sa mss}$,bo syr$^{p mss}$) anast-s chrys cyr dam eustr ps-oec
[10] L Ψ 049 056 0142 323 1448 2805 syrp^{ms} eth arm anast-s dam did eus iei phot ps-oec
[11] K 049 056 0142 323 1448 1678 anast-s dam iei or ps-oec
[12] א K L P 056 0142 *rell. Gk.* anast-s dam iei phot ps-oec
[13] B K L P 048^{vid} 049 056 0142 81 1175 1243 1448 1505 1611 1852 2138 2492 2805 syr^{h} ps-oec
[14] L 049 93 323 1448 did ps-oec
[15] A K P rell. Gk. lat-s,v syr^{p} cop^{bo} and-cr did ps-oec

τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος[1] ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως
Ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον
καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς[2], 5 τοὺς ἐν δυνάμει
θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι
ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. 6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστίν,
λυπηθέντες[3] ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, 7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς
πίστεως πολὺ τιμιώτερον[4][5] χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ
δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ εἰς δόξαν[6][7][8][9] ἐν
ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ• 8 ὃν οὐκ εἰδότες[10] ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι
μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δέ, ἀγαλλιᾶσθε[11] χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ
δεδοξασμένῃ, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν[12], σωτηρίαν
ψυχῶν. 10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ
περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες• 11 ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ, προμαρτυρόμενον
τὰ εἰς χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. 12 Οἷς ἀπεκαλύφθη
ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν[13] δὲ[14] διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν
διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν[15] πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ'
οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. 13 ¶ Διὸ ἀναζωσάμενοι
τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν
φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ• 14 ὡς τέκνα
ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν
ἐπιθυμίαις, 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ
ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε• 16 διότι γέγραπται, Ἅγιοι
γίνεσθε[16][17], ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι[18]. 17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν
ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς

---

[1] ελεος αυτου
[2] ημας
[3] P^{72} $\aleph^{2}$ A C K P Ψ 049 33 459^{c} 623^{Z} 1739 lat-v (cop)
[4] πολυτιμοτερον
[5] L 33 307 1739 2805 am clem or^{ms}
[6] δοξαν και τιμην
[7] δοξαν
[8] δοξαν
[9] K L P 049
[10] A K L P Ψ 049 33 307 623 1243 1735 2464 2805 clem lat-a cop^{bo}
[11] *rell. Greek* clem cyr
[12] P^{72} א A B C K L P Ψ 048 049 33 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 lat-v,t cop^{bo} $syr^{p,h}$ eth
[13] P^{72} א A B C K L P Ψ 049 0142 33 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 lat-v,t syr^{h} $cop^{sa,bo}$ geo
[14] ημιν δε
[15] א C K L P 049 0142 307 623^{Z} 1175 1243 1739 lat-s $cop^{sa^{ms},bo}$
[16] γενεσθε
[17] L
[18] L

παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε• 18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, 19 ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου χριστοῦ, 20 προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων[1] δι' ὑμᾶς, 21 τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας[2] εἰς θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν. 22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος[3] εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας[4] ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς• 23 ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ[5] ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα[6]. 24 Διότι, Πᾶσα σὰρξ ὡς[7] χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου[8] ὡς ἄνθος χόρτου. Ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ[9] ἐξέπεσεν• 25 τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

1Pe 2

1 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους[10] καὶ πάσας καταλαλιάς, 2 ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε[11][12][13], 3 εἴπερ ἐγεύσασθε[14] ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος• 4 πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, 5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε[15] οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον[16], ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ[17] διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. 6 Διότι[18] περιέχει ἐν τῇ[19]

---

[1] K L P 049 0142 1735 2805 max-conf
[2] P^{72} א C K L P Ψ 049 0142 307^{T} 623 1175 1243 1739 2464 2805
[3] K L P 049 0142 307 623 1175 1735 lat-s
[4] א* *rell. grk.* lat-t cop^{sa,bo} syr^{p,h}
[5] αλλ
[6] K L P 049 0142 307 1175 did lat-s syr^{p}
[7] P^{72} B C K L P 049 0142 623 1175 1243 2464 2805
[8] K L P Ψ 049 0142 lat-c arm
[9] C K L P 049 0142 307 1175 1243 1739 (lat-s) geo
[10] P^{72} ^{3}א *א A C K P Ψ 049 0142 33 307 623 1243 1735 1739 2805 antioch lat-v syr^{h,ms}
[11] αυξηθητε εις σωτηριαν
[12] αυξηθητε [εις σωτηριαν]
[13] L 049 antioch
[14] ^{2}א C K L P 049 0142 Ψ 33^{vid} 307 623 1175 1243 1739 2464 2805 lat-c,s cyr
[15] P^{72} A* B K L P Ψ 049 1175 1243 1735 eus or
[16] K L P 049 0142 1175 2464 lat-v
[17] P^{72} 2805 2464 1735 1175 623 307 ^{2}א did
[18] διο και
[19] η

γραφῇ[1], Ἰδού, τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτόν[2], ἔντιμον• καὶ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν• ἀπειθοῦσιν[3] δέ, Λίθον[4] ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, 8 καί, Λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου• οἳ προσκόπτουσιν[5] τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες• εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. 9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς• 10 οἱ ποτὲ οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ• οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. 11 ¶ Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι[6][7] τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς• 12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν[8][9], ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν[10] ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων, ἐποπτεύσαντες[11], δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. 13 ¶ Ὑποτάγητε οὖν[12] πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον• εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι• 14 εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι᾽ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν[13][14][15] κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. 15 Ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν• 16 ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ᾽ ὡς δοῦλοι θεοῦ[16]. 17 Πάντας τιμήσατε. Τὴν ἀδελφότητα ἀγαπήσατε[17][18][19]. Τὸν θεὸν φοβεῖσθε. Τὸν βασιλέα τιμᾶτε. 18 ¶ Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. 19 Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ

---

[1] K L P 049 0142 623^{Z}
[2] P^{72} (ἐγλεκτὸν) א A K L P Ψ 049 0142 623 1735 1739 2464 2805 hes-h syr^{h} geo eth
[3] A K L P 049 0142 307 1735 2805 syr^{p}
[4] א* C^{2} K L P Ψ 049 0142 307 1175 1243 1735 1739 2464 lat-s cop^{sa} eth
[5] P^{72} א* A B C^{2} K L P Ψ 049 0142 1735 2805 *l*1575
[6] απεχεσθε
[7] א B K Ψ 049 307 1175 1739 2464 clem cyr lat-c,v,t cop^{sa,bo}
[8] εν τοις εθνεσιν εχοντες καλην
[9] K L P 049 0142
[10] P^{72} א A B C K Ψ 049 0142 1175 1735 1739 clem^{T}
[11] A K L P Ψ 049 0142 33 623 1735 2464 clem
[12] K L P 049 0142 307 623 1175 1739 2464 2805 antioch syr^{h}
[13] εκδικησιν μεν
[14] εκδικησιν [μεν]
[15] εκδικησιν μεν
[16] A L P 049^{c} 0142 33 1243 1735 2805 clem
[17] αγαπατε
[18] αγαπατε
[19] (aor imper) K L 049* 2464

συνείδησιν θεοῦ[1] ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως. 20 Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; Ἀλλ’ εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ[2][3]. 21 Εἰς τοῦτο γὰρ[4] ἐκλήθητε[5], ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν[6][7] ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ• 22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ• 23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως• 24 ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ[8] ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα, ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν• οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. 25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα[9]• ἀλλ’ ἐπεστράφητε[10] νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν[11][12].

1Pe 3

1 Ὁμοίως, αἱ γυναῖκες[13], ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα, καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν[14] τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται[15], 2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν. 3 Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος• 4 ἀλλ’ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές. 5 Οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ θεὸν[16][17][18][19] ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν• 6 ὡς Σάρρα ὑπήκουσεν[20] τῷ

---

[1] א A[2] B K L P 049 0142 623 1735 2464 2805 anast-s lat-s,v,t cop[sa,bo]
[2] τω θεω
[3] P[72] P[81vid] א B C K L P Ψ 049 0142 33 307 623 1735 2464 2805 cyr dam
[4] γαρ και
[5] P[81] א A B C K L P Ψ 049 0142 33 307 623 1175 1243 1735 2464 2805 lat-c,v cop[sa,bo] syr[p,h] arm[mss] eth
[6] ημιν
[7] K L P 049 0142 33 cop[sa ms]
[8] א* L P 049 0142 syr[p,h] eth
[9] P[72] arm
[10] P[72] A B K L Ψ 049 0142 33 307 623 2464 2805 *l*1575 ps-dion-al[V]
[11] ημων
[12] P[72] א A B C K P Ψ 33 307 623 1175 1739 *l*1575 lat-v,t cop[sa,bo] syr[p,h]
[13] P[72] א[2] K L P C Ψ 049 093 0142 33 1175 1243 1739 2464 2805
[14] P[72] א A Ψ 093 33 307 623 (2464) 2805
[15] κερδηθησωνται
[16] τον θεον
[17] τον θεον
[18] τον θεον
[19] K L P 049 623 2805
[20] P[72] א A C K L P 049 0142[c] 33 307 623 1175 1735 1739 1243 2464 2805

Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. 7 ¶ Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμήν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι[1] χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι[2] τὰς προσευχὰς ὑμῶν. 8 ¶ Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες[3], συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες• 9 μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας• τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες[4] ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. 10 Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾷν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας[5] ἀγαθάς, παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ[6] ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ[7] τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον• 11 ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν• ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν[8]. 12 Ὅτι ὀφθαλμοὶ[9] κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν• πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. 13 ¶ Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ[10] γένησθε; 14 Ἀλλ’ εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι• τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε• 15 κύριον δὲ[11] τὸν θεὸν[12] ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν• ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος[13], μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου• 16 συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν[14][15] ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ ἀναστροφήν[16]. 17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι[17] τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας. 18 Ὅτι καὶ χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν[18], δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα

[1] K L P Ψ 307 lat-hi cop^{sa,bo}
[2] εκκοπτεσθαι
[3] K P 049 307^{T}
[4] L P 049 0142 307^{c} syr$^{h^{mg}}$
[5] ημερας ιδειν
[6] א K L P 049 0142 307 623^{Z} 2464 lat-s,v,t cop^{sa,bo} syr^{p,h}
[7] L P 049 0142 307 lat-s,v,t cop^{sa,bo} syr^{p} arm eth
[8] א C^{2} Ψ K L P 049 0142 33 307 623 1735 1739 2464 cop^{sa,bo} syr^{p} arm geo
[9] οι οφθαλμοι
[10] K L P 0142 307 lat-v^{ms}
[11] K L P Ψ 049 0142 clem
[12] K L P 049 0142 307 623 did lat-v^{mss}
[13] K L P 049 0142 lat-s syr^{p} eth
[14] καταλαλωσιν
[15] BYZpt καταλαλῶσιν
[16] τη αγαθη εν χριστω αναστροφη
[17] θελει
[18] B K P 049 0142

ὑμᾶς[1][2][3][4] προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζῳοποιηθεὶς δὲ πνεύματι[5], 19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, 20 ἀπειθήσασίν ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο[6] ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι[7], τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος• 21 ὃ[8] ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς[9] σῴζει[10] βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ χριστοῦ, 22 ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

1Pe 4

1 Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν[11] σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε• ὅτι ὁ παθὼν ἐν[12] σαρκί[13], πέπαυται ἁμαρτίας[14]• 2 εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι θεοῦ[15] τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. 3 Ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν[16][17][18] ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου[19][20] τὸ θέλημα[21] τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους[22] ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις[23][24]• 4 ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες• 5 οἳ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι[25] ζῶντας καὶ νεκρούς. 6

---

[1] ημας
[2] ημας
[3] ημας
[4] P^{72} B P Ψ 049 0285 1175 1243 lat-t cop$^{sa mss}$
[5] τω πνευματι
[6] απαξ εξεδεχετο
[7] C K L P Ψ 0142 0285 307 1175 1243 1739 cyr syr^{h}
[8] ²א A B C K L P Ψ 049 0142 0285 33 307 623 1243 1735 1739 2464 2805 cyr lat-k,v,t syr^{h}
[9] και ημας αντιτυπον νυν
[10] K 0142 307
[11] ²א A K L P 0142 33^{vid} 307 623 1175 1735 2464 2805 anast-a anast-s apoll ath cyr did epiph leont-h marcel nest^{mss} thdrt lat-a cop^{bo} syr^{h} arm eth
[12] παθων
[13] K P 0142
[14] P^{72} א* A C 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805
[15] του θεου
[16] υμιν
[17] υμιν
[18] BYZpt ὑμῖν
[19] χρονος
[20] K L P 049 0142 307
[21] K L P 049 0142
[22] K L P Ψ 049 0142 307
[23] ειδωλολατριαις
[24] ειδωλολατριαις (1912 edition; 1904 like Byzantine Texform 2018)
[25] א A C^{2} 307 623 1175 1243 1735 2464 2805

Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσιν[1] μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσιν[2] δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι. 7 ¶ Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν• σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς[3] προσευχάς• 8 πρὸ πάντων δὲ[4] τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη[5][6] καλύψει[7][8] πλῆθος ἁμαρτιῶν• 9 φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν[9]• 10 ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ• 11 εἴ τις λαλεῖ, ὡς[10] λόγια θεοῦ• εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ὡς χορηγεῖ[11] ὁ θεός• ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ[12] Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας[13] τῶν αἰώνων[14]. Ἀμήν. 12 ¶ Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος• 13 ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασιν, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. 14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι• ὅτι τὸ τῆς δόξης[15][16] καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ’ ὑμᾶς ἀναπαύεται[17]• κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται[18]. 15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεύς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιός, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος• 16 εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ[19]. 17 Ὅτι ὁ καιρὸς[20] τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ• εἰ δὲ πρῶτον ἀφ’ ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; 18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σῴζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; 19 Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὡς[21] πιστῷ κτίστῃ

---

[1] κριθωσι
[2] ζωσι
[3] K L P 049 0142 1735
[4] K L P 049 0142 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 antioch lat-s cop$^{sa mss}$,bo syr^{h}
[5] οτι [η] αγαπη
[6] P^{72} א A B K L P Ψ 049 33 307 623 1175 1735 2464 2805
[7] η αγαπη καλυπτει
[8] P^{72} א L P 049
[9] K L P 049 307
[10] K L P 049
[11] ης χορηγει
[12] θεος δια
[13] א A B K L P Ψ 049 0142 33 307
[14] αιωνας
[15] δοξης και δυναμεως
[16] P^{72} B K L Ψ 049 anast-s clem cyr lat-v syr^{p}
[17] αναπεπαυται
[18] K L P 0142
[19] K L P 049 0142 307
[20] P^{72} B K L P Ψ 049 0142 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 antioch bas or
[21] K L P 049 0142 307 623^{Z} lat-hil syr^{p,h}

παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν[1] ἐν ἀγαθοποιΐᾳ[2].

1Pe 5

1 Πρεσβυτέρους τοὺς[3] ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός• 2 ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦντες[4] μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως[5]• μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως• 3 μηδὲ[6][7] ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. 4 Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. 5 Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις• πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι[8], τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε• ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ[9], 7 πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ [10][11]ὑμῶν. 8 Νήψατε, γρηγορήσατε[12]• ὁ[13] ἀντίδικος[14] ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ[15] ζητῶν τίνα καταπίῃ[16][17]• 9 ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι[18] ἐπιτελεῖσθαι. 10 Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς[19] εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ[20], ὀλίγον παθόντας

---

[1] εαυτων
[2] א B K L P 049 0142 307 cop^{sa,bo} syr^{h}
[3] K L P 049 0142 33 307* 1243 1739 *l*1575 did
[4] P^{72} 2א A Ψ 049 0142 33 307 623 1243 1735 1739 2464 2805 *l*1575
[5] B K L 049 0142 307 anast-s syr^{p}
[6] μηδ
[7] μηδ
[8] K L P 049 0142 307 623^{Z} 1735 syr^{h}
[9] P^{72} א B K L 049 0206 307 1175 1243 1739 antioch did or cop^{sa} syr^{h} arm geo^{pt}
[10] υπερ
[11] P^{72} א A B K L P 049 0142 0206^{vid} 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 antioch cyr-sc
[12] γρηγορησατε οτι
[13] οτι ο
[14] א* A B K P 049* 0142 0206 307 1735 syr^{p,mss}
[15] περιερχεται
[16] καταπιειν
[17] P^{72} A anast-s antioch ast-s ath chrys cyr cyr-h^{T} cyr-h^{mss} did eus evagr isid marc-er nil-anc or procop lat-a,s,v,t geo eth
[18] 2א^{vid} A P Ψ 049 33 307 623 1735 1739 2464 2805
[19] καλεσας ημας
[20] P^{72} A K L P Ψ 33 307 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 lat-v,t copbo syrp,^{hA} eth

αὐτὸς καταρτίσαι[1] ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει[2][3][4]. 11 Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος[5] εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων[6]. Ἀμήν. 12 ¶ Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ εἰς ἣν ἑστήκατε[7]. 13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. 14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. ¶ Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ[8]. Ἀμήν[9].

ΠΕΤΡΟΥ Β

2Pe 1

1 Συμεὼν[10] Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ• 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν[11]• 3 ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς[12]• 4 δι' ὧν τὰ τίμια[13] ἡμῖν καὶ μέγιστα[14] ἐπαγγέλματα δεδώρηται[15], ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς[16]. 5 Καὶ αὐτὸ τοῦτο δέ[17][18], σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, 6 ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, 7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. 8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς

---

[1] καταρτισει
[2] στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι
[3] στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι
[4] K L P 049 0142 307 1735
[5] א L P 307 1735 2805 (cop^{sa}mss ? re articles)
[6] א A K L P Ψ 049 0142 0206^{vid} 33 623 1175 1243 1735 1739 2464 2805 cyr-h lat-v,t cop$^{sa,bo^{ms}}$ syr^{p,h} geo eth
[7] K L P 049 307f (*την)
[8] א K L P 049 0142 307 623 1175 1243 1735 1739 2805 anast-a lat-t cop$^{sa^{mss},bo}$ syr^{h}
[9] א K L P 049 0142 307 623 1735 1739^{c} 2464 2805 lat-t syr^{p,h} cop$^{bo^{mss}}$ eth^{ms}
[10] א A K L P 049 0142 33 307 665^{Z} 1175 1448 1735 1739 1852 2298 2423 arm geo
[11] B C K 049 665 1448 2423
[12] P^{72} B K L P 049 0142 5 623 665 1175 1448 2423 2464 ps-oec cop^{Vv}
[13] μεγιστα
[14] τιμια
[15] א K L 049 0142 (0209) 665 2423 ps-oec
[16] K L Pf2 049 0142 0209 307 665 1448 1735 2423 ps-oec
[17] δε τουτο
[18] P^{72} B C* K L P 049 0142 0209 665 1175 2423 ps-oec

τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐπίγνωσιν. 9 ὯΙ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστιν, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. 10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι• ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε[1]• 11 οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ. 12 ¶ Διὸ οὐκ ἀμελήσω[2] ἀεὶ ὑμᾶς[3] ὑπομιμνῄσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. 13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ’ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει• 14 εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέν μοι. 15 Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. 16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ’ ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. 17 Λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός[4], εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα• 18 καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ[5]. 19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν• 20 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. 21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία[6], ἀλλ’ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου[7] φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι[8].

2Pe 2

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις

---

[1] P^{72} B C K L P 049 056 0142 0209 1448 1739 2298 ps-oec Ambrose
[2] K L 049 0142 0209 5 307 623 665 1448 1611^{c} 1735 1852 2298 2423 2464 ps-oec
[3] υμας αει
[4] א A C^{1} K L 049 0209 Ψ 5 33 307 623 665 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423^{Z} 2464 2805 ps-oec $syr^{ph,h}$ slav
[5] א A C^{3} K L P Ψ 049 0142 0209^{vid} 5 307 623 665 1241 1448 1735 1739 2298 2423 2464 2805 ps-oec
[6] א A L Ψ 049 0209 5 623 665 1241 1735 1739 2423 2464 2805 ps-oec
[7] οι αγιοι
[8] א K L 049 0142 Ψ 5 33 307 623 1448 1735 2423 2464 2805

ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν. 2 Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις[1], δι' οὓς[2] ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. 3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται• οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει[3][4]. 4 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς[5] ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους[6][7]• 5 καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ[8][9][10][11] ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας• 6 καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν[12], ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν[13] τεθεικώς• 7 καὶ δίκαιον Λώτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο• 8 βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν• 9 οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ[14] ῥύεσθαι[15], ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν• 10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες• 11 ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν παρὰ κυρίῳ[16] βλάσφημον κρίσιν. 12 Οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῷα φυσικὰ γεγενημένα[17][18] εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται[19], 13 κομιούμενοι[20] μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ

---

[1] απωλειαις
[2] ας
[3] νυσταζει
[4] K L 049 0142 Ψ 5 33 307 1448 1739 2464 2805 lat-s cop$^{sa^{mss}}$,bo,v
[5] P^{72} K L P 049 0142 5 33 307 623 665 1175 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 cyr did procop ps-oec lat-v cop^{bo,v} syrp^{h} arm geo
[6] τετηρημενους
[7] P^{72} B C* K L P 049 0142 307 665 1175 1241 1243 1448 1739 1852 2298 2423 2464^{Z} procop syr^{h}
[8] αλλ
[9] αλλ
[10] P^{72*} א A B C L 049 665 1175* 1735
[11] BYZpt ἀλλ'
[12] א A C^{2} K L 049 0142 Ψ 5 33 307 623 665 1448 1735 2298 2423 2464 2805 ps-oec lat-v,t cop^{sa,vv} syr^{ph,h}
[13] א A C K L Ψ 049 0142 5 33 307 623 665 1241 1448 1735 1739 2298 2423 2464 2805 ps-oec lat-v,t cop^{sa}
[14] πειρασμων
[15] ^{2}א A B C K L P Ψ 049 5 33 307 623 665 1241 1243 1735 1739 2423 2464 2805 ps-oec
[16] א B C K L P 049 665 1175 1243 1448^{Z} 1739 1852 2298 2423 ps-oec
[17] γεγενημενα φυσικα
[18] K L 049 0142 5 623 665 1448^{c} ps-oec
[19] ^{2}א C^{2} 5 307 623 665 1243 1448 1735 2423 2464 2805 ps-oec lat-s cop^{sa,bo} syr^{ph}
[20] ^{2}א A C K L 5 33 307 623 665 1241 1448 1735 1739 2298 2423 2464 lat-s,v cop^{sa,bo} syr^{h} eth geo

τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν[1] συνευωχούμενοι ὑμῖν, 14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος[2] καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας[3] ἔχοντες, κατάρας τέκνα• 15 καταλιπόντες[4] εὐθεῖαν[5] ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ[6], ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, 16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας• ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. 17 Οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι[7], οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα[8][9] τετήρηται. 18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκός, ἀσελγείαις[10][11], τοὺς ὄντως[12] ἀποφυγόντας[13] τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, 19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς• ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται[14]. 20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ[15], τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. 21 Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ[16] τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. 22 Συμβέβηκεν δὲ[17] αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα[18] βορβόρου.

---

[1] P^{72} א C K L P 33 307 665 1175 1448 1735 1852 2298 2423 ps-oec $cop^{sa^{mss}}$,bo syr^{hT} arm
[2] P^{72} B C K L P 049 0142 5 307 623 665 1175 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 ps-oec
[3] πλεονεξιαις
[4] P^{72} B^{2} C P Ψ 048^{vid} 5 307 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 ps-oec $syr^{ph,h}$
[5] την ευθειαν
[6] P^{72} ^{2}א A^{c} C K L Ψ 048 5 307 623 1175 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298^{Z} 2423 2464 2805 ps-oec lat-v syr^{h} geo
[7] L 048^{vid} 049 0142 1448 2423 ps-oec $syr^{ph^{mss}}$
[8] αιωνας
[9] A C L P 049 0142 5 33 307 623 1448^{Z} 1735 1739 1852 2298 2423 ps-oec $cop^{bo^{ms}}$ arm slav
[10] ασελγειας
[11] P^{72} א A B C K L 049 0142 5 33 307 623 1448 1735 2423 2464
[12] א* C K L P 048 049 0142 5 307 623^{Z} 1175 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464^{c} ps-oec
[13] K L P 049 0142 307 1175 1448 2423 $cop^{sa,bo}$
[14] ^{2}א A C K L P Ψ 048 049 0142 5 33 307 623 1175 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 adam anast-s andr antioch epiph genn ioh-mos phot ps-oec lat-a,v,t $syr^{ph,h}$
[15] B K 049 307 2423 ps-oec it^{z} $lat\text{-}v^{mss}$
[16] K L 1448 2423 anast-s
[17] ^{2}א C K L P Ψ 049 0142 5 307 623 1175 1241vid 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 ps-oec $syr^{ph,h}$
[18] א A C^{2} K L P Ψ 048 049 0142 5 307 623 1448 1735 2423 2464 2805 anast-s cyr did ps-oec

2Pe 3

1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, 2 μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν[1][2] ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος• 3 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ᾽ ἐσχάτου[3][4] τῶν ἡμερῶν[5] ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν[6] πορευόμενοι, 4 καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; Ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως. 5 Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι᾽ ὕδατος συνεστῶσα[7], τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, 6 δι᾽ ὧν[8] ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο• 7 οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ[9] λόγῳ[10] τεθησαυρισμένοι εἰσίν, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. 8 ¶ Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. 9 Οὐ βραδύνει ὁ κύριος[11] τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται• ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς[12], μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. 10 Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα[13] κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτί[14], ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ[15][16][17] ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται[18], καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται[19]. 11 Τούτων οὖν πάντων[20] λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς[21] ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,

---

[1] ημων
[2] P^{72} א A B C K L P 048 049 0156 307 1175 1243 1735* 2423 lat-v
[3] εσχατων
[4] K L P 049 0142 307 1448 1852 2423 ps-oec
[5] K L 049 0142 1448 2423 2464 anast-s ps-oec $cop^{bo^{ms}}$
[6] αυτων επιθυμιας
[7] συνεστωτα
[8] P^{72} א A B C K L Ψ 048 049 0142 0156 5 33 307 623 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 ps-oec lat-v,t $cop^{sa,bo,v}$ $syr^{ph,h}$
[9] αυτου
[10] א C K L 049 0142 5 307 623 2464 cop^{v} $syr^{ph,h}$ eth^{mss} Complutensian Polyglot
[11] K L 049 0142 5 623^{Z} 1448 1735 2298 2423 2464 ps-oec
[12] K L 049 307 ps-oec slav
[13] א A K L P 0142 5 307 1175 1243 1448 1735 1852 2423 cyr ps-oec
[14] C K L 049 0142 307 1448 2298 2423 ps-oec lat-t^{mss} syr^{h}
[15] ουρανοι
[16] ουρανοι
[17] P^{72} A B C P 0156 307 1175 1241 1243 1448 1739 1852 2298 2423 cyr ps-oec
[18] A K L Ψ 0142 5 33 623 1241 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2464 2805 cyr ps-caes ps-oec
[19] A L 048 049 33 307 1739mg 2298 2423 aug cyr ps-oec $syr^{h^{txt}}$ geo
[20] א A K L Ψ 048 049 33 307 1448 1735 2423 2805 ps-oec lat-v,t $cop^{sa^{ms},bo}$ $syr^{ph,h^{mssmg,h^{mstxt}}}$
[21] P^{72c} $2א$ A C K L P Ψ 048^{vid} 33 307 623 1241 1735 1739 1852 2298 2423 2805 ps-oec lat-a,v,t cop^{sa} $syr^{ph,h}$

12 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; 13 Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. 14 ¶ Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. 15 Καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν[1] σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν• 16 ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς[2], λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων• ἐν οἷς ἔστιν[3] δυσνόητά[4] τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν[5], ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. 17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μή, τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ. 18 Αὐξάνετε[6][7] δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦχριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν[8].

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

1Jn 1

1 Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς. 2 Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν[9]. 3 Ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν• καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα[10] μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ• 4 καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν[11], ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν[12][13] ᾖ

---

[1] L 049 2423[c] ps-oec
[2] א K L P 049 0142 307 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 2805
[3] εισιν
[4] C K L 049 0142 307 1243 2423
[5] א A B K L Ψ 049 0142 5 33 307 623 1448 1735 2298[c] 2423 2464 2805 ps-oec lat-v,t cop[sa,bo]
[6] αυξανητε
[7] א A B K L Ψ 049 33 1241 1243 1448 1735 1739 1852 2298 2423 ps-oec
[8] P[72] א A C L P 049 0142 33 307 1448 1735 1739[c] 1852 2423 2805 cop[bopt]
[9] K
[10] א A B C[c] K L Ψ 5 6 18 61 88 94 104 424 442 614 621 623 720 1243 1523 𝔐 Did Ps-Oec
[11] A[c] C K L 049 056 0142 6 42 18 81 88 104 181 322 323 326 330 424 436 442 451 614 621 623 629 630 720 945 1067 1175 1241 1243 1292 1409 1505 1523 1611 1735 1739 1844 1852 1877 1881 2138 2298 2344 2412 2464 2495 𝔐 vg syr[p,h,pal] cop[sa][mss],bo] arm eth Ps-Oec
[12] א B L Ψ 049 1 18 35 43 69 88 180 181 252 319 321 322 326 398 400[c] 436 522 607 617 1067 1175 1241 1409 1501 1729 1827 1837 1845 1874 1875 2423 2541 2774 Lectit[ar,z] vg[ww,st] cop[sa] geo Stephens-1550
[13] BYZpt ὑμῶν

πεπληρωμένη. 5 ¶ Καὶ ἔστιν αὕτη[12] ἡ ἀγγελία[345] ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστίν, καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. 6 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν[6], ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν• 7 ἐὰν δὲ[7] ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ᾽ ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ[8] καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 8 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια[9] οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν[10]. 9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας[11] ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. 10 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

1Jn 2

1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε. Καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον• 2 καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν• οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. 3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. 4 Ὁ λέγων, Ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια[12] οὐκ ἔστιν[13]• 5 ὃς δ᾽ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμέν• 6 ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς

---

[1] αυτη εστιν
[2] αυτη εστιν
[3] <επαγγελια> (επ- in small type)
[4] επαγγελια
[5] ²א A B K L 5 18 35ᶜ 218 307 398 424* 453 621 623 642 808 1448 1735 𝔐
[6] περιπατουμεν
[7] א A B C K L P 5 18 33 69c 81 218 307 398 424* 436 442 453 614 621 623 630 642 720 808 1067 1409 1448 1505 1523 1524 1611 1735 1844 1852 2138 2298 2344 2492 2541 2805 vg syrᵖ,ʰ copˢᵃ Clem Ps-Oec
[8] A K L 049 056 0142 1 5 6 18 33 81 82 88 93 104 175 181 221 307 398 424 436 442 450 451 454 456 457 468 469 614 621 623 627 629 920 1067 1127 1175 1292 1409 1735 1862 1875 1891 2080 2127 2147 2344 2412 2464 2492 2541 2805 2818 𝔐 itᵗ,ʷ,ᶻ vgᶜˡ,ʷʷ syrh** copᵇᵒ
[9] א A B C K L P Ψ 5 6 33 81 323 424 436 442 621 623 720 1523 1241 1243 1739 1852 1881 2298 2344 2492 syrᵖ copˢᵃ,ᵇᵒ eth
[10] א B L Ψ 6 18 81 424 436 442
[11] A B K L P 6 18 33 323 424 436 1243 1739 1881 slavᵐˢ AnastS PsOec
[12] B C K L 6 18 35 81 218 307 398 424 442 453 614 621 630 642 720 1241 1448 1611 1735 2138 2298 2344 2492 syrᵖ,ʰ copˢᵃ,ᵇᵒ Cl PsOec
[13] C K L P 049 5 18 35 69 307 398 424* 453 720 1678 1881 2374 𝔐 Clᵖᵗ Lcfᵖᵗ PsOec

ἐκεῖνος περιεπάτησεν, καὶ αὐτὸς οὕτως[1] περιπατεῖν. 7 ¶ Ἀδελφοί[2], οὐκ
ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἴχετε ἀπ᾽
ἀρχῆς• ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς[3]. 8 Πάλιν
ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν•ὅτι ἡ
σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. 9 Ὁ λέγων ἐν τῷ
φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.
10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον
ἐναὐτῷ οὐκ ἔστιν[4]. 11 Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ
ἐστίν, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ
σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 12 ¶ Γράφω ὑμῖν, τεκνία,
ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13 Γράφω[5]
ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι,
ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. Γράφω ὑμῖν, παιδία[6], ὅτι ἐγνώκατε τὸν
πατέρα. 14 Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς.
Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν
ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. 15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον,
μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
πατρὸς ἐν αὐτῷ. 16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός,
καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία[7] τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. 17 Καὶ ὁ κόσμος
παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ[8]• ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 18 ¶ Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν• καὶ καθὼς

---

[1] א C K P Ψ 6 18 81 94 104 206 307 322 323 424 442 614 629 630 720 945 1175 1241 1243 1292 1448 1505 1523 1524 1611 1678[vid] 1739 1844 1852 1881 2138 2298 2464[mg] Lectit[(ar),l] syrh (arm) (eth) geo slav Origen[lat1/2] Jerome[3/7] (Salvian) (Fulgentius[1/2]) 𝔐

[2] K L 049 056 0142 1 18 35 61 82 93 94 175 206 221 326[*] 398 424 429 450 451 454 456 457 468 469 522 617 627 920 1175 1448 1490 1799 1831 1837 2080 2127 2243 2423 2492 𝔐 PsOec

[3] K L 049 056 0142 1 18 35 61 81 82 93 94 104 175 181 206 221 254 307 321 326 378 424[*] 429 451 453 454 457 459 467 468 469 522 614 617 629 630 720 918 920 1127 1175 1292 1448 1490 1505 1523 1524 1611 1678 1735 1799 1831 1837 1839 1844 1875 1888 1891 2080 2147 2200 2243 2298 2412 2423 2492 2495 2652 2818 𝔐 PsOec

[4] B K L P Ψ 049 1 6 18 33 82 88 93 104 175 181 206 221 307 322 323 326 398
424 429 436 450 442 451 454 456 457 468 469 614 621 627 629 630 920 945 1067 1127 1175 1241 1243 1292 1409 1505 1611 1678 1739 1852
1862 1875 1881 1891 2080 2127 2147 2200 2298 2344 2412 2492 2495 2541 2805 2818 Phot PsOec

[5] K 049 056 0142 1 18 81 82 88 93 94 218 221 326 378 398 424[*] 450 451 454 456 457 459 469 627 629 642 808 915 920 1127 1175 1359 1448 1718 1837 1862 1891 2127 2186 2243 2492 2544[c] it[h,l,r,w] syr[p^mss] PsOec

[6] εγραψα υμιν παιδια

[7] B[1] C 049 0142 5c 6 18 35 218 307 323 398[*] 453 468 617 623 642 720 808 945 1067 1409 1448 1523 1524 1611 1739 1844 2298 2344 2423 2492

[8] א B C K L Ψ 049 056 0142 18 35 81 88 94 104 181 218 307 326 330 424[*] 442 451 453 614 629 630 642 720 808 1448 1505 1523 1524 1611 1678 1735 1844 1877 2127 2298 2412 2492 2495 2652 𝔐 Lect/1439m it[ar,c,l,p,r,t,w,z] syr[p,h] cop[sa^mss,bo] arm eth Cyprian
Lucifer Didymus Augustine Antiochus John-Damascus PsOec

ἠκούσατε ὅτι ὁ[1] ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν• ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 19 Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον[2], ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν[3]• εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ᾽ ἡμῶν• ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες[4] ἐξ ἡμῶν. 20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα[5]. 21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽ ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. 22 Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός; Οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. 23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει[6]. 24 Ὑμεῖς οὖν[7] ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. Ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ[8] μενεῖτε. 25 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν[9], τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. 26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. 27 Καὶ ὑμεῖς, τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν ὑμῖν μένει[10], καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς• ἀλλ᾽ ὡς τὸ αὐτὸ[11] χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μενεῖτε[12] ἐν αὐτῷ. 28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ• ἵνα ὅταν[13] φανερωθῇ,

---

[1] [1]א K 6 18 33 35 81 94 104 218 307 322 323 424 442 453 468 614 630 642 720 808 945 1067 1175 1241 1243 1292 1448 1505 1523 1524 1611 1735 1852 2138 2298 2344 2464 2492 2541 𝔐 Lectarm

[2] א K L P Ψ 5 6 18 33 81 323 424 436 442 468 614 617 621 623 630 720 1241 1243 1505 1523 1611 1739 1852 1881 2138
2298 2344 2492 𝔐

[3] א A K L P 049 056 0142 1 5 6 18 33 81 82 88 93 104 175 181 221 307 322 323 326 398 424 429 436 442 450 451 454 456 457 468 469 621[c] 623 627 629 720 920 945 1067 1127 1175 1243 1409 1678 1735 1739 1862 1875 1891 2080 2127 2298 2344 2464 2541 2805 𝔐 vg Ir[lat] Tert Cl Cyr CryH Cyp Did Epiph FlavC Ir[lat] MarcEr PsOec

[4] א A B C K L P Ψ 5 6 18 33 35 81 218 307 323 398 442 453 468 621 623 642 720 808 945 1241 1243 1523 1524 1735 1739
1844 1852 1881 2298 2344 2492 2805 vg it[h,l,r,w] syr[h] cop[sa,bo] arm eth

[5] A C K L 049 056 0142 1 5 6 18 33 81 82 88 93 104c 175 181 206 221 307 322 323 326 424 429 436 442 450 451 454 456 457 468 469 614 621 623 627 629 630 720 920 945 1067 1127 1175 1243 1292 1409 1505 1523 1524 1611 1678 1735 1739 1862 1875 1881 1891 2080 2138 2147 2200 2298 2344 2412 2464 2492 2495 2541 2805 2818 𝔐 slav CyrH Did

[6] K L 049 056 0142 1 6 18 81 82 88 93 175 181 221 424* 450 451 454 456 457 469 627 629 920 945 1175 1241 1862 1875 1877 1891 2127 2492 2815 ps-oec

[7] K L 049 056 0142 5 61 18 81 307 424* 623 1448 1735 2464 2492 2805 𝔐 cop[samss] Aug

[8] πατρι και εν τω υιω

[9] א A C K L P Ψ 049 056 0142 18 33 69[c] 81 88 104 181 322 323 326 330 424 436 614 629 630 945 1067 1175 1243 1292[c] 1409
1505 1611 1735 1739 1844 1852 1877 2138 2298 2344 2412 2464 2492 2495 𝔐 Lectit[ar,h,l,t] vg syr[p,h] cop[sa,bo] arm eth geo slav Ambr Aug

[10] K L 18 81 424* ps-oec

[11] A K L 049 056 0142 6 18 424 1448 1735 𝔐 Jerome Aug[pt] Theophylact

[12] K L 049 056 0142 6 18 307 424 cop[samss] ps-oec 𝔐

[13] K L 049 056 0142 1 6 18 82 88 93 104 175 181 206 221 307 326 398 424 429 436 442 451 454 456 457 468 469 614 621 627 629 630 920 1067 1127 1175 1292 1409 1505 1678 1862 1875 1891 2080 2127 2138 2147

ἔχωμεν παρρησίαν[1], καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 29 Ἐὰν εἰδῆτε[2] ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται[3].

1Jn 3

1 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν[4]. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ὑμᾶς[5][6][7], ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμέν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα• οἴδαμεν δὲ[8] ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν. 3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ᾽ αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν. 4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ• καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. 5 Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν[9] ἄρῃ• καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει[10]• πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτόν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. 7 Τεκνία[11], μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς• ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν• 8 ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. 9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει• καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. 10 Ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου•πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 11 Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ᾽

2200 2412 2541 2818 𝔐 ps-oec

[1] א* K L 049 056 0142 5 18 33 82 93 175 206 221 326 398 424* 429 436 450 451 454 457 468 614 623 627 629 630 920 1067 1292 1409 1505 1611 1862 1891 2080 2127 2138 2147 2200 2412 2495 2541 2805 𝔐

[2] א B C 049 6 18 81 88 104 206 323 424Z 429 436 1067 1127 1505 1611 1735 1739 1852 1881 2138 2200 2298 2492 2541

[3] B K L Ψ 049 056 0142 18 81 307 424 1243 2492 it vg^{mss} syr^{h} cop^{sa,ms,bo} arm Ambr Aug

[4] K L 049 056 0142 1 18 82 88 93 181 221 326 424* 450 451 454 456 457 468 469 627 920 1127 1175 1862 18912127 2492 𝔐 Lectps-oec vg^{ms} cop^{sa,ms}

[5] ημας

[6] ημας

[7] א* C K L P 1 69 81 93 181 326 330 424 436 442 617 1067 1175 1241 1409 1523 1524 1875 1844 1881 2344 2423 2464 2805 𝔐 vg^{mss}

[8] K L 6 104 18 206 218 307 326 424 429 453 614 630 642 808 1127 1292 1448 1505 1523 1524 1611 1678 1735 1844 1875 2138 2147 2200 2412 2492 2818 𝔐 syr^{p} cop^{sa,ms,bo} Antioch Procop PsOec Origen^{pt}

[9] א C K L Ψ 049 056 0142 18 81 88 104 181 326 330 424* 451 614 630 1175 1292 1505 1611 1844 1877 2127 2138 2298 2412 2492 2495 𝔐 vg^{cl,ww} syr^{p} cop^{sa,mss},fay geo slav Ath

[10] αμαρτανει και

[11] א B K L 6 81 88 104 181 206 218 326 424 429 630 642 808 1127 1243 1292 1448 1505 1523 1524 1611 1844 1852 1875 2138 2200 2492 (syr) arm

ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους• 12 οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; Ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. 13 ¶ Μὴ[1] θαυμάζετε, ἀδελφοί μου[2], εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος• 14 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν[3], μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν• καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ[4][5] μένουσαν. 16 Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν• καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι[6]. 17 Ὃς δ’ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ[7] τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ’ αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; 18 Τεκνία μου[8], μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ[9][10], ἀλλ’ ἐν ἔργῳ[11][12] καὶ ἀληθείᾳ. 19 Καὶ ἐν τούτῳ[13] γινώσκομεν[14] ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν[15] τὰς καρδίας[16] ἡμῶν, 20 ὅτι[17] ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει

---

[1] A B K L 049 056 0142 5 18 33 81 88 104 181 206 218 326 398 429 436 442 451 614 621 623 630 642 720c 808 1067 1127 1175
1292 1409 1448 1505 1523 1524 1611 1735 1844 1852 1875 2127 2138 2147 2200 2344 2412 2464 2541 2805 𝔐 Lectit^{h,w} vg syr$^{p ms,h}$
cop^{sa,bo,fay} eth^{ms} geo PsOec Did Lucifer Jer Paulinus-Nola Aug

[2] K L 18 81 88 104 181 206 326 398 429 614 630 1448 1505 1611 1875 2138 2147 2200 2412 𝔐 vg^{ms} syr^{h} PsOec

[3] C K L Ψ 049 1 5 6 18 81 82 88 93 104 175 181 221 307 326 424 450 451 454 456 457 468 469 627 920 1127 1175 1678 1735 1862 1875 1891 2080 2127 2147 2298 2818 𝔐 Lectvg^{mss} slav Cassiodorus

[4] αυτω

[5] א A C L P Ψ 0142 1 5 6 35 81 88 93 104 181 206 218 323^{Z} 326 330 424 429 436 468^{Z} 621 623 629 630 642 665 720^{Z} 808 945 1127 1175 1243 1292 1409 1448 1505 1611 1735 1739 1875 1881 2138 2200 2298 2344 2423 2464 2492 2541 2805 𝔐

[6] K L 18 424 614 630 1505 𝔐 marc-er

[7] א A B C P Ψ 18 424^{c} 630 1739

[8] K L 049 18 33^{vid} 69 88 94 104 181 326 398 424* 614 629 1875 2147 2298 2412 2805 𝔐 ps-oec eth

[9] γλωσση

[10] A B C K L 18 323 424 614 630 1505 1739

[11] εργω

[12] א A B C L P Ψ 049 6 18 33^{vid} 35 69 81 93 104 181 206 323 326 398 424 429 436 442 614 621 629 630 665 720^{Z} 945 1067 1175 1241 1409 1505 1523 1524 1611 1735 1739 1844 1852 1875 2138 2147 2200 2344 2412 2541 Clem

[13] א C K L P Ψ 049 18 81 88 104 181 322 323 330 424 451 945 1175 1241 1243 1739 1877 1881 2127 2298 2492 𝔐 Lectit^{q,r,w} syr^{p} cop$^{sa,bo^{ms}}$ arm eth slav Aug

[14] K L 049 5 18 104 218 424* 623 642 720^{c} 808 1127 1175 1448 2464 2805 𝔐 Lectit$^{ar,h,t,(z)}$ vg slav Aug

[15] πεισωμεν

[16] א A^{c} C K L P 81 424* 614 1505 𝔐

[17] א B C K L Ψ 5 6 18 35 81 323 424 442 468 614 617 630 1505 1739 𝔐 syr^{p,h} cop$^{sa mss}$

πάντα. 21 Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν[1] μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν[2], παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, 22 καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν παρ'[3] αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. 23 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ[4] αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν[5] τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν[6]. 24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐν τούτῳ[7] γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

1Jn 4

1 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. 2 Ἐν τούτῳ γινώσκεται[8][9][10] τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· 3 καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν[11][12] χριστὸν[13] ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα[14], ἐκ τοῦ θεοῦ[15] οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. 4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστέ, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. 5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. 6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν· ὁ

---

[1] א C K L 049 056 0142 18 81 88 104 181 326 330 424* 451 614 629 630 1175 1243 1292 1505c 1611 1844 1852 1877 1881 2138 2298 2412 2464 2492 𝔐 Lectit^{ar,q,r,t,w,z} vg^{cl,ww} syr^{p,h} Cl^{lat} Or^{pt} Did

[2] [1]א (א* καταγινωσκω) (A κατακινώσκει) K L Ψ 049 056 0142 18 33 81 104 181 322 323 326 330 424^{c} 436 451 614 629 630 945 1067 1175 1243 1292 1409 1611 1735 1739 1844 1877 1881 2127 2138 2298 2344 2412 2492 𝔐 Lectit^{ar,q,w,z} vg syr^{p,h} cop^{sa,bo,fay} arm eth geo slav Clement^{lat} Methodius Didymus$^{1/2}$ Hesychius^{lat}; Cyprian Jerome Augustine$^{1/2}$

[3] K L 049 6 18 69 104 181 218 307 424 436 453 629 720 808 1067 1127 1409 1448 1523 1524 1678 1844 1846 2298 2541 𝔐

[4] K L 049 18 88 (181) 218 424 720^{c} 808 1127 (1875) 𝔐 ps-Oec

[5] B K L 049 1 18 82 88 93 175 181 221 307 326 424* 450 454 456 627 920 1127 1175 1409 1678 1735 1862 1875 2080^{c} 2818

[6] εντολην ημιν

[7] εν τουτω

[8] γινωσκετε

[9] γινωσκετε

[10] K Ψ* 18 81 181 218 323 326 424* 442 621 629 642 720^{c} 808 1241 1243 1292 1409 1448 1505 1523 1735 1846 2147 2412 2464 𝔐 lat vg syr^{p}

[11] τον ιησουν

[12] τον ιησουν

[13] K 056 0142 5 6 18 82 175 181 221 330^{c} 424 442 450 454 457 459 469 623 627 629^{c} 920 1127 1243 1292 1735 1852 1862 1891 2080 2127 2492 2805 2818

[14] א K L Ψ 049 056 0142 1 5 6 18 81 82 88 93 94 104 175 181 206 221 307 326 330 424 429 436 442 450 451 454 456 457 459 468 469 614 623 627 629c 630 757 920 1067 1127 1175 1243 1292 1409 1505 1611 1678 1837 1845 1846 1852 1862 1875 1891 2080 2138 2127 2147 2200 2412 2464 2492 2495 2541 2805 2818 LeontH PsOec

[15] א A B Ψ 18 33 81 323 424^{c} 614 630 1505

γινώσκων τὸν θεόν, ἀκούει ἡμῶν• ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν[1]. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. 7 ¶ Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους• ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ γινώσκει τὸν θεόν. 8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν• ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. 9 Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. 10 Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν[2] τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. 11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. 12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται• ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν[3]. 13 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. 14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. 15 Ὃς ἂν[4] ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. 16 Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει[5678][9]. 17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν, καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. 18 Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει• ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. 19 Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν[10], ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. 20 Ἐάν τις εἴπῃ

---

[1] א B K Ψ 18 33 323 424 630 1505 1739 𝔐

[2] [2]א A K L 18 33 81[vid] 424 436 614 630 1067 1175 1243 1292 1409 1505 1611 1735 1844 1852 1881 2138 2344 2464 𝔐 Lectarm geo slav Philo-Carpasia

[3] K L Ψ 049 056 0142 1 6 18 82 88 93 94 104 175 181 221 307 326 330 398 424 450 451 454 456 457 459 468 469 627 757 920 1175 1678 1837 1845 1846 1862 1875 1881 1891 2080 2127 2147 2344 2492 2818 𝔐 syr[h]

[4] א A K L 18 33 81 424

[5] αυτω

[6] εν αυτω

[7] αυτω

[8] B[2] K L Ψ 049 0142 69 81 88 93 104 181 307 323 398 424 442 468 621 720 945 1175 1241 1243 1448 1505 1523 1524 1611 1739 1844 1852 1875 1881[*vid] 2138 2423 2805 2818 lat arm geo

[9] BYZpt αὐτῷ

[10] K L Ψ 049 056 0142 18 88 104 181 330 424[*] 451 1175 1678 1844 1846 1877 2127 2298 2492 𝔐 LectAugustine[1/10]

ὅτι Ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ[12], ψεύστης ἐστίν• ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ[3] ὃν ἑώρακεν, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν πῶς δύναται[4] ἀγαπᾷν; 21 Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

1Jn 5

1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστός, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται• καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν[5] γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. 2 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν[6]. 3 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν• καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. 4 Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον• καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν[78]. 5 Τίς ἐστιν[9] ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; 6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι᾽ ὕδατος καὶ αἵματος[10], Ἰησοῦς χριστός[1112]• οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι. Καὶ τὸ πνεῦμά[13] ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. 7 Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες[1415], 8 τὸ πνεῦμα[1617], καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα•

---

[1] μισει
[2] א* A B L 049 93 424c 630 1243 1678 1739 1845 2298 𝔐
[3] αγαπων τον αδελφον
[4] A K L 048 049 056 0142 1 5 18 33 81 82 88 93 94 104 175 181 221 307 326 330 398 424* 436 450 451 454 456 457 459 468 469 614 623 627 629 757 920 945 1067 1127 1175 1241 1292 1409 1678 1735 1837 1844 1845 1846 1862 1875 1877 1881 1891 2080 2147 2298 2344 2412 2464 2492 2541 2805 2818 𝔐 Lectit^{r,l,q,w} vg syr^{p} cop^{bo} arm eth slav Cyr; Ambrose Pelag Aug
[5] A K L P 049 056 0142 18 81 88 104 181 322 323 330 424 436 451 614 629^{vid} 630 945 1067 1175 1241 1243 1292 1409 1505 1611 1735 1739 1844 1846 1852 1877 1881 2127 2138 2298 2344 2412 2464 2492 2495 𝔐 Lectvg*cl* syr*p,h* cop*bo* arm eth slav Alexander^{vid} Cyril-Jerusalem; Hilary$^{1/2}$ Maximus Fulg$^{1/4}$ Cass
[6] א (A^{vid} τηρωμεν ... τηρωμεν omit by homoioteleuton) K L P 049 056 0142 18 88 104 181 330 424 451 629 1175 1241 1243 1735 1846 1877 1881 2127 2492 𝔐 Lectvg^{mss} slav
[7] א A B K* P Ψ 1 5 6 18 33 93 181 206 307 322 323 326 424c 429 436 442 451 468 469 614 621 623 629 630 945 1067 1127 1243 1292 1409 1505 1611 1739 1846 1852 1875 2080 2138 2147 2200 2298 2344 2412 2464 2492 2495 2541 2805 2818 vg syr$^{p\,mss,h}$ cop$^{sa>,bo}$
[8] BYZpt ὑμῶν
[9] A L Ψ 048 5 18 81 88 104 218 398 424* 436 459 623 642 720^{c} 808 1067 1409 1846 2464 2541 𝔐 vg cop$^{sa\,mss,bo\,mss}$ PsOec
[10] B K L Ψ 049 056 0142 1 18 82 175 181 221 322 323 398 424 450 451 454 457 468 469 627 629 920 1175 1739^{txt} 1862 1875 1881 2127 2298 𝔐
[11] ο χριστος
[12] א A B K L P Ψ 0296 18 81 323 614 630 1241 1505 1739
[13] א K 18 𝔐
[14] μαρτυρουντες [[εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισιν]]
[15] μαρτυρουντες εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισιν
[16] [[και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη]] το πνευμα
[17] και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη το πνευμα

καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν[12]. 9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων
λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν• ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ
μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ἣν[3] μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 10 Ὁ
πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν[4] ἐν αὐτῷ[5][6][7]• ὁ μὴ
πιστεύων τῷ θεῷ[8] ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν
εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 11 Καὶ
αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός[9][10], καὶ
αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. 12 Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν•
ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. 13 ¶ Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν
τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ[11], ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν

---

[1] א A B K L P Ψ 048 049 056 0142 0296 1 2 3 4 5 6 18 35 36 38 42 43 51 57 62 69 76 81 82 88* 90 93 94 97 102 103 104 105 110 131 133 141 142 149 172 175 177txt 180 181 189 201 203 204 205 206 209 216 218 221* 223 226 234 250 254 256 263 296 302 307 308 309 312 314 319 321 322 323 325 326 327 328 330 337 363 365 367 368 378 383 384 385 386 390 393 394 398 400 404 421 424 425 429* 431 432 436 440 442 444 450 451 452 453 454 456 457 458 459 460 462 464 465 466 467 468 469 479 483 489 491 496 498 506 517 522 547 582 592 601 602 603 604 605 606 607 608 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 627 628 630 631 632 633 634 635 636* 637 638 639 641 643 656 664 665 680 699 720 743 757 794 796 801 808 824 832 876 901 910 912 913 914 915 917 919 920 921 922 927 928 935 941 945 959 986 996 999 1003 1022 1040 1058 1066 1067 1069 1070 1072 1075 1094 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1115 1127 1149 1161 1162 1175 1241 1242 1243 1244 1245 1247 1248 1249 1250 1251 1270 1292 1297 1311 1315 1319 1352 1354 1359 1360 1367 1384 1390 1398 1400 1404 1405 1409 1424 1448 1456 1482 1490 1495 1501 1503 1505 1508 1509 1521 1523 1524 1548 1563 1573 1594 1595 1597 1598 1599 1609 1610 1611 1618 1619 1622 1626 1628 1636 1637 1642 1643 1646 1649 1656 1661 1668 1673 1678 1702 1704 1717 1718 1719 1720 1721 1722 1723 1724 1725 1726 1727 1728 1729 1730 1731 1732 1733 1735 1736 1737 1738 1739 1740 1741 1742 1743 1744 1745 1746 1747 1748 1749 1750 1751 1752 1753 1754 1757 1758 1761 1762 1763 1765 1767 1768 1769 1780 1827 1828 1829 1830 1831 1832 1835 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1849 1850 1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1867 1868 1869 1870 1871 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1880 1881 1882 1885 1886 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1899 1902 1903 2080 2085 2086 2125 2127 2130 2131 2138 2143 2147 2180 2186 2191 2194 2197 2200 2218 2221 2242 2243 2255 22612279 2288 2289 2298 2344 2352 2356 2374 2378 2400 2401 2404 2412 2423 2431 2464 2466 2475 2483 2484 2492 2494 2495 2501 2502 2508 2511 2516 2523 2527 2541 2544 2554 2558 2587 2625 2626 2627 2652 2653 2674 2675 2691 2696 2704 2705 2712 2716 2718 2723 2736 2746 2774 2776 2777 2805 Lectit^{ar} vg^{st,ww} syr^{p,h} cop^{sa,bo} arm^{mss} eth geo slav Clement^{lat} (Origen^{lat}) Cyril Dam Ps-Oec Ps-Dionysius^{vid} (John-Damascus); Rebaptism Ambrose Augustine Quodvultdeus Facundus

[2] א A B K L P 048 049 056 0142 0296 1 5 6 18 81 82 88 93 104 175 181 221 307 322 323 326 398 424 442 450 451 454 457 468 469 614 621 623 627 630 920 945 1127 1175 1241 1243 1292 1505 1611 1735 1739 1846 1852 1862 1891 2080 2127 2138 2147 2200 2298 2344 2412 2492 2495 2805 2818

[3] K L P 18 424* 630 𝔐 eth Ps-Oec

[4] א B K L P Ψ 0296 18 323 424* 614 630 1505 1678 1739

[5] εαυτω

[6] εαυτω

[7] B^{1} K 81 104 326 424* 436 442 468 629 067 1175 1241 1409 1678 1735 1884 1852 88^{txt} 2127 2344 Lect 𝔐 syr^{h} cop^{bo} slav Cyril$^{1/4}$

[8] א B K L P Ψ 049 056 0142 0296 18 88 104 181 326 330 451 614 630 945 1175 1243 1292 1505 1611 1678 1735 1739^{mg} 1844 1846 1852 1877 1881 2127 2138 2298 2412 2492 2495 𝔐 Lectit^{l,r} syr^{p,h} cop$^{bo^{pt}}$ slav Cyril; Augustine Varimadum

[9] ο θεος ημιν

[10] א A K L P Ψ 048 5 81 424 436 468 1241 1243 1852

[11] א* K L P 049 056 0142 1 18 81 82 104 175 206 221 307 398 424* 429 442 450 451 454 468 469 614 627 630 920 945 1127 1175 1241^{c} 1292 1611 1846 1862 1875 1891 2080 2147 2200 2298 2412 2492 2818 𝔐

αἰώνιον ἔχετε[1], καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ[2]. 14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν[3]• 15 καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἐὰν[4][5][6] αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ'[7] αὐτοῦ. 16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον• οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. 17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν• καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. 18 ¶ Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει• ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ[8] τοῦ θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν[9], καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. 19 Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. 20 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν[10] τὸν ἀληθινόν[11]• καί ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστῷ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεός, καὶ ζωὴ[12][13] αἰώνιος[14][15]. 21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ[16][17][18][19][20] ἀπὸ τῶν εἰδώλων. Ἀμήν[21].

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

---

[1] εχετε αιωνιον
[2] K L P Ψ 056 0142 1 18 82 93 104 175 206 221 307 322 323 398 429 442 468 469 614 621 627 630 920 1175 1243 1292 1611 1862 1875 1881 2080 2147 2200 2298 2412 2495 2818
[3] א A B K L P Ψ 18 323 424 614 630 1241 1505 1739 𝔐
[4] ο αν
[5] ο αν
[6] א* K L P Ψ 5 6 18 81 323 424 442 614 621 623 630 1241 1505 1678 1739 1852 2344 2805 syrh
[7] A K L P Ψ 6 18 323 424 614 630 1241 1505 1678 1739 1846 2344 2805 𝔐
[8] א A B K L P Ψ 18 81 322 323 424 436 614 630 945 1067 1175 1241 1243 1292 1409 1611 1735 1739 1844 1846 1881 2298 2344 𝔐 Lectarm eth geo slav
[9] א Ac K L P Ψ 049 056 0142 5 6 18 33 81 88 181 322 323 326 424 436 442 629 630 945 1067 1175 1241 1243 1292 1409
1611 1735 1739 1844 1846 1877 1881 2127 2298 2344 2464 2492 𝔐 Lectarm eth geo slav Origen
[10] B2 K Ψ 5 18 323 424 623c 630 1505 1739 1852 2298 2344 𝔐
[11] 1א B K L P 049 056 0142 18 81 88 330 424* 442 451 1243 1678 1877 2127 2492 Byz Lect
[12] η ζωη η
[13] η ζωη
[14] א A B 33 323 424c 1739 1241vid *pm*
[15] BYZpt ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος
[16] εαυτους
[17] εαυτους
[18] εαυτους
[19] א* B L 6 323 424 1739 *pm*
[20] BYZpt ἑαυτοὺς
[21] K L P 049 056 0142 18 81 82 175 181 206 221 307 398 424* 450 451 454 457 468 469 614 627 918 920 945 1175 1678 1844 1852 1862 1875 1877 1891 2080 2127 2147 2412 2805 2815 2818 2412 2805 2818 𝔐 Lectvgcl slav

2Jn 1

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ
ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν
ἀλήθειαν, 2 διὰ τὴν ἀλήθειαν[1] τὴν μένουσαν[2] ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν
ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα• 3 ἔσται μεθ' ἡμῶν[3][4] χάρις[5], ἔλεος, εἰρήνη παρὰ[6]
θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ[7] κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ[8] τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ. 4 ¶ Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. 5
Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων[9] σοι καινήν[10],
ἀλλὰ[11] ἣν εἴχομεν[12] ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 6 Καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Αὕτη ἐστὶν ἡ
ἐντολή[13], καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα[14] ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. 7 Ὅτι
πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον[15] εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες
Ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί. Οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ
ἀντίχριστος. 8 Βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα[16],
ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν[17]. 9 Πᾶς ὁ παραβαίνων[18] καὶ μὴ

---

[1] א A B K L P 048 0232 5 18 33 81 252[c] 424[*] 642 1243 1735 1845 1846 2344 2374 2718 𝔐 it[l] vg syr[ph,hmg] cop[sa,bo] arm eth[mss] PsOec

[2] א B K L P Ψ 0232 5 6 18 81 252 323 424 614 630 1241 1243 1292 1505 1611 1678 1739 1845 1846 1852 2374 2718 𝔐 it[l] vg syr[h,ph] PsOec

[3] υμων

[4] υμων

[5] א B K L P Ψ 049 0142 0232 1 6 33 93 218 323 398 424 442 467 720c 1067 1175 1241 1243 1409 1611 1735[*] 1739 1842 1881 2298 2344 2374 PsOecK

[6] [1]א A B K L P Ψ 048 049 0142 0232 5 6 18 33 35 69 93 206S 218 252 307 323 424 623 630 642[vid] 720[vid] 808 945 1067 1127 1175 1243 1292 1409 1448 1505 1735 1739 1852 1881 2138 2200 2344 2374 2423[*vid] 2492 2805 PsOec

[7] [1]א A B K L P Ψ 048 049 0142 0232 5 6 33 323 642 1243 1678 1735 1739 1845 1846 1852 2344 2374 𝔐

[8] א K L P 049 056 0142 1 5 6 18 33 82 175 181 221 252 307 321 330 398 424 429 450 451 454 457 468 469 614 621 623 627 630 920 945 1175 1292 1611 1678 1862 1875 1881 1891 2127 2138 2147 2200 2298 2344 2412 2464 2492 2805 𝔐 Lectvg[mss] (vg[ms]) syr[phmss,h] cop[(bo),bo[mss]] arm slav PsOec

[9] γραφω

[10] B K L P 049 056 0142 6 18 82 88 93 175 181 221 330 398 424 429 436 450 454 457 468 469 627 920 945 1067 1175 1409 1735 1862 1875 1891 2127 2492 2541 2718 𝔐 PsOec

[11] αλλ

[12] εχομεν

[13] L P 6 18 94 104 181 218 424 614 1243 1523 1524 2374 2492 2805 𝔐 Lucifer PsOec

[14] B Ψ L P 18 94 104 252 642 1127 1292 1505 1523 1524 1611 1842 1852 2138 2200 2374 syr[ph,h] PsOec

[15] K L P 049 056 0142 18 61 69 94 104 181 252 254 326[txt] 378 424[*] 431 459 629 720[c] 876 945 1523 1524 1751 1832 1837 1842 1844 1875 2186 2243 2298 2544 2718 2774 𝔐 PsOec

[16] B[c] (B[*] 049[*vid] 181 ηργασαμεθα) K L P 049[c] 056 0142 18 69 93 104 254 330 424[txt] 431 451 459 629 665 720c 945 1175 1523 1524 1827f 1836 1838[f] 1842 1844 1852[vid] 1877 2127 2186 (2492 ειργασόμεθα) Lect(*l*147 *l*603 ἐργασώμεθα) syr[hmg] cop[sa[mss>]] geo slav PsOec

[17] K L P 049 056 0142 1 18 69 82 93 104 221 398 424* 429 450 454 456 457 468 627 629 920 945 1175 1862 1877 1891 2127 𝔐 Lectslav

[18] K L P Ψ 049 056 0142 1 5 6 18 33 69 81 82 88 93 104 175 181 221 252 307 321 322 323 326 330 398 424 429 436 442 450 451 454 456 457 468 469 614 621 623 627 629 630 642 920 945 1067 1127 1175 1241 1243

μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ[1], θεὸν οὐκ ἔχει• ὁ μένων[2] ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει[3]. 10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε• 11 ὁ γὰρ λέγων[4] αὐτῷ[5] χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. 12 ¶ Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἐβουλήθην[67] διὰ χάρτου καὶ μέλανος• ἀλλὰ[8] ἐλπίζω ἐλθεῖν[9] πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν[10] ᾖ πεπληρωμένη[11]. 13 Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. Ἀμήν[12].

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

3Jn 1

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. 2 ¶ Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. 3 Ἐχάρην γὰρ[13] λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. 4 Μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν[14], ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν

1292 1409 1505 1611 1678 1735 1739 1845 1846 1852 1862 1875 1881 1891 2127 2138 2147 2200 2298 2344^{vid} 2374 2412 2464 2492 2495 2541 2718 2805 𝔐 it^{l} syr^{ph,h} arm AnastastS PsOec

[1] K L P 049$^{c\ in\ mg}$ 056 0142 1 5 18 69 82 88 104 175 181 221 307 321 326 330
398 424* 429 436 450 451 454 456 457 468 469 614 621 623 627 629 630 642 920 945 1067 1175 1292 1409
1505 1611 1678 1735 1862 1875 1877 1891 2127 2138 2147 2200 2298 2374 2412 2492 2495 2541 2805 𝔐
Lect^{ar} vg^{mss} syr$^{ph\ mss*}$ cop^{bo} eth^{mss} geo slav Augustine$^{(vid?)}$ PsOec

[2] ο δε μενων

[3] א B K L P Ψ 049 056 5 6 18 424 614 642 720 1292 1678 1845 1846 1852 2374 syr^{ph} PsOec

[4] K L P Ψ 049 6 18 424 614 630 642 720 945 1292 1505 1523 1524 1611 1678 1845 1846 1852 2138 2298
2412 *pm* syr^{ph,h} AnastastS Ephiph Ir^{lat} PsOec

[5] א A B L P Ψ 048^{vid} 18 81 323 424^{mg} 614 630 720* 1241^{vid} 1505 1678 1739 2344^{vid} latt cop syr arm

[6] ηβουληθην

[7] ηβουληθην

[8] αλλ

[9] K 049 0142 1 88 252 398 621 945 1175 1890 2718 vg^{mss} syr^{ph} cop$^{sa,(bo^{ms})}$

[10] א K L P Ψ 049 6 18 69 88 104 181 307 321 424^{txt} 614 621 629 630 642 720 808 945 1067^{mg} 1175^{vid} 1292
1505 1611 1678^{vid} 1735 1846 1852 2138 2147 2200 2344^{cvid} 2374 2412 2805 vg^{mss} syr^{ph,h}

[11] A K L P Ψ 048vid 5 6 18 33 81 252 323 424 429 436 442 614 630 642 1243 1292 1505 1611 1735 1739
1845 1846 2344 2374 2718 syr^{ph,h} PsOec 𝔐

[12] K L 049 056 0142 1 5 18 69 82 93 94 175 181 218 221 254 307 321 326 330 378 398 424 431 450 451
453 454 456 457 459 467 468 469 614 621 627 630 665 720 876 918 920 945 1175 1292 1359 1505 1523 1524
1563 1611 1678 1751 1832 1836
1837 1838 1842 1844 1852 1862 1875 1891 2138 2147 2186 2200 2243 2374 2412 2495 2544 2652 2774 2805
2818 𝔐 Lect vg$^{mss,(mss)}$
syr$^{ph\ mss,h}$ slav PsOec

[13] A B C K L P Ψ 048 049 056 0142 1 18 69 93 323 326 424* 431 436 442 614 630 1241 1243 1409 1505 1739
1837 1845 1846 1852
1881 2492 2541 syr$^{ph>,h}$ cop$^{bo\ mss}$ PsOec

[14] א A P Ψ 048^{vid} 1 5 33 81 424* 623 1678 1852 2186 2344 it^{l} PsOec

ἀληθείᾳπεριπατοῦντα[1]. 5 ¶ Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν[2] ἐργάσῃ[3] εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺςξένους[4], 6 οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας• οὓς καλῶς ποιήσειςπροπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. 7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος[5] ἐξῆλθον μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ[6] τῶν ἐθνῶν[78]. 8 Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν[9] τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα[10] τῇ ἀληθείᾳ. 9 ¶ Ἔγραψα τῇ[11] ἐκκλησίᾳ• ἀλλ’ ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. 10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς• καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει, καὶ ἐκ[12] τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. 11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν• ὁ[13] κακοποιῶν[1415] οὐχ ἑώρακεν τὸν θεόν. 12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ’[16] αὐτῆς τῆς ἀληθείας• καὶἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε[1718] ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν[19]. 13 ¶ Πολλὰ εἶχον γράφειν[20], ἀλλ’ οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι[21]• 14 ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε[22], καὶ στόμα πρὸς[23] στόμα λαλήσομεν[24]. Εἰρήνη σοι. Ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι[25]. Ἀσπάζου τοὺς

---

[1] א C[1] K L P Ψ 048[vid] 6 69 93 442 623 1243 1739 1845 1846 2298 2492 BYZ PsOec
[2] א A B C 6 33 81 326 431 442 623 1243 1678 1845 1846 1852 2344 2492 PsOec BYZ vg it[l] syr[h]
[3] א B C 6 33 81 93 326 431 442 623 1243 1678 1739 1845 1846 1852 2298 2344 2492 BYZ PsOec
[4] K L P 049 056 0142 1 18 69 104 175 181 221 424[*] 614 630 1505 PsOec
[5] א A B C K L P 048 al. vg it[l] cop[sa,bo] syr[h]
[6] א A B C Ψ 6 69 93 442 1243 1678 1739[mg] 1845 1846 1852 2298 2492 BYZ PsOec
[7] εθνικων
[8] 6 69 93 623 1678 BYZ vg syr[ph,h][mss] copsa,boms PsOec
[9] K L P 049 056 C1 93 326c 424[*] 431 1678 2298 2492
[10] א A B Ψ 6 81 93 431 1739 2298 2492
[11] C K L P Ψ 049 056 0142 69 93 326[*] 424[txt] 623 1611[c] 1845 1846 1852
[12] A B C Ψ 6 33 69 81 93 326 431 442 623 1845 1846 1852 2298 2344 BYZ vg it[l]
[13] א A B C K P Ψ 048 049 0142 1 6 33 93 326 424 431 442 617 623 1243 1678 1739 1845 1846 2298 2344 2492 vg it[d] syr[ph,h][mss]
cop[sa,bo][mss]
[14] δε κακοποιων
[15] δε κακοποιων
[16] A B Ψ 048 6 33 69 81 326 431 442 623 607[txt] 1243 1678 1739 1845 1846 1852 2298 2344 2492
[17] οιδαμεν
[18] K L P 049 0142 1 424[*] 617 2492 vg[mss] syrph[mss,h] PsOec
[19] א A B Ψ 048 6f. 33[vid] 81 326 431 623 1678 1845 1846 1852 2344 2492 BYZ vg it[d] PsOec
[20] 424[*] 1678 2492 BYZ PsOec
[21] K L P 6 424 1678 2492
[22] א Ψ 6 431 442 617 1678[vid] 1845 1846 1852 2492 BYZ arm PsOec
[23] א A B[c] K[c] L P Ψ 048 0251 18 81 323 424 614 630 1241 1505 1739
[24] [1]א A B C P Ψ 6 69 431 1739 1852 2298 2492 vg it[d] syr[h] PsOec
[25] א B C Ψ 048 6 81[A] 93 431 442 623 1243 1678 1739 1845 1846 1852 2298 2492 BYZ vg it[d] syr[ph,h] cop[sa>,bo] arm

φίλους[1] κατ’ ὄνομα[2].

ΙΟΥΔΑ

Jd 1

1 Ἰούδας Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις[3], καὶ Ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις, κλητοῖς• 2 ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. 3 ¶ Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας[4], ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. 4 Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ[5] ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην θεὸν[6] καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι. 5 ¶ Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος[7],λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. 6 Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ[8] ἀπολιπόνταςτὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. 7 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. 8 Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. 9 Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως[9][10][11][12] σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ’ εἶπεν, Ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. 10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν• ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῷα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. 11 Οὐαὶ αὐτοῖς• ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν

---

[1] א A B C 048[vid] 0251[vid] 6 33 69 81 93 431 442 623 1243 1678 1739 1845 1846 1852 2298 2492 BYZ vg it[d] syr[ph] cop[sa,bo] eth PsOec

[2] א A B C Ψ 048 6 33 69 93 BYZ vg it[d] syr[ph,h] cop[sa,bo] eth arm

[3] K L P 049 056 0142 6 18 35 93 307 323 665 1175

[4] K L P 049 056 0142 18 35 1175

[5] K L P Ψ 049 056 0142 5 18 35 665 915 1175 1611 2298 syr[ph,h] geo[ms]

[6] δεσποτην

[7] L 049 18 35 1175

[8] αλλ

[9] μωσεως

[10] μωσεως

[11] μωσεως

[12] BYZpt Μωσέως

ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ
ἀντιλογίᾳ τοῦ Κόρε ἀπώλοντο. 12 Οὗτοί εἰσιν ἐν[1] ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν
σπιλάδες, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες• νεφέλαι
ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι[2]• δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα,
δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα• 13 κύματα ἄγρια θαλάσσης,
ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας• ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ
σκότους εἰς αἰῶνα[3][4] τετήρηται. 14 Προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις
ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ, λέγων, Ἰδού, ἦλθεν κύριος ἐν ἁγίαις
μυριάσιν[5] αὐτοῦ, 15 ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐλέγξαι[6] πάντας
τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν[7] περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν
ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ
ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. 16 Οὗτοί εἰσιν γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ
τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν[8][9][10] πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ
ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν. 17 ¶ Ὑμεῖς δέ,
ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν
ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ• 18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι
ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ[11] ἔσονται ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. 19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες[12], ψυχικοί,
πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει
ἐποικοδομοῦντες ἑαυτούς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἑαυτοὺς
ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 Καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε
διακρινόμενοι[13]• 23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῴζετε, ἐκ πυρὸς[14][15] ἁρπάζοντες[16],
μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. 24 ¶ Τῷ δὲ
δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς[17] ἀπταίστους, καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς

---

1 P^{74vid} $\aleph^{2b}$ A K 049f 056 0142 18 35^{c} 1175
2 περιφερομεναι
3 εις τον αιωνα
4 τον αιωνα
5 μυριασιν αγιαις
6 εξελεγξαι
7 K L 049 18 35 915 1175
8 επιθυμιας εαυτων
9 א A B K Ψ 056 0142 5 33 81 93 307 665 915 1611 1739 2344 2805
10 BYZpt ἑαυτῶν
11 K 049 18 35 915
12 P^{72} א A B K L P Ψ 049 056 0142 0316 18 33 35c 61 81 93 307 442 665 1241 1739^{*} 1852 2344
13 K^{T} L P 049 056 0142 18 35 307
14 εκ [του] πυρος
15 του πυρος
16 K L P 049 056 0142 18 35^{c}
17 K P 049 18 35 PsOec

δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, 25 μόνῳ[1] σοφῷ[2] θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία[3], καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Rv 1

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, 2 ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅσα[4][5] εἶδεν[6][7][8]. 3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα• ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. 4 ¶ Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ• χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ[9][10][11][12] ὁ ὢν[13] καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος• καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ[14][15][16][17] ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ[18]• 5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος[19][20] τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων

---

[1] K P 049 056 0142 18 35 1243
[2] K L P 049 056 0142 5 18 35 307 geo^{ms}
[3] P^{72} K P 049 056 0142 18 35 syr^{ph}
[4] οσα τε
[5] ℵ A C P 046 922 1006 1611 1678 1828 1841 2040 2050 2053 2062 2070 2080 2329
[6] ειδεν και ατινα εισιν και α χρη γενεσθαι μετα ταυτα
[7] ℵ A C P 046 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2053 2062 2070 2080 2329 vg it^{h,ar,gig} syr^{ph,h} cop^{sa,bo} eth 𝔐^{K}
[8] BYZpt εἶδεν καὶ ἅτινά εἰσιν καὶ ἅτινα χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα
[9] απο του
[10] 046 1006 1611 1841 2040 2053 2329 it$^{(ar),t}$ Vict Prim
[11] 046 42 82 94 175 241 367 456 468 469 506 627 792 920 1006 1611 1828 1841 1852 1862 1888 2017 2040 2042 2053 2065 2138 2329 2349 2351 2436 𝔐 it$^{(ar),t}$ Victorinus Primasius
[12] BYZpt —
[13] ο ων
[14] α εστιν
[15] α εστιν
[16] P^{18} C 046 42 82 94 175 424 468 469 506 627 792 920 1006 1611 1828 1841 1854 1862 1888 2040 2042 2048 2050 2138 2329 2349 2351
[17] BYZpt ἅ ἐστιν
[18] P^{18} C 046 1006 1611 1841 2040 2050 2329
[19] πρωτοτοκος εκ
[20] πρωτοτοκος εκ

τῶν βασιλέων τῆς γῆς. Τῷ ἀγαπῶντι[1][2][3][4] ἡμᾶς, καὶ λούσαντι[5][6] ἡμᾶς ἀπὸ[7][8] τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ• 6 καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς[9] βασιλείαν[10], ἱερεῖς[11] τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ• αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων[12]. Ἀμήν. 7 Ἰδού, ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός, καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν• καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν. 8 ¶ Ἐγώ εἰμι τὸ Ἄλφα[13][14] καὶ τὸ Ὦ[15], λέγει κύριος ὁ θεός[16][17], ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ[18]. 9 ¶ Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ[19] ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ κοινωνὸς[20][21][22][23] ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ[24] καὶ ὑπομονῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ[25][26][27], ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ[28]. 10 Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ• καὶ ἤκουσα φωνὴν

---

[1] αγαπησαντι
[2] αγαπησαντι
[3] P[18] א A C 046 1006 1611 1678[(rescr)] 1841 2040 2080
[4] BYZpt ἀγαπήσαντι
[5] P 046[c] (046[*] *homoioteleuton*) 1006 1841 (ἔλουσεν it[gig] vg cop[sa,bo]) 2040 2053
2062 2080 it[ar,t] vg cop[bo] Apr Areth Beat
[6] P 046[c] (046[*] homoioteleuton) 18 35 61
69 82 94 104 175 241 256[Gr,Ital] 367 456 459 467 468 469 627 757 920 1006 1732[*] 1733[c]
1841 (ἔλουσεν 172 424 616 1828 1862 1888 2084 it[gig] vg cop[sa,bo]) 1854 1859[accUBS3] 2017
2040 2042 2053 2059 2060 2062 2065 2070txt 2073 2080 2138 2256 it[ar,t] vg cop[bo]
Apringius Arethas Beatus 𝔐[K]
[7] P 046 1006 1841 2040
[8] P 046 18 35
61txt 69 82 94 104 172 175 241 256 367 424 456 459 467 468 469 616 627 757 792 920 922 1006 1384 1732
1733 1828 1841 1852 1862 1888 2017 2040 2042 2065 2070 2073 2084 2138 2256 2351 2436 𝔐[K]
[9] א P 046 922 1006 1828 1841 2040 2050 𝔐 it[ar,gig] vg[cl] Tert Vic Prim
[10] βασιλεις και
[11] P[18] א[*] A C 922 1006 1611 1678 1828 1841 2040 2053 2062 2080 2329
[12] [2]א (τα αιωνα א[*]) C 046 922 1006 1611 1678 1841 2040 2053 2062
2080 2329 𝔐 it[ar,h] vg syr[ph,h] (arm) eth Did
[13] α
[14] α
[15] ω αρχη και τελος
[16] ο κυριος
[17] א A C P 046 922 1006 1611 1678 1828 1841 2040 2053 2062 2080 it[h]
syr[ph,h] cop[bo] Prim
[18] [2]א[a] A C P 046 922 1006 1611 1678 1841 2040 2053 2062 2080 it[h] syr[ph,h] arm eth
Epiphan; Ambr Varim Prim
[19] ο και
[20] συγκοινωνος
[21] συγκοινωνος
[22] 922 1006 1841 2040
[23] BYZpt συγκοινωνὸς
[24] εν τη βασιλεια
[25] ιησου [χριστω]
[26] υπομονη ιησου χριστου
[27] 046 922 1006 1828 1841 2040
[28] 2040 1841 1828 922 046 [2]א

ὀπίσω μου[1] μεγάλην ὡς σάλπιγγος, 11 λεγούσης[23], Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις[4], εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν. 12 Καὶ ἐκεῖ[5] ἐπέστρεψα[6] βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει[78] μετ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, 13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν[9] ὅμοιον υἱῷ[10] ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς[11] ζώνην χρυσῆν. 14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον[12131314] λευκόν, ὡς χιών• καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός• 15 καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι[1516]• καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. 16 Καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ[17] χειρὶ[181920] ἀστέρας ἑπτά• καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη• καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός• καὶ ἔθηκεν[212223] τὴν δεξιὰν αὐτοῦ[2425] ἐπ'[2627] ἐμέ, λέγων[28], Μὴ φοβοῦ• ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, 18 καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδού, ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς

---

[1] οπισω μου φωνην
[2] λεγουσης εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και
[3] א* A C 046 1006 1828 1841 2329
[4] εκκλησιαις ταις εν ασια
[5] BYZpt —
[6] επεστρεψα
[7] ελαλησεν
[8] א C 046 *f*052 1006 1828 1841 2053 2062 2329
[9] 2329 2062 2053 2040 1841 1828 1006 922 046 א it^{gig} vg
[10] BYZpt υἱὸν
[11] μαζοις
[12] ωσει εριον
[13] ωσει εριον
[14] BYZpt ὡσεὶ ἔριον
[15] P *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 𝔐 syr^{hmg} Andrew; Arethas Vict-Pett Tyc
[16] (nom pl masc) P *f*052 82 94 104 175 241 456 627 920 1006 1611 1828 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2017c 2019 2020 2040 2042 2065 2073 2074 2081 2138 2186 2344 2351 𝔐 syrh^{mg} Andrew; Arethas Victorinus-Pettau Tyconius
[17] 922 1006 1828 1841
[18] χειρι αυτου
[19] χειρι αυτου
[20] BYZpt χειρὶ αὐτοῦ
[21] επεθηκεν
[22] επεθηκεν
[23] BYZpt ἐπέθηκεν
[24] δεξιαν αυτου [χειρα]
[25] BYZpt δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα
[26] χειρα επ
[27] χειρα επ
[28] λεγων μοι

αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν[12]• καὶ ἔχω τὰς κλεῖς[3] τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἅδου[45]. 19 Γράψον οὖν[6] ἃ εἶδες, καὶ ἅ εἰσιν, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι[78] μετὰ ταῦτα• 20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσίν• καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ[9 10 11] ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

Rv 2

1 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ[12] ἐκκλησίας γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ[13], ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν• 2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον σου[14 15], καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας[16] τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι[17] καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς, 3 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας[18 19 20] διὰ τὸ ὄνομά μου καὶ οὐκ ἐκοπίασας[21 22]. 4 Ἀλλὰ[23 24] ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. 5 Μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκας[25 26 27], καὶ μετανόησον, καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον• εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ[28 29], καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ

---

1 αιωνων
2 2329 1778 2040 1841 1828 1006 046 ²א
3 BYZpt κλεῖδας
4 αδου και του θανατου
5 א (A C) 922 1828 (2053) 2062 2329
6 γραψον
7 γενεσθαι
8 ²א A *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2062 2329
9 επτα λυχνιαι ας ειδες
10 επτα λυχνιαι ας ειδες
11 BYZpt ἑπτὰ λυχνίαι ἃς εἶδες
12 εφεσινης
13 ²א A C P 046 922 1006 1611 1778ᶜ 1841 2040 2050 2053 2062 2329
14 κοπον
15 046 א *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2329 𝔐 vg^{ms} syr^{ph} cop^{sa,bo} arm eth Andr^{pt} Areth
16 επειρασω
17 φασκοντας ειναι αποστολους
18 εβαστασας και υπομονην εχεις
19 εβαστασας και υπομονην εχεις και
20 BYZpt ἐβάστασας καὶ ὑπομονὴν ἔχεις
21 ου κεκοπιακας
22 κεκοπιακας και ου κεκμηκας
23 αλλ
24 BYZpt Ἀλλ᾽
25 εκπεπτωκας
26 εκπεπτωκας
27 BYZpt ἐκπέπτωκας
28 ταχει
29 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 it$^{(ar)}$ vg^{mss} syr^{h} Aug^{pt} Prim

μετανοήσῃς. 6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. 7 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ[1] φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ παραδείσῳ[2][3][4] τοῦ θεοῦ μου[5]. 8 ¶ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας[6] γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν• 9 Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος[7] εἶ• καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ[8] τῶν[9][10] λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. 10 Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν•[11][12] ἰδοὺ δή[13][14][15], μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν[16] εἰς φυλακήν, ἵνα πειρασθῆτε• καὶ ἕξετε θλίψιν ἡμερῶν[17][18] δέκα. Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. 11 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. 12 ¶ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν• 13 Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ[19] κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατανᾶ• καὶ[20] κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου[21][22] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς[23][24][25][26] Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου, ὁ πιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ Σατανᾶς κατοικεῖ[27][28]. 14

---

[1] δωσω
[2] μεσω του παραδεισου
[3] μεσω του παραδεισου
[4] BYZpt μέσῳ τοῦ παραδείσου
[5] θεου
[6] εκκλησιας σμυρναιων
[7] πλουσιος δε
[8] BYZpt —
[9] των
[10] των
[11] πασχειν
[12] BYZpt πάσχειν
[13] πασχειν ιδου
[14] 046 2040 $\mathfrak{M}^{K}$ $cop^{sa,bo}$
[15] BYZpt —
[16] εξ υμων ο διαβολος
[17] ημερας
[18] BYZpt ἡμέρας
[19] 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 $syrh^{**}$
[20] P^{43vid} A C *f*052 2050 2053 2329
[21] πιστιν μου [και]
[22] πιστιν μου και
[23] αις
[24] ^{2}א (P ημερες) 922 1611 $it^{gig,(t)}$ arm Andrew Areth
[25] ^{1}א (P ημερες) 35 88 104 181 424 459 757 922 1384 1611 1854 1862 1888 2019 2059 2060 2073 2074 2081 2186 2814 $\mathfrak{M}^{A}$ $it^{gig,(t)}$ arm Andrew Areth
[26] BYZpt αἷς
[27] κατοικει ο σατανας
[28] א P 046 69 82 88 104 181 459 627 757 792 920 922 1006 1384 1611 1828 1841 1862 1888 2019 2020 2040

Ἀλλ’[12] ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδαξεν[3] τὸν[4] Βαλὰκ[5] βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ φαγεῖν[6789] εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. 15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν[10] Νικολαϊτῶν[11] ὁμοίως[1213]. 16 Μετανόησον οὖν•[1415] εἰ[16] δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πολεμήσω μετ’ αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. 17 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ[17] μάννα[181920] τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν[21] εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. 18 ¶ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ• 19 Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν[22] καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, τὰ ἔσχατα[2324] πλείονα τῶν πρώτων. 20 Ἀλλ’[2526] ἔχω κατὰ

2059 2060 2074 2081 2186 2351 2814
[1] αλλα
[2] BYZpt Ἀλλὰ
[3] (aor) 046 922 1006 1828 1841 2040 syr^{ph,h} cop^{sa,bo}
[4] εδιδασκεν εν τω
[5] ²א *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040* 2053
[6] φαγειν
[7] φαγειν
[8] 046 922 1006 1828 1841 2040 vg^{ms} syr^{h}
[9] BYZpt φαγεῖν
[10] BYZpt —
[11] א P *f*052 922 1006 1841 2040 2050 2053 2329
[12] ο μισω
[13] א A C 046 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2053 2065 2329 syr^{ph,h} lat
[14] μετανοησον
[15] BYZpt —
[16] ει
[17] BYZpt φαγεῖν ἀπὸ τοῦ
[18] (Byz05 is φαγειν του μαννα; Byz18 is φαγειν απο του μαννα)
[19] (Byz05 is φαγειν του μαννα; Byz18 agrees with Antoniades)
[20] (Byz05 is φαγειν του μαννα; Byz18 is φαγειν απο του μαννα)
[21] εγνω
[22] διακονιαν και την πιστιν
[23] και τα εσχατα
[24] *rell Gr*. syr*ph,h* Prim Auct
[25] αλλα
[26] BYZpt Ἀλλὰ

σοῦ[1][2][3] ὅτι ἀφεῖς[4][5] τὴν γυναῖκά σου[6][7] Ἰεζάβελ, ἣ λέγει[8] ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς[9] ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα[10]. 21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς[11]. 22 Ἰδού, βάλλω[12] αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς[13][14]. 23 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ• καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας• καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. 24 Ὑμῖν δὲ λέγω, τοῖς λοιποῖς[15][16] τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες[17] οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα[18][19] τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, οὐ βάλλω[20][21] ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος[22]. 25 Πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε, ἄχρι[23] οὗ[24][25] ἂν ἥξω. 26 Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν• 27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ•

---

[1] κατα σου ολιγα
[2] A C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 2351 it^{ar} cop^{sa,bo} arm Tert Ps-Ambr
[3] A C P 046 42 82 91 93 94 104 175 177 205abs 209 241 250 256 424 456 459 469 582 617 627 699 792* 919 920 1006 1503 1611 1734 1828 1841 1849 1852 1854 1859 1862 1888 1934 1948 1955 2017 2020 2032 2040 2042 2048 2053 2059 2138 2329 2349 2351 2436 2821 𝔐^{K} it^{ar} cop^{sa,bo} arm Tert. Ps-Ambr.
[4] ολιγα οτι εας
[5] א* A P 046 922 1828 2053
[6] (A +τήν) 046 1006 1828 1841 2040 syr^{ph,h} arm Cypr Prim Andrew Areth
[7] (A add τήν) 046 18 35 61 69 82 88 94 172 175 241 256 424 456 467 468^{c} 469 616 627 757 792 920 1006 1384 1732 1733 1828 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2040 2042 2065 2070 2073 2074 2084 2138 2351 2436 syr^{ph,h} arm Cyprian Primasius Andrew Arethas
[8] ιεζαβηλ την λεγουσαν
[9] διδασκειν και πλανασθαι
[10] ειδωλοθυτα φαγειν
[11] εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν
[12] εγω βαλλω
[13] εργων αυτων
[14] א C P 046 922 1006 1611 1678^{comp} 1778 1828 1841 2040 2050 2053 2080 it^{gig} vg^{ww,st} cop^{sa,bo} eth arm4 Tert. Cypr. Prim. Tyc. Beat. Andrew Haymo Areth.
[15] και λοιποις
[16] ^{2}א A C P 046 *f*052 1611 1841 2053 2329
[17] και οιτινες
[18] βαθη
[19] (acc pl of βαθύς) A C 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 𝔐^{K} syr^{ph,h} cop^{sa} arm
[20] βαλω
[21] βαλω
[22] All Extant Gr. syr cop arm Prim
[23] αχρις
[24] P 046 1006 1841
[25] P 046 35 82 88 94 104 175 256 424 459 469 627 757 792 920 1006 1384 1611 1732 1733 1734 1828 1841 1862 1888 2019 2020 2059 2060 2065 2070 2071 2073 2074 2081 2200 2305 2436 2814

ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικά, συντριβήσεται[1]• ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου• 28 καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. 29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Rv 3

1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα[2] τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας• Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα[3] ἔχεις ὅτι ζῇς,[4] καὶ νεκρὸς εἶ. 2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήρισον[5][6][7] τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλες[8][9] ἀποβάλλειν[10][11][12][13][14]• οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου[15][16]. 3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει,[17] καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπί σε ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνῷς[18][19][20] ποίαν ὥραν ἥξω ἐπί σε. 4 Ἀλλ[21]’ ὀλίγα ἔχεις[22][23] ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν[24], ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν• καὶ περιπατήσουσιν μετ’ ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. 5 Ὁ νικῶν, οὗτος[25][26][27] περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς• καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω[28] τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον

---

[1] συντριβεται
[2] πνευματα
[3] το ονομα
[4] BYZpt καὶ ζῇς
[5] στηριξον
[6] A C P 1006 1678 1841 2040 2053
[7] BYZpt στήριξον = τήρησον
[8] εμελλον
[9] BYZpt ἔμελλον = ἤμελλες
[10] αποβαλειν
[11] αποθνησκειν
[12] μελλει αποθανειν
[13] 046 1006 (1611) 1841
[14] 046 61^{txt} 82 93 94 149 177 201 218 386 452 498 632 699 808 935 1006 1352 1597 (1611) 1704 1719 1728 1734 1841 1852 1893 2024 2025 2028 2029 2033 2035 2042 2044 2045 2054 2068 2069 2071 2076 2079 2083 2196 (ήμ.) 2200 2258 𝔐^{K} (syr^{ph} cop^{bo})
[15] θεου
[16] א A C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2053 2329
[17] BYZpt —
[18] γνωση
[19] A C P 922 1611 2053 𝔐^{A}
[20] BYZpt γνώσῃ
[21] αλλα
[22] εχεις ολιγα
[23] εχεις ολιγα
[24] και εν σαρδεσιν
[25] ουτως
[26] ουτως
[27] ²א P 046 922 1611 1828 1841 2053 𝔐
[28] εξομολογησομαι

τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. 6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. 7 ¶ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν[1] τοῦ Δαυίδ[2][3], ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει αὐτήν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων•[4][5][6] καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει[7][8][9]. 8 Οἶδά σου τὰ ἔργα• ἰδού, δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς[10] δύναται κλεῖσαι αὐτήν, ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. 9 Ἰδού, δίδωμι[11] ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται• ἰδού, ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξωσιν[12][13] καὶ προσκυνήσωσιν[14] ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι[15][16] ἠγάπησά[17][18] σε[19]. 10 Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ, τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Ἔρχομαι[20] ταχύ• κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. 12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ καταβαίνει[21] ἐκ[22] τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ[23] καινόν. 13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. 14 ¶ Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας[24]

---

[1] κλειδα
[2] δαβιδ
[3] BYZpt ΔΔΔ
[4] και κλειων
[5] κλειει και κλειει
[6] BYZpt καὶ κλείων
[7] ανοιγει
[8] 046 1006 18412040
[9] 046 82 94 757 920 1006 1841 2040 2138
[10] και ουδεις
[11] P 046 *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 𝔐
[12] ηξουσιν
[13] ηξουσιν
[14] προσκυνησουσιν
[15] οτι [εγω]
[16] BYZpt ὅτι ἐγὼ
[17] εγω ηγαπησα
[18] 046 1006 1828 1841 2040 arm1 Prim
[19] 046 35 82 94 104 175 241 424 456 627 757 792 920 1006 1384 1828 1841 1852 1859 1862 1888 2017 2040 2042 2138 2351 2436 arm1 Prim
[20] ιδου ερχομαι
[21] καταβαινουσα
[22] BYZpt ἀπὸ
[23] BYZpt τὸ
[24] εκκλησιας λαοδικεων

γράψον, ¶ Τάδε λέγει ὁ Ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως[1] τοῦ θεοῦ• 15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός• ὄφελον ψυχρὸς ἦς[2] ἢ ζεστός. 16 Οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὐ ζεστὸς[3] οὔτε ψυχρός[4][5], μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. 17 Ὅτι λέγεις[6][7][8], Πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ οὐδενὸς[9] χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεεινὸς[10] καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός[11]• 18 συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι χρυσίον παρ' ἐμοῦ[12][13] πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου• καὶ κολλύριον[14][15][16] ἵνα ἐγχρίσῃ[17][18][19] τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς. 19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω• ζήλωσον[20][21] οὖν καὶ μετανόησον. 20 Ἰδού, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω• ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι[22][23][24] πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. 21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. 22 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

---

[1] [2]א A C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2053 2329 𝔐
[2] ειης
[3] ουτε ζεστος
[4] ουτε ψυχρος ουτε ζεστος
[5] 922 1006 1841 2040 2053
[6] λεγεις οτι
[7] λεγεις οτι
[8] א P 046 1006 1841 2053 𝔐 vg^{mss} arm eth Spec Beat
[9] א P 046 *f*052 922 (sic) 1006 1611 1828 1841 2050 2329 𝔐 syr^{ph,h}
[10] ελεεινος
[11] א P 046 18 35** 82 61 69 94 104 241 256^{Arm,Ital} 456 627 757 792 920 1006 1384 1732 1734 1828 1841 1852 1854 1859 2019 2039 2042 2053 2059 2060 2065 2070 2074 2081 2138 2186 2200 2305 2351 2436 𝔐 vg^{mss} arm eth Spec Beat
[12] παρ εμου χρυσιον
[13] παρ εμου χρυσιον
[14] א C *f*052 1006 1611 1841 2329 2344
[15] א C *f*052 82 94 104 175 241 424 456 469 627 1006 1611 1828 1841 1852 1862 1888 2017 2020 2042 2329 2344 2436
[16] BYZpt κολλούριον
[17] κολλουριον εγχρισον επι
[18] κολλουριον εγχρισον
[19] BYZpt ἔγχρισον
[20] ζηλευε
[21] BYZpt ζήλευε
[22] εισελευσομαι
[23] 2329 2040 1841 1828 1006 0169 046 א syr^{ph}
[24] 2006 1888 1862 1859 1854 (1852) 1841 1828 1006 920 792 456 241 *175 82 69 61 0169 046 א 2436 2351 2329 2138 2073 2040 2017 𝔐^{K} syr^{ph}

Rv 4

1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδού, θύρα ἀνεῳγμένη[1] ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ᾽ ἐμοῦ, λέγων[2][3][4], Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. 2 Καὶ[5] εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι• καὶ ἰδού, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον[6][7][8] καθήμενος, 3 ὅμοιος[9][10][11] ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ[12]• καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὁμοίως[13] ὅρασις σμαραγδίνων[14][15][16]. 4 Καὶ[17] κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι[18] εἴκοσι τέσσαρες•[19] καὶ[20] ἐπὶ τοὺς θρόνους[21] τοὺς εἴκοσι[22] τέσσαρας[23] πρεσβυτέρους[24] καθημένους[25], περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς[26], καὶ ἐπὶ τὰς[27] κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. 5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί[28]. Καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ[29], αἵ εἰσιν[30][31] ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ• 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα[32] ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ[33]. Καὶ ἐν μέσῳ

---

[1] ηνεωγμενη
[2] λεγουσα
[3] λεγουσα
[4] BYZpt λέγουσα
[5] BYZpt —
[6] του θρονου
[7] του θρονου
[8] BYZpt τοῦ θρόνου
[9] και ο καθημενος ην ομοιος
[10] 1006 1841 2040 2053 2080 (arab)
[11] 35 82 94 241 424 469 757 920 1006 1841 1862 1888 2020 2040 2053 2059 2060 2065 2073 2074 2080 2081 2138 2814 (arab)
[12] σαρδινω
[13] BYZpt ὅμοιος = ὁμοία
[14] ομοια ορασει σμαραγδινω
[15] ομοιος ορασει σμαραγδινω
[16] BYZpt ὁράσει σμαραγδίνῳ
[17] א A P 35 94 104 181 241 424 459 469 627 757 792 922 1611 1678 1732 1733 1778 1828 1854 1859 1862 1888 2019 2020 2050 2060 2070 2073 2074 2080 2081 2186 2302 2329 2351[txt] 2436 2814
[18] 046 P 922 1006 1611 1841 2040 2050 2329
[19] BYZpt ϗ
[20] και τεσσαρες και
[21] θρονους ειδον
[22] ειδον τους εικοσι και
[23] BYZpt ϗ
[24] 69 469 1006 1611 1841
[25] 1006 1611 1841
[26] 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053
[27] εσχον επι τας
[28] βρονται και φωναι
[29] θρονου
[30] εισιν τα
[31] αι εισιν τα
[32] θαλασσα
[33] κρυσταλω

τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. 7 Καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῷον ἔχον[1][2][3] πρόσωπον[4] ἀνθρώπου[5][6][7][8], καὶ τὸ τέταρτον ζῷον[9] ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ[10]. 8 Καὶ τὰ[11] τέσσαρα[12] ζῷα, ἓν καθ' ἓν ἔχον[13][14][15][16][17][18] ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν γέμουσιν[19] ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτός, λέγοντες[20], Ἅγιος[21][22], ἅγιος, ἅγιος[23][24], κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. 9 Καὶ ὅταν δῶσιν[25] τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου[26], τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, 10 πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες[27][28] πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν[29] τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν[30] τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου,

---

[1] εχον το
[2] א P *f*052 1611 1841 2040 2053
[3] א P 82 94 175 (241 πρόσωπον ἔχον for ἔχον τὸ πρόσωπον) 469 792 920 1611 1841 1854 1859 1862 1888 2020 2040 2042 2050 2053 2065 2073 2138 2186 2436 2814𝔐
[4] προσωπον ως
[5] το προσωπον ως ανθρωπος
[6] το προσωπον ως ανθρωπος
[7] 046 1611^{c} 1006 1828 1841 2040 𝔐^{K} Iren
[8] BYZpt τὸ πρόσωπον ὡς ἄνθρωπος
[9] BYZpt τέταρτον
[10] πετωμενω
[11] BYZpt —
[12] τεσσαρα
[13] αυτων εχον
[14] αυτων εχον
[15] εαυτο ειχον
[16] 046 1841 2040 2053
[17] 046 82 94 175 241 456 920 1841 1852 1862 2040 2042 2053 2065 2138 2436 𝔐
[18] BYZpt αὐτῶν ἔχον
[19] γεμοντα
[20] λεγοντα
[21] ²א A P 1006 1611 1778 1841 2040 2050 2053 2080 2329 vg syr^{ph,h} cop^{sa,bo} arm eth Ephr Tert Prim Fulg Vict Apr Beat
[22] A P 69 94 104 241 459 469 792 920 922 1006 1611 1733 1778 1841 1852 1854 1859 2019 2040 2042 2050 2053 2059 2060 2065 2074 2080 2081 2138 2186 2302 2329 2351 2436 2814 𝔐^{A} vg syr^{ph,h} cop^{sa,bo} arm eth Ephr Tert Prim Fulg Vict Apr Beat
[23] λεγοντα αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος αγιος
[24] BYZpt ἅγιος 9X
[25] δωσουσιν
[26] P 046 922 1006 1611 1678 1778 1828 1841 2040 2053 2329
[27] και τεσσαρες
[28] BYZpt $\bar{\text{Κ}}\bar{\Delta}$
[29] προσκυνουσιν
[30] βαλλουσιν

λέγοντες, 11 Ἄξιος εἶ, ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς[1] ἡμῶν, ὁ ἅγιος[2], λαβεῖν[3] τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν• ὅτι σὺ ἔκτισας[4] πάντα[5][6][7], καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν[8][9][10][11][12] καὶ ἐκτίσθησαν.

Rv 5

1 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν[13][14][15], κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. 2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ[16][17] μεγάλῃ, Τίς ἄξιός[18] ἐστιν[18][19] ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; 3 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο[20] ἐν τῷ οὐρανῷ[21] ἄνω[21][22], οὔτε[23][24] ἐπὶ[25] τῆς γῆς, οὔτε ὑποκάτω[26][27][28] τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὔτε βλέπειν[29][30] αὐτό. 4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολύ[31], ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι[32][33] τὸ βιβλίον,

---

[1] θεος
[2] κυριε
[3] λαβειν
[4] εκτισας τα
[5] τα παντα
[6] τα παντα
[7] BYZpt τὰ πάντα
[8] εισιν
[9] εισιν
[10] א A 1006 1841 2040 2053 it^{ar,gig,t} vg syr^{ph} Apr$^{mss\,acc\,to\,Prm}$ Beat ps-Ambr
[11] א A 82 94 175 205 209 456 469 627 792 920 1006 1841 1852 1859 2017 2040 2042 2053 2138 2351 𝔐^{K} it^{ar,gig,t} vg syrp^{h} Apringius$^{mss\,acc}$ to Prmasius Beatus ps-Ambr
[12] BYZpt εἰσὶν
[13] οπισθεν
[14] P 046 *f*052 922 1006 1611 1828^{txt} 1841 2040 2050 2053 it^{ar,gig} vg syr^{ph} cop^{bo} arm eth Hipp Orig$^{1/4}$ Vict-Pett Apr Beat Aphraates Hil Oec Prim Ps-Ambr
[15] P 046 *f*052 18 82 104 172 175 241 256 367 424 456 459 467 468 469 616 627 757 (792 ἔξοθεν) 920 9221006 1611 1732 1733 1828^{txt} 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2017 2019 2020 2040 2042 2050 2053 2065 2070 2074 2084 (2138? illeg.) 2256 (2351 ἔξ'θεν) 2436 it^{ar,gig} vg syr^{ph} cop^{bo} arm eth Hipp Orig$^{1/4}$ Victorinus-Pettau Apr Beat Aphraates Hilary Oec Prim Ps-Ambr
[16] φωνη
[17] φωνη
[18] αξιος
[19] εστιν αξιος
[20] ηδυνατο
[21] ουρανω
[22] BYZpt —
[23] ουρανω ουδε
[24] ουρανω ουδε
[25] BYZpt οὐδὲ ἐπὶ
[26] ουδε υποκατω
[27] ουδε υποκατω
[28] BYZpt οὐδὲ ὑποκάτω
[29] ουδε βλεπειν
[30] ουδε βλεπειν
[31] πολλα
[32] ανοιξαι και αναγνωναι
[33] ανοιξαι και αναγνωναι

οὔτεβλέπειν αὐτό. 5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαῖε• ἰδού, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ[1] τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυίδ[2], ὁ ἀνοίγων[3456] τὸ βιβλίον καὶ τὰς[7] ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. 6 Καὶ εἶδον[8] ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, ἅ[9] εἰσιν τὰ ἑπτ[10] πνεύματα τοῦ θεοῦ ἀποστελλόμενα[11] εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. 7 Καὶ ἦλθεν, καὶ εἴληφεν[12] ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. 8 Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες[13] πρεσβύτεροι ἔπεσον[14] ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν[151617], καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν προσευχαὶ[18192021] τῶν ἁγίων. 9 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινήν, λέγοντες, Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ• ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς[22] ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους[23], 10 καὶ ἐποίησας αὐτοὺς[2425] τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν[26272728] ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα

---

[1] ο ων εκ
[2] BYZpt ΔΑΔ
[3] ανοιξαι
[4] ανοιξαι
[5] δαβιδ ανοιξαι
[6] BYZpt ἀνοῖξαι
[7] λυσαι τας
[8] ειδον και ιδου
[9] οι
[10] P[24] 2329 2053 2040 1828 922 046 א it[gig] vg[cl] syr[ph,h] cop[sa,bo] arm Iren[lat] Clement[vid] Hipp Cyp Maternus Tyc Gregory-Elvira Fulg Prim Beat
[11] του θεου πνευματα τα απεσταλμενα
[12] ειληφεν το βιβλιον
[13] BYZpt ΚΔ
[14] επεσαν
[15] κιθαρας
[16] κιθαρας
[17] BYZpt κιθάρας
[18] αι προσευχαι
[19] αι προσευχαι
[20] αι προσευχαι
[21] BYZpt αἱ προσευχαὶ
[22] 046 א *f*052 35 69 82 175 241 256 456 627 757 920 1006 1611 1732 1733 1841 1859 2017 2020 2040 2042 1852 2053 2059 2060 2065mg 2074 2081 2138 2302 2329 2351
2436 cop[bo?] Andr[a,p] Areth Treg vnSod Vog Bov [Merk]
[23] 046 א *f*052 1006 1611 1841 2040 2053 2329 𝔐 cop[bo?] Andr[a,p] Areth Treg vnSod Vog Bov [Merk]
[24] ημας
[25] (ALL Greek mss but 792, 2436)
[26] βασιλευσομεν
[27] א P 922 1828 2050 2053 2344 𝔐[A] it[gig] cop[sa,bo] syr[ph] arm4 Hipp. Cyp.
Fulg
[28] BYZpt βασιλεύουσιν

ὡς[1] φωνὴν[2] ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ[3] τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων• καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες[4] χιλιάδων, 12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ, Ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ τὸν[5] πλοῦτον[6][7] καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. 13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ[8][9] ἐν[10] τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς[11], καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς[12][13], καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης[14][15][16] ἐστίν[17], καὶ[18] τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας[19][20] ἤκουσα λέγοντας, Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν[21][22][23]. 14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα λέγοντα[24] τὸ[25][26] Ἀμήν[27][28]. Καὶ οἱ[29] πρεσβύτεροι ἔπεσον[30][31], καὶπροσεκύνησαν[32][33].

---

[1] 046 א[c] 922 1006 1611[c] 1828 1841 2040 2050 2344 𝔐[K] syr[ph,h] cop[sa] Cass[1/2] Fulg
[2] φωνην
[3] κυκλοθεν
[4] χιλιαδες
[5] BYZpt —
[6] πλουτον
[7] πλουτον
[8] ο εστιν
[9] BYZpt ὅἐστιν
[10] ο εστιν εν
[11] εν τη γη
[12] A P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 it[ar,gig] vg cop[sa] syr[ph,h]
[13] A P 046 82 94 104 175 456 469 627 792 1006 1611 1841 1852 1862 1888 2017 2019 2020 2042 2065 2073 2074 2081 2138 2186 2351 2436 2814 it[ar,gig] vg cop[sa] syr[ph,h]
[14] θαλασσης α
[15] θαλασσης α
[16] A P 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2050 2053 2329 it[ar]
[17] BYZpt ἅ ἐστιν
[18] καὶ A 922 1006 1611[c] 1841 2040 2329 cop[bopt]
[19] παντα
[20] παντα
[21] αιωνων
[22] αιωνων
[23] 046 *f*052 2040 eth Tert Ps-Ambr
[24] BYZpt ἔλεγον
[25] ελεγον
[26] ελεγον
[27] 046
[28] 046 18 35[c] 42 82 91 110 141 149 175 180 203 218 242 256 314 325 337 367 368 385 386 429 432 452 456 467 468 498 506 517 617 627 757 808 824 935 986 1072 1075 1248 1503 1551 1597 1617 1637 1719 1728 1733 1734 1740 1745 1746 1771 1774 1849 1852 1864 1865 1893 1894 1934 1948 1955 1957 2004 2016 2017 2021 2023* 2024 2025 2035 2039 2041 2042 2048 2058 2061 2075 2076 2077 2079 2138 2200 2323 2352 2821
[29] οι εικοσιτεσσαρες
[30] επεσαν
[31] επεσαν
[32] προσεκυνησαν ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων
[33] 2045* syr[ph,h] cop[sa,bo] arm eth Apr ps-Ambr Cass

Rv 6

1 Καὶ εἶδον ὅτι[12] ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων[3], καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγοντος, ὡς φωνὴ[45] βροντῆς, Ἔρχου καὶ ἴδε[6789]. 2 Καὶ ἰδού[10111213141] ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν[15] ἔχων τόξον• καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. 3 ¶ Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν δευτέραν σφραγῖδα[16], ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζῴου λέγοντος, Ἔρχου[17]. 4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρός[18192021]• καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ᾽ αὐτὸν[22] ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ[2324] τῆς γῆς, ἵνα[2526] ἀλλήλους σφάξωσιν[27]• καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. 5 ¶ Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην[28], ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος, Ἔρχου καὶ ἴδε[29303132333] . Καὶ ἰδού[34], ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν[35] ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 6 Καὶ ἤκουσα[36] φωνὴν[37] ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων

---

1 οτε
2 046 2040 vg
3 σφραγιδων
4 φωνης
5 922 1006 1611 1678 1828 1841 2040 2080 2329 𝔐 it^{ar} syr^{ph,h} cop^{sa,bo} Beat rim
6 ερχου
7 ερχου
8 βλεπε
9 BYZpt —
10 ειδον και ιδου
11 και ειδον και ιδου
12 ειδον και ιδου
13 046 1828 2040 2329 𝔐 (itar) vg^{mss} Vict-Pett Prim Beat
14 BYZpt εἶδον καὶ ἰδού
15 επ αυτω
16 την σφραγιδα την δευτεραν
17 ερχου και βλεπε
18 πυρρος
19 πυρρος
20 πυρρος
21 BYZpt πυρρός
22 επ αυτω
23 απο
24 א* C P 046 1006 1611 1828^{mg} 1841 2040 2329 it^{ar,gig} vg arm
25 και ινα
26 και ινα
27 א P 046 *f*052 922 1006 1611 1828mg 1841 2040 2053
28 τριτην σφραγιδα
29 ειδον
30 και ειδον
31 βλεπε και ειδον
32 046 1828 2040 2329 𝔐^{K} it^{ar} vg^{cl} (eth) (Prim) (Beat) Areth
33 BYZpt —
34 BYZpt εἶδον καὶ ἰδού
35 αυτω
36 ηκουσα [ως]
37 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 syr cop Prim Bea

λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς[1] δηναρίου• καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. 7 ¶ Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα[2][3][4] τοῦ τετάρτου ζῴου λέγοντος[5], Ἔρχου καὶ ἴδε[6][7][8][9]. 8 Καὶ ἰδού[10][11][12][13][14][15], ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ[16] ὁ Θάνατος[17][18], καὶ ὁ Ἅδης ἠκολούθει αὐτῷ[19][20][21][22][23]. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ[24][25] ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι[26] ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. 9 ¶ Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς[27] τῶν[28] ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου[29][30] ἣν εἶχον, 10 καὶ ἔκραξαν[31][32] φωνῇ μεγάλῃ[33], λέγοντες, Ἕως πότε, ὁ δεσπότης, ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός[34][35], οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ[36] τῶν

---

[1] 046 *f*052 922 1828 2040 2053[com] syr[ph] cop[sa1/2]
[2] ηκουσα φωνην
[3] ηκουσα [φωνην]
[4] ηκουσα φωνην
[5] λεγουσαν
[6] ερχου
[7] ερχου
[8] βλεπε
[9] BYZpt —
[10] ειδον και ιδου
[11] και ειδον και ιδου
[12] ειδον και ιδου
[13] 046 1828 2040 it[gig] vg[cl] syr[hc] (eth) Prim Beat
[14] 046 82 424 627 (792 οἶδε) 920 1828 1859 1862 1888 2138 2344 it[gig] vg[cl] syr[hc] (eth) Primasius Beatus
[15] εἶδον καὶ ἰδού
[16] 046 42 82 91 93 94 104 175 456 627 757 792 919 920 1611c 1828 1849 1852 1854 1859 1862 1888 1955 2017 2019 2020 2032 2040 2138 2329 2351 𝔐[K] lat syr cop eth
[17] θανατος
[18] P 046 *f*052 922 1828 2329
[19] ακολουθει μετ αυτου
[20] ηκολουθει μετ αυτου
[21] ακολουθει μετ αυτου
[22] 2040 1841 1828 1006 046 א lat
[23] BYZpt ἠκολούθει μετ᾽ αὐτοῦ
[24] εδοθη αυτοις
[25] 046 922 1611[c] 1828 2040 2329 𝔐[K] lat syr cop[sa,bo]
[26] αποκτειναι επι το τεταρτον της γης
[27] BYZpt ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων
[28] των ανθρωπων των
[29] μαρτυριαν
[30] 046 922 1611[c] 2040 syr[hmg] arm3
[31] εκραζον
[32] BYZpt ἔκραζον
[33] BYZpt φωνὴν μεγάλην
[34] ο αληθινος
[35] ο αληθινος
[36] απο

κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; 11 Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ[1] στολὴ λευκή[2], καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον[3][4], ἕως[5] πληρώσωσιν[6][7] καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ οἱ μέλλοντες[8][9][10][11] ἀποκτένεσθαι[12][13] ὡς καὶ αὐτοί. 12 ¶ Καὶ εἶδον[14] ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς[15] μέγας ἐγένετο[16], καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη[17][18][19] ἐγένετο ὡς αἷμα, 13 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσον[20][21] εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βαλοῦσα[22][23][24][25] τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου[26][27] σειομένη. 14 Καὶ ὁ οὐρανὸς[28] ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον[29][30][31][32], καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. 15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ οἱ χιλίαρχοι, καὶ οἱ πλούσιοι[33], καὶ οἱ ἰσχυροί[34], καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος[35][36][37], ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν

---

[1] BYZpt —
[2] εδοθησαν εκαστοις στολαι λευκαι
[3] χρονον [μικρον]
[4] χρονον μικρον
[5] εως ου
[6] ου πληρωσονται
[7] א P 046 *f*052 922 1006 1828 1841 2040 2053[txt] 𝔐
[8] οι μελλοντες
[9] οι μελλοντες
[10] οι μελλοντες
[11] BYZpt οἱ μέλλοντες
[12] αποκτεννεσθαι
[13] αποκτεινεσθαι
[14] ειδον και
[15] ιδου σεισμος
[16] εγενετο μελας
[17] σεληνη
[18] σεληνη
[19] BYZpt —
[20] επεσαν
[21] επεσαν
[22] βαλλει
[23] βαλλουσα
[24] βαλλει
[25] BYZpt βάλλει
[26] μεγαλου ανεμου
[27] μεγαλου ανεμου
[28] ουρανος
[29] ειλισσομενον
[30] A C 046 922 1006 1841 2053[txt] 2329
[31] A C 046 35 69 104 459 757 922 1006 1733 1841 1852 1862 1888 2053[txt] 2073 2329 2351 2436
[32] BYZpt ἑλισσόμενος
[33] πλουσιοι και οι χιλιαρχοι
[34] δυνατοι
[35] πας ελευθερος
[36] πας ελευθερος
[37] BYZpt πᾶς ἐλεύθερος

ὀρέων, 16 καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε[1] ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου[2], καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου• 17 ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

Rv 7

1 Καὶ μετὰ τοῦτο[3][4][5] εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμοςἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπί τι[6][7][8][9] δένδρον. 2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα[10] ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος• καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 3 λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι[11] οὗ σφραγίσωμεν[12] τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν καὶ[13] τεσσαράκοντα τέσσαρες[14] χιλιάδες, ἐσφραγισμένων ἐκ[15][16][17][18] πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ. 5 ¶ Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, δώδεκα[19] χιλιάδες ἐσφραγισμέναι[20][21][22][23]• ¶ ἐκ φυλῆς Ῥουβίμ[24], δώδεκα[25] χιλιάδες[26]• ¶ ἐκ

---

[1] πεσατε
[2] BYZpt τῷ θρόνῳ
[3] ταυτα
[4] 046 א *f*052 922 1006 1611 1828 2329 syr^{ph} Beatus
[5] 046 א *f*052 35 82 94 104 256 424 456 469 616 627 757 792 922 1006 1611 1732 1733 1828 1852 1862 1888 2017 2020 2042 2065 2074 2138 2329 𝔐^{K} syr^{ph} Beatus
[6] παν
[7] παν
[8] παν
[9] BYZpt πᾶν
[10] αναβαντα
[11] αχρις
[12] σφραγιζωμεν
[13] εκατον
[14] ρμδ
[15] εσφραγισμενοι εκ
[16] εσφραγισμενοι εκ
[17] εσφραγισμενοι εκ
[18] BYZpt ἐσφραγισμένοι ἐκ
[19] BYZpt ΙΒ
[20] εσφραγισμενοι
[21] εσφραγισμενοι
[22] ιουδα ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[23] BYZpt — = ἐσφραγισμένοι
[24] ρουβην
[25] BYZpt ΙΒ
[26] ρουβην ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

φυλῆς Γάδ, δώδεκα[1] χιλιάδες[2]• 6 ¶ ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, δώδεκα[3] χιλιάδες[4]• ¶ ἐκ φυλῆς Νεφθαλείμ, δώδεκα[5] χιλιάδες[6]• ¶ ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, δώδεκα[7] χιλιάδες[8]• 7 ¶ ἐκ φυλῆς Συμεών, δώδεκα[9] χιλιάδες[10]• ¶ ἐκ φυλῆς Λευΐ, δώδεκα[11] χιλιάδες[12]• ¶ ἐκ φυλῆς Ἰσαχάρ[13], δώδεκα[14] χιλιάδες[15]• 8 ¶ ἐκ φυλῆς Ζαβουλών, δώδεκα[16] χιλιάδες[17]• ¶ ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ, δώδεκα[18] χιλιάδες[19]• ¶ ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, δώδεκα[20] χιλιάδες ἐσφραγισμέναι[21222324]. 9 ¶ Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδού, ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι[252627] οὐδεὶς ἐδύνατο[2829], ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτας[303132] ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους[333435] στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικας[3637] ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν• 10 καὶ κράζουσιν[38] φωνῇ μεγάλῃ,

---

[1] BYZpt ΙΒ
[2] γαδ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[3] BYZpt ΙΒ
[4] ασηρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[5] BYZpt ΙΒ
[6] νεφθαλειμ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[7] BYZpt ΙΒ
[8] μανασση ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[9] BYZpt ΙΒ
[10] συμεων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[11] BYZpt ΙΒ
[12] λευι ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[13] ισσαχαρ
[14] BYZpt ΙΒ
[15] ισαχαρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[16] BYZpt ΙΒ
[17] ζαβουλων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[18] BYZpt ΙΒ
[19] ιωσηφ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[20] BYZpt ΙΒ
[21] εσφραγισμενοι
[22] εσφραγισμενοι
[23] βενιαμιν ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
[24] BYZpt ἐσφραγισμένοι
[25] αριθμησαι αυτον
[26] αριθμησαι αυτον
[27] 046 922 1828 2040 2329 latt syrh
[28] ηδυνατο
[29] BYZpt ἠδύνατο
[30] εστωτες
[31] εστωτες
[32] BYZpt ἑστῶτες
[33] περιβεβλημενοι
[34] περιβεβλημενοι
[35] BYZpt περιβεβλημένοι
[36] φοινικες
[37] φοινικες
[38] κραζοντες

λέγοντες, Ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ[1][2], καὶ τῷ ἀρνίῳ. 11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν[3] κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἔπεσον[4] ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ[5] τὰ πρόσωπα[6] αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 12 λέγοντες, Ἀμήν• ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 13 ¶ Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς, τίνες εἰσίν, καὶ πόθεν ἦλθον; 14 Καὶ εἶπον[7][8][9] αὐτῷ, Κύριέ μου[10], σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέν μοι, Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν[11][12][13][14] ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. 15 Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ• καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ[15][16][17] σκηνώσει ἐπ’ αὐτούς. 16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι[18], οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι[19], οὐδ’ οὐ μὴ[20] πέσῃ ἐπ’ αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα• 17 ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμαίνει[21][22] αὐτούς, καὶ ὁδηγεῖ[23][24][25][26] αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς[27] πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ[28][29] τῶν

---

[1] του θρονου
[2] καθημενω επι του θρονου του θεου ημων
[3] εστηκεσαν
[4] επεσαν
[5] BYZpt θρόνου αὐτοῦ ἐπὶ
[6] προσωπον
[7] ειρηκα
[8] ειρηκα
[9] 046 *f*052 922 1828 2040 2329
[10] κυριε
[11] ελευκαναν αυτας
[12] ελευκαναν αυτας
[13] ελευκαναν στολας αυτων
[14] BYZpt ἐλεύκαναν αὐτὰς
[15] επι του θρονου
[16] επι του θρονου
[17] BYZpt τοῦ θρόνου
[18] A 046 *f*052 1006 1611 1841 2040 2053 2329
[19] א A 046 1611 2040 2053[com] vg ps-Ambr Cypr Prim Fulg
[20] ουδε μη
[21] ποιμανει
[22] BYZpt ποιμανεῖ
[23] οδηγησει
[24] οδηγησει
[25] 2351 𝔐[K] cop[bo][mss]
[26] BYZpt ὁδηγήσει
[27] ζωσας
[28] απο
[29] A C P 046 052 35 82 94 104 175 424 459 469 757 792 922 1006 1611 1778 1828 1841

ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Rv 8

1 Καὶ ὅτε[1] ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον[2]. 2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν[3] αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. 3 ¶ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων[4] λιβανωτὸν χρυσοῦν• καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ[5678] ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. 4 Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν[9] λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν[10] ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν• καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ[11][12][13] καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. 6 ¶ Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες[14] τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς[15] ἵνα σαλπίσωσιν. 7 ¶ Καὶ ὁ πρῶτος[16] ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι[17], καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν• καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη[18][19], καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. 8 ¶ Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ὡς ὄρος μέγα[20] καιόμενον[21] ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν• καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα[22]• 9 καὶ ἀπέθανεν

1852 1862 1888 2017 2042 2053^{com} 2060 2065 2073 2138 2329 2436 cop^{sa}

[1] א P 046 *f*052 922 1828 2040 2053 2329

[2] P 046 *f*052 757 922 1006 1611 1774 2040 2329 & rell. Gr.

[3] א C P 046 1006 1611 1678 1778 1828 1841 2053

[4] το θυσιαστηριον εχων

[5] δωσει

[6] δωσει

[7] P 046 052 922 1678 1828 2329 𝔐

[8] BYZpt δώσει

[9] το

[10] αυτο

[11] φωναι και βρονται

[12] φωναι και βρονται

[13] BYZpt φωναὶ καὶ βρονταὶ

[14] εχοντες

[15] P^{115} ²א P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 𝔐

[16] πρωτος αγγελος

[17] αιματι

[18] γην

[19] א A P *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 +all other Greek mss. it^{gig,h} syr^{ph,h} cop^{sa,bo} armβ Prim Beat Tyc1

[20] μεγα [πυρι]

[21] πυρι καιομενον

[22] 046 922 2040 𝔐^{K} syr^{ph} Tyc

τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων[1] ἐν τῇ[2] θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη[3]. 10 ¶ Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν[4], καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. 11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος[5]• καὶ ἐγένετο[6] τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων[7] εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων[8] ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. 12 ¶ Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φάνῃ ἡ ἡμέρα[9][10][11], καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. 13 ¶ Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ[12][13] πετομένου[14] ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ[15], Οὐαί, οὐαί, οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν[16][17] ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

Rv 9

1 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου. 2 Καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου[18], καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου καιομένης[19], καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. 3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς,

---

[1] κτισματων των
[2] των εν τη
[3] διεφθαρησαν
[4] υδατων
[5] αψινθος
[6] γινεται
[7] τριτον
[8] ανθρωπων
[9] η ημερα μη φαινη το τριτον αυτης
[10] η ημερα μη φαινη το τριτον αυτης
[11] BYZpt ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς
[12] P[115] א A 046 *f*052 1006 1611 1841 2053 2329 it[gig,h] vg syr[ph,h] cop[sa,bo] eth Cass Beat Tyc
[13] P[115] א A 046 *f*052 35 69 82 94 175 181 424 456 459 469 616 627 757 792 920 1006 1611 1732 1733 1828 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2017 2019 2020 2040 2042 2053 2138 2329 2351 𝔐[K] it[gig,h] vg syr[ph,h] cop[sa,bo] eth Cass Beat Tyc
[14] αγγελου πετωμενου
[15] μεγαλη τρις
[16] τους κατοικουντας
[17] BYZpt τοὺς κατοικοῦντας
[18] BYZpt —
[19] μεγαλης

οὐδὲ πᾶν χλωρόν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους[12] οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 Καὶ ἐδόθη αὐταῖς[3] ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσιν μῆνας πέντε• καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ[4] ἄνθρωπον. 6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν[5] οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐ μὴ[6] εὑρήσουσιν αὐτόν• καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁθάνατος[7]. 7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια[8] ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον,καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι χρυσοῖ[9]10[11], καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. 8 Καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντωνἦσαν. 9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. 10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα. Καὶ ἐν[12]13 ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσιν τοῦ[14]15 ἀδικῆσαι[16]17 τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. 11 Ἔχουσαι[18] βασιλέα ἐπ'[19] αὐτῶν ἄγγελον[20]21 τῆς ἀβύσσου• ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀββαδών[22]23, ἐν δὲ[24] τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. 12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν• ἰδού, ἔρχεται[25]26 ἔτι δύο[27]28 οὐαὶ μετὰ ταῦτα. 13 ¶ Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος

---

[1] ἀνθρώπους μονους
[2] ανθρωπους μονους
[3] P 046 0207 1006 1778 1828 1841 2329 𝔐
[4] πληξη
[5] ζητουσιν
[6] ουχ
[7] ο θανατος απ αυτων
[8] P 046 *f*052 0207 1006 1611 1828 1841 2053 2329 𝔐 lat
[9] ομοιοι χρυσιω
[10] ομοιοι χρυσω
[11] 046 0207 922 2040 $\mathfrak{M}^{K}$ cop^{sa}
[12] ην εν
[13] BYZpt Ἐν
[14] και η εξουσια αυτων
[15] BYZpt ἡ ἐξουσία αὐτῶν
[16] 046
[17] 046 82 94 469 627 757 920 $\mathfrak{M}^{K}$
[18] εχουσιν
[19] και εχουσιν εφ
[20] [τον] αγγελον
[21] βασιλεα τον αγγελον
[22] αββαδδων
[23] αβαδδων
[24] αβαδδων και εν
[25] ερχονται
[26] ερχονται
[27] P^{47} א* A 1006 1611 1841
[28] P^{47} א* A 18 42 61 69 82 91 93 110 141 149 175 177 180 201 $203^{ex\ em*}$ 205 205abs 209 218 242 256 325 336 337 368 385 386 429 452 456 467* 468 469 517 522 582 617 620 627 628 632* 664 699 757 792 824 919 920

ἐσάλπισεν, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν[12] ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων[34] τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, 14 λέγουσαν[56] τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὁ ἔχων[7] τὴν σάλπιγγα, Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ εἰς τὴν ἡμέραν[8910] καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. 16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων[11] τοῦ ἵππου[1213] μυριάδες[14] μυριάδων[15]• ἤκουσα[16] τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. 17 Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ’ αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις• καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. 18 Ἀπὸ τῶν[17] τριῶν πληγῶν τούτων[18] ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ[19] τοῦ[20] πυρὸς[2122] καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ[23] τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. 19 Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων[24] ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστίν, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς

---

922 935 986*vid 1006 1072 1075 1094 1248 1328 1352 1503 1551 1597 1611 1637 1719 1728 1733 1734 1740 1745 1746 1771 1774 1841 1849 1852 1854 1859 1864 1865 1894 1918 1934 1948 1955 1957 2004 2016 2017 2021 2024 2025 2027 2035 2039 2040 2041 2042 2045 2048 2058 2061 2070 2071 2073 2075 2076 2077 2079 2138 2196 2200 2254 2256 2258 2305 2349 2351 2352 2821

[1] P^{47} 0207 A P 046 1006 1611 1841 2080 2344 2814 $it^{ar,gig}$ vg $syr^{ph,h}$ $cop^{sa,bo}$ Vict.

[2] P^{47} 0207 A P 046 82 104 181 459 469* 627 792 920 922 1006 1611 1828 1841 2019 2059 2060 2074 2080 2081 2186 2256 2302 2344 2814 𝔐 $it^{ar,gig}$ vg $syr^{ph,h}$ $cop^{sa,bo}$ Vict.

[3] P^{115vid} P 046 1006 1841 𝔐 vg^{cl} syr^{ph} Andr; Cypr Tyc Prim Beat

[4] P^{115vid} P 046 35 69 82 104 172 181 459 627 920 922 1006 1828 1841 1854 1862 1888 2019 2020 2059 2060 2186 2302 2329 2351 𝔐 vg^{cl} syr^{ph} Andrew; Cyprian Tyconius Primasius Beatus

[5] λεγοντος

[6] BYZpt λέγοντος

[7] ος ειχε

[8] την ημεραν

[9] ημεραν

[10] BYZpt τὴν ἡμέραν

[11] στρατευματων

[12] ιππικου δυο

[13] BYZpt ἱππικοῦ

[14] [δυο] μυριαδες

[15] 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 $𝔐^{K}$ arm Andrc,p Beat Areth

[16] και ηκουσα

[17] υπο των

[18] τουτων

[19] BYZpt ἐκ

[20] εκ του

[21] εκ του πυρος

[22] εκ του πυρος

[23] εκ του καπνου και εκ

[24] αι γαρ εξουσιαι αυτων

αὐτῶν[1]• αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεων[2][3][4][5], ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. 20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν[6] ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσιν τὰ δαιμόνια, καὶ τὰ εἴδωλα[7] τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ[8] καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται[9][10], οὔτε ἀκούειν, οὔτεπεριπατεῖν• 21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν[11][12][13] αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Rv 10

1 Καὶ εἶδον ἄγγελον[14][15] ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις[16] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ[17], καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός• 2 καὶ ἔχων[18][19][20] ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον[21][22][23][24] ἀνεῳγμένον• καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης[25], τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς[26], 3 καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται• καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. 4 Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ

---

[1] εισιν
[2] οφεσιν
[3] οφεσιν
[4] οφεσιν
[5] BYZpt ὄφεσιν
[6] ουτε μετενοησαν
[7] ειδωλα
[8] BYZpt —
[9] P^{47} 046 1611 2040 𝔐^{K}
[10] BYZpt δύνανται
[11] 1678 1778 2053 syr^{ph,h} cop$^{sa^{mss}}$ arm Andrew$^{a,bav^{c},p}$
[12] 35 94 241 256 367 757 1678 1732
1733 1778 2017 2019 2020 2053 2059 2065 2074 2081 2186 2432 2436 2814 𝔐^{A} syr^{ph,h}
cop$^{sa^{mss}}$ arm Andrew$^{a,bav^{c},p}$
[13] BYZpt φαρμάκων
[14] [αλλον] αγγελον
[15] αλλον αγγελον
[16] ιρις
[17] κεφαλης
[18] ειχεν
[19] ειχεν
[20] BYZpt εἶχεν
[21] βιβλιδαριον
[22] βιβλαριδιον
[23] P^{47vid} 046 2040 it^{gig} vg^{mss} cop^{sa,bo} arm eth vict tyc prim beat
[24] BYZpt βιβλιδάριον
[25] την θαλασσαν
[26] την γην

βρονταί, ἔμελλον[1] γράφειν• καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν[2], Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ[3] γράψῃς[4]. 5 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν[5][6] εἰς τὸν οὐρανόν, 6 καὶ ὤμοσεν[7][8][9][10] τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται[11]• 7 ἀλλ'[12] ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη[13][14][15] τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν[16] τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας[17][18][19]. 8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγουσα, Ὕπαγε, λάβε τὸ βιβλιδάριον[20][21][22] τὸ ἀνεῳγμένον[23] ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου[24] τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 9 Καὶ ἀπῆλθον[25] πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί[26][27][28] μοι τὸ βιβλιδάριον[29]. Καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό• καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται

---

[1] τας φωνας εαυτων εμελλον
[2] λεγουσαν μοι
[3] ταυτα
[4] μετα ταυτα γραφεις
[5] αυτου
[6] P^{47} P^{85} א C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 2040 2053 2329 syr^{h} eth cop$^{sa,bo10/12}$
[7] ωμοσεν εν
[8] ωμοσεν εν
[9] ωμοσεν εν
[10] BYZpt ὤμοσεν ἐν
[11] ουκ εσται ετι
[12] αλλα
[13] τελεσθη
[14] τελεσθη
[15] BYZpt τελεσθῇ
[16] ο ευηγγελισατο
[17] τοις εαυτου δουλοις τοις προφηταις
[18] 046 1006 1828 1841 2040 𝔐^{K} syrph?
[19] 046 82 104 175 241 424 456 459 469 627 757 920 1006 1828 1841 1852 1859 1862 1888 2017 2040 2042 2138 𝔐^{K} syr^{ph}?
[20] βιβλαριδιον
[21] *f*052 922 1828 𝔐^{K}
[22] *f*052 35 82 104 175 241 424 469 627 757 920 922 1828 1862 1888 2019 2065 2074 2138 𝔐^{K}
[23] ηνεωγμενον
[24] αγγελου
[25] απηλθα
[26] δος
[27] δος
[28] BYZpt αὐτῷ, Δός
[29] βιβλαριδιον

γλυκὺ ὡς μέλι. 10 Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον[1][2][3][4] ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκύ• καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. 11 Καὶ λέγουσίν[5][6][7][8] μοι, Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσιν[9][10] καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς.

Rv 11

1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ[11][12], λέγων, Ἔγειραι[13][14], καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. 2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν[15][16] τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω[17], καὶ[18] μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν• καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσαράκοντα καὶ δύο[19][20][21][22]. 3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. 4 Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ αἱ[23] δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου[24][25] τῆς γῆς ἑστῶσαι[26][27]. 5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ[28] ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν• καὶ εἴ τις

---

[1] βιβλιδαριον
[2] 046 א *f*052 922 2040 𝔐^{K} it^{ar,gig,t} vg cop^{sa,bo} (eth)
[3] βιβλαριδιον
[4] BYZpt βιβλιδάριον
[5] λεγει
[6] λεγει
[7] P^{47} א A 046 1006 1828 1841 2040 2329 cop^{bo}
[8] BYZpt λέγει
[9] εθνεσιν
[10] εθνεσιν
[11] ραβδω και εισταικει ο αγγελος
[12] P^{47} (א* λέγει) A P *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2344 it^{gig,t} vg cop^{sa,bo} eth Andr; Prim
[13] εγειρε
[14] BYZpt Ἔγειρε
[15] εσωθεν
[16] P^{47} A P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 TR-Elzev. TR-Beza TR-Scriv-1894
[17] BYZpt ἔξωθεν
[18] εξωθεν και
[19] δυο
[20] δυο
[21] δυο
[22] BYZpt τεσσαράκοντα δύο = M̄B̄
[23] και
[24] θεου
[25] א A C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053^{com} 2329 latt syr cop arm> arab
[26] 2א P *f*052 922 1006 1841 2040 2053 Hipp.
[27] BYZpt ἑστῶτες
[28] θελη αδικησαι πυρ

θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως[1] δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 6 Οὗτοι ἔχουσιν τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν[2] κλεῖσαι[3][4][5], ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ[6] τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν[7]• καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν ἐν πάσῃ πληγῇ[8][9][10]. 7 Καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον[11], καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς[12]. 8 Καὶ τὸ πτῶμα[13][14][15][16] αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως[17] τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν[18] ἐσταυρώθη[19]. 9 Καὶ βλέπουσιν[20] ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα[21][22][23] αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς[24] ἥμισυ[25], καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσιν τεθῆναι εἰς μνῆμα[26]. 10 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν[27] ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ δῶρα δώσουσιν[28][29][30][31][32] ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Καὶ μετὰ

---

[1] αυτους θελη αδικησαι ουτως
[2] εξουσιαν τον ουρανον
[3] εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον
[4] εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον
[5] BYZpt ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν
[6] βρεχη υετος
[7] εν ημεραις αυτων της προφητειας
[8] εν παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν
[9] εν παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν
[10] παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν
[11] πολεμον μετ αυτων
[12] BYZpt ἐν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν
[13] τα πτωματα
[14] τα πτωματα
[15] A C 046 1006 1841 2040 2053 syr^{h} Tyc
[16] BYZpt τὰ πτώματα
[17] πολεως
[18] κυριος ημων
[19] ²א A C P 046
[20] βλεψουσιν
[21] εθνων τα πτωματα
[22] εθνων τα πτωματα
[23] BYZpt τὰ πτώματα
[24] τρεις και
[25] και ημισυ
[26] μνηματα
[27] χαρουσιν
[28] πεμψουσιν
[29] πεμψουσιν
[30] πεμψουσιν
[31] 046 1828 𝔐^{K} eth
[32] BYZpt πέμψουσιν

τὰς[12] τρεῖς[3] ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς[4] αὐτούς[56], καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν[789] ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. 12 Καὶ ἤκουσα[101112] φωνὴν μεγάλην[131415] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν[1617] αὐτοῖς, Ἀνάβητε ὧδε. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. 13 Καὶ ἐν[18] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ[1920] ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων, χιλιάδες ἑπτά• καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. 14 ¶ Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν• ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδού[21], ἔρχεται ταχύ. 15 ¶ Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι[22], Ἐγένετο ἡ βασιλεία[2324] τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦχριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 16 Καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες[2526] πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον[27] τοῦ θρόνου[2829] τοῦ θεοῦ[30]

---

[1] P[47] A C 046 922 1006 1828 2040 2053 2329 𝔐[K]
[2] BYZpt —
[3] τρεις
[4] επ
[5] επ αυτους
[6] P[47] 1828 046 א 𝔐[K] it[ar,gig] vg cop[sa] arm eth
[7] επεπεσεν
[8] επεπεσεν
[9] BYZpt ἐπέπεσεν
[10] ηκουσαν
[11] P[47] א[c] 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 it[ar,gig] syr[hmg] cop[sa,bo] arm eth[ms] Andr Tyc Beat
[12] P[47] א[c] 046 18 35 61 69 82 94 104 172 175 181 241 256 367 424 429* 456 459 467c 468 469 616 627 757 792 920 922 1006 1611 1732 1733 1828 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2017 2019 2040 2042 2059 2060 2065 2070 2073 2074 2081 2084 2138 2186 2302 2351 2436 2814 it[ar,gig] syr[hmg] cop[sa,bo] arm eth[ms] Andrew; Tyconius Beatus
[13] φωνης μεγαλης
[14] P[115] A 046 *f*052 922 1611 1828 2053 2329
[15] BYZpt φωνῆς μεγάλης
[16] λεγουσης
[17] BYZpt λεγούσης
[18] BYZpt Ἐν
[19] ωρα
[20] 046 922 2329
[21] ιδου η ουαι η τριτη
[22] P[47] P[115] א C 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 1854 2040 2329 2344
[23] εγενοντο αι βασιλειαι
[24] P[47] א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1841 2040 2053 2329 it[gig] syr[ph,h] (cop[sa,bo] diff word order) arm[3] arab Tyc ps-Ambr
[25] και τεσσαρες
[26] BYZpt ΚΔ
[27] א C P 051 *f*052 922 1611 1828 2053 2329 2344 syr[ph]
[28] ενωπιον
[29] BYZpt —
[30] θεου

[1]καθήμενοι[2][3][4] ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσον[5][6] ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 17 λέγοντες, Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν[7][8][9], ὅτι[10] εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. 18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν[11] κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις[12] τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις[13], καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας[14][15][16] τὴν γῆν. 19 ¶ Καὶ ἠνοίγη[17] ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ[18] ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου[19][20][21][22] ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ• καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ[23][24][25] καὶ χάλαζα μεγάλη[26].

Rv 12

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα• 2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, ἔκραζεν[27] ὠδίνουσα, καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. 3 Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ

---

[1] 046 922 (1828 θρωνου)
[2] οι καθηνται
[3] A P 051 *f*052 2329
[4] BYZpt οἳ κάθηνται
[5] επεσαν
[6] επεσαν
[7] ην και ο ερχομενος
[8] ο ην [και ο ερχομενος]
[9] ην και ο ερχομενος
[10] 2א A P 046 *f*052 922 1611 1828 2053 2329 it^{gig,h} vg^{ww,st} syr^{ph,h} cop^{sa} eth Andr; (Cypr Prim, but quod for ὅτι) ps-Ambr
[11] εθνων
[12] τοις φοβουμενοις
[13] 2א P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053𝔐
[14] διαφθειραντας
[15] διαφθειραντας
[16] P^{47} P^{115} א A 046 *f*052 1006 1828 1841 2040 2053
[17] BYZpt ἠνοίχθη
[18] θεου ο
[19] κυριου
[20] διαθηκης αυτου
[21] P^{47} 1828 syr^{hmg} cop^{sa}
[22] BYZpt αὐτοῦ
[23] βρονται και σεισμος
[24] βρονται και σεισμος
[25] BYZpt βρονταὶ καὶ σεισμὸς
[26] 046 922 arab arm3
[27] κραζει

οὐρανῷ, καὶ ἰδού, δράκων πυρὸς[1] μέγας[2][3][4], ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα[5]. 4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν• καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν[6], ἵνα, ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. 5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα[7], ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ• καὶ ἡρπάσθη[8] τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον[9] αὐτοῦ. 6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ[10] τόπον ἡτοιμασμένον ὑπὸ[11][12][13][14] τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ἐκτρέφωσιν[15][16][17] αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. 7 ¶ Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ• ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ πολεμῆσαι[18][19][20] μετὰ[21] τοῦ δράκοντος• καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, 8 καὶ οὐκ ἴσχυσεν[22][23], οὐδὲ[24] τόπος εὑρέθη αὐτῷ[25][26] ἔτι[27] ἐν τῷ οὐρανῷ. 9 Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις[28] ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ Σατανᾶς[29][30], ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην• ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. 10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν

---

[1] πυρρος
[2] μεγας πυρρος
[3] μεγας πυρρος
[4] BYZpt μέγας πυρός = μέγας πυρρός = πυρρὸς μέγας
[5] διαδηματα επτα
[6] τικτειν
[7] P^{47} א *f*052 922 2329
[8] ηρπαγη
[9] τον θρονον
[10] εχει
[11] απο
[12] απο
[13] απο
[14] BYZpt ἀπὸ
[15] τρεφωσιν
[16] τρεφωσιν
[17] BYZpt τρέφωσιν
[18] του πολεμησαι
[19] [του] πολεμησαι
[20] 47 א *f*052 922 1828 2053^{tx}t 2329
[21] επολεμησαν κατα
[22] A 922 1828 2053^{com} 𝔐^{K} cop^{bo} eth
[23] BYZpt ἴσχυσαν
[24] ισχυσαν ουτε
[25] αυτων
[26] 922 1006 1828 2053 cop^{bo} Vict
[27] א* A C P 046 051 *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2329 it^{h,gig} vg syr^{h} cop$^{sa1/4}$ Prim Tyc2,3 Beat Vict
[28] ο οφις ο μεγας
[29] [ο] σατανας
[30] ο σατανας

μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαν[1], Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ• ὅτι ἐβλήθη[2][3] ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. 11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν[4] ἄχρι θανάτου. 12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ[5][6][7] καὶ οἱ[8] ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες. Οὐαὶ τῇ γῇ[9] καὶ τῇ θαλάσσῃ[10][11], ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει[12]. 13 ¶ Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρρενα. 14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφηται[13] ἐκεῖ καιρόν, καὶ καιρούς, καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. 15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς[14] ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν[15] ποταμοφόρητον ποιήσῃ. 16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. 17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ[16].

Rv 13

1 Καὶ ἐστάθην[17] ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης• καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά[18], καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ

---

[1] λεγουσαν εν τω ουρανω
[2] κατεβληθη
[3] κατεβληθη
[4] א A C P 046 051 *f*052
[5] οι ουρανοι
[6] οι ουρανοι
[7] BYZpt οἱ οὐρανοὶ
[8] א C P 046 922 2053 2329
[9] την γην
[10] την θαλασσαν
[11] τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν
[12] A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329
[13] οπου τρεφεται
[14] οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου
[15] ταυτην
[16] του ιησου χριστου
[17] P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2329 𝔐 vg^{mss} syr^{ph} cop^{sa,bo} arm4 Andr Areth
[18] κεφαλας επτα και κερατα δεκα

ὀνόματα[12] βλασφημίας. 2 Καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου[345], καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος• καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴνδύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. 3 Καὶ μίαν ἐκ[6] τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡσεὶ[789] ἐσφαγμένην εἰς θάνατον• καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη• καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ[10] ὀπίσω τοῦ θηρίου[11]• 4 καὶ προσεκύνησαν τῷ[12] δράκοντι τῷ δεδωκότι τὴν[13] ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ[14], λέγοντες, Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; Καὶ[15] τίς δυνατὸς[161718] πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; 5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν[19]• καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι[2021] μῆνας τεσσαράκοντα δύο. 6 Καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς[22] ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας[23]. 7 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον[2425] μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς[26]•καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν[272829] καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. 8 Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ[303132] πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ

---

[1] ονομα
[2] A 046 051 *f*052 922 1611 1828 2053 2344 𝔐^{K} itar vg syr^{h} Prisc ps-Ambr
[3] αρκτου
[4] αρκτου
[5] P^{47} א A C P 046 *f*052 922 1611 1828 2053 2329
[6] ειδον μιαν
[7] ως
[8] ως
[9] BYZpt ὡς
[10] εθαυμασθη εν ολη τη γη
[11] P^{47} א A C P 046 *f*052 922 1611 1828 2053^{txt} 2329 lat syr cop eth arm arab
[12] 046 922
[13] τον δρακοντα ος εδωκεν
[14] προσεκυνησαν το θηριον
[15] BYZpt —
[16] τις δυναται
[17] τις δυναται
[18] BYZpt δύναται
[19] βλασφημιας
[20] ποιησαι
[21] 046 051 922 1828 2329
[22] και τους
[23] A C 046^{c} 051^{c} 922 1611 1828 1841 2040 2053^{com} 2080 2329 2344 vg^{ms} syr$^{h,(ph)}$ (Iren^{arm})
[24] πολεμον ποιησαι
[25] πολεμον ποιησαι
[26] 051 046 א (922 ἐδωθη, νικεισαι) 1006 1841 2040 (2329 ἐδωθη) it$^{(ar),gig}$ (vg) syr$^{ph,(h)}$ cop^{bo} eth Beat
[27] φυλην
[28] φυλην
[29] א A P 046 *f*052 922 1611 1828 1841 2040 2053 2329
[30] αυτον
[31] א C P 051 922 1006 1611 1841 2040 2053 2344 cop^{bo}
[32] BYZpt αὐτὸν

τῆς γῆς, ὧν οὐγέγραπται τὸ ὄνομα[12] ἐν τῷ βιβλίῳ[3] τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου
τοῦ ἐσφαγμένου[4] ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω.
10 Εἴ τις ἔχει[56] αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει[78]• εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ[9], δεῖ
αὐτὸν ἐν[1011] μαχαίρᾳ[12] ἀποκτανθῆναι. Ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις
τῶν ἁγίων. 11 ¶ Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν
κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐποίει[1314] τὴν γῆν
καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας[15] ἵνα προσκυνήσωσιν τὸ θηρίον τὸ
πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. 13 Καὶ ποιεῖ
σημεῖα μεγάλα, καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ[16] ἐπὶ[17][18][19][20] τὴν
γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. 14 Καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς[21][22][23] τοὺς[24][25]
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς[26] διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι
ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα

---

[1] τα ονοματα
[2] 35[c] 94 104 175 424 469 1888[txt] 2020 2059 2081 2351 2436 (cop[sa,bo]) Beat
[3] τη βιβλω
[4] εσφαγμενου
[5] αιχμαλωσιαν συναγει εις
[6] BYZpt εἰς
[7] εις αιχμαλωσιαν [απαγει] εις αιχμαλωσιαν υπαγει
[8] 051* 35 82 175 456 469 627 757 792 920 1852 1859 2073[txt] 2138 2436 𝔐[K]
[9] [αποκτεννει]
[10] 35 94 104 205 209 757 2019 2020 2042 2059 2081 2186 2329 2351 2814 it[ar] vg (cop[sa,bo]) Irenaeus[lat] Andrew; Primasius
[11] 35 94 104 205 209 757 2019 2020 2042 2059 2081 2186 2329 2351 2814 it[ar] vg (cop[sa,bo]) Irenaeus[lat] Andrew; Primasius
[12] BYZpt δεῖ αὐτὸν
[13] και ποιει
[14] και ποιει
[15] κατοικουντας εν αυτη
[16] BYZpt ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
[17] εις
[18] ινα και πυρ ποιη καταβαινειν εκ του ουρανου εις
[19] 82 94 175 456 757 920 1852 1859 2017 2138 2377 2436
[20] BYZpt εἰς
[21] 051 𝔐[K]
[22] 051 18 35 82 175 456 467 468 469 627 757 1733 1852 2017 2073 2138 2377 𝔐[K]
[23] BYZpt —
[24] τους
[25] τους
[26] 051 18 35 42 82 91 93 110 141 149 175 177 180 201 203 218 242 314 325 337 368 385 386 429 452 456 467 468 469 498 506 517 522 617 627 632* 664 699 757 808 824 919 935 986 1072 1075 1094 1248 1328 1503 1551 1597 1617 1637 1704 1719 1728 1733 1734 1740 1745 1746 1771 1852 1864 1865[hes] 1893 1894 1934 1948 1955 1957 2004 2016 2017 2021 2023[txt] 2024 2025 2039 2041 2045* 2048 2071 2073 2075 2076 2077 2079 2138 2196 22002254 2258 2352 2377 Compl.

τῷ θηρίῳ ὃ εἶχεν[12] τὴν[3] πληγὴν[4] καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας[56789]. 15 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πνεῦμα δοῦναι[10] τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι[11] ἐὰν[12] μὴ προσκυνήσωσιν[13] τῇ εἰκόνι[14] τοῦ θηρίου, ἀποκτανθῶσιν[1516]. 16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσωσιν[17181920] αὐτοῖς[21] [22]χαράγματα[23242526] ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον[27282930] αὐτῶν, 17 καὶ[31] ἵνα μή τις δύναται[32333435] ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα[36],τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ[37]. 18 Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν[38]. Ὁ ἔφχων νοῦν[39]

---

[1] ος ειχεν
[2] εχει
[3] BYZpt —
[4] P[47] P[115vid] A C 051 *f*052 922 1006 1611 1678 1828 1841 2040 2053 2329
[5] της μαχαιρας και εζησεν
[6] της μαχαιρας και εζησεν
[7] της μαχαιρας και εζησεν
[8] 046 922 𝔐[K]
[9] BYZpt τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησεν
[10] δουναι πνευμα
[11] 046 *f*052 1611 vg[st] (Irenaeus[lat,arm]) Hipp Andrew
[12] αν
[13] ινα αποκτανθωσιν
[14] προσκυνησωσιν την εικονα
[15] [ινα] αποκτανθωσιν
[16] ινα αποκτανθωσιν
[17] δωσιν
[18] δωσουσιν
[19] δωση
[20] BYZpt δῶσιν
[21] 922 [K] it[gig] Tyc[1/2]
[22] 93 104 175 459 469 922 2074 2138 2256
[23] χαραγμα
[24] χαραγμα
[25] P[47*] 046 051 922 𝔐[K] cop[sa] Beat
[26] BYZpt χάραγμα
[27] των μετωπων
[28] των μετωπων
[29] των μετωπων
[30] BYZpt τῶν μετώπων
[31] p[47] [2]א A[vid] P 046 051 *f*052 922 1006 1828 1841 2040 2053 2329 it[gig] vg arm eth Hipp[1/2]; Prim Beat[1/2]
[32] δυνηται
[33] δυνηται
[34] δυνηται
[35] BYZpt δύνηται
[36] χαραγμα η
[37] A P 051 1006 1841 (2053 –τ. χάρ.)
[38] (P[47]: +δὲ) C P 051 *f*052 1006 1611 1841 2040 2053 2065 2329 2344 𝔐[A] it[gig] syr[h] cop[bo] arm Hipp
[39] τον νουν

ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου• ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν, καὶ[1] ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ἐστὶν[2] ἑξακόσια ἑξήκοντα ἕξ[3][4][5][6][7].

Rv 14

1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδού, τὸ ἀρνίον[8][9][10] ἑστηκὸς[11] ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀριθμὸς[12][13] ἑκατὸν[14][15] τεσσαράκοντα τέσσαρες[16] χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ[17] τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ[18] γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης• καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς[19] κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. 3 Καὶ ᾄδουσιν[20] ᾠδὴν[21] καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων• καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο[22][23] μαθεῖν τὴν ᾠδήν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες[24] χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. 4 Οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν• παρθένοι γάρ εἰσιν. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν[25] ὑπάγῃ. Οὗτοι ὑπὸ Ἰησοῦ[26][27][28] ἠγοράσθησαν[29] ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ. 5 Καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν τῷ

---

[1] BYZpt —
[2] BYZpt αὐτοῦ
[3] χξς
[4] χξς
[5] χξς
[6] (666) P 104 241 (792) 922 1006 1841 1854 2040 2053 2065 2073
[7] BYZpt ϗΞς
[8] αρνιον
[9] αρνιον
[10] BYZpt ἀρνίον
[11] BYZpt ἑστὼς
[12] μετ αυτου
[13] BYZpt —
[14] εκατον
[15] εκατον
[16] BYZpt ΡΜΔ
[17] εχουσαι
[18] P[47] ²א A C 046 051 *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2329 (Cass*)
[19] φωνην ηκουσα
[20] αδουσιν ως
[21] P[47] א P 046 *f*052 922 1828 1611 2053 2329 𝔐[K] it[gig,t] syr[h] cop[sa,bo] arm eth Or Meth Jer Prim Cass
[22] ηδυνατο
[23] BYZpt ἠδύνατο
[24] BYZpt ΡΜΔ
[25] BYZpt ἐὰν
[26] ουτοι
[27] 046 051 922 1611 𝔐[K] syr[h**] arab
[28] BYZpt —
[29] ηγορασθησαν

στόματι αὐτῶν[12] ψεῦδος[345]• ἄμωμοι γάρ[6] εἰσιν[78]. 6 [9]¶ Καὶ εἶδον[10] ἄγγελον[1112] πετόμενον[13] ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγελίσαι[14] τοὺς[15] καθημένους[1617] ἐπὶ[18] τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πᾶν[19] ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν[20], 7 λέγων[2122] ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν κύριον[23242526], καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε αὐτὸν τὸν ποιήσαντα[2728293031] τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν[32] καὶ πηγὰς ὑδάτων. 8 ¶ Καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος[33343536] ἠκολούθησεν, λέγων, Ἔπεσεν[3738394041] Βαβυλὼν

---

[1] εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη
[2] BYZpt ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη
[3] ψευδος εν τω στοματι αυτων
[4] εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη δολος
[5] P47 P115 א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 latt syr cop rell. arm eth arab Meth
[6] P47 046 א *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2329 𝔐K it^{ar,t} vg^{cl} syr^{ph,h**} cop^{sa,bo} Or Meth Aug$^{1/2}$
[7] εισιν ενωπιον του θρονου του θεου
[8] P47 115 א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2329 2053 2814 *rell.*
Grk. rell. lat. syr^{ph,h} cop^{sa,bo} rell. arm eth arab
[9] P47 046 *א *f*052 922 𝔐 cop^{sa} Or Andr Vict-Pet Ambr
[10] ειδον αλλον
[11] αλλον αγγελον
[12] BYZpt ἄλλον ἄγγελον
[13] αλλον αγγελον πετωμενον
[14] ευαγγελισασθαι
[15] επι τους
[16] κατοικουντας
[17] P47 א C P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2329 𝔐K syr^{ph}
[18] P47 א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1828 1841 2040 2053 2329 𝔐K latt syr^{ph,h}
[19] παν
[20] 046 051 922 1006 1841 𝔐 syr^{h}
[21] λεγοντα
[22] A C P 046 *f*052 1006 1828 1841 2040 2329 itgig vg Beat Vig
[23] θεον
[24] θεον
[25] 046 922 1828 𝔐K itgig,$^{(t)}$ vg^{cl} syr^{hmg} Beat ps-Ambr
[26] BYZpt θεόν
[27] τω ποιησαντι
[28] τω ποιησαντι
[29] τω ποιησαντι
[30] 046^{c} 1828
[31] BYZpt τῷ ποιήσαντι
[32] θαλασσαν
[33] αγγελος δευτερος
[34] αγγελος
[35] A 046 922 1678 1778 1828 2329 arm^{pt} Prim Cass 𝔐K
[36] BYZpt ἄγγελος δεύτερος
[37] επεσεν επεσεν
[38] επεσεν επεσεν
[39] επεσεν επεσεν
[40] ^{2}א C 046 *f*052 922 1828 2053 cop$^{bo^{pt}}$ arm3 eth arab 𝔐K
[41] BYZpt Ἔπεσεν ἔπεσεν

ἡ μεγάλη[1], ἐκ[2] τοῦ[3] οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη[4][5][6]. 9 ¶ Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος[7] ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον[8] καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα[9] ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου• 11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει[10]• καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. 12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ[11] τῶν ἁγίων ἐστίν[12]• οἱ[13][14] τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν[15] Ἰησοῦ[16]. 13 ¶ Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης[17][18][19], Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνῄσκοντες ἀπ᾽ ἄρτι• λέγει[20] Ναὶ[21][22][23][24] τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται[25] ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν• τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτῶν[26]. 14 ¶ Καὶ εἶδον, καὶ ἰδού, νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενον ὅμοιον[27][28][29] υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς

---

[1] πολις η μεγαλη οτι
[2] η εκ
[3] P47 2א P 046 051 922 1611 2329 𝔐 itgig copbo arm eth arab Spec Prim Beat1/2
[4] παντα εθνη
[5] εθνη
[6] P47 2א A C P 046 051 *f*052 *& all Greek MSS exc. 1894* latt syr cop arm arab
[7] τριτος αγγελος
[8] το θηριον προσκυνει
[9] το χαραγμα
[10] αναβαινει εις αιωνας αιωνων
[11] υπομονη
[12] εστιν ωδε
[13] ωδε οι
[14] BYZpt ὧδε οἱ
[15] πιστιν του
[16] P47 א A C P 046 *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2329 𝔐K latt syr cop arm eth
[17] λεγουσης μοι
[18] λεγουσης μοι
[19] BYZpt λεγούσης μοι
[20] Ναὶ 𝔐K
[21] ναι λεγει
[22] ναι λεγει
[23] 046 2329 𝔐K
[24] BYZpt Ναί, λέγει
[25] P 051c *f*052 1006 1841 2053 𝔐
[26] P47 א A C P 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 𝔐K *harl am fu lips* syr cop eth arm4 arab Beat
[27] καθημενος ομοιος
[28] καθημενος ομοιος
[29] καθημενος ομοιος

κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. 15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ[1] τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον• ὅτι ἦλθεν[2] ἡ ὥρα[3] θερίσαι[4567], ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. 17 ¶ Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. 18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν[8] ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων[9] ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν[10] κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς[11], ὅτι ἥκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς[1213]. 19 Καὶ ἔβαλεν[14] ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν[151617]. 20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν[181920] τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων[21].

Rv 15

1 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. 2 ¶ Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην[22] μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος[23] αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ

---

[1] μεγαλη φωνη
[2] ηλθεν σοι
[3] P^{115c} A C P 046 1611 1828 2040 𝔐^{K} (vg) syr cop^{bo}
[4] του θερισαι
[5] [του] θερισαι
[6] του θερισαι
[7] BYZpt τοῦ θερίσαι
[8] א C P 046 051 *f*052 922 1006 1828 1841 2329
[9] P^{47} א P 046 051 *f*052 1006 1611 1841 2053 𝔐 cop Prim
[10] BYZpt ἐφώνησεν ἐν
[11] γης
[12] ηκμασεν η σταφυλη της γης
[13] BYZpt ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς γῆς
[14] BYZpt Καὶ ἐξέβαλεν
[15] την μεγαλην
[16] την μεγαλην
[17] BYZpt τὴν μεγάλην
[18] εξω
[19] εξω
[20] P^{47} A C P 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053^{txt} 2329 𝔐^{K}
[21] BYZpt $\overline{\text{AX}}$
[22] θαλασσαν υελινην
[23] BYZpt τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ θηρίου

ἀριθμοῦ[1] τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην[2], ἔχοντας[3] κιθάρας[4] τοῦ θεοῦ[5]. 3 Καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως[6] τοῦ[7] δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες, Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ• δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν[8910]. 4 Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε[11], κύριε, καὶ δοξάσῃ[12] τὸ ὄνομά σου; Ὅτι μόνος ἅγιος[13141516]• ὅτι πάντα τὰ ἔθνη[17] ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. 5 ¶ Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη[18] ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ[19]• 6 καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες[2021] τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ[2223], οἳ ἦσαν ἐνδεδυμένοι[24] λίνον[2526] καθαρὸν λαμπρόν[27], καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς[28]• 7 καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς

---

[1] χαραγματος αυτου εκ του αριθμου
[2] την υελινην
[3] BYZpt ἔχοντας τὰς
[4] [τας] κιθαρας
[5] P^{47} א A C P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2062 2329 lat syr cop arm eth
[6] μωυσεος
[7] μωσεως
[8] αγιων
[9] ²א^{a} A P 046 051 922 1678 1778^{mg} 1828 2053 2062 2080 2329 𝔐 it^{gig} syr^{hmg} cop^{bo} Cypr Ps-Cypr Ambrose Andrew Beat Areth
[10] 1א A P 046 051 35 69 82 88 91 93 104 110 141 172 175 181 205 209 218 241 242 314 336 385 424 432 459 498 522 582 617 620 627 628 632 664 680 757 792 808 824 919
922 986 1075 1094 1678 1732 1733 1778^{mg} 1828 1852 1854 1859 1862 1876 1888 1934
1955 1957 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2022 2023 2024 2026 2028 2029 2032
2033 2034 2035 2036 2037 2038 2041 2042 2043 2044 2045 2047 2049 2053 2054 2056
2057 2059 2060 2062 2073txt 2074 2075 2080 2081 2138 2329 2814 2821 𝔐 it^{gig} syr^{hmg} cop^{bo} Cyprian Pseudo-Cyprian Ambrose Andrew Beatus Arethas
[11] φοβηθη
[12] BYZpt δοξάσει
[13] αγιος ει
[14] οσιος
[15] οσιος
[16] 046 051^{mg} 922 1828 K syr^{hmg}
[17] BYZpt πάντες
[18] ιδου ηνοιγη
[19] *all extant Grk. mss* it^{gig} syr cop^{sa} arm rell. Tyc^{2}
[20] εχοντες
[21] A C *f*052 922 1611 1828 1841 2040 2329 *pm*
[22] ουρανου
[23] BYZpt —
[24] ενδεδυμενοι
[25] 1006 1841
[26] 1006 1841 1862 1888 2059 (2074 λίNON) 2081
[27] και λαμπρον
[28] P^{47} א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1828 1841 2040 2053 2062 2329 syr^{h} cop^{sa,bo} Beat Cass Erasmus1,2,3 Aldus Colinaeus

αἰῶνας τῶν αἰώνων. 8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς[1] καπνοῦ[2] ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ• καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο[3][4][5] εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων[6].

Rv 16

1 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης[7] ἐκ τοῦ ναοῦ[8], λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε, καὶ[9] ἐκχέατε τὰς ἑπτὰ[10] φιάλας[11] τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν. 2 ¶ Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς[12][13] τὴν[14] γῆν• καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ[15] τοὺς[16] ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι[17] αὐτοῦ[18]. 3 ¶ Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν• καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα[19] ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. 4 ¶ Καὶ ὁ τρίτος[20][21][22] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς[23] πηγὰς τῶν ὑδάτων• καὶ ἐγένετο αἷμα. 5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος, Δίκαιος εἶ[24], ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν[25], ὁ ὅσιος[26][27], ὅτι ταῦτα ἔκρινας• 6 ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν• ἄξιοί[28][29]

---

[1] ναος εκ του
[2] BYZpt ἐκ τοῦ καπνοῦ
[3] ηδυνατο
[4] ηδυνατο
[5] BYZpt ἠδύνατο
[6] αγγελων
[7] μεγαλης φωνης
[8] BYZpt —
[9] BYZpt —
[10] εκχεατε τας
[11] φιαλας
[12] επι
[13] BYZpt ἐπὶ
[14] επι την
[15] εις
[16] εις τους
[17] P[47] A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2053 2062 2329
[18] τη εικονι αυτου προσκυνουντας
[19] BYZpt —
[20] τριτος αγγελος
[21] τριτος αγγελος
[22] BYZpt τρίτος ἄγγελος
[23] τας
[24] κυριε ει
[25] ην και
[26] א P 051 *f*052 922 2053[mg] vg copsa
[27] BYZpt ὅσιος
[28] αξιοι γαρ
[29] P[47] A C P 046 051 *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 arm3,4 Beat

εἰσιν. 7 Καὶ ἤκουσα τοῦ[1] θυσιαστηρίου λέγοντος, Ναί, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου[2]. 8 ¶ Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος[3][4] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον• καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους[5][6][7]. 9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι[8] τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν[9] ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. 10 ¶ Καὶ ὁ πέμπτος[10][11][12] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου• καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη• καὶ ἐμασῶντο[13][14] τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, 11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. 12 ¶ Καὶ ὁ ἕκτος[15][16][17] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν Εὐφράτην[18][19]• καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς[20][21][22][23] ἡλίου. 13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου, καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου, πνεύματα ἀκάθαρτα τρία[24][25][26][27] ὡς

---

[1] αλλου εκ του
[2] P^{47} א A C P 051 *f*052 922 1006 1828 1841 2040 2053 2062 syr cop$^{sa,bo7/12}$ arm4 arab Beat
[3] τεταρτος
[4] BYZpt —
[5] τους ανθρωπους εν πυρι
[6] τους ανθρωπους εν πυρι
[7] BYZpt τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί
[8] εβλασφημησαν
[9] την εξουσιαν
[10] πεμπτος αγγελος
[11] πεμπτος αγγελος
[12] BYZpt πέμπτος ἄγγελος
[13] εμασσωντο
[14] BYZpt ἐμασσῶντο
[15] εκτος αγγελος
[16] εκτος αγγελος
[17] BYZpt ἕκτος ἄγγελος
[18] [τον] ευφρατην
[19] τον ευφρατην
[20] ανατολων
[21] ανατολων
[22] א C 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2062 2329 𝔐^{K} latt syr^{h} arm eth arab Prim
[23] BYZpt ἀνατολῶν
[24] τρια ακαθαρτα
[25] τρια ακαθαρτα
[26] τρια ακαθαρτα
[27] BYZpt τρία ἀκάθαρτα

βάτραχοι[1]• 14 εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων[2][3][4] ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται[5] ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς[6] τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον[7] τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος[8] - 15 Ἰδού, ἔρχομαι ὡς κλέπτης. Μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ - 16 Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον[9] τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδών[10][11][12][13]. 17 ¶ Καὶ ὁ ἕβδομος[14][15][16][17][18] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ[19][20][21][22][23] τὸν ἀέρα• καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη ἀπὸ[24] τοῦ ναοῦ[25] τοῦ οὐρανοῦ[26][27], ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα, Γέγονεν. 18 Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ[28] καὶ βρονταὶ καὶ φωναί[29][30][31], καὶ

---

[1] ομοια βατραχοις
[2] δαιμονων
[3] δαιμονων
[4] BYZpt δαιμόνων
[5] εκπορευεσθαι
[6] βασιλεις της γης και
[7] πολεμον
[8] P^{47} א A 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2062 2329
[9] rell. Gr. & VSS
[10] αρμαγεδδων
[11] א A 051 922 1006 1678 1841 2040 2080 2329 syr^{h} eth arm^{1} (Karmagedon) Beat Er. 1-4 Col.
[12] א A 051 35 94 104 241 424 757 1006 1384 1841 1888 1894 2019 2020 2040 2059 2060 2073 2081* 2329 2436 2814? (abt. 95 minuscules) syrh eth Beatus Erasmus 1
2 3 4 Colinaeus
[13] BYZpt Μαγεδών
[14] εβδομος αγγελος
[15] εβδομος αγγελος
[16] P^{47} A 046 922 1006 1611 1841 2053 2080 syr^{h} cop^{sa} et$^{1/2}$
[17] A 046 69 82 94 104 175 241 256 459 469 627 792 920 922 1006 1611 1841 1852 1859 2020 2053 2070c 2080 2138 syr^{h} cop^{sa} eth$^{1/2}$
[18] BYZpt ἕβδομος ἄγγελος
[19] εις
[20] εις
[21] א A 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 syr^{h} cop^{sa,bo} arm Tyc3
[22] א A 046 18 82 94 104 172 175 241 367 424 456 459 467 468 469 616 627 792 920 922 1006 1611 1678 1778 1828 1841 1852 1859 1862 1888 2017 2020 2040 2080 2084 2138 2256 syr^{h} cop^{sa,bo} arm Tyc3
[23] BYZpt εἷς
[24] 046 051 922
[25] εκ του ναου
[26] 046 051^{c} 𝔐^{K}
[27] 046 051^{c} 18 35 82 104 172 175 256 424 456 459 467 469 616 627 757 920 922 1733 1852 1859 1862 1888 2017 2020 2070 2073 2084 2138 2256 𝔐^{K}
[28] φωναι
[29] φωναι και βρονται
[30] αστραπαι
[31] P^{47} 051 922 1828 2329 syr^{h}

σεισμὸς[1][2][3][4] μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ’ οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο[5] ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμός, οὕτως μέγας. 19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον[6][7]• καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. 21 Καὶ χάλαζα μεγάλη, ὡς ταλαντιαία, καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους• καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης• ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς[8][9] σφόδρα.

Rv 17

1 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ’ ἐμοῦ, λέγων[10], Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν[11]• 2 μεθ’ ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς[12]. 3 Καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι• καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον[13], γέμον ὀνόματα[14][15][16] βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. 4 Καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη[17] πορφυροῦν[18][19][20] καὶ κόκκινον[21], κεχρυσωμένη[22] χρυσίῳ[23][24][25] καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα

---

[1] και σεισμος εγενετο
[2] και σεισμος εγενετο
[3] και σεισμος εγενετο
[4] BYZpt σεισμὸς ἐγένετο
[5] 2344 2329 2062 2053 2040 1841 1611 1006 051 046 א it^{ar,c,dem,div,gig,haf} vg syr^{ph,h} cop$^{sa^{ms?},bo}$ mss? (Andrew^{bav})
[6] επεσαν
[7] 0163 1006 1611 1778 1828^{txt} 1841 2040 2062 2080
[8] αυτη
[9] BYZpt αὕτη
[10] λεγων μοι
[11] υδατων πολλων
[12] εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην
[13] [το] θηριον [το] κοκκινον
[14] ονοματων
[15] ονοματων
[16] BYZpt ὀνομάτων
[17] η περιβεβλημενη
[18] πορφυραν
[19] πορφυρα
[20] BYZpt πορφύραν
[21] κοκκινω και
[22] και κεχρυσωμενη
[23] χρυσω
[24] χρυσω
[25] BYZpt χρυσῷ

ποτήριον χρυσοῦν[1][2][3] ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς[4] πορνείας αὐτῆς[5][6][7], 5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. 6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος[8] τῶν ἁγίων[9][10][11], ἐκ[12][13] τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. Καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα. 7 Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί[14] ἐθαύμασας; Ἐγὼ ἐρῶ σοι[15][16][17] τὸ μυστήριον τῆς γυναικός, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. 8 Τὸ θηρίον, ὃ εἶδες[18], ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν[19][20]. Καὶ θαυμάσονται[21] οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς[22], ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα[23][24] ἐπὶ τὸ βιβλίον[25] τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων ὅτι ἦν τὸ θηρίον[26][27][28][29], καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ παρέσται[30]. 9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη[31] εἰσίν[32], ὅπου ἡ γυνὴ

---

[1] χρυσουν ποτηριον
[2] χρυσουν ποτηριον
[3] BYZpt χρυσοῦν ποτήριον
[4] ακαθαρτητος
[5] πορνειας της γης
[6] A 051 922 1006 1678 1778 1828 1841 2040 2344 𝔐^{A} it^{ar,c,dem,div,haf} vg syr^{ph} (arm) eth Andr; Beat
[7] BYZpt πορνείας τῆς γῆς
[8] 046 1828 𝔐^{K}
[9] αγιων και
[10] αγιων και
[11] αγιων και
[12] BYZpt μεθύουσαν
[13] BYZpt ἁγίων καὶ ἐκ
[14] διατι
[15] σοι ερω
[16] σοι ερω
[17] BYZpt σοι ἐρῶ
[18] θηριον ο ειδες
[19] א P 046 051 922 1006 1678 1778 1828 1841 2329 2344^{vid} 𝔐 syr^{h} arm Hip^{mss}; Quod Beat
[20] א P 046 051 69 82 94 104 181 459 627 792 920 922 1006 1384 1678 1778 1828 1841 1854 1859 1862 1888 2019 2020 2030 2042 2059 2060 2065 2073 2074 2081 2138 2302 2329 2344^{vid} 2432 2814𝔐 syr^{h} arm Hip^{mss}; Quod Beat
[21] 2329 2062 2053 1841 1828 1778 1678 1006 922 051 א 𝔐
[22] BYZpt τὴν γῆν
[23] τα ονομα (sic!)
[24] BYZpt τὸ ὄνομα
[25] BYZpt τοῦ βιβλίου
[26] βλεποντες το θηριον οτι ην
[27] το θηριον οτι ην
[28] βλεποντες το θηριον ο τι ην
[29] BYZpt τὸ θηρίον ὅτι ἦν
[30] καιπερ εστιν
[31] ορη επτα
[32] ορη εισιν επτα

κάθηται ἐπ’ αὐτῶν. 10 Καὶ βασιλεῖς εἰσιν ἑπτά[1234]• οἱ πέντε ἔπεσον[5678], ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν• καί, ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον δεῖ αὐτὸν[9101112] μεῖναι. 11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτὸς[13] ὄγδοός ἐστιν, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. 12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ’ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. 13 Οὗτοι μίαν ἔχουσιν γνώμην[14151617], καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν[18] αὐτῶν[1920] τῷ θηρίῳ διδόασιν[21]. 14 Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. 15 Καὶ λέγει μοι, Τὰ ὕδατα, ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσίν, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. 16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, καὶ τὸ[22] θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν[23] καὶ γυμνὴν ποιήσουσιν αὐτήν[2425][26], καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί[27]. 17 Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας[28] αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι

---

[1] επτα εισιν
[2] επτα εισιν
[3] επτα εισιν
[4] BYZpt ἑπτά εἰσιν
[5] επεσαν
[6] επεσαν και
[7] 922 1006 1611 1678^{comp} 1778 1841 2040
[8] BYZpt ἔπεσαν
[9] αυτον δει
[10] αυτον δει
[11] αυτον δει
[12] BYZpt αὐτὸν δεῖ
[13] BYZpt οὗτος
[14] γνωμην εχουσιν
[15] γνωμην εχουσιν
[16] γνωμην εχουσιν
[17] BYZpt γνώμην ἔχουσιν
[18] BYZpt ἐξουσίαν
[19] εαυτων
[20] rell. Grk. Hipp
[21] διαδιδωσουσιν
[22] επι το
[23] BYZpt —
[24] γυμνην
[25] γυμνην
[26] 046^{c} 922 1828 ℵtxt A C P 046c 051 2030 2053 (2062 αὐτὴν) K^{K} cop^{bo} eth
[27] A 051 922 1611 1841 2040 2053 2062 cop^{sa,bo} eth Hyppol
[28] ℵ A P 046 051 *f*052

γνώμην μίαν[12], καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι[3] τελεσθῶσιν[4] οἱ λόγοι[56] τοῦ θεοῦ. 18 Καὶ ἡ γυνή, ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Rv 18

1 Μετὰ[789] ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον[10] καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην• καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. 2 Καὶ ἔκραξεν[111213] ἰσχυρᾷ φωνῇ[1415], λέγων, Ἔπεσεν[16171819] Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων[20], καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου[21]. 3 Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ[2223] τῆς πορνείας αὐτῆς πεπτώκασιν[24252627282829] πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. 4 ¶ Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν, Ἔξελθε[303132] ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου[33], ἵνα μὴ

---

[1] μιαν γνωμην
[2] μιαν γνωμην
[3] BYZpt τελεσθήσονται
[4] τελεσθησονται
[5] τελεσθη τα ρηματα
[6] 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2329
[7] και μετα
[8] και μετα
[9] BYZpt Καὶ μετὰ
[10] αγγελον
[11] εκραξεν εν
[12] εκραξεν εν
[13] BYZpt ἔκραξεν ἐν
[14] εν ισχυι φωνη μεγαλη
[15] 2040 1828 046 א it^{ar}
[16] επεσεν επεσεν
[17] επεσεν επεσεν
[18] επεσεν επεσεν
[19] BYZpt Ἔπεσεν ἔπεσεν
[20] δαιμονιων
[21] 1- 2 3a- 2053 2040 1841 1828 1006 (922) 051 046 א^{txt} (2062) cop^{bo}
[22] θυμου του οινου
[23] BYZpt θυμοῦ τοῦ οἴνου
[24] πεπωκεν
[25] πεπωκαν
[26] πεπωκεν
[27] א A C 046 922 1006* 1611 1678 1841 2040^{c} 𝔐^{K} cop^{sa,bo} eth arm^{pt} Hipp
[28] 2030 1841 1611 *1006 922 680 628 620 582 459 336 209 205 104 046 א 𝔐^{K} cop^{sa,bo} eth Hippolytus
[29] BYZpt πέπωκεν = πεπώκασιν
[30] εξελθετε
[31] εξελθετε
[32] BYZpt Ἐξέλθετε
[33] 046 82 94 241 627 920 1611 1828 1862 1888 2030 2053 2138

συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα[1] μὴ λάβητε[2]• 5 ὅτι ἐκολλήθησαν[3][4] αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν[5][6] ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. 6 Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν[7][8][9], καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ[10][11] κατὰ[12] τὰ ἔργα αὐτῆς• ἐν τῷ ποτηρίῳ[13] ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν[14]. 7 Ὅσα ἐδόξασεν αὐτὴν[15][16][17][18][19][20] καὶ ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος[21]• ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι[22] Κάθημαι βασίλισσα[23], καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω. 8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ[24] πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς[25] ὁ κρίνας[26][27] αὐτήν. 9 Καὶ κλαύσουσιν[28][29][30] καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὴν[31][32][33] οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ᾽ αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, 10 ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαί, οὐαί,

---

[1] ινα εκ των πληγων αυτης
[2] ινα μη λαβητε εκ των πληγων αυτης
[3] ηκολουθησαν
[4] א A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2062 2329 lat cop syr eth arab Cypr Prim Hipp.
[5] εμνημονευσεν αυτης
[6] BYZpt ἐμνημόνευσεν αὐτῆς
[7] απεδωκεν υμιν
[8] απεδωκεν υμιν
[9] BYZpt ἀπέδωκεν ὑμῖν
[10] P 051 922 1828 syr^{ph,h} cop^{sa} arab Prim
[11] BYZpt τὰ διπλᾶ
[12] BYZpt ὡς καὶ αὐτὴ καὶ κατὰ
[13] BYZpt ποτηρίῳ αὐτῆς
[14] א A C P 046 *f*052 922 1006 2040 1611 1841 2053 2062 2329 𝔐^{K} syr^{ph,h} cop^{sa,bo} arab Hipp
[15] εαυτην
[16] εαυτην
[17] εαυτην
[18] א^{txt} A C P 046^{c} 051 2030 2053 (2062 αὐτὴν) 𝔐^{K}
[19] א^{txt} A C P 046^{c} 051 35* 82 104 456 757* 792 920 1852 1859 2019* 2030 2053 (2062 αὐτὴν) 2138 𝔐^{K}
[20] BYZpt ἑαυτὴν
[21] βασανισμον
[22] λεγει
[23] [καθως] βασιλισσα
[24] BYZpt θάνατος
[25] ²א C P 046 051 922 1611 1828 2030 2329 𝔐 it^{gig,m} syr^{h} arm Beat Cypr Spec
[26] κρινων
[27] א* A C P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2040^{vid} 2053 2062 2329 syr^{ph,h} cop^{bo} arm3,4 Hipp Cypr Prim$^{2/3}$
[28] κλαυσουσιν αυτην
[29] κλαυσονται αυτην
[30] C P 046 *f*052 922 1006 1611 1828 1841 2030 2040 2329 𝔐
[31] επ αυτη
[32] αυτη
[33] א C P 046 051 922 1828 2030 latt Hipp

ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλών, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ[1] ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. 11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσιν[23] καὶ πενθήσουσιν[4567] ἐπ᾽ αὐτῇ[8], ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι• 12 γόμον χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου, καὶ μαργαρίτου[9], καὶ βυσσίνου[10111112], καὶ πορφυροῦ[1314], καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου• καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου[15] τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μαρμάρου• 13 καὶ κινάμωμον[16], καὶ θυμιάματα[17], καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ οἶνον[18], καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ πρόβατα, καὶ κτήνη[192021]• καὶ ἵππων, καὶ ῥαιδῶν[22232425],καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων[26]. 14 Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου[27] ἀπῆλθεν[28] ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπώλετο[29303132][33]

---

[1] εν μια
[2] κλαιουσιν
[3] BYZpt κλαίουσιν
[4] κλαιουσιν και πενθουσιν
[5] πενθουσιν
[6] 046 922 1778 1828 2329 𝔐ᴷ it^{ar} vg syr^{ph} cop^{sa,bo} arab Hipp
[7] BYZpt πενθοῦσιν
[8] *f*052 922 1006 1611 1841^{vid} 2040 2053 Andrew^{c} Areth
[9] 046 051 922 2053 2329 𝔐 it^{ar} vg^{ww}
[10] βυσσου
[11] βυσσου
[12] BYZpt βύσσου
[13] πορφυρας
[14] πορφυρας
[15] א C P 046 051 *f*052 922 1611 1828 (2053 2062 omit ἐκ) 2329 𝔐 it^{gig} syr^{ph,h} cop$^{sa(bo)}$ arm eth^{mss} Hipp Andr; Prim Beat
[16] 2080 2329 sic cop^{sa}
[17] και αμωμον και θυμιαματα
[18] BYZpt —
[19] κτηνη και προβατα
[20] και κτηνη και προβατα
[21] κτηνη και προβατα
[22] ρεδων
[23] ρεδων
[24] BYZpt κτήνη καὶ πρόβατα
[25] BYZpt ῥεδῶν
[26] 2062 2053 2040 1841 1006 922 046 ²א 𝔐ᴷ vg^{cl} Prim
[27] 046 051 922 2053 2062 𝔐 it vg^{cl} syr^{h}
[28] απωλετο
[29] απωλοντο
[30] απηλθεν
[31] λαμπρα απηλθεν
[32] A C P *f*052 1006 1611 1828 1841 2040 2053 2062 arm2,4 Hipp
[33] BYZpt ἀπῆλθεν

ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι αὐτὰ οὐ μὴ εὕρῃς[1][2][3][4][5][6]. 15 Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 16 καὶ λέγοντες[7][8][9], Οὐαί, οὐαί[10], ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη χρυσίῳ[11][12][13][14] καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις[15]• 17 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον[16][17] πλέων[18][19][20], καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, 18 καὶ ἔκραζον, βλέποντες[21] τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; 19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες καὶ λέγοντες[22], Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα[23] ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. 20 Εὐφραίνου ἐπ᾽ αὐτῇ[24], οὐρανέ, καὶ οἱ ἅγιοι, καὶ οἱ[25] ἀπόστολοι[26], καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. 21 ¶ Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων, Οὕτως ὁρμήματι[27] βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. 22 Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ

---

[1] ου μη ευρησεις αυτα
[2] ου μη αυτα ευρησεις
[3] ου μη ευρησης αυτα
[4] 046 1006 1841 2040 2329 $\mathfrak{M}^{K}$ Hipp Beat
[5] 046 61 69 82 94 175 241 256 367 456 459 467 468 627 792 920 1006 1384 1732 1841 1852 1854 1859 2017 2019 2020 2030 2040 2042 2060 2074 2138 2256 2329 $\mathfrak{M}^{K}$ Hipp. Beat
[6] BYZpt οὐ μὴ εὑρή(σεϊς αὐτά
[7] λεγοντες
[8] 922 1678 1778^{mg} 2040 2053 2062 2080 2329 vg Prim Beat
[9] BYZpt λέγοντες
[10] BYZpt —
[11] εν χρυσω
[12] εν χρυσιω
[13] εν χρυσω
[14] BYZpt ἐν χρυσῷ
[15] 046 051 *f*052 922 lat syr^{ph} copbo^{ms}
[16] των πλοιων
[17] BYZpt [ὁ] ἐπὶ τῶν πλοίων
[18] επι των πλοιων ο ομιλος
[19] A C 922 1006 1828 1841 2040 it^{ar} vg^{ww,st} arm
[20] A C 82 94 104 241 456 627 920 922 1006 1828 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2020 2030 2040 2138 2436 it^{ar} vg^{ww,st} arm
[21] ορωντες
[22] λεγοντες
[23] πλοια
[24] αυτην
[25] αγιοι
[26] א A P 046 922 1006 1611 1828 1841 2040 2053 $\mathfrak{M}^{K}$ cop^{sa,bo} arm3
[27] ορμηματι

σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης[1] οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, 23 καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι• ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς• ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. 24 Καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα[23] προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

Rv 19

1 Μετὰ[4][5][6] ταῦτα ἤκουσα ὡς[7] φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ[8][9] ἐν τῷ οὐρανῷ, λεγόντων[10][11], Ἀλληλούϊα• ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις[12][13] καὶ ἡ δόξα[14] το[15]ῦ θεοῦ[16] ἡμῶν• 2 ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ• ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις διέφθειρεν[17] τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς[18][19] αὐτῆς. 3 Καὶ δεύτερον εἴρηκεν[20][21][22][23], Ἀλληλούϊα• καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 4 Καὶ

---

[1] C P 046 051 1006 1611 1678 1778[c] (1828 τεχνητης) 1841 2040 (+καὶ before πάσης 2053 vg[mss] eth[mss] ps-Ambr) 2062 2080 (2329 τέχνεως for τέχνης) 2344 it[(ar)],gig vg syr[h with *] cop[sa] (eth Hipp[slav], but omit καὶ φωνὴ...έτι) Andr Beat Prim
[2] αιμα
[3] 046[c] 051 922 1006 1841 2040 𝔐
[4] και μετα
[5] και μετα
[6] BYZpt Καὶ μετὰ
[7] א A C P 046 051[διορθωτ]. 1611 1678 (1778) 1841 2040 2053[com] 2062[com] 2329 vg cop[bo] arab Apr Cass
[8] οχλου πολλου μεγαλην
[9] φωνην οχλου πολλου μεγαλην
[10] λεγοντος
[11] א A C P 046 051 *f*052 *rell. Grk.* latt (syr cop) Apr Beat Tyc2
[12] δοξα
[13] 046 922 2040 it[gig] arm3
[14] η δοξα και η δυναμις
[15] א A C P 046 051 *f*052 *rell. Grk*. it*gig* cop[sa,(bo)]
[16] τιμη και η δυναμις κυριω τω θεω
[17] εφθειρεν
[18] της χειρος
[19] BYZpt τῆς χειρὸς
[20] ειρηκαν
[21] ειρηκαν
[22] 046 922 𝔐[K] syr[h] cop[bo]
[23] 046 82 94 104 175 241 256 367 456 459 467 468 627 757 920 922 1733 1852 1854 1859 2030 2070 2138 2256 2344 2436 𝔐[K] syrh cop[bo]

ἔπεσον[1][2][3][4] οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες[5][6][7], καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου[8][9], λέγοντες, Ἀμήν• Ἀλληλούϊα. 5 Καὶ[10] φωνὴ ἀπὸ[11][12][13] τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν, λέγουσα[14], Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν[15], οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λέγοντες[16][17][18][19][20], Ἀλληλούϊα• ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν[21][22][23] ὁ παντοκράτωρ. 7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα[24], καὶ δῶμεν[25] τὴν δόξαν αὐτῷ• ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. 8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν καὶ καθαρόν[26][27][28]• τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν[29]. 9 Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου[30] τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι, Οὗτοι οἱ

---

[1] επεσαν
[2] επεσαν
[3] επεσαν
[4] BYZpt ἔπεσαν
[5] οι εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι
[6] και τεσσαρες
[7] BYZpt ΚΔ
[8] τω θρονω
[9] BYZpt τῷ θρόνῳ
[10] A 046 051 0229 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2062 2329 2344 𝔐 ^{itar,gig,t} vg syr^{ph,h} cop^{bo} arm eth^{mss} Andr; Prim Apr Beat
[11] εκ
[12] εκ
[13] BYZpt ἐκ
[14] A C 922 1006 1841 2040 2053 2062 2329 𝔐^{K}
[15] αυτον και
[16] λεγοντας
[17] λεγοντων
[18] λεγοντας
[19] 046 922 𝔐^{K}
[20] BYZpt λεγόντων = λέγοντας
[21] θεος
[22] θεος
[23] 2א P 046 1611 2053 2062 2329 2344 𝔐^{K} it$^{ar,c,dem,div,(gig),haf}$ vg syr^{h} copsams arm Apr Beat ps-Ambr Tyc2
[24] 046 𝔐^{K}
[25] 051 046 *א *f*052 922 1006 1611 1841 2040 it^{ar,gig,t}
[26] καθαρον
[27] καθαρον και λαμπρον
[28] 046 (2344) a (vg) syr^{h} 𝔐^{K}
[29] εστιν των αγιων
[30] 2א A 046 051 *f*052 922 1006 1611 1678 2040 2053 2062 2329 cop^{sa}

λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσιν[1][2][3][4][5]. 10 Καὶ ἔπεσα[6][7][8][9] ἔμπροσθεν τῶν
ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ• καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή• σύνδουλός
σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ[10]•
τῷ[11] θεῷ προσκύνησον• ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶν τὸ πνεῦμα
τῆς προφητείας. 11 ¶ Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδού,
ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτόν, καλούμενος πιστὸς καὶ
ἀληθινός[12][13], καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. 12 Οἱ δὲ
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ φλὸξ[14][15] πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
διαδήματα πολλά• ἔχων ὀνόματα γεγραμμένα καὶ[16] ὄνομα
γεγραμμένον[17][18] ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός[19], 13 καὶ περιβεβλημένος
ἱμάτιον βεβαμμένον[20][21][22] αἵματι• καὶ καλεῖται[23][24][25][26] τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 14 Καὶ τὰ[27] στρατεύματα τὰ ἐν[28][29] τῷ οὐρανῷ
ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ[30] ἵπποις λευκοῖς[31], ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν

---

[1] εισιν του θεου
[2] εισιν του θεου
[3] A P 046 922 1611 2053 2062 itgig syrph,h
[4] A P 046 82 94 241 469 627 920 1611 1854 1862 1888 2030 2053 2062 2138 it^{gig} syr^{ph,h}
[5] BYZpt εἶσιν τοῦ θεοῦ
[6] επεσον
[7] επεσον
[8] א A P 051 *f*052 757^{txt} 922 2053 2062 2329 Er. 2 Col.
[9] BYZpt ἔπεσον
[10] 922
[11] του ιησου τω
[12] 046 *f*052 922 sic (1006 καὶ καλούμενος) 1611 1841 2030 2040 2053 2062 2344 it$^{(gig),t}$ vgcl syr^{ph,h} (cop$^{sa?bo?}$) (eth?) Iren^{lat} Or^{lat} Cyp Vict Tyc Jerome Apr Prim Andrew^{c} Ps-Ambr Beat
[13] 046 *f*052 82 94 104 175 241 424 456 469 627 757 920 922 sic (1006 καὶ καλούμενος) 1611 1841 1852 1854 1859 1862 1888 2019 2020 2030 2040 2053 2062 2065 2073 2138 2344 2432 2436 it$^{dem,div,(gig),haf,t}$ vg^{cl} syr^{ph,h} (cop$^{sa?bo?}$) (eth?) Iren^{lat} Or^{lat} Cyp Vict Tyc Jerome Apr Prim Andrew^{c} Ps-Ambr Beat
[14] ως φλοξ
[15] ως φλοξ
[16] εχων
[17] 046 1006 1841 2040 syr^{h**}
[18] 046 352 82 93 177 205abs 209 250 256 424 456 627 699 (792 *minus* γεγραμμένον) (920 ἔχων following ὀνόματα) 1006 1384 1503 1734 1841 1849 1852 1854 1862 1888 1948 2017 2020 2030 2040 2048 2138 2349 2436 2821 *al.* 𝔐^{K} syr^{h**}
[19] א P 046 051 922 1611 2053 2062 2329 𝔐 arm Hipp Andr
[20] βεβαμμενον [εν]
[21] A 046 051 1778^{txt} 2080 2344 cop^{sa} arm Andrew
[22] A 046 051 205 209 1778^{txt} 1854 2030 2080 2344 cop^{sa} arm Andrew
[23] κεκληται
[24] 051 *f*052 922 2053^{com} 2062^{com} 2344 Iren^{lat}
[25] 051 *f*052 35 104 175 424 757 922 1384 2017 2042 2053^{com} 2059 (2060 καληται) 2062^{com} 2073 2074 2081 2186 2344 2436 2814 𝔐^{A} Irenaeus^{lat}
[26] BYZpt κέκληται
[27] P 051 1006 1841 2040 2080 𝔐^{K} it^{ar,t} syr^{ph,h} cop^{sa} Cypr
[28] εν
[29] BYZpt ἐν
[30] εφ
[31] (046)

καθαρόν[12]. 15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία δίστομος[34] ὀξεῖα[5], ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ[67] τὰ ἔθνη• καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ• καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ[8] τῆς ὀργῆς[9] τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα[10] γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. 17 [11]¶ Καὶ εἶδον[1213] ἄγγελον[1415] ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ• καὶ ἔκραξεν[16] φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις[17] ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε, συνάχθητε[1819] εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα[2021] τοῦ[2223] θεοῦ[2425], 18 ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων τε[26] καὶ δούλων, καὶ μικρῶν τε[272829] καὶ μεγάλων. 19 ¶ Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι[30] πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. 20 Καὶ

---

[1] και καθαρον
[2] A P 046 051 *f*052 1006 1611 1841 2053 2062 2329 syr^{h} cop^{bo} eth arm-α,4 arab Iren Cypr Tyc Beat Prim Vig Or^{pt}
[3] ρομφαια
[4] before ὀξεῖα (Heb 4:12) 046 922 1006 (syr^{h} after ὀξεῖα) 1841 2040 2329 𝔐^{K} vg^{cl} syr^{h**} eth Ambr Prim
[5] οξεια [διστομος]
[6] πατασση
[7] πατασση
[8] θυμου και
[9] A P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2062 𝔐^{K}
[10] το ονομα
[11] A P 051 *f*052 1006 1611 1841 2040 2053 2062 2329 2344 𝔐^{A} it^{ar,gig} vg
[12] ειδον ενα
[13] ειδον ενα
[14] ενα αγγελον
[15] BYZpt ἕνα ἄγγελον
[16] εκραξεν [εν]
[17] πετωμενοις
[18] και συναγεσθε
[19] א A P *f*052 922 1006 1611 2040 2053 2062 it^{gig} syr cop arm eth Beat
[20] א A P 046 922 1006 1611 1841 2053 2062 vg syr^{ph,h} cop^{sa,bo} arm4 Prim Beat Ps-Ambr Apr
[21] א A P 046 35 42 82 93 94 104 177 241 325 456 459 627 699 (920 τοῦ θεοῦ τὸ μέγα) 1006 1384mg 1503 1611 1734 1841 1849 1852 1854 2030 2053 2062 2073^{txt} 2349 2821 al (84+ minn) Compl. vg syr^{ph,h} cop^{sa,bo} Primasius Beatus Ps-Ambr.
Apringius
[22] του μεγαλου
[23] BYZpt τὸν δεῖπνον τὸν μέγαν τοῦ -- τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου
[24] 046 1611 2329 𝔐^{K} syr^{h}
[25] 046 18 61 69 82 94 175 367 456 467 468 627
920 1384 1611 1732 1852 1854 1859 2017 2030 2042 2074 2138 2256 2329 𝔐^{K} syr^{h} Beat
[26] ελευθερων
[27] μικρων
[28] 051 *f*052 922 2053 𝔐^{K}
[29] BYZpt μικρῶν
[30] ποιησαι τον

ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ ὁ μετ᾽ αὐτοῦ[1234] ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ[5]• ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην[6] ἐν θείῳ[78]• 21 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξελθούσῃ[910] ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ• καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Rv 20

1 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν[11] τῆς ἀβύσσου, καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον[12], ὅς ἐστιν διάβολος καὶ ὁ[13] Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην[1415], καὶ ἔδησεν[16] αὐτὸν χίλια ἔτη, 3 καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν[17] καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη[18], ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη• καὶ μετὰ[19] ταῦτα[20] δεῖ αὐτὸν λυθῆναι[21] μικρὸν χρόνον[22]. 4 ¶ Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς• καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον[2324],

---

[1] μετ αυτου o
[2] μετα τουτου o
[3] 046 922 1006 1611^{c} 1841 2040 𝔐^{K} itgig copsams
[4] BYZpt μετ᾽ αὐτοῦ ὁ
[5] 046 922 1006 1611c 1841 2040 K itgig copsams
[6] 051^{c}? *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2053 2062 2329 𝔐 it^{gig}
[7] τω θειω
[8] BYZpt τῷ θείῳ
[9] εκπορευομενη
[10] א A P 046 051 *f*052 2814
[11] κλειδα
[12] 2329 2062 2053 1841 1611 1006 922 051 046 א 𝔐
[13] BYZpt καὶ
[14] σατανας
[15] 046 051 922 𝔐^{K} (syrh) arab
[16] και εδησεν
[17] εκλεισεν αυτον
[18] πλανηση τα εθνη ετι
[19] BYZpt μετὰ
[20] μετα ταυτα
[21] BYZpt λυθῆναι αὐτὸν
[22] א A 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2050 2053 2062 2329
[23] א A 046 *f*052 2050 2062 2329
[24] BYZpt τῷ θηρίῳ

οὐδὲ[1][2][3][4] τὴν εἰκόνα[5] αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον[6][7][8][9], καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν• καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ χριστοῦ[10] τὰ[11][12] χίλια[13][14] ἔτη. 5 Καὶ οἱ[15] λοιποὶ[16] τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἄχρι[17][18][19] τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. 6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ• ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος[20] οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ’ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ’ αὐτοῦ χίλια[21] ἔτη. 7 ¶ Καὶ ὅταν τελεσθῇ[22] τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, 8 καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον[23]• ὧν ὁ ἀριθμὸς[24][25] ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. 9 Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν[26][27][28] τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην• καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ[29][30][31], καὶ κατέφαγεν αὐτούς. 10 Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς

---

[1] ουτε
[2] τω θηριω ουτε
[3] א A 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2050 2053 2062 2329 𝔐^{K}
[4] BYZpt οὔτε
[5] τω θηριω ουτε τη εικονι
[6] μετωπον αυτων
[7] μετωπον αυτων
[8] μετωπον αυτων
[9] BYZpt μέτωπον αὐτῶν
[10] χριστου
[11] 046 *f*052 922 1006 2040 syr^{h}
[12] BYZpt —
[13] χιλια
[14] χιλια
[15] οι δε
[16] (046 λυποι) 051 *f*052 922 1006 1841 2040 2050 𝔐^{K} it^{ar} vg^{mss} cop^{bo} eth^{pt} arm4
[17] εως
[18] ανεζησαν εως
[19] A 046 051 *f*052 1006 1611 1841 2040 2050 2329 cop^{sa,bo}
[20] θανατος ο δευτερος
[21] A 051 922 1006 1841 2040 2050 𝔐 cop^{boms} arm Andr Areth
[22] BYZpt μετὰ
[23] πολεμον
[24] αριθμος αυτων
[25] BYZpt ἀριθμὸς αὐτῶν
[26] εκυκλευσαν
[27] εκυκλευσαν
[28] BYZpt ἐκύκλευσαν
[29] απο του θεου εκ του ουρανου
[30] 046 2329 𝔐^{K} it^{ar,gig} vg^{ms} syr^{ph} cop^{sa,bo} arm eth^{mss} Aug$^{1/3}$
[31] 046 82 241 424 469 627 757 792 920 1384 1862 2030 2138 2329 𝔐^{K} it^{ar,gig} vg^{ms} syr^{ph} cop^{sa,bo} arm eth^{mss} Aug$^{1/3}$

ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶθείου[1], ὅπου καὶ[2][3] τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης• καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 11 ¶ Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκόν[4][5], καὶ τὸν καθήμενον ἐπ᾽ αὐτόν[6][7], οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός[8], καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. 12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς[9][10], ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου[11][12], καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν[13][14][15]• καὶ ἄλλο βιβλίον[16] ἠνεῴχθη[17][18], ὅ ἐστιν τῆς ζωῆς• καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ[19][20][21], καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς[22][23][24]• καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 14 Καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός[25]• οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν[26], ἡ λίμνη τοῦ πυρός[27][28]. 15 Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῷ βιβλίῳ[29][30][31][32] τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

---

[1] του θειου
[2] οπου
[3] A 046 P *f*052 922 1006 1611 1841 2040 2329 it^{gig} vg Aug Beat Cass Prim Tyc2,3 Vict
[4] λευκον μεγαν
[5] BYZpt λευκὸν μέγαν
[6] επ αυτω
[7] αυτου
[8] ο ουρανος και η γη
[9] μικρους και μεγαλους
[10] ²א A P 051 *f*052 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 it^{ar,gig} vg syr^{ph,h} cop^{sa} eth
[11] θεου
[12] א A P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 latt syr cop arm eth Er-4
[13] ανεωχθησαν
[14] ηνοιχθησαν
[15] BYZpt ἤνοιξαν
[16] βιβλιον αλλο
[17] ανεωχθη
[18] ηνοιχθη
[19] εν αυτη νεκρους
[20] εν αυτη νεκρους
[21] BYZpt ἐν αὐτῇ νεκρούς
[22] εν αυτοις νεκρους
[23] εν αυτοις νεκρους
[24] BYZpt ἐν αὐτοῖς νεκρούς
[25] א A P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2329 syr^{h} cop^{sa} arab
[26] εστιν ο θανατος ο δευτερος
[27] εστιν
[28] εστιν ο δευτερος θανατος
[29] τη βιβλω
[30] τη βιβλω
[31] τη βιβλω
[32] BYZpt τῇ βίβλῳ

Rv 21

1 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν• ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον[1][2][3][4], καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 2 Καὶ[5] τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἰερουσαλὴμ καινήν, εἶδον[6] καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ[7][8][9], ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ[10], λεγούσης, Ἰδού, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν[11], καὶ αὐτοὶ λαὸς[12][13][14] αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἔσται μετ᾽ αὐτῶν[15][16][17][18]• 4 καὶ ἐξαλείψει[19][20][21] πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι• οὔτε πένθος, οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι• ὅτι τὰ πρῶτα[22][23] ἀπῆλθον[24][25]. 5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ[26][27], Ἰδού, πάντα καινὰ[28] ποιῶ[29][30][31]. Καὶ λέγει

---

[1] παρηλθεν
[2] παρηλθεν
[3] 046 *f*052 1006 1611 1841 2050 2053 206
[4] BYZpt παρῆλθεν
[5] και εγω ιωαννης ειδον
[6] καινην
[7] απο του θεου εκ του ουρανου
[8] απο του θεου εκ του ουρανου
[9] BYZpt ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
[10] P 046 051^{supp} *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 syr^{ph,h} cop^{sa,bo} arm eth Ambr Prim Tyc Oec Beat Cass
[11] 1778txt 2814 it(sin) al Aug
[12] λαοι
[13] P 051^{supp} 82 241 469 627 627 792 920 1006 1611 1841 1854 1862 1888 2138 𝔐^{K} vg it^{gig,sin} syr^{ph,h} (cop^{sa,bo})
[14] P 051^{supp} 82 205 209 241 469 627 920 1006 1611 1841 1854 1859 1862 1888 2020 2030 2062^{com} 2065 2073 2138 2432 𝔐^{K} it^{gig,sin} vg syr^{ph,h} (cop^{sa,bo}) arm eth Ambrose Augustine Primasius Apringius Beatus
[15] μετ αυτων εσται
[16] εσται μετ αυτων θεος αυτων
[17] 1778^{txt} 2814 it$^{(sin)}$ al Aug
[18] BYZpt μετ᾽ αὐτῶν ἔσται
[19] εξαλειψει [απ αυτων] ο θεος
[20] εξαλειψει ο θεος
[21] BYZpt ἐξαλείψει ἀπ᾽ αὐτῶν
[22] 2050 922 046 ¹א it^{ar,sin} vg^{cl,ww} syr^{h} cop$^{sa,(bo)}$ arm Iren^{lat}; Aug Quod Prim
[23] 2814 2138 2050 1888 1862 1854 920 792 627 469 241 209 205 82 046א 𝔐^{K} it^{ar,sin} vg^{cl,ww} syr^{h} cop$^{sa,(bo)}$ arm Irenaeus^{lat}; Augustine Quodvultdeus Primasius
[24] א P 051^{S} *f*052 922 1611 2050 2053 2062 2329 it^{gig} syr cop arm eth arab Iren Ambr Tyc2
[25] BYZpt ἀπῆλθεν
[26] του θρονου
[27] του θρονου
[28] καινα παντα
[29] καινα ποιω παντα
[30] καινα ποιω παντα
[31] BYZpt καινὰ ποιῶ πάντα

μοι[12], Γράψον• ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί[34] εἰσιν. 6 Καὶ εἶπέν μοι, Γέγονα[5678]• τὸ[9] Ἄλφα[1011] καὶ τὸ Ὦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ[12] τέλος[13]. Ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω[14] ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν[1516]. 7 Ὁ νικῶν κληρονομήσει[1718] ταῦτα[1920], καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός[2122]. 8 Τοῖς δὲ δειλοῖς[23] καὶ ἀπίστοις καὶ ἀμαρτωλοῖς[242526] καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρμάκοις[2728] καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ[29] πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος[30]. 9 ¶ Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ[3132] τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας[33] γεμούσας[34] τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ, λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὴν

---

[1] א P 051[s] *f*052 1006 1841[vid] 2050 arm eth
[2] א P 051[supp] 469 627 920 1006 1841[vid] 2050 2065 2074 𝔐 [A] it[ar] vg[cl] arm eth
[3] πιστοι και αληθινοι
[4] BYZpt πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ
[5] γεγονεν
[6] γεγονεν εγω ειμι
[7] א* P 046 051 922 1611 2050 2070 2329 𝔐 cop[sa] arm Orig Andrew Arethas RP
[8] א* P 046 051 18 35 61 82 94 104 172 175 241 367 424 456 467 506 627 757 792 920 922 986? 1384 1611 1732 1733 1852 1854 1859 1862 1888 2017 2026 2042 2048 2050 2060 2070 2073 2074 2081 2084 2138 2186 2329 2814 cop[sa] arm Orig Andrew Arethas
[9] BYZpt Γέγονα ἐγὼ τὸ
[10] εγω το α
[11] α
[12] αρχη και
[13] BYZpt ἀρχὴ καὶ τέλος = καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος
[14] BYZpt δώσω αὐτῷ
[15] 𝔐[K]
[16] 18 35[c] 61 82 94 456 467 627 757 920 1733 1852 1859 2059 2081[*] 2138 2186 2814
[17] εσται αυτω
[18] BYZpt δώσω αὐτῷ
[19] παντα
[20] א A P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 latt syr cop arab
[21] ο υιος
[22] א A P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 syr[ph]
[23] δειλοις δε
[24] απιστοις
[25] απιστοις
[26] 046 922 2329 𝔐[K] syr[ph,h**] cop[samss]
[27] φαρμακευσιν
[28] א A P 046 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329
[29] καιομενη εν
[30] δευτερος θανατος
[31] εις
[32] προς με εις
[33] φιαλας τας
[34] τας γεμουσας

γυναῖκα τὴν νύμφην[1] τοῦ ἀρνίου[23]. 10 Καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐπ᾽ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην[45], τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλήμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ[6] τοῦ θεοῦ, 11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ• ὁ[7] φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι[8910]• 12 ἔχουσα[11] τεῖχος[12] μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας[13] δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν ὀνόματα[14151617] τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 13 Ἀπὸ ἀνατολῶν[1819], πυλῶνες τρεῖς• καὶ ἀπὸ βορρᾶ[20], πυλῶνες τρεῖς• καὶ ἀπὸ νότου[21], πυλῶνες τρεῖς• καὶ ἀπὸ δυσμῶν[22], πυλῶνες τρεῖς[23]. 14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον[24] θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν δώδεκα[25] ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. 15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ εἶχεν μέτρον[26] κάλαμον[27] χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς[2829]. 16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος

---

[1] την νυμφην την γυναικα
[2] νυμφην του αρνιου την γυναικα
[3] 046 922 2050 𝔐ᴷ
[4] πολιν
[5] BYZpt —
[6] א A P 051 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2329
[7] και ο
[8] κρυσταλιζοντι
[9] א A P 046 051ˢ 1006 1841 2050 2053 2062 am fu tol lips⁵ itᵍⁱᵍ syrʰ copˢᵃ arm1 Beat Apr
[10] BYZpt κρυσταλίζοντι
[11] א A P 046 051ˢ *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 itᵍⁱᵍ syr cop arm-4 Tyc Beat
[12] εχουσαν τε τειχος
[13] εχουσαν πυλωνας
[14] εστιν
[15] εστιν
[16] 046 *f*052 1006 2062 𝔐ᴷ
[17] BYZpt ἐστιν
[18] απ ανατολων
[19] απ ανατολης
[20] απο βορρα
[21] απο νοτου
[22] απο δυσμων
[23] אᶜ P 046 922 1778 1841 2050 2080
[24] 051 ²אˢ 1611 1841 2050 2053 2062 𝔐
[25] εν αυτοις
[26] א A P 046 051ˢ *f*052 922 1006 1611 1841 2053 2062 2329 lat syr copˢᵃ arm-α,1,2 eth arab
[27] καλαμον
[28] αυτης
[29] BYZpt —

αὐτῆς ὅσον[1][2][3] τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν[4] τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους[5] δώδεκα[6] χιλιάδων• δώδεκα[7][8] τὸ[9] μῆκος[10] καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. 17 Καὶ ἐμέτρησεν[11] τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων[12] πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου[13]. 18 Καὶ ἦν ἡ[14] ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς, ἴασπις• καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρόν, ὅμοιον ὑέλῳ[15][16][17][18] καθαρῷ. 19 Οἱ[19][20][21] θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι. Ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἴασπις• ὁ δεύτερος, σάπφειρος• ὁ τρίτος, χαλκηδών[22]• ὁ τέταρτος, σμάραγδος[23]• 20 ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ[24]• ὁ ἕκτος, σάρδιον[25][26][27]• ὁ ἕβδομος, χρυσόλιθος• ὁ ὄγδοος, βήρυλλος• ὁ ἔνατος, τοπάζιον• ὁ δέκατος, χρυσόπρασος• ὁ ἑνδέκατος, ὑάκινθος• ὁ δωδέκατος, ἀμέθυσος[28][29]. 21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώδεκα μαργαρῖται• ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου• καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρόν, ὡς ὕελος[30] διαυγής[31][32]. 22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ• ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστίν, καὶ τὸ ἀρνίον. 23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου, οὐδὲ τῆς

---

[1] οσον [και]
[2] τοσουτον εστιν οσον και
[3] א P 046 051^{S} *f*052 922 2053 2062 it^{gig} syr^{ph}
[4] πολιν [εν]
[5] σταδιων
[6] BYZpt σταδίους δεκαδύο
[7] δωδεκα χιλιαδων
[8] χιλιαδων
[9] BYZpt τὸ
[10] 046? 𝔐^{K}
[11] BYZpt —
[12] BYZpt P̄M̄Δ̄
[13] א A P 051 *f*052 1006 1611 1841 2040 2053 2062 𝔐^{A} all versions$^{acc.\ to\ Hosk.}$
[14] 046 051S *f*052 922 1006 1841 2050 2329
[15] υαλω
[16] ομοια υαλω
[17] 1006 1678 1778 1841 2050
[18] BYZpt ὑάλῳ
[19] και οι
[20] και οι
[21] BYZpt Καὶ οἱ
[22] א A 922 1006 1611 1841
[23] ^{2}א A P 046 1006 1611 1678 1778 1841 2050 2329 cop^{sa} Tyc2 Beat Apr Beda
[24] σαρδωνυξ
[25] σαρδιος
[26] σαρδιος
[27] BYZpt σάρδιος
[28] αμεθυστος
[29] αμεθυστος
[30] υαλος
[31] υαλος διαφανης
[32] 051^{S} 922 1006 1611 1678 1778 1841 2050

σελήνης, ἵνα φαίνωσιν[1] αὐτῇ[2]• ἡ γὰρ[3] δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. 24 Καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς[4]• καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν αὐτῷ δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν[5][6][7][8] εἰς αὐτήν[9]. 25 Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας - νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ - 26 καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν[10]• 27 καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινόν[11][12], καὶ ποιοῦν[13][14][15] βδέλυγμα καὶ ψεῦδος• εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

Rv 22

1 Καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν καθαρὸν[16][17][18][19] ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον[20], ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. 2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν[21][22][23], ξύλον[24] ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα[25] ἕκαστον ἀποδιδοὺς[26][27][28][29] τὸν καρπὸν αὐτοῦ• καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς

---

[1] φαινωσιν εν
[2] εν αυτη
[3] א* A P *f*052 922 1006 1841 2050 2329 syr^{ph} Prim Beat
[4] τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσιν
[5] την δοξαν και την τιμην αυτων
[6] την δοξαν και [την] τιμην αυτων
[7] την δοξαν και την τιμην αυτων
[8] BYZpt τὴν δόξαν [καὶ τὴν τιμὴν] αὐτῶν
[9] 046 1611
[10] BYZpt αὐτὴν ἵνα εἰσέλθωσιν
[11] κοινουν
[12] א A P 046 051^{S} *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329 it^{gig} syr^{ph} cop^{bo} Iren Apr Ambr
[13] [ο] ποιων
[14] P 046 051^{s} 1611^{s} 2053 2062 𝔐^{A} it^{gig} Apr
[15] BYZpt ὁ ποιῶν
[16] ποταμον
[17] καθαρον ποταμον
[18] 051^{s} 922
[19] BYZpt —
[20] κρυσταλον
[21] και εντευθεν
[22] A 046 922 1006 1841^{vid} 2053 2062^{com} 2329 𝔐^{K} it^{gig}
[23] BYZpt ἐντεῦθεν
[24] εντευθεν ξυλον
[25] μηνα ενα
[26] αποδιδουν
[27] αποδιδουν
[28] 051 046 א *f*052 922 1611 2050 𝔐^{K}
[29] BYZpt ἀποδιδοὺς ἕκαστον

θεραπείαν τῶν ἐθνῶν[1]. 3 Καὶ πᾶν κατάθεμα[23] οὐκ ἔσται ἔτι[456]• καὶ ὁ
θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται• καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ
λατρεύσουσιν αὐτῷ, 4 καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ• καὶ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 Καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἐκεῖ[789], καὶ χρείαν
οὐκ ἔχουσιν[1011] λύχνου καὶ φωτὸς[12] ἡλίου[13], ὅτι κύριος ὁ θεὸς
φωτιεῖ[1415] αὐτούς• καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων[16].
6 ¶ Καὶ λέγει[171819] μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί• καὶ
κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν[20] προφητῶν[21] ἀπέστειλεν τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. 7
Καὶ[2223] ἰδού[2425], ἔρχομαι ταχύ. Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. 8 ¶ Κἀγὼ[2627] Ἰωάννης ὁ ἀκούων
καὶ[28] βλέπων ταῦτα[2930]. Καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα[31], ἔπεσον[3233]
προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός[3435]

---

[1] א A 046 922 1006 1611^{S} 1841 2050 2053 2062 2329 syr^{ph} cop^{sa} arm-4
[2] καταναθεμα
[3] [2]א A P 046 051S
[4] εκει
[5] [2]א A P 046 1006 1611^{s} 1841 2050 2053 2062 𝔐^{K}
[6] BYZpt ἐκεῖ
[7] ετι
[8] *f*052 𝔐^{A} syr^{ph}
[9] *f*052 94 241 792 1862 1888 2030 2065 2074 2377^{mg} 𝔐^{A} A syr^{ph}
[10] ου χρεια
[11] BYZpt οὐχρεία
[12] 046 א *f*052 922 1006 1611 1841
[13] א A P 051 *f*052 922 1006 1841 2050 2053 2062 2329 𝔐^{A}
[14] φωτιζει
[15] 051 046 א *f*052 1611 2053 2062 vg Iren
[16] P 046 051 922 1611 2053 2062 𝔐 vg it^{ar} syr^{ph,h} Beat ps-Ambr
[17] ειπεν
[18] 046 922 1611 𝔐^{K} it^{gig} eth
[19] BYZpt εἰπέν
[20] αγιων
[21] א A P 046 *f*052 922 1006 1611 1841 2050 2053 2062 2329
[22] א A 046 1006 1611 1841 2050 2329 it^{gig} vg syr^{ph,h} eth arab
[23] BYZpt —
[24] ιδου
[25] ιδου
[26] και εγω
[27] BYZpt Καὶ ἐγὼ
[28] BYZpt βλέπων καὶ ἀκούων
[29] βλεπων ταυτα και ακουων
[30] A 046 922 1611^{S} 2050
[31] BYZpt εἶδον
[32] επεσα
[33] επεσα
[34] δεικνυντος
[35] BYZpt δεικνύντος

μοι ταῦτα. 9 Καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή• σύνδουλός σού εἰμι[1], καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ[2] τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου• τῷ θεῷ προσκύνησον[3]. 10 ¶ Καὶ λέγει μοι, Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου• ὁ καιρὸς γὰρ[4][5][6][7] ἐγγύς ἐστιν. 11 Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι• καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω[8] ἔτι• καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην[9] ποιησάτω[10][11] ἔτι• καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. 12 Ἰδού[12][13], ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἔσται αὐτοῦ[14][15][16][17]. 13 Ἐγὼ τὸ Ἄλφα[18][19][20] καὶ τὸ Ὦ, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος[21][22][23][24][25]. 14 Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ[26][27], ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. 15 Ἔξω[28] οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς[29] φιλῶν[30][31] καὶ ποιῶν ψεῦδος[32]. 16 ¶ Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ

---

[1] γαρ ειμι
[2] προφητων
[3] א A 046 *f*052, syr cop^{sa,bopt} eth Apr
[4] οτι ο καιρος
[5] οτι ο καιρος
[6] א A 046 922 1611 1678 1778 1841 2053^{txt} 2062^{txt} 2080* it^{gig} vg syr^{ph,h} cop^{bo} arab
[7] BYZpt ὅτι ὁ καιρὸς
[8] ρυπων ρυπωσατω
[9] δικαισυνην (sic 1904 edition; corrected in 1912 edition)
[10] δικαιωθητω
[11] א A 046 1006 1611^{S} 1841 2050 2053 2062 2080 (2329 δικαιωσυνην) it^{gig} vg^{mss} syr cop^{sa} arm-4 Apr Beat
[12] και ιδου
[13] א A 046 *f*052 922 1006 1611S 1841 2050 2053 2062 2329 syr cop
[14] αυτου εσται
[15] 046 82 94 241 456 627 1006 1841 1854 1859 1862 1888 2053 2062 2138 2436
[16] 046 82 94 241 456 627 1006 1841 1854 1859 1862 1888 2053 2062 2138 2436
[17] BYZpt αὐτοῦ ἔσται
[18] α
[19] ειμι το α
[20] BYZpt Ἄ
[21] αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος
[22] αρχη και τελος
[23] αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος
[24] 046 א *f*052 922 1006 1611^{S} 1841 2329
cop^{sa}
[25] BYZpt ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος
[26] 046 1611 2329 𝔐 it^{gig} syr^{ph,h} cop^{bo} (arm τηροῦντες τάς) Andrew; Tertull Cypr Tyc Areth (Caesarius) (Beat)
[27] 046 18 35 61 82 94 175 241 424 467 616 627 757 792 1611 1732 1733 1854 1859 1862 1888 2017 2030 2042 2059 2060 2065 2070 2073 2074 2081 2084 2138 2186 2329 2377 2436 2814 𝔐 it^{gig} syr^{ph,h} cop^{bo} (arm τηροῦντες τάς) Andrew; Tertull Cypr Tyc Areth (Caesarius) (Beat)
[28] εξω δε
[29] πας [ο]
[30] ο φιλων
[31] BYZpt ὁ φιλῶν
[32] א A 046 051S *f*052 latt syr^{h} Ath Hipp

ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυίδ[12], ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός[34]. 17 ¶ Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἔρχου[5]. Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔρχου[6]. Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω[78]• ὁ θέλων[9] λαβέτω[10] ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. 18 ¶ Μαρτυρῶ ἐγὼ[1112] παντὶ τῷ[13] ἀκούοντι[14] τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου, ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ᾽ αὐτά[15], ἐπιθήσαι[16171819] ὁ θεὸς ἐπ᾽ αὐτὸν[20] τὰς[21] πληγὰς τὰς[22] γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ[23] τούτῳ• 19 καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ[2425] ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου[26] τῆς προφητείας ταύτης, ἀφέλοι[27282930] ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου[3132] τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας[33], τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ[34] τούτῳ. 20 ¶ Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν. Ναί, ἔρχου[35], κύριε Ἰησοῦ[36]. 21 ¶ Ἡ χάρις

---

[1] του δαβιδ
[2] BYZpt ΔΔΔ
[3] και ορθρινος
[4] 046 א (προινος) 051[S] 922 1611[S] 2053 2062 Ath Tyc2 Vig
[5] λεγουσιν ελθε
[6] ειπατω ελθε
[7] ερχεσθω και
[8] ελθετω και
[9] א A 046 051S 922 1006 1611S 1841 1678 1778 2053 2062 am tol cop[bo] eth Ath Tyc2 Prim[1/2]
[10] λαμβανετω το
[11] συμμαρτυρουμαι γαρ
[12] א A 046 it[gig] syr cop arm Prim Beat Apr
[13] παντι
[14] ακουοντι
[15] επι ταυτα
[16] επιθησει
[17] επιτιθη προς ταυτα επιθησει
[18] 051
[19] BYZpt ἐπιθήσει
[20] BYZpt ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ θεὸς
[21] επ αυτον ο θεος τας επτα
[22] BYZpt ἑπτὰ πληγὰς
[23] βιβλιω
[24] αφαιρη
[25] א A 051 922 1006 1611 1678 1778 1841 2053 (2062 ἀφέλῃ)
[26] λογων βιβλου
[27] αφελει
[28] αφαιρησει
[29] 1678 1778 Compl. Col.
[30] BYZpt ἀφελεῖ
[31] απο βιβλου
[32] א A 046 051 922 1006 1611 1678 1778 1841 2050 2053 2062 2186 2329 rell. Grk itgig syr[ph,h] cop[sa] eth arm Apr Tyc Beat *am dem lips*[6]
[33] αγιας και
[34] βιβλιω
[35] 051[S] 35 82 241 456 469 627 757 1732 1733 1852 1854 1859 1862 1888 2020 2070 2073 2074 2138 2377 2436 𝔐[K]
[36] BYZpt Ἰησοῦ χριστέ

τοῦ κυρίου[1] Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων[2] τῶν ἁγίων[3][4]. Ἀμήν[5][6].

[1] κυριου ημων
[2] 046 051^{supp} 82 104 459 792 1006 1611^{sup} 1678 1841 1862 1888 2030 2053 2059 2060 2062 2074 2081 𝔐 syr^{h} cop^{sa,bo} Andr Areth
[3] υμων
[4] 046 051^{s} 1006 1611^{s} 1678 1841 2053 2062 𝔐 syr^{h} cop^{sa} Andr Areth
[5] 051 046 א^{s} 922 1611^{s} 1678 1778 2050 2053 2062 2329 𝔐 vg^{cl,ww} syr^{ph} cop$^{sa,(bo)}$ eth arm Beat$^{1/2}$ Areth
[6] 051 046 א^{s} 35 82 94 104 175 241 456 469
627 757 792 1611^{s} 1678 1778 1852 1854 1859 1862 1888 2020 2030 2042 2050 2053 2060 2062 2065^{com} 2073 2138 2329 2436 𝔐 vg^{cl,ww} syr^{ph} cop$^{sa,(bo)}$ eth arm Beatus$^{1/2}$ Arethas